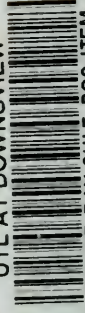

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 01 25 12 024 7

DR Rif'at, Ahmed
414 Lugāt-i tarīḥīye cugrāfiye
R5
v.6

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

ʿĪfāt, Aḥmed

Luġāt-tarīḥiye
wa-cuġrāfiye

اثر خامه احمد رفعت

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه

ایضاً

باب عالی جوارنده ابوالسعود جاده سنده (محمود) بک
۷۲ نومرولی مطبعه سنده طبع اولمشدر

DR
414
R5
v.6

لغات تاریخیه و جغرافیہ
973593

جلد

٦

بقیہ حرف ق

﴿قریش﴾ - حجازده مسکون عرب مستعربہ دن بنی فہر قبیلہٴ قدیمہ سنک نام اخیریدر بونلردن (قصی) نامندہ برذات و قتیله قبیلہٴ مذکورہ بی بطاح مکہ یہ جمع ایله ولایت ییتی فتح و ضبط و حکومت ارض حجازی بنی خزاعہ دن اخذ و نزع ایدوب ظهور اسلامہ قدر مکہ ولایتی قریش قبیلہ سی یدندہ قالمشیدی . جد امجد جناب رسالتأب عبدالمطلب وعم اکرم حضرت نبوی ابوطالب حضراتی دخی عظمای رجال قریشدن اولوب حین ولادت نبویدہ یکدیگرینی متعاقب قوم مکہ ریاستنه تعیین اولمشلدر .

§

﴿قریظہ﴾ بنی قریظہ - و قتیله مدینہٴ منورہ حوالیسندہ مسکون برہود قبیلہ سنک اسمیدر . حوالیٴ مذکورہ ده بنی نضیر و قینقاع کبی دهاپک چوق یہود قبیلہ لری اولوب کندولرینه مخصوص برطاقم حصون و شہرلر دروندہ اقامت ایدرلر ایدی . (غزوہ) کلہ سنہ دخی نظر بیوریلہ .

§

﴿قریم﴾ - قدیمہ (کیرسینیس توریک) دینور ایدی آوروپای روسییدہ و قرہ دکردہ برشبہ جزیرہ در شمالاً کندوسنی برہ وصل ایدن پرہ قوب دیلی ایله تحدید اولنور . اوچیوز بیک نفوسی حاوی اولوب

کرسی اداره می سیواستپول و باشلی شهرلی (اوپاتوریا) (کفه) (یکی قلعه)
(بنجه سرای) (کرج) و سائر در و اراضی غایت منبت اولوب نهایت
درجه لطافتله مشهور اولان چایر و چنلرنده لایعدآت اوکوز قیون سوریلری
بسینمکده در .

قریم اولا توریلر طرفندن مسکون ایدی میلادک یدی عصر مقدمنده دخی
میلیزه نلر توطن و برچوق شهرلر تأسیس ایلدی و (۵۱۱۴ خ) تاریخنده
یعنی میلادک درتوز سکمان سنه مقدمنده بوسفور کوچک قرالیتی تشکیل
ایدوب مؤخرأ اشبو قرالیت ایرانلر رومالیر الینلر غوتلر هونلر مجارلر
طرفلرندن متعاقبأ تحت اطاعته آلندی و (ژوستنین) التنجی عصر میلادیده
مجارلری اورادن دفع ایلدیسده، (۶۷۹ م و ۶۰ ه) تاریخنده حزرلر
و برچوق وقت صکره قپچاق تاتارلری ینه ضبط ایلدیلر . تاتارلر زماننده
وندیکیلر جنوبلر اوراده برطاقم تأسیسات وجوده کتوردیلر که المشهوری
کفه شهریدر . (۱۴۷۵ م و ۸۸۰ ه) تاریخنده سلطان محمود ثانی
حضرتلری قریمی ضبط و اداره داخلیه جه سر بستینه مساعد و (۱۷۸۲ م
و ۱۱۹۷ ه) ده ایکنجی قترینه استیلا ایدی و (۱۸۵۴ م و ۱۲۷۱ ه)
تاریخنده دولت علیه و متفق اولان فرانسه و انکلیر اردولری حرباً ضبط ایدوب
بعد المصالحه ینه ترک ایلدیلر .

(قریم) — استاوری قریم دخی دینور . قریم شبه جزیره سنک قدیم
مقری اولوب سیواستپولک شرقندن یتش و کفه نك شمال غریبسنندن یکرمی
ایکی کیلومترده کائدر که و قتیله نامنی جزیره و یرمشیدی . الیوم التی
بوز خانه لی بر قریه در .

§

﴿ قزاق ﴾ — قسماً بدوی بر قومدر و قتیله اسلاو و تاتار اختلاطندن
نشآت ایدوب روسیه ممالکنک جهات مختلفه سنه طاغملر ایدی باشلیجه
اویماقلری جنوبی روسیه ده دون نهری سواحلنده ساکن دون قزاقلری و ایکنجی
درجه ده چوغیف و بوغ قزاقلیدر . قزاقلر اورته بویلی و قوی البینه درلر
صورتلرنک هیئت مجموعه سی تاتارنسلندن اولدقلرینی اکیدر سوار یلکده

مهارت‌لری جهت‌یلہ بر قسمی روسیہ نك غیر منظم سواری عسکر لکنده استخدام اولندقلری کبی بر قسمی دخی روسیہ ایمپراطور لنگنک هیئت مستحفظه سنی تشکیل ایدرلر ورئیس‌لرینه خطمان دیرلر . هر نقدر رئیس‌لری روسیہ طرفندن تعیین اولنور ایسه ده بعض قوانین و نظامات داخلیه و خصوصیه لری و بعض امتیازلری واردلر . قزاقلر تاریخچه برنجی دفعه اوله رق اون بشنجی عصر اواسطنده کورنمکه باشلا یوب ابتدا لهلیلر طرفندن استخدام اولندیلر و (۱۶۵۴ م و ۱۰۶۵ هـ) تاریخندن صکره لهستانك انقراضنه دکین جله سی روسیہ یه تابع اولدیلر و برقاق دفعه عصیانلری و بیوک پترو زماننده اسوج قرالی اون ایکنجی شارل ایله اتفاقلری وقوعبولدیه ده هیچ بر نتیجه حاصل ایده مدیلر .

§

﴿ قزامق ﴾ حصیه — ساری برتزر اولوب سرایتی حسیه جدری کاذبدن فرق ایدیلور . صفات مخصوصه سندن الک باشلیجه سی انسانی مدت حیاته ده یالکز بر دفعه یقالدیغیدر . قزامق خارجاً پیره اصیری جسامته قرمز لکه جکر ایله توصیف اولنور که اشبو لکه لر قزامنک هجومک اوچنجی یادر دنجی کونی بر مقدار ارتفاع کسب ایدرلر و نقاط مرتفعه بری برلندن بر مسافه غیر منتظمه ایله آری بولنورلر . مسافه مذکوره ده جلد لون طبیعیتی ابتدای امرده حفظ ایدر ایسه ده مؤخرأ بولکه بر برلله اتصال کسب ایدرلر اهله صغیره شکلی آلدقلرنک اوچنجی و یا دردنجی کونی یعنی بدایت مرضک یدنجی و یاخود سکرنجی کونی نقاط مرتفعه سونوب بعده علی العاده تفلس ایلرلر .

قزامنک سبی بر ماده ساریه ایسه ده مع مافیه علت مذکوره بعضاً بشسه تگون ایلدیکی دخی واردلر . قزامق سرایت ایله بر ذاته منتقل اولدقده سرایت ایلدیکی ساعتدن اعتباراً مرضک ظهورنه دکین مرور ایدن وقته دور تقریح تعبیر اولنور که دور مذکور اون ایکی کوندن اون بش کونه قدر امتداد ایلدیکی کورلشدلر .

برخانه ده قزامق ظهور ایلدکده اول خانه ده بولنان نفوس سارئه مرض

مذکور بالسهوله سرايت ايدرك انلردن دخی اول عموم بلديه منتشر اوله جغندن قزاق ظهور ایدن خانه دن علت مذکوره به زیاده سیله مستعد بولنان اطفالک درحال اخراج ایدلمسی الزمدر.

هرنقدر قزاقغه اطفال زیاده مستعد ايسه لرده اسنان سائرده قزاق چيقارمیان کسان دخی بومر ضدن معاف اوله مزمل علت مذکوره بالجمله اقالیمده بلاستینا اجرای احکام ایدر . بو علت یاتماس ایله و یاخود قزاقملی خسته نك تنفس ایلدیکی هوای منته واسطه سیله سرايت ایدر واک زیاده انتها شتاء ایله ابتداء صیفده وقوع بولور .

قزاق برقرقلق و اوکسورک و قرمز یلق و ذکام و غشيان و برصداع ایله قی و احتقان طبقه مناطمه ایله بدأ ایدوب اوچ درت کوندن صکره اعراض مبسوطه کسب شدت ایلدکده اندفاعات ظاهر اولغه باشلارلر . اندفاعات مذکوره ابتدا وجهده و جبهده و عنقده پیدا اولوب بعده صدره و بطنه و اورالردن دخی بتون وجوده منتشر اولدقلرنده حیا ایله اعراض سائره مخبره تقلل ایدر ايسه ده سعال و کوزلرده حیرت و ذکام متداوم اولور .

قزاقمک هجومنک باشلیجه اعراضی کوزلرک یشارمسی ایله حیرتی و ذکام و آقمرق و طالغینلق ايسه ده اورته لقه قزاق اولدیغی تقدیرده اعراض مذکوره نك وقوعیله مرضک قزاق اولدیغنه بردن بره حکم اولنه ماز لکن قزاق علت مستولیه اورته لقه بولنیور ايسه و مریض مقدم قزاق چیقارماش و علی الخصوص بولندیغی خانه ده بر قزاقملی وار ايسه و یاخود قزاقملی بر خسته نك بولندیغی محله کیمش ايسه اولوقت اشبو اعراض قزاقمک اعراض مخبره سی اولدیغنه شبهه قالماز .

قزاقمک اندفاعاتی یکی باشلادقده هرنقدر جذرینک اندفاعاته بکزه دکارندن جدری قیاس ایدیلور ايسه ده بر مدت قلیله ظرفنده بوایکی مرض بر برندن فرق ایدیلور . چونکه قزاقمک اندفاعاتی بر برلینه اتصال ایدرک برده قوسیت پیدا ایدرلر . حالبوکه جذرینک اندفاعاتی مقوس اولماز و بوندن بشقه جذرینک اندفاعاتی چند کون صکره قرحه حقیقه به بدل اولور که بونک ایله دخی قزاق ایله جدری بیننی تفریق و تمیز قابلدور .

قزاق قزل خسته لقند شول وجهله تفريق ايديلور که قزل خسته لقه
حجرت مستوی و بلافاصله ولسکه لری غایت واسع اولوب قزاقده کی کبی
لکه لک اره لنده بولنان مسافه جکر لون طبیعیسی حفظ ایتزل و برده
قزاقده همان دائماً اوکسورک و قشوع اولسی دخی بویکی مرضی یکدی کردن
تفريق ایدر چونکه قزل خسته لقه نه اوکسورک ونده قشوع واردر
قزاق اگر بسیط ایسه مریض اکثریا کسب افاق ایدر لکن امراض
سائر ایله رفاقت ایدجک اولور ایسه اولوقت تهلیکه سی متراید اولور
کنجلمده قزاق اطفالدن زیاده مهملکدر .

§

﴿ قزان ﴾ — آروپای روسیده قزان ولایتک کرسیء اداره سیدر
وولغا و قزاقا نهر لرینک ملتقاسی قریبده و مسقوه نك شرقندن طقوز یوز
و سن پترسبورغك جنوب شرقیسنندن بیک الی یوز الی الی کیلومترو
مسافده اوله رق قرق بیک نفوسی و بر مکتب عالی و رصدخانه بی حاوی اولوب
سیریا و بخارا و آروپای روسی بینده تجارت انباری صایفده در . چوقه و مشین
و اعمالات حدیدیه و خشیدیه سی اورال رجیه معتبردر . تاتارلر بو شهرده
تدریجاً آزالمده اولدیغندن شمیدی یدی بیکه تنزل ایتدی . قزان شهری
(۱۲۵۷ م و ۶۵۵ هـ) ده باتوخانك اوغلی معرفتیه تأسیس اولنوب
(۱۳۹۷ م) ده واسیل دیمتری یوانویچ ضبط و تخریب و بر مدت صکره تاتارلر
ینه مجدداً انشا ایلدی و (۱۵۵۲ م و ۹۶۰ هـ) تار یخنده شدید بر مقاومتدن
صکره دردنجی یوان تکرار ضبط ایله بتون بتون تحت جایه آلدی .

(قزان ایالتی) و یاتقه اورانورغ سمبریسق نژنینوغرون و پائزا ایالتلری
بینده اولوب الی یدی بیک درتیوز کیلومترو اتساحی و بر ملیون اوچ یوز
یتش بیک نفوسی حاویدر . اراضیسی منبت و تیمور و باقر معدنلری و بیاض
مرمری واردر .

(قزان خانلغی) — قیچاق خانی (کیچین) لبرادری محمدخان طرفندن اون
دردنجی عصرده تأسیس اولمشدر محمد قرنداشی مومی الیهک مضرتنی دفع
و کسب وسعت ایتدکن صکره (۱۳۹۷) ده روسلر طرفندن تخریب اولنان قزان

شهرینی تعمیر و بلغارلر و مغولار ايله نفوس و اهميتنى توفیر ايتدی . اشبو خالق قچاق خانلغندن زیاده یشایوب (۱۵۵۲ م) ده دردنجی یوان طرفندن محو ایدلشد .

§

﴿ قزل خسته لى ﴾ — بر مرض تهرى اولوب يادارى دانه سى يوكلكنده و قرمزى رنگده بر طاقم نقطه لر و يا خود فرنگ اوزومى قرمز يلفنده غير منتظم بر چوق لوحلر صورتنده تكون ايدر . بو مرض بر حاي اندفاعيه اولوب بوده قزاق كې بر ماده ساريه دن حصوله كاوركه شخص واحد عمرنده انجق بر دفعه بو حايه مبتلا اولور . وهمان دأما اون ياشنگ مادوننده بولنان اطفالده وقوعبولوب اون ياشنى تجاوز ايدنلرده اندر كورينور و اكثرا ايلك بهار ايله كوز موسمنده وقوعبولوب بعضاً دخى علت مسئوليه صورتنى كسب ايدر .

قزل خسته لى قى واضطراب حلقوم و عارضات عصبيه متنوعه ايله وجوده كلور . وجلد قرمزى چوقه كې بر كسكين رنگ پيدا ايدر . والتنجى كوندن يدنجى كونه طوغرى اندفاعه باشلايوب حيا دخى سكونت بولور . وسكننجى كونه طوغرى اضطراب حلقوم يعنى حاصل اولان حناق مندفع اولوب قزلق دخى تفلسه يعنى سوينكه بدأ ايدر . مذكور خسته لى مرض مسئولى صورتنده اولدقه بعضاً حناق غايت شديد اولدقن ماعدا حناق غماى و حناق غغرنى صورتلرينى دخى اكتساب ايلديكى كورلشد .

بو حالده حناق عرض غالب اولمش اولور . حناق شديد اولديغى تقديرده اندفاع دخى غايت آغر و غير منتظم اولور . واول وقت جانك شديله برابر مرضك مخاطره سى دخى ترايد ايدر . قزل خسته لغك بر ديكر نوعى دخى واردركه بوكا . شوكة خبيثه عصبيه تعبير ايدرلر .

فز خسته لى قزاقندن زياده مخاطره لى بر مرضدر . بو ايكي مختلف مرضى اكثرا بر برينه قارشديرلر يعنى تميز اولنه ميور ديرلر ايسه ده عرضلى واسطه سيله بر بدن تفريق پك قولايدر . زيرا قزل خسته لقه دأما حناق

ایله سعال اولوب حالبوکه قزامقده دائماً مریضک کوزلری یشارر . قزل
خسته لقه حناق شدید اولدیغی صورته در حال بوغازه الی عدد سلوک
یاپشدریلوب یومشادیجی غرغرله استعمال ایتک و مریضک نهایتنه طوغری
ار په مطبوخیله یاپسله جق غرغریه (کئول) و (خلیت اسرب) دخی
علاوه ایلک لازمدر فقط هر حالده حکمایه مراجعت اقتضا ایدر .

§

﴿ قزوین ﴾ — قدیم نامی آراسیادر عراق عجمده بر شهر اولوب
طهرانک جنوب غریب سندن یوز قرق کیلومتر و بعدده واقع و قرق بیسک
نفوسی جامعدر . وقتیه غایت مهم و عجمستانک کرسی اداره سی ایدی
الیوم همان خرابه زارددر .
(۱۷۳۲ م و ۱۱۴۵ هـ) ده عثمانلیلرله و ایرانلیلر بیننده تنظیم اولنان بر معاهده
نامه بوراده امضالمنشدر .

§

﴿ قسالتیب ﴾ — لاقدمونیالیرک امیر الیدر . بو ذات (۵۳۳۵ خ)
تاریخنده یعنی میلادک ایکیوز الی طقوز سنه مقدمنده رومالیرک برنجی دکر
محاربه سنی قزانان مشهور امیرال (دوئیپوس) ی اسیر ایلدی که اولوقت
اشبو دوئیپوسک نامنه ایتالیا ده فورم شهرنده بر مرمر دیرک رکز اولمنشیدی .

§

﴿ قسطلانی ﴾ — نامداران فضلادن (۱۵۱۷ م و ۶۲۳ هـ)
تاریخنده مرتحل دار بقا امام شهناب الدین ابی العباس احمد بن محمد
مصرینک شهرتیدر .
مومی الیه زماننده خطه مصریه نک اعلم علماسی اولوب مشهور شیخ جلال
الدین سیوطی ایله معاصر ایدی (مواهب اللدیه) و (فتح الدانی) نام
کتابلر جله تألیفاتنددر .

اشبو مواهب سیرت نبویه ده امشالی یازلاماش بر کتاب جلیل و بر اثر یتیل
و عدیل اولوب اون مقصد اوزرینه موضوع و مرتبدر . مقصد اول —
جناب واجب الوجودک نبی آخر زمانی سبق نبوتله تشریفندن و علیه الصلاة
والسلام افندمزنک طهارت نسب و ولادت و رضاعندن و ترتیب سنین اوزره

ارتحال عالیروی و وقوعه دکن حائز اولدقلری شرف مغازی و سرایادن .
ایکنجیسی — اسماء و اولاد و ازواج و اعمام و خدم ملائک توأملرندن
اوچنجیسی — اوچ فصلی مشتمل بولنان حقیقت و شرف خلقلرندن دردننجیسی
— معجزات و خصائص جلیله لرندن بشنجیسی — خصائص معراجدن
التنجیسی — رفعت شان نبوی حقننده شرفوارد اولان آیات کریمه ددن
یدننجیسی — وجوب محبت و اتباع سنت نبویه ددن سکننجیسی —
نزد نبویه مستعمل بعض معاملات طبعیه و تعبیررؤیادن طقوزنجیسی — فخر
رسالت افندمزلک حقائق عباداتندن اوننجیسی — جناب باری تعالانک
حبیب اکرمی حقننده نعمت الهیه سی اتمامندن باحثدر .

دیگر (قسطلانی) — علمای بنامدندر کستللی کله سنه نظر بیوریه .
دیگر (قسطلانی) یاخود (عسقلانی) — مشاهیر فضلالی
مصریه دندر (ابن حجر) کله سنه نظر بیوریه .
قسطل یاخود کستل یونانجه قلعه معناسنه اولان (قستل) ک معریدر .

§

﴿ قسطهونی ﴾ — نام عتیق ژیر مانیقو پولیس در اناطولیده
دولت علیه نك بر شهری و بونامده کی ولایتک کرسی اداره سی اولوب
استانبولک جهت شرقیستدن درتیوز کیلومترو مسافده واقعه مع نواحی
یکرمی الی بیک نفوسی و التمش اوچ جامع و مسجد و اون الی مدرسه و اون
ایکی تکیه و اوئوز بر مکتب و اون درت حمام و ایکی قشله یی جامعدر هر
نوع حبوبات و قشک و کتان و کندیر و اورمانلرنده کراسته حاصل اولور
و پک کوزل باقر و ایپ اعمال اولنور قیوجیلغی دخی مکملدر و میوه سی
و ازجمله (عربانی اریکی) مشهوردر مقدا دهامعمور ایدی .

(قسطمونی ولایتی) شمال و شمال شرقیده دکرله محدود اولوب قدیم
افلاغونیانک بر قسمندن تشکل الیشدر بوراسی سلچوقیلر زماندنبرو مستقلا
اداره اولنمده اولدیغی حالده (۱۳۹۲ م و ۷۹۵ هـ) تاریخنده حاکی بولنان
طوپال بایزیدک دولت علیه یه عصیان ایدن افلاقلور ایله اتفاق تحققی ایلدیکندن
یلدیرم (بازید) حضرتلری کیدوب ولایت مذکوریه یی ضبط ایلدی .

§

﴿ قسطنطين ﴾ بيوك قسطنطين — فلاويوس واليريوس اورليوس

قلوريوس قسطنطينوس نامرله دهخي بنام اولوق اوزره روما ايمپراطويدر
(۲۷۴ م) تاريخنده (نيسه) شهرنده تولد ايدوب (۳۰۶ م) ده پدرينك
وفاتي اوزرينه بيوك برتانيا الايلري واسطه سيله و او كوست عنوانيله ايمپرا-
طور لغني اعلان ايلدي . غوللر ايله مصالحه دن صكره ايتاليا و افرىقاي
ربقه مظالمى التنده تضيق ايدن (ماقسين) عليه نه يور ييوب مومى اليه
رومانك سورلري التنده و تورن صحرالرنده مقلوب ايتيمى اوزرينه ايتاليايه
حاكم اولدى و مؤخرأ تقرير آسايش وعدالته بدل مجهود و خريستانلغى قبول
ايله خريستيانلر عليه نه كي تصديقاتي رفع و نابود ايلدى و (۳۱۵ م) ده
خريستانلوق دشمنى اولان شرق ايمپراطورى ليسينوس ايله محاربه سنه دهخي
كرارأ غالب كلهرك پانونى و داسيا و ايليريا و يونانستانى ضبطنه آلدى و (۳۲۳ م)
ده اشقودره وادرنه مظرفباتى اوزرينه خصمنك ممالك متباقيه سنه دهخي
مالك اولدى و خاچليلق اشكنجه سنى و پهلوانلرك مقاتله سنى منع و اطلاق
اسرايه مساعده ايدوب لكن كندو قائل و الده سيله بيهوده بره اتهام اولنان
قريسيوس نام او غلمنى بلا تحقيق قتل ايتديكندن شاننه براز شين و يردى
و (۳۳۰ م) ده مرق حكومتنى اولوقته قدر بيزانس ناميله متعارف اولوب
بعد التعمير قسطنطينوپل نامنى آلان استانبوله نقل ايدرك نهايت (۳۳۹
ياخود ۳۳۷ م) تاريخنده وفات ايلدى .

§

﴿ قسطنطين ﴾ اون ايكنجى — استانبولك صوك ايمپراطوريدر

(۱۴۰۳ م و ۸۰۶ هـ) ده عالم وجوده كلوب (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ هـ) ده
ژانپالى اولوق نام قرنداشنه خلف اولدى و بش سنه صكره سلطان محمد
ثانى حضرتلرينك استانبولى فتح آرزوسنده اولديغنى حس ايدرك برطرفدن
سور و طايه لرى تعمير و جنويزلردن استمداد ايله برقاج قطعه حرب سفينه سى
و عسكر جلب و زندان قپوسندن غلطه يه زنجير كشيده ايدوب ديكر طرفدن
وزير اعظم خليل پاشا واسطه سيله استرحامه باشلادى و او ائشاده سلطان
مشاراليه روم ايلي حصارينك اولديغنى محلى طلب ايلدكه اورانك متصرفى
بن دكلم جنويزلردر ديمسيله مانع اولديغنى اكلاشيلوب اورايه درحال يعنى

درت ماه ظرفده حصار مذکور انشا و قارشوسنده مقدما یلدریم بایزیدک
امریله یاپیلان اناتولی حصارى تعمیر اولندی و خلیل پاشانک رجاسی
اوزینه اگرچه ایش التی آقدر تأخر ایتدیسهده دها ایلروسنه تأثیر
ایده مدیکندن سلطان مشارالیه (۱۵۵۳ م و ۸۷۷ هـ) تاریخنده هجروم
واللی درت کون محاصره ایله استیلا ایلدی . (قسطنطنیه) اشبو محاصره
اناسنده شجیعانه مدافعه اوزره ایکن تکفور سرابی جوارنده برسور
دلیکی اوزرنده روبراه عدم اولشدر . دیگر روایت ضعیفه کوره عساکر
اسلامیه فرقه فرقه ایچرو کیردکری صررده مشارالیه دخی خاصه عسکریله
سرای مزبور دن ایاصوفیه یه طوغری کیدرکن بریاره لی عثمانلی نفری
طرفدن قتل اولمشدر . (قسطنطنیه) ایچون استانبول کله سنه مراجعت
بیوریه .

§

﴿ قشیری ﴾ — علم فقه تفسیر حدیث اصول و ادب و کتابتده امام
اولوب سلحشور لفته دخی مهارت کامله سی وار ایدی . اسمی عبدالکریم
کنیه سی ابولقاسم در علوم ظاهره یی استاد کل ابواسحق اسفرائینی دن
وباطنه یی شیخ کامل ابوعلی الدقاق دن تحصیل ایدرک التمش طقوز یاشنده
و (۱۰۷۲ م و ۴۶۵ هـ) تاریخنده مسقط رأسی اولان نیشابورده وفات
ایلشدر . (تیسیر) نام تفسیر کبیری ایله (لطائف الاشارات) و (رساله
قشیری) نامرنده و سائر هرفنده تألیقاتی واردر . مخدومی (عبدالرحیم)
دخی فضل و کالده پدری کعبنه یاقلاشمش ایدی .

جامع الصحیح مؤلفی (قشیری) نک اسمی مسلم بن حجاج کنیه سی ابولحسن
اولوب وفاتی (۸۷۴ م و ۲۶۱ یا خود ۲۶۷ هـ) تاریخنده وقوعبولشدر .

§

﴿ قصاره ﴾ صوبی — بزی باضلتق ولکه لری چیقارمق ایچون
استعمال اولنور برنوع صوکه قلبیه ایله قلمور (هیپوقلموریت دپوتاس)
ترکیب کیویسندن عبارتدر فرانسزلر پارس قربنده ژاول نام قصبه یه نسبتله
(ژاول صوبی) دبرلر .

§

﴿ قصر شیرین ﴾ — ساسانیانندن فرس پادشاهی خسرو پرویزك
علاقه کرده سی اولان (شیرین) نام بر مغنیه ایچون بغداد جوارنده خاقین ایله
حلوان اراستنده یاپدیردیغی قصر مشهوردز .

§

﴿ قصیده برده ﴾ — (۱۲۹۴ م و ۶۹۴ هـ) ده متوفی شیخ
شرف الدین ابی عبدالله محمد بن سعید بوصیری نك (کواکب الدریه فی مدح
خیر البریه) نامیله رشتہ نظم و بیانہ چکدیکی قصیده لالی نصیده میمه درکه
یوز التمش ایکی بیتدن عبارت اولوب بوندن اون ایکی بیتی مطلع و اون التیسی
نفس و هوای نفسی و اوتوزی مدح رسول علیه الصلوٰۃ والسلامی و اون
طقوزی مولد نبوی بی و یکریمی ایکیسی جهاد رسالت استناد بیغمبری بی
و اون دردی استغفار و باقیسی مناجاتی متضمندر . روایتہ نظراً ناظم مشارالیه
اشبو قصیده مبارکه بی کندوسنه قلم اصابت ایتدیکی بر زمانده انشاد ایدوب
انکله استشفاع ایشیدی او کیجه منامنده فخر رسالت حضرت تری
کوروب نبی مشارالیه حضرت لری بدننی مسخ ایتکله او یانه رق کندوسنی
اولکی آوان صحتندن دها ای بر حالده بولشدز . ملک الظاهرک وزیر
بهاء الدین قصیده مذکورہ بی استنساخ ایدوب کندوسی و اهل بیت
حرمته صوڪ درجه ده وارد قلرندن دین و دنیا رنده امور عظیمیه موفق
اولشدر . قصیده مذکورہ نك برده ایله شهرته سبب شودر که سعد الدین
فارق نام ذات بر سبیلہ نور بصردن محروم اولدقه منامنده بر کیسه ظهور
ایدرک (قالق بهاء الدینه کیت و آنده اولان برده بی اlob کوزلریکه سور
ان شالله افقت بولورسك) دیر مومی الیه دخی اوبقودن قالدیغی کبی همان
بهاء الدینه کیدوب واقعہ بی سویلر بهاء الدین (برده نامیله یانده برشی یوق
بنم زدمده اولان بوصیری نك یاپدیغی مدیحه نبویه درکه برده انکله استشفا
ایدیورز) دیهرک قصیده بی چیقارر سعد الدین کوزینه سورمه سیله در عقب
درد عمادن رهایاب اولور . اشبو قصیده زهرا و مدیحه غرانک برکاتی
کثیر اولوب حقیقه اقطار اسلامیه ده وجودیله تبرک ایدیلور ائاردندر . بونك
برده ایله اشتهارینه وجوه اخری دخی کوسترلمکده ايسه ده قبوله اقرب بالاده
سرد اولنان سبیدر .

قصیده شریفه مذکورہ نك فضلا طرفلرندن كمال اعتنايله ياپيلان شرحلى خارج از دائرة احصا اولمغله هيچ اوجهتله سوق كلام ايلدى .

(قصیده مفرجه) — ابى الفضل يوسف محمد بن يوسف التورزينك اثيردر كه لقبه ابن نحوى ديرلر . قصیده مذكوره ابى الحسن يحيى بن عطار قرشينك اثرى اولديغى حقهده دخى بر روايت وارسهده ارجح اولان ابن نحوينك منظومه سى اولقدر . خلقندن بعضيلرى قصیده مزبوره نك اسم اعظمى جامع اولسنى دخى اعتقاد ايدرلر متعدد و باشلى شرحلى واردر .

§

﴿ قصیده ابن صائع ﴾ — (۱۳۲۰ م و ۷۲۰ هـ) تاريخنده وفات ايدن شمس الدين محمد بن حسنك فنون شتايه متعلق بيتى جامع اثيردر .

(قصیده ابن عبدون) — محمد بن عبد اللهك تاريخه دائر اثيردر جمال الدين ابن جوزى و اديب فاضل عبد الملك بن عبد الله بن بدرون حضرمى و سائر بعض ذوات شرح ايلدیلر .
مطلعى

الدهر يجمع بعد العين بالآثر فا البكاء على الاشباح والصور

(قصیده ابن قضيب البان) — (۱۶۸۴ م و ۱۰۹۶ هـ) تاريخنده وفات ايدن سيد عبد الله بن سيد محمد حجازينك مدح نبوى يى مشتمل اثيردر (اهلاً نبشر من مهيب زرود احبى فؤاد العاشق المخود) شيخ عثمان عريان كليسى بن عبد الله شرح ايتدى .

(قصیده بانث سعاد) — كعب بن زهير بن ابى سلمى مزنى صحاينك مقدمات و قوعبولان هيجوندن طولايى حضرت فخر كائنات عليه السلامه عتذارى متضمن يازديغى الى يدى بيت اثيردر . اولى (بانث سعاد ققلىي الهم متبول . متيم اثرهالم يقد مكبول) مشاراليه قصورينك عفوينى (العفو عند رسول الله مأمول) مصراعيله استرحام ايتشدرد . قصیده مذكوره نك شروح و نظائر عديده سى واردر .

(قصیده بستى) — (۱۰۱۰ م و ۴۰۱ هـ) ده وفات ايدن ابو الفتح

علی بن محمد کاتب شاعرک زهد و معارفه دأثر التمش بیتـدن عبارت یابدیغی
اژدر اولی (زیاده المرء فی دنیاہ نقصان و ربـحه غیر محض الخیر خسران)

§

﴿قصیده تأییه﴾ — (۱۴۳۳ م و ۸۳۷ هـ) ده وفات ایدن شرف
الدین اسماعیل بن مقرئ یمینیک اثریدر . اولی (الی کم تمادی فی غرور
و غفلة) (۱۵۰۹ م ۹۱۵ هـ) ده وفات ایدن شیخ ابراهیم بن محمد حلبی
شرح ایتدی .

(قصیده خزرجیه) — علامه ضیاء الدین ابی محمد عبدالله بن محمد
خزرجی اندلسینک عروضه دأثر اثریدر . اولی (وللشعر میزان یسمى
عروضه) بوقصیدهیه (رامزه) دخی دنیلور . (۱۵۱۹ م و ۹۲۶ هـ)
ده وفات ایدن قاضی زکریا بن محمد انصاری شرح ایدوب (فتح البریه
بشرح قصیده الخزرجیه) و شمس الدین محمد بن محمد ایجنی عثمانی (رفع
حجاب عیون القاهره عن کنوز الرامزه) تسمیه ایلدیلر . احمد بن عبدالرحمن
بن محمد نقاشینک دخی قصیده مذکوریه بریوک شرحی واردر .

§

﴿قصیده ذی النون مصری﴾ — صنعتسه دأژدر . اولی
(عجب عجب عجب عجب قطة سودا ولها ذنب) (آیدمر بن علی جلدکی)
شرح یازوب (در المکنون) تسمیه ایلدی .

(قصیده رأیه) — (۱۰۲۲ م ۴۱۳ هـ) ده وفات ایدن ابی الحسن
علی بن هلالک فن خطه دأثر اثریدر . موحی الیه (ابن بواب) لقبیهله
معروفدر . اول قصیده .

وارغب لنفسک ان تخط بنانها خیرا تخلفه بدار غرور
فجمع فعل المرء یلقاه غدا عند التقاء کتابه المنشور

(۷۳۲ هـ) ده وفات ایدن شیخ برهان الدین ابراهیم بن عمر جعبری شرح
ایلدی .

(قصیده شینیه) فارسی — شاعر مشهور خاقانینک یکرمی درن

یلتی جامع اثریدر • میر خسروک یوز الی یلتی شامل مرأه الصفاسی
ونورالدین عبد الرحمن جامینک یوز اوتوز بیتدن عبارت (جلاء الروح) ی
وفضولینک یوز اوتوز درت بیت (انیس القلب) ی وشیرازینک التمش الی
بیت (عنان الجوهری) قصیده مزبوره یه یاپیلان نظائر دندر •

(قصیده طنطرانیه) — معین الدین ابی نصر احمد بن عبد الرزاق
طنطرانینک وزیر مشهور نظام الملک حقهده یادیغی مدحیه در • اولی
(یاخلی البال قد بلبلت بالبال) الی آخره محمد بهشتی اسفرائی شرح
ایلدی •

§

﴿قصیده عینیه﴾ — (۱۱۸۵ م و ۵۸۱ هـ) ده وفات ایدن
سهیلی ابی القاسم عبد الرحمن بن عبد الله بن احمدک اثریدر • اولی
(یا من یری مافی الضمیر ویسمع انت المعد لكل مای توقع) (۸۳۷ هـ) ده
متوفی ادیب معروف ابن حجة ابو بکر علی حوی تخمیس ایلدی • اولی
(قالو اعداک وانت حی لا تسمع)

(قصیده وزیر عبد الله پاشا) — مشارالیه کو پربلی زاده لردن وزیر
اعظم مصطفی پاشانک مخدومی اولوب اشبو قصیده سیله شیخ الاسلام
شهید فیض الله افندی بی مدح و ثنا و (۱۱۴۸ هـ) تاریخنده عزم دار بقا
ایلدی • اولی (ماذا یهیجک من صباک الا قدم) شیخ الاسلام محمد
پیری زاده عثمان افندی تخمیس و بوتخمیسله قصیده نک هر ایکیسنی شیخ
عثمان بن عبد الله عربانی تشریح ایلدی •

(قصیده عینیه) — شیخ رئیس ابی علی بن سینانک اوتوز یلتی جامع
اثریدر • اولی (هبطت الیک من المحل الارفع ورقاء ذات تعزز وتمنع)
(۸۷۵ هـ) ده مصنفک شیخ علی بن محمد بسطامی و شیخ عبد الرؤف مناوی
حدادی (۱۰۳۱ هـ) ده وسائر فضلا شرح ایلدیلر • بوکارو حیه دخی دیرلر •

(قصیده ابی الرجا) — (۹۴۶ م و ۳۳۵ هـ) ده وفات ایدن ابی
رجا محمد بن احمد بن ربیع اسوانی نک اخبار عالم وقصص انبیا ومختصر

مزنی و طب و حدیث و فلسفه و سائرہ فی ناطق اثریدر • مومنی الیہ
حیاتندہ بعضیلری بوآنہ قدر قصیدہ ک نہ یہ بالغ اولدی دید کلرندہ یوز اوتوز
یک بیتہ واردی جوابنی ویردی •

§

﴿قصیدہ میمیه﴾ — مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینک
اثریدر • امیر احمد بخاری و (۱۰۴۹ هـ) ده متوفی شیخ عبد المجید بن
محرم سیواسی شرح ایتدیلر •

(قصیدہ میمیه) — ابی السعود بن محمد عمادینک اثر ادبا اعتمادیدر •
مطلعی • ابد سلیمی مطلب و غرام (۹۸۷ هـ) ده عبدالرحمن بن صاچلی
امیر (۹۷۱ هـ) ده رضی الدین محمد بن ابراهیم حلبی و غرس الدین حلبی
شرح ایلدیلر •

(قصیدہ نونیه) — (۱۴۵۸ م و ۸۶۳ هـ) تاریخندہ خضر بک
بن جلال الدینک علم کلامہ دائر یازدیغی اثر در • اولی (الحمد لله عالی
الوصف والشان منزہ الحکم من آثار بطلان) بشقہ برقصیدہ نونیه سی
ومتعدد شرحلری دخی وار •

(قصیدہ یائیه) — امام سراج الدین علی بن عثمان اوشی فرغانینک
الشمس التی یتى شامل و بین الادبا مقبول و متداول اثریدر • اولی

يقول العبد في بدأ الأملی لتوحيد بنظم كاللألی
وانی الدهر ادعو كنه وسعی لمن بالخير يوماً قد د عالی

§

﴿قضاعه﴾ — یمندہ بنوسبأ سلاله سندن برذاتک اسمیدر که کند واسمنه
منسوب اولان قبیلہ مشهوره دن بشقہ بنی کلب وجهینه و بهرامه و بنوعذرہ
ودها برقاچ قبیلہ نک دخی جدی ظن اولنور قبری جبل شحردہ در • قبائل
مذکورہ دن بعضیلری وقت جاهلیتدہ دومة الجندل و تبوک و شام طرفلرینه
کوچشلر ایدی • (۱۶۰۲ م و ۴۵۴ هـ) تاریخندہ وفات ایدن علمای حدیثدن
امالی صاحبی ابو عبد الله حضرتلری بو قبیلہ یه منسوبدر انک ایچون امام قضاعی

§

دیرلر •

﴿ قطب الدين ﴾ ابو محمد عبدالحق بن ابراهيم الاندلسي — ابن
 سبعين ديمكه مشهور در علوم و آدابده و بتخصيص فلسفه ده مغبوط آفاق
 ایدی . اندلسن سبته به هجرت ایدوب اوراده قواعد فلاسفه اوزره
 تصوفه منسلک اولدی . عرفانه دائر برچوق کلامی و تصانیفی واردر .
 خصوصی اولهرق برطاقم مرید و اتباعی دخی وار ایدیکه سبعینیه دیو
 متعارف ایدیلر . سته ده بر ایام اقامتدن صکره مشرق طرفنی شععه علم
 وکالی ايله اشراق و مکة مکرمه یی زیارت ایدرک کرک ذکر جیلی و کرک
 آثاری بتون اقطاره شایع اولغه باشلادی . مکده ایکن سکسان بیک دینار
 اتفاق ایلشدر . مومی الیهک مغایر شرع شریف بعض احوال و حرکاتی
 جهتیه مغربدن نفی اولندیغی دخی جله روائتندندر . محکیده که مومی ايله
 وطنندن چیققدقه طلبه و اتباعندن بر چوق ذوات دخی کندوسیه برلکده
 چیقارلر . اون کون صکره بر قصبه یه وصولرند یول زحمتی چیقارمق
 ایچون حمامه کیرلر دلاک کلوب شیخک (ابن سبعینک) ایاقربنی اوغغه
 باشلار و نه طرفدنسکر دیو صورار شیخ و یاننده کیر اندلسده مرسیه دز
 دیملی اوزرینه دلاک (ها شو ابن سبعین زندیقنک ظاهر اولدیغی محلدن می)
 دیمسیله ابن سبعین اتباعنه سکوتلربنی ایما ايله اوت دیر دلاک بونک اوزرینه
 حقنده کونا کون سب و لعنه باشلایوب ابن سبعین دهامساعد کورندیکه
 حریف لعن و شتمی ارتیرر بر درجه یه واررکه مشار الیهک اتباعندن بری
 طیانیه میوب دلاکه (وای باشکه الله سنی دمندنبرو سو کدیکنک کسه نک ایکی
 ایاقربی التنده بولندیریور) دیر دلاک دخی نه یه اوغرا دیغنی شاشیردق
 هزار خجالتله اعتذاره باشلار . ابن سبعینک علوم غریبه دن برچوق شیرینی
 حکایه و بعضیلری سیمیا و کیمیا و قوفنی اعتقاد ایدرلر . مومی ايله کتاب
 الاحاطه ايله جوهره دائر بر کتاب تألیف ایتش و بر چوق رسائل بلیغه
 و فصحیه بر ایشدر . رسائل مذکوره بتمامها زیرده رساله العهد نام اثرندن
 مأخوذ اولهرق عباره اسلوبنده یازلشدر . عباره [یاهذا اهل عرک الکلمح
 او عطاء نکد لا سمح و اصالک لهو و لعب و اسحارک سهر و علل] .

ابن سبعین حسن اخلاق صاحبی و اذا و بلایه صبور و عزیز النفس اولوب
فقرا و بیویاکنانه بنفسه خدمت ایتک عادت ایدی . مشرق و مغرب اعلامی
ایله کندو بیننده خطوب کثیره جریان ایتشد . اشعار رائقه سندندر .

کم ذاتوه بالشعبین و العلم و الامر اوضح من نار علی علم
و کم تعبر عن سماع و کاظمه و عن زرود و جیران بندی سلم
ظلمت تسأل عن نجد و انت بها و عن تهامة هذا فعل متهم
فی الحی حی سوی لیلی فتسأله عنها سوألك و هم جر للعدم

ولادت (۱۲۱۷ م و ۶۱۴ هـ) ده وفاتی (۱۲۷۰ م و ۶۶۹ هـ) ده
وقوعبولشدر . روایت نظرأ مومی الیه ایکی لندن قان آلوب قانی علی حاله
جریانه براتغله وفات ایلدی .

§

﴿ قطب الدین ﴾ شیرازی — علامه محمود بن مسعود بن مصلح
الفارسیینک شهرتیدر که سردفتر اذ کیماء عالم و کافه علوم عقلیه و نقلیه ده
براعتی مسلم بر ذات فضائلسمات ایدی . ولادت شیرازده (۱۲۳۶ م
و ۶۳۴ هـ) و وفاتی (۱۳۱۶ م و ۷۱۶ هـ) تاریخنده در . اولا جانب
رومه رغبتساز قدوم اولوب اهلیت باهره سی سایه سنده نائل انواع نوازش
و اکرام و سیواس و ملاطیبه ده دخی منصب حکم و قضا الیه بکام اولدی .
مؤخرأ شامه و بعده تبریزه کیدرک اوراده تکرار تحصیل علوم عقلیه به حصر
ایام ایلدی .

طبعی غایت لطیف و کندوسی عابد و عادل بر مرد عفیف اولوب علوم
مذکورده دن بشقه شطرنج و شعبه و ضرب رباب امثالی فنونده دخی بد طولاً
قزائمشیدی . (شرح مختصر ابن حاجب) (شرح مفتاح) (شرح کلیات
قانون ابن سینا) (شرح حکمة الاشراق) و زبان فارسیده (سزاوار افتخار)
و علم هیئتده (تحفه) و (نهاية الادراک) نام کتابلری تألیف ایلدی که جله سی
اربابی عننده مانند اوراق زر مقبول و معتبر اولوب از جله (درة التاج) ی
جیع اقسام حکمت نظریه و عملیه بی جامع بر کتاب فوائد نصابدر .

§

﴿ قطب الدین ﴾ رازی — اسمی محمد بن محمد و شهرتی (تختانی) در
بو نسبت قطب فوقانیدن تمیز ایچوندر زیرا ایکلیسی دخی بر مدرسه ده
وبری طبقه فوقانیه دیکری طبقه تختانیه ده بولنور ایدی .

اشبو قطب تختانی جیع معقولانده امام جهان و فرید زمان اولوب نامی
السنه عالمیانده اشهار وصیت جبلی اقطار بعیده یه انتشار ایتشیدی .

یتش درت ییل مقداری معمراولوب خارج دمشقده (۱۳۶۴ م و ۷۶۶ هـ)
تاریخنده وفات ایتشدر . کشافه حاشیه مشهورمی و علم منطقه (مطالع
ارموی) یه غایت معتبر بر شرحی و کذا منطقه (کاتبی) نك رساله
(شمسیه) سنه دیگر بر کوزل شرحی واردر .

قطب تختانینك (مبارکشاه) لقبیه مشهور بر عبد مملوکی وار ایدی که هنکام
طفولیتندن برو مومی الیهک آغوش تربیه و تعلیمده پرورش بوله رق علماء اعلام
و مؤلفین کرام زمره سنه النحاق ایتشیدی حتی علامه سید شریف جرجانی
مومی الیه قطب رازینك شرح مطالعنی اشبو مبارکشاهدن تدرس ایچون
نامصره قدر عزیمت ایتشدر .

§

﴿ قطرانندی ﴾ — ملوک بنی طولوندن مصر ملکی خسارویه نك
قزیدر عباسیه دن معتضد خلیفه یه بیک کره بیک یعنی بر ملیون التون یاله
نکاح و (۸۹۴ م و ۲۸۱ هـ) تاریخنده زفاف اولندی مومی الیهافرط
حسن و جمال و مزید عقل و کیاست و کمال الیه معروفه بر فادین ایدی بعض
عقلا دیرلر که معتضد قطرانندی بی مجرد بنی طولون دولتی فقیر دوشورمک
ایچون تزوج ایتشدر زیرا باباسی اکا اولقدر اشیاء نفیسه و جواهر ثمنیه
و تحف فاخره جهاز ویرمشیدی که نظیری برو قتده و بر اقلیمده کورلش دکل
ایدی از جمله اشیای مزبوره ایچنده جهاز اوله رق یالکز یوز عدد التون
هاون وار ایدی که سائر لری دخی بوکا قیاس اولندیغی حالده جهاز مزبورک
نه درجه مکلف برشی اولدیغی اکلاشیله یلور . مومی الیهانک خالته سی
عباسه بنت احمد بن طولون مصرک شام طرفنده اولان سرحدینه دکی
کلوب اوراده چادرلرینی قوردیغی محله بر قریه بنا ایلدی که الان مشار

الیا نامنه عباسه تسمیه اولنور . قطرانندی (۹۰۰ م ۲۸۸ هـ) ده وفات ایدرک بغدادده رصافه نام محله کی قصر داخلنده دفن اولنمشدر . بو مصاهردهن صکره خارویه معتضد طرفنه بهرسنه ایکیشر یوز بیک التون کوندر ایدی .

§

﴿قطع ناقص﴾ — علم هندسه ده بر شکل بیضی اولوب داخلنده بری برینی قائماً قطع وتنصیف ایدن خطین مستقیمینک طولنه (محور کبیر) واقصرینه (محور صغیر) و بونک نقطه تقاطعنه (مرکز) و محور کبیرک اوزرنده مرکزدن مساوی بعدده واقع ایکی نقطه یه (نقطه احتراق) تسمیه ایدرلر .

§

﴿قطورا﴾ — ابراهیم علیه السلامک زوجه سی ساره نك وفاتندن صکره (۳۵۹۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک طقوز یوز طقسان بش سنه مقدمنده قبائل اتراکدن یاخود کنعانلردن تزوج بیوردیغی خاتوندرکه بوندن التی نفر اولاد کرامی ظهوره کلشیدی . برروایتده اسمی قنطورادر . حضرت ابراهیم حیاتنده اشبو قطورادن اولان اولادینی اموال کثیره اعطاسیله شرق طرفنه کوندرمشدر . بعض مورخین (مادی) لر بونلردن تشعب ایتدی دیرلر .

§

﴿قهریه﴾ یاخود (قهریه) — درس عبادتده تکفور سیرایی جوارنده واقع جامع شریف ومحلہ نك اسمیدر . جامع مذکور دروننده اصحاب کرامدن (ابوسعید الخدری) حضرت ترینک مقامی بولنور . بوجامعی ابتدا ایمراطور (ژوستین) حضرت عیسی نامنه یایدیروب صکره خراب اولدیغندن (۱۳۳۰ م و ۷۳۱ هـ) تاریخنده اغنیادن (تثو طور متوحیس) شمدی کورلیدیکی کبی انشا ایتدیرمش وچورلیلی علی پاشا زمانه قدر کلیسا اوله رق قوللانیلوب پاشای مشارالیهک امریله جامعه تحویل اولنمش ایدی .

§

﴿قلادوه﴾ — طونه نك یوقاروسنده واقع فتح الاسلام قلعه سنک نام دیکریدر .

§

﴿ قلازومن ﴾ — از میر جوارنده واقع کلیرمان یا خود اورله
شهرینک نام عتیق در .

§

﴿ قلاوی ﴾ — مقدما وزرانك باشلرینه کیدکاری درت کوشه تللی
صاریق درکه باش اشاغی قوندیغی حالده طاش هاون رستمده کوربنور .

§

﴿ قلائی ﴾ -- طبیعتده حمض و کبریت حالنده بولنوب مؤخرأ
مکورایله تسخین و تصفیه اولنور خالصی بیاض و مجلا و آز متصوت
وزیاسیله متطرق و ایکیموز اون ایکی درجه حرارته مذاب بر معدندر آچقده
اریدلنکده اوزرینی قاپلیان زار (حمض قلائی) در بوحض قپالی برقاب
ایچینده شدید حرارتله تسخین اولندقدن صکره هوایه ترك اولنسه همان آتش
آلوب بخاره منقلب او اور .

§

﴿ قلب ﴾ — اهل تحقیق عنسدنده قلب یورك تعبیر اولنان لم
صنوبری یه تعلق ایدن لطیفه ربانیه درکه جمیع قوتك مبیدئدر نده کیم
دماغ جمیع حواسك مبیدئدر . حکما سویدای قلبك سر استواسی حقیقت
انسانیه در و قلب نفس ناطقه نك تخت سلطنتیدر و منبع فیض و حیاتدر
و اهل تشریح قلب دینلان یورك مرکز جهاز دوران دم بر جوف عضلی
اولوب (اورده) اعانه سیله اخذ ایلدیکی دمی شرابین واسطه سیله
اعضایه دفع و طرده مأموردیر دیرلر . قلبده دم اسوده مخصوص ایکی
جوف ایمن و دم احمره مخصوص ایکی جوف ایسر اولوب بونلر بینلرنده
اصلا اشتراك اتمیه جك صورتده بر حجاب تام واسطه سیله مفصول بولندقلری
کبی ایمن و ایسردن عبارت اولان قلبك هر بر نصفی دخی دسام ایله مزین
بر حجاب غیر تام اعانه سیله بری علوی (اذن) و دیکری سفلی (بطین)
اولق اوزه ایکی جوفه تقسیم اولنورلرکه جوف اعلانك دم وریدی بی قبول
ایتمی عقینده دم جوف اسفله نزول و اشبو جوفدن شرابینه توجه ایدر
بین الاذین و البطین واقع اولان دسامه دمك اذیندن بطینه مرورینه کافل
و بطیندن اذینه رجوعنه حائلدر . اذین ایمن رتیندن ماعدا کافه اقطار

بدنك دم وريدیسی اخذ ایلدیکی کبی بطنین ایمن دخی اشبو دمى الوب
شریان رنوی طریقیله رنینه طرد ایدر . اذین ایسرایسه اوردۀ رنویه نك
جلب ایتدیکی دم احری قبول و بطنین ایسراشبو دمى اخذ ایدرك شریان
ابهر کافۀ واسطه سیله کافۀ اجزای بدنه دفع ایدر .

§

﴿ قلزم ﴾ — بحر اجرک یعنی شاب دکزینک نام دبکریدر . بحر
اجر کنارنده قصیری اسکله سنه قریب برشهر قدیمه دخی و قتیله قلزم دینور
ایدی .

§

﴿ قلعه سلطانیه ﴾ — مرمره دکزندن اق دکزه چیقاجق بوغازده
مستحصن برشهردر (داردانیل) دنیلان چناق قلعه نك مر بحر یسینده
و کلیو لینگ التمش کیلو مترو جنوب غریب سینده بولنور و نفوسی اون اوچ
بیك تخمین اولنور . بوغازك مرینه حاکم اولان بر قصری غایت مستحصن
و ساحلنده کائن طپراق قلعه لر فوق الغایه متین و مستحصندر .
(سلطانیه) ایرانه برشهر قدیمدر (سلطانیه) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ قلقان ﴾ — محارباتده وجودی ضربات خصمدن محافظه ایچون
صول قولده طاشینور محذب الشکل بر سلاح مدافعه در ابلک قلقانلر
سکود و اخلامور و امثالی خفیف اغاجلردن یاییلور ایدی مؤخرأ مشین
ایله قاپلنوب کنارلرینه معدن صفیحه لر چکلمکه باشلادی . بونلرک بعضیلری
مدور و مستطیل شکله و بعضیلری دخی یصی و هلال و قوس و دیگر
شکلرده و اوزرلری بر طاقم صور مرموزه ایله منقش ایدی . و میدان
محاربه ده قلقان باش براقق قدر آخر رشئ صاییلور ایدی . فرانقلر
انتخاب ایتدکلیری قرالرینی اهالی یه کوسترمک ایچون (پاوا) تسمیه
ایتدکلیری بر قلقان اوزرینه اوتوردوب بو وجهله میدان چیقاردقلى یعنی
قرالک بریوک قلقان اوزرینه اوتوردیغی حالدۀ جلوس آلاینه چیقادیغی بعض
توارینخده کورلشدر .

§

﴿ قلندر اوغلی ﴾ علی — ملاطیبه ده عشرتدن بیتمه برآدمدر .
خیلی مدت مغار مرده اختیار عزلتله جلب انظار محاسنه بذل مجهود و کیده رک
کویا اولیاغک طبقه علیاسنه صعود ایدوب بندکانک ایکی وقت نمازلرینی
باغشلامش و مؤخرأ بوکستاخلغنه ده قناعت ایتیوب باشنه طو پلانان اوچ
بش بیک خرکله ایله دأره اطاعتدن بالخر و ح حکومت سوداسنه دوشمش
واناطولی ایچنده اوتیه برویه صار قندیلق ایدرک خیلی فقیرک قلندرانه
اوجاغنی سوندیرمش اولدیغندن (۱۷۵۰ م و ۱۱۶۵ هـ) تاریخنده طرف
دولندن اوزرینه عسکر کوندیرلرک جمعیتیه برابر زیر وزیر ایدلمشدر .
§

﴿ قلور ﴾ — فرانسه جنرالرندندر (۱۷۹۸ م و ۱۲۱۳ هـ)
تاریخنده بوناپارت ایله مصره کلوب جزئی بر محاربه و بعض مقاوله ایله
اسکندریه یی آلدقدن ودها خیلی محارباتده بولسقدن صکره بوناپارتک
پارسه عودتده طرفندن بالوکاله مصرده قلمش ایدی (۱۲۱۵ هـ)
تاریخنده باغله لری سیر و تماشا ایدرکن سلیمان نامنده برفدایی یدیه قتل
اولندی و مؤخرأ فدائی مرقوم دخی طوتیلوب درلو اشکنجدرله اعدام
ایدلی .

§

﴿ قلود غالیه ن ﴾ ویا (غالیه نوس) — (۱۳۱ م) ده برغده ده
تولد و (۲۰۰ م) تاریخنده وفات ایتش بر حکیم یونانیدر . خوی
و مشربک لطافتندن ناشی کندوسسینه حلیم معناسنه اولان غالیه نوس نامی
اعطا ایدن (نیقون) نام ماهر معمارک اوغلی ایدی . اولو فلسفه یه
وباخصوص ارسطوسلکنه دوام ایدوب مؤخرأ طبابتیه حصر نفس ایلدی
واکمال تحصیل ضمنده اسکندریه شهرینه کیدوب اوراده عریض و عمیق
تشریح درسی کوردکدن صکره تحصیل ایتش اولدیغی صنعت طبابتی
برغده موقع اجرایه قویه رق بعده اوتوز درت یاشنده اولدیغی حالده
رومایه کیتدی واوراده آز بر مدت ظرفنده کسب شهرت ایدرک (مارک
اوره ل) و (وروس) و (قومود) نام روما امپراطورلرینک متعاقباً حکیم
خصوصیلری اولدی . آخر عمرینه طوغری برغیه تکرار رجعت ایتدیکی

ظن اولنقده در . بقراطدن صكره مقدمينك برنجى حكيمى غاليدن ايدى استانكوى اختيارينك يعنى بقراطك وضع ايتش اولديغى طريق فلسفه نك اساسنى تجديداً احيايه بر چوق وقت مشغول اولوب طب و تشریح خصوصاً تنجه خيلى تأليفات مفیده بر اقدیسده آثارتك اكثريسى ضایع اولمشدر . اليوم آثار متباقیه سی ایچسده باشلیجه لری تشریح و طبك لزوم و منافع حقه اولان مؤلفاتیه اون درت کتابدن عبارت اولان فن مداوات و بقراطك تألیفات مختلفه سنه دائر تشریحاتی و علمته باعث مواد و قان آلمغه دائر اولان تألیفاتیدر . دیگر فنونه و باخصوص فلسفه یه عائد تألیفاتى دخی وارد و علم منطقه قیاسك در دنجى شكلى اختراع و تاریخ فلسفه و فن مناظره یه دائر کتابلریله دخی فضلنه اذهان عمومیه یی اقناع ایشدر . یالکز فرضیاتدن قورتلره مامش ایدى . حیاتك احوالندن معلومات و یرمك ایچون روح حیوانى بی قبول ایلر ایدى .

§

﴿قلودى﴾ ایکنجى — روما ایمراطورى مشهور (غالیین) ك میلانده محصوراً و فاتی اوزرینه (۲۶۸ م) تاریخنده یرینه چکن ذاندر . غایت شجاع و بهادر ایدى مشارالیهك ملكنى غوت طائفه سنك تسلط و حشیانه سندن قور تارمق اوزره همان اوزر لرینه هجوم ایدرك اوچ یوز یك قدرینی اوکنه قاتوب بالقانه قدر تعقیب و تهدید ایتدیكى وایكى یك عدد قایق لرینی طونه ده غرق و نابید ایلدیكى تاریخچه مشهوردر .

§

﴿قلودین﴾ — برنجى فرانسه قرالیدر (۴۸۱ م) تاریخنده جلوس ایدوب اوتوز سنه سلطنت سورمشدر (ساوت) ایله (رون) وادیسی یینده متشکل بورغون حکومتنه غلبه ایله قرالرینی و یرکویه ربط ووز یغو تلى دخی پریشان ایدرك پارس روئن بوردو تولوز شهرلرینی حربسزجه ضبط ایلدکدن صكره (۴۸۷ م) تاریخنده فرانسه حکومتی تشکیله موفق اولدى . بوندن صكره دخی استروغو تلى تحت حایه یه و المانلری دركه مغلوبیته ایصال ایدوب (۵۱۱ م) تاریخنده وفات ایتکله ممالکی (پارس) (لیمورغ) (اورلیان) (پخ) قرالغی ناملریله درت

اوغلی ییئنده تقسیم اولندی . اشبو درت قرن داش پک آز وقتده اتقاق
اختلافه تحویل ایلدکلرندن ممالک مز بوره نهایت بونلردن (قلور) عهده سنده
تقرر ایلشدر .

§

﴿ قلور ﴾ — علم ژئولوژیده اهمیتلری درکار وعددی اون الی یه
بالغ اولان اجسام عنصریه دندر . اشبو عنصر یشیله قریب صاری رنگلی
و کریه رایحه لی وتنسم واشتعاله غیر صالح بر غاز اولوب طبیعتده خالصنه
تصادف اولنماش و دائماً مواد سائره ایله مختلط بولمشدر . مولد الماء
ایله امتزاج ایدوب (حامض قیلور مولد المائی) و سودیوم ایله دخی عادی
مطحین طوزینی احداث ایدر .

غاز قلور تنفس اولنسه صدری تضییق ایدرک شدید بر اوکسورک پیار
وزیاده جه تنفس اولنسه هلاک ایلر ولونلری بوزار وانججه لوحه اولمش
بر جسم معدنی یه طوقندیرلسه درحال اشعال ایدر .

اشبو قلوری ابتدا کشف ایدن (شه ئل) نام کییا کر ایدی .

§

﴿ قله ئو پاتری ﴾ — ملوک بطالسه مصریه دن برخاتونک اسمیدر .
(۵۵۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک الی سنه مقدمده هنوز سن بلوغه
ایرمیان قرن داشی (دینس) ایله عقد ازدواج ایدوب مومی الیه شریک
سلطنت اولمش و مؤخرأ یالکزجه اجرای نفوذ ایده بیملک هوسنه
دوشدیکندن دنیسک وصیلری طرفندن طرد اولنوب ایمپراطور سزارک
امریله تکرار اجلاس ودیکر قرن داشنه تزویج اولمشیدی بوندن صکره
دخی اسیر حسن و آنی اولان روما جنرالی انطوان ایله تزویج ایدی و روما
ایمپراطوری اوکوست انطوانک شرقده قزاندیغی استقلال و مرقومه ایله
تزویج و اتقاقی چکه مدیکندن رومالولری علیه تحریک و برچوق عسکر
جمع ایدرک اوزرینه یوردی و انطوان دخی زوجه سیله برابر اقسیموده
مقابله ایتدیه ده قله ئو پاتری کندو طرفلرینک مغلوب اوله جغنی حس ایله
صاووشوب زوجنی یالکز براقدیغندن بیچاره انطوان مغلوب اولوب تارندن
کندوسنی تلف ایلدی و قله ئو پاتری دخی معشوقنک مغلوب و تلف

اولدیغنی ایشندیکی و تعقیباً مصره کلان اوکوستک پکده التفاتنه مظهر اوله میه جفنی و بالعکس التون زنجیر ایله رومایه کوندیله جکئی خبر آلدیغنی کبی بر مناسیره چکیلوب و اوراده کندوسنی بر حیده صوقدیره رق تلف ایلوب آخرته کتدی و ونجه سنه لردنبرو پایدار اولان ملوک بطالسئه مصریه بوصورتله محو و ممالکی روماً دولته منتقل اولدی . (۵۵۶۴ خ)

§

﴿ قلیج ﴾ — تدافعی و تعرضی بر سلاح قاطعدر شکل و طرزی بر چوق دفعه لر تبدل ایتدی غولوالیلرک قلیجی اوزون و عریض اوله رق باقردن معمول ایدی رومالیلرک کی تیموردن اولوب قیصه واورته سی قالین و اوجی سیوری وهر ایکی طرفی قاطع ایدی عجملر و جرمانلر و غولوالیلر قلیجی هر زمانده و رومالیلر و یونانلیلر محاربه ایشارنده طاشیرلر ایدی . فرانکلرک قلیجی قیصه آغر اوجسز و ایکی طرفی قطعه الویرشلی صورتده ایدی صلیبیون محاربه سنده خرستیانلرک قلیج قبضه لری خاج شککنده و شرقیلرک قلیج لری اوراق شککنده ایدی قلیج اون بشنجی عصره قدر یالکز محاربه زمانلرنده بله آصیلور ایکن عصر مذکوردن اعتباراً زمان آسایشده دخی طاشمغه باشلامشدر و الیوم هر دولته ضابطان عسکریه نك علامات رسمیه لرندن معدود در . (الروض المسلوف فیما له اسمان الی الاولوف) نام رساله ده محرر اولدیغنی اوزره قلیجک ممالک شرقیه ده بیکدن متجاوز اسمی واردر .

§

﴿ قلیج علی ﴾ پاشا — (اولوح) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ قمامه ﴾ — بئوک قسطنطنینک والدہ سی (سنت النی) نك (۳۱۴ م) تاریخنده قدس شریفده حضرت عیسانک کویا صلب اولندیغنی محلله یاپدیردیغنی مشهور کایسانک اسمیدر بو کایسانکی ملوک فاطمیه دن حاکم بامر الله (۱۰۰۹ م و ۴۰۰ هـ) تاریخنده هدم ایتدیرمش و (۴۲۹ هـ) سنه سنده روملرک التماسی اوزرینه مصر حکمداری مستنصر بش بیک مسلمان اسپرینی استرداد شرطیله تکرار یاپدیرمشدر . بونک سدانتی حضرت

عمر زماندن برو رومله عائد ايكن (۱۶۰۹ م و ۱۱۰۲ هـ) ده روسيده نك
ايتديكي نقض عهد و فرانسزلرك كوسترديكى مخالفت و صداقتنه بناءً
فرانسزلره يعنى قتلوكلره و يرلش و مؤخرآينه رومله پكوب (۱۸۵۲ م
۱۲۶۹ هـ) ده قتلوكلر دعواى تصرفه قاتشمزله بودفعه دخى انلره اعطا
اولمش ايسه ده بو خصوص رومله صحابت ايدن روسيه دولته آغر
كلديكندن برسنه صكره دولت عليه بى تضيقه باشلادى و دولت عليه
دخى اوروپا دولتريله مخابره و اتفاق ايدرك جواب رد و ربوب ايكي طرفدن
اعلان حرب و قوعبولدى و مخابره ايكي سنه سوردى .

§

﴿ قمر ﴾ — كواكب سياره دن كره ارضك پيكى بر كوكدن
ارضه اولان بعد اعظمى ايكوز الهى اوچبك و بعد اصفرى ايكوز يكرمى
بريك و بعد وسطى ايكوز اوتوز يدى يك ميله بالغ اولور . جمعى
ارضك ($\frac{1}{9}$) نسبتنده در . كره ارضك اطرافنده دور ينى يكرمى يدى
كون يدى ساعت قرق اوچ دقيقه ده اجرا ايدر .
قرق اشبو دورى ايكي استقبال و يا اجتماع بيننده كى كدران ايدن مدت
اولوب بوكا اهل هيئت دور قرى ديدلر بزلر ايسه بر ماه قرى ديرز
چونكه دور قرينك مدتى دور نجوميدن ايكي كون و بر قاچ ساعت ده
اوزونجه در يعنى اشبو مدت برنجى اجتماعندن برى شمسك قطع ايلديكى
مسافه بى قرك سير ايتك بولنده صرف ايتديكى زماندر بناءً عليه بر دور
قرى يكرمى طقوز كون اون ايكي ساعت قرق درت دقيقه دن عبارت اولور .
سطح قرده و قتياله پك چوق انقلابات و قوعه كلديكى اوزرنده كى علاماتدن
اكلاشفنده در اجرام سماويه اينجنده بزه قردن يقين بر جرم بولنديغى
جهناله ك قوتلى بر تلسقوپ ايله سطح زهره ده كوره مديكمز شيلرى الك عادى
بر دورين ايله قرده كوره بيلورز .

تر بعه قريب زماننده سطح قرك قسم منوريله قسم مظلمى فاصل اولان
خطده كوريلان غير منتظم و كيرنئىلى چيقتبلى شيلر و پارلاق خلقه لر
وسياه لكدر هب قرك عوارض جبلية و سائر سيدر . اهل هيئت
عوارض مذكوره بى صنوف ثلثه يه تقسيم ايدوب برنجى صنفده بوانانلرينه

جبال مجردہ اطلاق ایلدیلر که عموماً منارہ کلاهی هیئتندہ اولهرق مستوی اوولده کین ما اتفق پوسکروب چیقمش ورت میلدن بر میلہ قدر ارتفاعلری بولنشدیر . ایکنجی صنفہ جبال متسلسلہ دیدیلر که ارتفاعلری اون سکز بیک قدمدن یکرمی بیک قدمہ قدر و امتدالری ایکسوز میلدن اوچیوز میلہ قدردر . اوچنجیسی سطح قرق بشده اوچنی استیعاب ایدن جبال مستدیرہدر که مسلسل و متصل اولدقلرندن قرق شکل طبعیسنی تشکیل ایدرلر و برچوق جبال حلقوی دخی موجود اولوب بونلرک اورتہلری اوج بش میل ودها زیادہ وسعتده وغایت درین اولدیغنه نظراً منطق برورولقان منفذی اولدقلرنده شہہ قالماشدر . حالا ینار وولقان یوقدر .

قرق ضیاسنہ قارشومدت مدیدہ اوتورمق وجود انسانیه یه مضر اولدیغی و سیمایه چرکیک و بعضاً چارپقلق کتوردیکی مجرباندندر .

§

﴿قنادہ﴾ — انکلیز امریقای شمالی مستملکتاندندر . شمالاً (لبرادور) و (هودسون) دکزی و جنوبی یکی غال غرباً اراضی خالیہ جنوباً امریقای مجتمعه شرقاً یکی برونسویک سن لوران کور فزی و بحر محیط اطلاسی ایلہ تحدید اولنور طولاً ۲۲۰۰ عرضاً ۹۰۰ کیلومتر و اتساعی اولوب اکثریسی فرانسوی الاصل اولق اوزره ایکی ملیون الی یوز بیک نفوسی حاویدر سن لوران و اوتاوا و نیئاوا و انهرلریله اسقا ایدیلور الیوم قنادہ بری جنوب غربیدہ قنادہ علیا و یا غربی دیگر ی شمال شرقیدہ قنادہ سفلا و یا شرقی نامیلہ ایکی به منقسمدر . قنادہ نک قسم اعظمی ده بالطہ کیرمماش اورمانلرله مستور اولوب اراضیسی حبوبات و میوه جه غایت منبت و باخصوص حدید قورشون جیوه معدنلری پک زنکیندر و هواسی زیادہ صغوقدر تجارتی آن بان ترقیات عظیمہ کوسستمکده اولدیغی کبی معارفی دخی روز بروز انتشار کسب ایتکدهدر . قنادہ (۱۴۹۷ م ۹۰۳ هـ) تاریخنده انکلترة خدمتده بولنان وندیکی (قابو) طرفندن کشف اولندی . (۱۵۳۶ م) ده (ژاق قاریتہ) نام فرانسزلی سن لورانہ چیقہرق بتون مملکتی برنجی فرانسوا نامنه یکی فرانسه تسمیه ایلدی مؤخرأ (۱۷۵۴ م) ده بالمحاربه انکلیزلر فرانسزلردن آلوب (۱۷۶۳ م) ده پارس معاهدهسی

موجبہ قطعاً انکثرہ ترک ایدلدی . استقلال محاربہ سی اشدہ یعنی (۱۷۷۵م) تاریخندہ امریقایلر بورایہ استیلا ایدیلر سہدہ نتیجہ سزقالدی . کرسی ایالت مقدا (مونتریل) اولدیغی حالده ایوم (اوتاوا) شہریدر .

§

﴿ قتال ﴾ یاخود (جدول) — کرہ ارض اوزرنده اولان مصنوع قتالک الہ مهمی بحر سفیددن بحر احمرہ آچیلان سویش قنالبدر بوقنالک طولی یوز میل (تقریباً قرق ساعت) وسطحی یوز سکسان یاخود یوز طقسان قدم وقعرندہ اولان سطحی یتش ایکی قدمدن یوز قدمہ قدردر عمق ہرطرفندہ یکرمی الی قدمدن اشاغی دکدر بویلہ برقنالت لزومی اوروپا دولتلی خلی وقندن برو حس ایدرک برقچ کرہ کشف ایتدیر دکری کبی (۱۸۵۴م و ۱۲۷۱ھ) تاریخندہ دخی موسیو فردینان دولسپس کشف وتدقیق ومصر والیسی سعید پاشایہ عرض ایدرک واقع اولان مساعده وامر پادشاهی اوزرنہ تشکیل اولنان قومپانیہ واسطہ سیلہ وبہری بشیوز فرائق قیمندہ درتیوز بیک حصہ بدلیلہ ایشہ مباشرت اولنوب (۱۸۶۹م ۱۲۸۶ھ) تاریخندہ اکیال ورسم کشادی اجرا اولندی . مدت انشا ات اولان اون درت سنہ ظرفندہ وقوعبولان مصارفک یکونی ایکوز التمش سکر ملیون فرانکہ بالغ اولدیغی تخمین اولنیور .

اشبو قنالک یکدیکی محللرک کافہ سی قومسال و برقچ قوریش وطوز ایلہ طولمش کول مواقعی اولوب یالکز (سرایوم) دنیلان نقطہ سی قبالق ایدی . ذکر اولنان قوری کوللردہ اولان بعض اثارہ نظراً اورالردہ بوندن برقچ بیک سنہ اول دخی قتال حفر اولدیغی یاخود ابتدای خلقتدہ اق دکز ایلہ بحر احمرک بربرینہ متصل ایدوکی ظن اولنیور . روایتہ نظراً فراغۃ مصریہ دن سیزوستریس زمانندہ نیلک فرع شرقیسندن سویش کورفرینہ برقنالت حفرینہ مباشرت اولنوب لایزیدلر زمانندہ ایکوز کیلومترو اولوق اوزرہ تکمیل اولمش ومؤخرأ برقچ دفعہ مطالعات سیاسیہ مبنی سدوینہ کشاد اولنوب الہ صکرہ (۷۷۵م و ۱۵۹ھ) تاریخندہ خلیفہ منصورک امریلہ اغزلری قبادلشدر .

شمیدی قنال اق دکر ساحلندہ واقع پورت سعید (باب السعید) دن یکرمی

التي ميل قدر جنوبه طوغرى خط مستقيم اوزره كيدوب اورادن شرقه طوغرى انحنوايكي ميل قدر امتداد وبعده يه جنوبه طوغرى كيدهرك (الجسر) . مواصلت ايدر پورت سعيددن قرق ايكي ميل مسافده اولان و قنال قومپانيه سنك مركز اداره سى بولنان (اسماعيليه) شهرى و براز اوتده تسماح كولى واقع اولوب اندن شرق و جنوب جهتلى يه دونهرك و بيوك كولاره اوغرايه رق سويشه وارر . اسماعيليه ايله قاهره اره سنده واقع (زقازق) جوارنده نيلدن قنال سواحلنه ايكي متر و عمقنده برطاني صو جدولى دخى آپچاش و بوجدول واسطه سيله كلان صو قنال كسارلرندن اجرا ايديلهرك مهم نقطه لر صو احتياجندن قورتارلشدر .

قنال ك و ارداتى برقاج نوع اولوب برنجيسى مرور ايدن سفاينك بهر طونيلاته سندن اوز فرائق حسايله النان مروريه ايكنجيسى داخلى ليمانده توقف ايدن سفايندن بهر طونيلاته سى بر فرائق حسايله النان رسم تيمور اوچنجيسى نيل ايله قنال بيننده واقع اراضى اصحابك طاتلى صو جدولندن اراضيلرينى اسقا ايچون الدقلى صويك رسمى دردنجيسى قومپانيه ترك اولنان اراضى حاصلاتى و مستقات ايجارى و امثالى شيلردر كلوب پچن سفينه لره لزومى اولان طاتلى صو سيله پاره ايله صايلور . سويش قنالى اوروپادن هندستان وچين سواحلنه كيدن سفينه لرك يولنى پك چوق قيصالندى مقدا استانبولدن بومبايه كيده جك اولان بر سفينه اميد برونندن طولاشمغه محتاج اولديغندن (۱۸۰۰) ساعتده كيده بيلور ايدى شمدى (۱۸۰۰) ساعتده واره جغنده شبهه يوقدر .

كذا بومبايه كيده جك اولان بر سفينه

	محرک	اميد برونى طريقيله	سو يش طريقيله
ساعت {	لوندره دن	۵۹۵۰	۳۱۰۰
	فرانسه دن	۵۶۵۰	۲۸۰۰
	تريست دن	۵۹۶۰	۲۳۴۰
	اسپانيادن	۵۲۰۰	۲۲۲۴
	پترسبورغ دن	۶۵۵۰	۳۷۰۰
	نيورقدن	۶۲۰۰	۳۷۶۱

﴿قنبر﴾ — امام علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرت نرینک غلامی و زمان خلافت علیه لرنده حاجبی اولوب حضر و سفرده معیتلرندن انفکاک ایتز ایدی • حجاج زماننده شهید اولدی • قبری بغدادده در •

§

﴿قندهار﴾ — افغانستانده اهالیسی یوز بیکه قریب بر ولایت مرکزیدر • بو ولایت خیلی زماندن برو ایران دولتی اداره سنده ایکن افغان امیری او یس خانک اوغلی محمود خان (۱۷۲۱ م و ۱۱۴۳ ه) تاریخنده عجمستانی اصفهانده قدر تهدید ایلدیکی صردهده قبضه تصرفه کچورمشیدی • قندهار افغانستانک پای تحت قدیمدر والیوماعلاسرایلر وجامعلر و ضربخانه و اوستی کرلی چارشولری وارد در •

قندهارک استیلاسی ائشاده ایران دولتی افغانیلره قارشو پک فنا بر حالده پریشان و نائر اختلالات داخلیه هر جهتدن شراره فشان اولدیغنه بناء بغداد والیسی ایران ممالکنک شو صردهده کاملاً ضبطی غایت اسهل و آسان ایدوکنی در بار شو و کتقارده عرض و انها ایتدیسهده دولت علیه بویه بر زبونکشلمکی هیچ بر و قتده شانه لایق کورم دیکندن جواب رد یازلدی •

§

﴿قنطارون﴾ — لسان یونانیده اشک قولاغی معناسنه اولان (قنطار یون) دن غلط اوله رق اکثریا معالجهده قوللانیلور بر نوع چیچکدر یاره نرده دخی قوللاندیغیچون صاریسنه قلیج اوتی دیر لر •

§

﴿قنبره﴾ — آوستریاده سکتوار پچوی پوزغنه ندرالپوه و شقیلسوس سنجاقلرینی حاوی بر ایاندر • مقدا دولت علیه اداره سنده ایدی •

§

﴿قو﴾ — استانکوی جزیره سنک اسکی نامیدر •

§

﴿قوالو﴾ — متخیران ارباب حکمدنددر (۱۷۴۹ م و ۱۱۶۳ ه) ده ناپولیده تولد و (۱۸۰۹ م و ۱۲۲۴ ه) تاریخنده لوندرده وفات ایلدی • (میقرومترو) (الکترومترو) بی ایجاد وسیاله الکتریقیه حقنده بعض

تحقیقات و هوانک جنس و خاصه سی و مانیاتیرمو حقرنده تدقیقات مکمله اجرا
و بشقه بشقه معتبر کتابلر تألیف و نشر ایلشدر .

§

﴿ قواعد الحقائق و ضوابط الدقائق ﴾ — شیخ الاسلام و مقتدی الانام
بهرام بن یعقوب فضائل انسامک علم تصوفه دائر اثر لطیفیدر . مشار الیه
بو کتابنه برده شرح یاپدی .

(قواعد العقائد) — امام غزالی نیک علم کلامه دائر اثر مالا کلامیدر .
(۷۱۷ و ۱۰۳۶ هـ) ده سید رکن الدین حسن بن محمد اسستر ابادی و علامه
محمد امین بن صدر الدین شروانی شرح ایلدیلر .

(قواعد الکبری) — فروع شافعیه دن (۶۶۰ هـ) ده متوفی شیخ عزالدین
عبدالعزیز بن عبدالسلام شامینک ناقابل امثال بر اثریدر . موحی البهک برده
(قواعد الصغری) سی وارددر . (۸۱۹ هـ) ده متوفی قاضی عزالدین محمد بن
احمد بن جماعة الکنانی هر ایکسینه اورو اورو اوچر شرح و نکت یازدی .

§

﴿ قوالیر ﴾ — (شوالیه) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ قوالیه ری ﴾ — ارباب هندسه مشاهیر ننددر (۱۵۹۸ م و ۱۰۰۷ هـ)
ده میلانده طوغوب (۱۶۴۷ م و ۱۰۵۷ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
(غالبیه) الیه عقد مناسبات ایدرک توصیه سی اوزرینه بولوناده ریاضیات
خواجه سی اولوب وفاته طوغری منزولاً امرار اوقات ایلشدر . موحی الیه
غیر مرئیه دائر اولان فن هندسینک موجدیدر خطی بر طاقم نقاط
نامتناهیهدن مرکب اولسق اوزره تعریف و سطحلری نامتناهی خطلردن
و اجسام صلبه بی ایسه کذالایتناهی سطحلردن عبارت اوله رق توصیف
ایدردی . اشبو اتحاد ایلدیکی اصول سایه سنده بر چوق مسائل مبهمه بی
حل و ایضاحه موفق اولمشدر .

§

﴿قویا﴾ — امریقادہ بیوک انتیلرک الحسیمیدر جنوباً فلوریت شمالاً ژامایق وحایتی ایله تحدید اولنور شرقدن غربه طولاً بیگ یوزاللی عرضاً یوز تیش کیلومترو وسعتی اولوب ثلثانی مهاجر بر ملیون درت یوز بیگ نفوسی حاوی ومقری (هاوان) شهریدر وهواسی حارویابس اولدیغی حالده ستمه تولید ایتمکده در اشبواطه پورتوریکو ایله برابر اسپانیا دولتنک امریکا مستملکتندن اوله رق الیوم اوچ ایالته تقسیم اولنور امتداد طولیسی بویدن بویه بر طاقم طاغرندن عبارت اولوب (ریو قوتو) (ریو دیکنی) (ریو دوس) (نیقروس) باشلیجه نهرلیدر بر چوق کمی یاقلری و لیان و شندوفرلی و جسیم اورمانلری و ساحله قریب محالرده حیرت ویره جک درجه محصولدار اراضیلری والتون و تیور مقناطیس باقر معدنلری واردر بوراسی (۱۴۰۲ م و ۸۰۵ هـ) ده قریستوف قولومبو طرفندن کشف و اسپانیا ممالکنه الحاق اولنوب (۱۶۶۰ م و ۱۷۶۲ م) ده اگرچه انکلیز ضبط ایلدیلر سه ده (۱۷۶۳ م و ۱۱۷۷ هـ) تاریخنه ینه اسپانیولره انتقال ایلدی .

§

﴿قوپرنیق﴾ یاخود (نیقولا قوپرنیق) — مشاهیر ارباب هیئتنددر (۱۴۷۳ م و ۸۷۸ هـ) ده تورن ده تولد و (۱۵۴۵ م و ۹۵۲ هـ) ده وفات ایتمشدر الک ماهر و مشهور منجملره کورشمک ایچون کیتدیکی ایثالیاده (ریثیومونتانوس) ایله دخی عقد رابطه مخادنت و روماده برمدت ریاضیاتی تعلیم و تدریسه مداومتدن صکره وطنه رجعت ایلش و هیئجه درمیان اولنان بر طاقم اصولی یعنی بطلیوسک ذهابنی نظرکاه تجدید و محاکمه سنه آلمشیدی نهایت بالجمله سیاراتک اطراف شمسده غربدن شرقه طوغری دورانه و ارضک بری بالنفس کندو محوری اوزرنده و دیکری شمسک اطرافنده اولق اوزره ایکی دوری اولدیغنه حکم ایده بیلدیه سه ده بوکشفنی او وقتلر بعض محذورات مبرمه یه مبنی اظهار ایده میوب عمرینک صوک کونلرنده اعلانه موفق اولدی . (۱۸۲۹ م و ۱۲۴۵ هـ)

تاریخنده نامنه هیکل رکز ایدلمش و (۱۸۵۹ م) تاریخنده تکمیل تألیفاتی
طبع و نشر اولمشدر .

§

﴿ قونپهاق ﴾ — سیئلان اطه سنده دانیارقه دولتنک مقر حکومتیدر
یوز قرق بش بیک نفوسی جامع اولوب اوروپانک الک کوزل انشا اولمش
شهرلرنددر نورویال آمالیهن بورغ قامیلتوری موقعلری و قریستیانسبورغ
آمالیهن بورغ رورنیزبورغ فریدریقسبورغ سرایلری شایان تماشابر صورتده
اولوب معارف عمومیه ایچون تأسیسات متعدده سی فن مکتبلری جراحلق
آقادمیسی متعدد کتبخانهلری تصویر و تاریخ طبیعی موزه خانهلری شمال
آثار قدیمه لری و برچوق علما جمعیتلری و آقادمیلری واردر بز چوقه فس
اسقامبیل و سائر الوان کاغذلری پورسیلن قاش شابقه شکر فابریقه لری
ایسه منتظماً موجوددر .

قونپهاق (۱۰۴۳ م و ۱۴۳۵ هـ) ده تأسیس اولندی اندن اول بالقجیلر
طرفندن مسکون برقریه ایدی .

قرال مقری اتحادی (۱۴۴۳ م و ۱۸۴۷ هـ) تاریخنده در (۱۷۹۵ م) ده
برچوق حریقسلرله خراب اولدیغی کبی (۱۷۰۸ م) ده صلح و مسالت
موجود ایکن انکلیزلر طرفندن طوپه طوتلدی بو ائشاده ایکی بیک قدر
نفوس تلف اولمشدر .

§

﴿ قوت ﴾ — اصول حکمت طبیعیده اجسامک حرکاته بادی
اولان سبیدر قوت حد ذاتنده مجهول برشی اولوب انجق اثرندن وجودی
حکیم اولندیغنه و اثر مزبور دائماً قوتک شدتنه کوره اولوق لازم کلدیکنه
بناءً آنک ایله تقدیر و قیاس اولنور . بر جسمه بر قوت بر آنده تأثیر ایدر ایسه
اول جسم خط مستقیم اوزره حرکت ایدوب آوان متوالیهده و مختلف
جهتلرده تأثیر ایدر ایسه اول وقت خط منحنی اوزره حرکت ایدر وینه بر
جسمه بردن زیاده قوتلر تأثیر ایدر ایسه اول جسم کذلک خط منحنی اوزره حرکت
ایلر و بو صورتده حرکت ایکی قسم اولهرق بری مستقیمه دیکری منحنیه
اولمش اولور و بر جسم متحرکک بر زمان معینده فرضا بر ثانیه ظرفنده

قطع ایلدیکی مسافیه سرعت تسمیه ایدیلور (سرعت) کله سنه ده نظر
یوریه .

§

﴿ قوجه مصطفی پاشا ﴾ — دولت عثمانیه ده یتشان مشاهیر
وزرادن بری اولوب افرنجی الاصلدر رومایه التجا ایدن سلطمان جی
تبدیل قیافله کیدوب تسمیم ایتکله سلطمان بایزید طرفندن مکافه روم ایل
ایالتنه نائل اولدی و برسنه صکره یعنی (۱۵۱۲ م و ۹۱۸ ه) تاریخنده
کندوسی دخی بروسه ده اعدام اولندی محل معلومه اولان وایوانسرای
خارجنده کلیسادن مبدل اولوب دروننده اصحاب کرامدن حضرت جابر
مدفون بولنان جامع شریف بونکدر .

§

﴿ قودروس ﴾ — آتله حکمدارلرندندر دوریسرلک آتله یی
شدیداً محاصره لری زماننده مدافعه دن عاجز قاله رق هاتف غیه مراجعت
ایتدکده قنغی طرفک قرالی مقتول اولور ایسه اول طرف غالب اوله جغی .
جوابی الدیغندن تبدیل قیافله معسکر اعدایه کیدوب یاخود فدای جان
قصدیه بالنفس کندو عسکری ایچنه کیروب علی کلا التقدیرین وطنی
اغور بنه تلف اولمش وفی الحقیقه مرقومک بوفدا کارلغی آتله لیسری کال
درجه غیرته کتوره رک بالاخره دوریسر فنا حالد بوزلغه ملتک بر مکافه
مخصوصه سی اولق اوزره فدایی مرقومک اوغلی ارخونلق عنوانیه رئیس
جمهور نصب و تعیین اولمشدر بوقعه نیک (۵۲۶ خ) تاریخنده یعنی
میلادک بیک التمش سکز یاخود بیک طفوز سنه مقدمنده اولدیغنی روایت ایدرلر .
(اولوقت هاتف غیب دیدکاری پاپاس افندیلر بوکشی نه کوزل تصادف
ایتدیر مشل) .

§

﴿ قودرینغولون ﴾ سیر آدوار — انکلیر آمرالیدر (۱۸۲۷ م
و ۱۲۴۳ ه) تاریخنده بحر سفیده انکلیر دوننامی قوماندانی ایدی .
موره ده ظهور ایدن اختلالی تسکین ایچون دولت علیه طرفندن کوندولمش
اولان دونما و مصر حرب سفینه لری جله الی طقوز قطعه اوله رق ناوارین

لیمانده لنکر انداز اولدقلى حالدہ مرقوم فرانسہ و روسیہ دونمالری ایلہ سوزی برلشدیرہرک دوستلق صورتندہ لیان مذکورہ کیروب ذکر اولان سفینہ لک الی قطعہ سنی اوچ ساعت ظرفندہ احراق ایلدی و بو حرکتی اولزمان مقام اقتدارده اولان (توری) قایبنه سنک ویردیکی مأذونیت دأره سی خارچندہ بولندیغیچون مرقوم کویا نظر اعتباردن دوشدیسده انکلتریه دعوتندہ ینہ مظهر التفات اولدی . اولوقت چنکال اوغلی طاهر قپودان ایلہ سائر برقاچ قپودان کیلرینی قورتاروت درسعادته کملش ایدی .

§

﴿قودوز﴾ — اکثراً کلب وکدی وقورد وتلکی وامثالی حیواناتہ عارض اولور برمردار علتدر قودوز اولان حیوان برانسان ویا حیوانی ایصیردیغی حالدہ سرایت ایدر ایسه ده اوچنجی یه انتقالی هنوز اثبات اولنہ مدی . بوخسته لک کلبک ایصیردیغی کوندن اعتباراً چوجقردہ نہایت یکرمی یکرمی بش ویوکلردہ قرق کونہ دکن میدانه چیقار . بش التی آی صکرہ ظهوری دخی کورلشدر . بناء علیه حکمیل مظنون اولان کسہ یه لاجل التحقیق بر برداق صو کوسترلر خسته دها اوزاقدن صوبی کوردیکی کبی فوق الغایہ مضطرب اولهرق فریاد وفغانہ باشلار واولوقت علتک شبہہ سز قودوز علتی اولدیغنه حکم ایدیلوب تداوی یه مباشرت اولنور .

قودوز کلبک ایصیردیغی محل سمک انتشارینی منع ایچون درحال برشرید ایلہ صیقچه باغلانوب قیردیرلش تیمور پارچه سیله همان داغلتقی لازمدر بوندن بشقه هیچ برعلاج کار ایتمز .

قودوز کلبک سالیاسی آقار وصداسی خروس صداسنه دوزر وققاسنی اشاغی طوتوب یه جک وایچه جکه رغبتی اولماز بویله برکبه تصادف اولندیغی زمان سمتنه اوغراما لیدر .

قودوز کلب ایصیرانلردن انجق اوچده برینک قودوز علتنه دوچار اولدیغی عندالتجربه درجه ثبوتہ وارمشدر .

§

﴿قودومان﴾ — (۵۲۵۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچبوز

اوتوز التی سنه مقدمنده جلوس ایدن فارس حکمداری اوچنجی (دارا) نك لقبیدر . بولقب مؤخرأ بعض حکمداران و خانان فرس طرفلندن دخی قبول اولندی . کرجستان و قازاق و بعض قبائل ترکیه بکترینه بر مدت عنوان اولان (خطمان) لفظی دخی بوندن قالمه در .

§

﴿قورته ز﴾ یاخود (فرنان قورته ز) — اسپانیول قبودانلرنندئر و مکسیکانک فاتحیدر (۱۵۰۴ م و ۹۱۰ ه) تاریخنده هند غربی یه عزیزمندن اون درت سنه صکره قوپا حکمداری طرفندن اراضی جدیده کشفنه تخصیص اولنان بر دونمایه قوماندان ایدیلرک کیدوب مکسیقاده طاباسقو قربنده قره یه یناشدی و طاباسقو اهاالیسی در عقب کندوسنه اطاعت ایتیمی اوزرینه مکسیقو شهرینه کیدوب اوراده حکمداران بهیئنده حسن قبوله مظهر اولدی و حکمدار موچی الیه قسقا نچندن علیه بر دونما کوندردی ایسه ده غلبه ایدهمدی و اندن صکره قورته ز مکسیقاده دهها بر چوق یرلر فتح ایدوب ناحق بره خیلی قان دوکدی و بونک اوزرینه اسپانیا قرالی (شارل کن) طرفندن مکسیقایه والی تعیین اولندیسه ده علیه و قوعبولان بعض مفتریات حساده مبنی راحت اوتوره میوب عاقبت مادریده کتورلدی . (قورته ز) امریقایی ترکندن اول (۱۵۳۵ م) ده کالیفورنیه و (ورمه ی) دکزینی دخی کشف ایتشیدی . بیچاره (۱۵۴۷ م و ۹۵۴ ه) تاریخنده قحیر و متروک اولدیغی حالده وفات ایلشدر .

§

﴿قورسیقا﴾ — ساردنیا اظه سنک جهت شمالیسنده ایکی یوزالتمش بیک نفوسی جامع بر جزیره در (۱۷۶۸ م و ۱۱۸۲ ه) تاریخندن برو فرانسه دولتنک تحت نصرفنده بولنور مقدملری ایتالیان و جنوبلردن مرکب بهیئت حاکمه یه تابع ایدی . اشواطه الیوم بر سنجاق اعتبار اولنور و اعلا پورتقال و لیون و زیتون اغاجلری بولنور مشهور بوناپارت ناپولیون بوراده طوغدی قورسیقا ساردنیا اظه لریله برابر (۱۷۹۶ م و ۱۲۰۹ ه) ده بولنان عساکر اسلامه طرفندن دخی فتح اولتمشیدی مرکز اداره می (اژاقسیمو) شهریدر .

§

﴿قورشون﴾ — طبیعتده مولداالموضه وکوکرد وقلورایله مخلوط اوله رق بولنور خالصی مجلا و یومشاق و غایت متطرق و ایکیوز التمش درجه حرارته مذاب بر معدندر و قوه ارتباطیه سی کافه معادنن دوندر صوده ورطوبتلی هواده حامض قاربون و مولداالموضه جذب ایلسندنناشی اوزری طونقلق کسب ایدر.

قورشون جوهرلرینک اکثریسی بر مقدار کموشی حاویدر و قال ایله کوشندن آیریلان قورشون (مردسنگ) تعبیر اولنان حض رصاصه منقلب اولور و اشبو مردسنگ اریدیله رک بوندن دخی قره قورشون دنیلان و غایت قومشاق اولان خالص قورشون استحصال ایدیلور.

§

﴿قورشون قالم﴾ — ایکنجی نوع (آمپلیت) نام معدندن اعمال اولنور. اشبو معدنک شیشتی کشیف دنیلان طاش انتساجنده طبقه لری اولوب ثقلت اضافیه سی (۲۱۱) در کاغد اوزرینه سورلدکده یاغلمی بر اثر ترک ایدر اصل لوننی سیاه و سنجابی یه مائلدر. قورشون قلبی فحمدن حاصل اولان (غرافیت) ایله دخی اعمال ایدرلر.

§

﴿قورطووا﴾ رینار — کیمیا کراندندر (۱۷۷۷م و ۱۱۹۱ه) ده دیژونده تولد و (۱۸۳۸م و ۱۲۵۴ه) ده وفات ایلدی کیمیایی تحصیلدن صکره صناعتده دخی حصر نفس ایتشدر.

مومی الیه تأسیس ایتدیکنی کهرچله فابریقه سنده سوده اعمالنی تجربه ایدرکن (۱۸۱۲م) ده دکر صویندن (ایبوت) نام جسم مشهورک استخراجنی کشف ایلدی و بوندن طولایی الی بیک فرائق مکافاته نائل اولدی. جسم مذکوره بو نام (ایوب) مؤخرأ (کیساق) نام هنور طرفندن ویرلشدر.

§

﴿قورننه﴾ — قوه سامعه سی ضعیف اولان کسه لرک استعمالی ایچون ایجاد اولمش برآلتدر بوالث مخروطی الشکل اولدیغندن قولاغنه زیاده مقدار طالع لر ادخال ایتکله صدایی تشدید ایدر. بوکبی موسیقی بوریلرینک و (ترومپا مارینا) لرک مخروطی اولسنگ اشتداد صداده مدخل

کلیسی مجرب و مشهور ايسه ده سبب و حکمتی هنوز معلوم اوله مامشدر .

§

﴿قورنه﴾ — بغدادده برشهردر بصره نك شمال غریسندن الی سكرز كيلومتروده و فرات و دجله ملتقاسنده در (مذكور نهرلر بورادن اشاغی شط العرب نامنی آلور) اليوم بش يك نفوسی جامعدر .

§

﴿قورنه﴾ ویا (پیرقورنه) — فرانسزلساننده حکایات مفعبه یازانلرک اولدر (۱۶۰۶ م و ۱۰۱۵ هـ) ده تولد و (۱۶۸۴ م و ۱۰۹۶ هـ) تاریخنده وفات ایلدی ابتدا قومیدیان باشلایه رق برنجی حکایه مفعبه سی اولان (مید) و (سید) نام رومانلری انظارعمومیه وضع ایلش . و تألیفات فجعیه سی پک زیاده و هر برلری فوق العاده اولدیغندن کندوسی بو سایه ده بیوک قورنه ی عنواننی حائز اولمشدر . مومی الیه (۱۶۴۷ م و ۱۰۵۷ هـ) تاریخنده آقادیعی اعضالغنی دخی احراز ایلدی .

§

﴿قورو﴾ — هندستانده شاندرایعنی قر سلاله سندن اولق اوزره ایکی شعبه یه آریلان حکمدارانندن برینک عنوانیدر . بوسلاله تخمیناً (۴۲۰۰ خ) تاریخلرنده یعنی میلادک بیک درتیوزسنه مقدملرنده ایدی دیرلر .

§

﴿قورون﴾ تاج — یونانستانده وسائر بعض ممالکده ایلک قورونلر خیالی الهلره تخصیصاً برطاقم نباتندن اعمال اولنور یعنی (ژوئیر) ک تاجی میشه و بعضاً دفته دالریله (آپولون) ک قامش و یادفنه پیراقریله (وهنوس) ک کل و مرسین دالریله (زنون) ک ایوا پیراقریله (باکوس) ک آصمه دالی و صارمشیق صاپلری ایله (مینوا) ک زیتون دالی (فلور) ک ازهار متنوعه (سرس) ک بشاق چوپلری (پیلونون) ک سلوی (پا) ک چام (هرکول) ک قواق دالریله یاپیلور و بونلر بو الهلرک خاصه و یا علامات مخصوصه لرندن عد ایدیلور ایدی .

کاهنلر دخی اصحاب قرابنلرینی تقدیم ایتدک لری اثناده زیتون اغاجی و یا دفته دن معمول تاجلر کیرلر و یونانستانده اولمپیا لعبیات عمومیه سنده

غالبره یبانی زیتون دالندن ودلفی زیارتنده دفته دن و (نهمه ان) اویونلرنده بیان کرویزندن وایستییک اویونلرنده چام دالندن معمول تاجلر کیدررلر ورومالیلر دخی شجاعت و بسالتی تشویق ایچون ایش کورن عسکرلره مترس تاجی سور تاجی دکر تاجی محاصره تاجی ناملریله مکافاة تاجلری اکسا ایدرلر ایدی . روما ایمپراطورلری برمدت ژول سزاره تقلیداً دفته دالندن معمول اکلیل الظفر کیدیلر و دیوقلسین زمانندن اعتباراً تاجی کسوه سلطنت ایلره برلشدیروب حکمدارلره تخصص ایتدیلر . قرون وسطاده المانیایمپراطورلرینک ایچنده اوچ تاج کینلر اولمش و برنجی سلاله دن اولان فرانسه قراللری درت نوع تاج اکتسا ایتشد . بونلردن برنجیسی باش صارغیسی شکلنده یاپیش اینجودن ایکنجیسی ایمپراطورلرک کیدکلری تاج نوعندن اوچنجی و دردنجیسی هاوان و اهرام شکلنده اینجولی برقلقاندن عبارت و آوروپاده بولنان سائر دولترک کیده فرانسه قرالرینک کینه مشابه ایدی . و پاپارک دخی اوچ افسرله مزین بر باش کسوه لری وار ایدی .

اوروپا دولترلی مسکو کاتی ایچنده بر یوزنده تاج مقوش اولان بعض سکه لرک نامی دخی (قورون) در .

§

﴿ قوره ﴾ قرالیتی — چین ایمپراطورلغی اقسامندندر شمالاً مانجوری غرباً بحر اصفر شرقاً ژاپون دکزی جنوباً قوره بوغازی ایلّه محدود و سکز ملیون نفوسی جامع اولوب مقری (هانغ چین) شهریدر قسم اعظمی غرب جهتهنده طولاً سکز یوز عرضاً ایک یوز التمش کیلومتر و بر شبه جزیره دن عبارت اولوب جنوب جهتی ایسه قوره جزایرینی تشکیل ایدن بر طاقم اطه لردن مرکبدر . جنوب و سواحلّه طوغری اراضیسی منبت اولوب محصولاتی پرنج و سائر حبوبات ایلّه ایپک در . بوقرالیت (۱۱۲۰ م و ۵۱۴) دن برو چینّه بالغ ایسه ده اداره داخلیه سنده مستقلدر . اهالی تاتار و چین لسانندن بشقه اوله رق بر لغت تکلم ایدرلر . ملت حاکمه بودادر . قوره وحوالیهسی (۱۸۵۶ م و ۱۲۷۳ هـ) دن برو اجنبی تجارتیه اعلان سربستی ایتدی .

§

﴿قورینتوس﴾ — نام قدیمی ارغولیس اولوب یونانستانده مورده نك طرف شمالیسنده برلوا مرکزیدر . بوراده اولان قورینتوس برزخی مورده نیم جزیره سیله یونانستان شمالی بی یکدیگره وصل ایدر . اشبو برزخه عثمانلیلر کوردس دربندی دیرلر ایدی .

§

﴿قوزان﴾ — اطنه ده برسنجاق مرکزیدر جد اعلای عثمانیان سلیمان شاه ایله دیار رومه کلوب مشارالیه ک فرات نهری کنارنده ارتحالی مناسبتله ایرلمش اولان طقوز اولوچدن بریدر اشبو طقوز اولوچ قایی عشیری اویماقلرندن (قره عیسا لو . اوزار . قوشمر . قوزان . نمرون . قصون . بوده کیل . یورکیبر . ارطغرل) اویماقلرینک رئیس لری ایدیلر . اشته اولوقت مومی الیه شمیدیکی قوزان طاغی دنیلان محله کله ركه باشنده اولان عشیرتله توطن ایتش ونامنی اورالر اراضیسنه ویرمشیدی . (اولوچ) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿قوستاریقه﴾ — سواحل معموره دیمکدر امریقای وسطاده برجهو ریتدر شمالاً نیکار اغا جنوب و جنوب غریبده بحر محیط کبیر شرقاً انتیل دکری و قولومبیا ایله محدود اولوب ایکویز سکسان کیلومتر و طول و یوزاتوز کیلومتر و عرضی وایکی یوز الی بیک نفوسی حاوی و مقری (سان ژوزی) شهریدر و هوامی غایت صحیقا قدر والتون وکوش معدنلری چوقدر . بورامی اسپانیولرده ایکن غاتمالایه تابع ایدی (۱۸۲۱ م و ۱۲۳۷ هـ) تاریخنده استقلال بولوب ۱۸۲۴ ده امریقای وسطای اتفاقنه داخل اولدی و نهایت (۱۸۴۰ م و ۱۲۵۶ هـ) تاریخنده برجهو ریت مستقلیه تحویل اولندی .

§

﴿قوستانلس﴾ — بیوک قسطنطنینک اورتانجه اوغلیدر پدرینک وفاتیه روما ممالک و سیمعه سی برادرلری و کندی ییننده مقاسمه اولندیغی صرده ده یونستان ایله سائر ممالک شرقیه بوکا انتقال المیشیدی مؤخرأ یعنی (۳۵۱ م) تاریخنده دیگر برادرلری دخی توسیع ممالک منازعه سیله اچیلان

مخاربه کرده قتل اولندقرندن بتون رومایه مالک اولوب پدرینک واکثری اهاالینک قبول ایتدکاری خرسیتیانلغی ترک ایله اریوس مذهبیه ربط اعتقاد وبتپرستلر معبدلرینی کشاد ایلدی ونهایت فارسولرایله وقوعبولان کتیه سیفون مخاربه سنده آلدیغی جرمیه دن متأثراً وفات ایتدی .

§

﴿قوسطه بن لوقه﴾ — خلفای عباسیه دن معتضد زمانلرده شهرت بولمش بر حکیم عالمدر . بو ذات اسان یونانیده ماهر و علم طب وفنون ریاضیه ده متبحر اولوب بوفنلره دائر پک کوزل کتابلر تألیف ایلشدر فی الاصل بعلبک اهاالینسندن اولدیغی حالده بلاد رومه کیده رک پک چوق کتب یونانییه واقف اولدقدن صکره شامه عودت واندن دخی یونان کتابلرینی عربییه ترجمه ایتک اوزره بغداده عزیمت ایتش ونیجه کتب نفیسه وجوده کتورممشدر وفاتنده مورخ اسحق بن محمد الندیمک تحریر ایتدیکی وجهله کندوسنه اکراماً قبری اوزرینه مقابر ملوک کبی برقبه یابیشیدی .

مورخ مومی الیه دیمشدرکه اگر طوغریسنی سونلک لازم کلورایسه تألیفاتنک محتوی اولدیغی علوم و فضائل و اختصار الفاظ وجع معانی حسبیله جمیع مؤلفینک افضلیدر دیمک اقتضا ایدر .

§

﴿قوس قزح﴾ — جو هواده قوشاق مثللو برقاج رنکدن عبارت مشاهده اولنان معروف علامتدر (شیطان یایی) (قسطلانی) (مریم انا قوشاغی) (علایم سما) دخی تسمیه اولنور .

اشبو علامت ضیای شمسدن متولدالوان اصلیه درکه هواده بولنان رطوبت واجزای مائیه نک اوزرندن مذکور ضیانک انعکاسیه حاصل اولور و اوقات مختلفه ده ظهورندن بحر یونجه برطاقم احکام هوائییه چیقاریلور . قوس قزح بعض کیجه لده قرک ضیاسندن دخی حاصل اولورایسه ده الواننک غایت خفیف وطونق اولسی مناسبتیه هر وقت مشاهده اولنه مز .

قوس قزح اگر نصف دائره اولورایسه (قوس قزح تام) و اگر کوچک اولورایسه (قوس قزح ناقص) و بوناقصک دخی کوچکنه (قوس قزح

صغیر (بیوکنه) قوس قزح اعظم) تسمیه ایدر لر . قوس قزح شمس افته
یقین یعنی ارتفاعی آز ایکن بیوک و بالعکس شمسک ارتفاعی نقدر زیاده اولور
ایسه قوس قزح دخی اولقدار کوچک کورینور .

§

﴿ قوش اظه لی ﴾ شیخ ابراهیم افندی — رجال طریقت
شعبانیه دندر مملکتنده علوم ظاهره بی تحصیل و تکمیل ایلد کدن صکره
بو علم ظاهرک برده علم باطنی وارد دیرک استخاره ایدوب نهمینی در سعادته
بشکجی زاده تکیه سی پوست نشینی بکپازاری الحاح علی افندی حضرتلرنده
بولندیغندن در سعادته کلوب شیخ مشار الیه حضرتلرینه انتساب و اوچ
سنه کمال خلوص الیه سعی و مجاهده سایه سنده شاهد امله اقتراب ایلشدر
بر کون شیخ مشار الیه تناول بیوردیغی طعامک بقیه سنی یمک ایچون
امر ایلدکده ابراهیم افندی سنک اکلکزله بنم قارنم دخی طویدی دیوب
ایرتسی کون دخی ابراهیم افندی کلیلله شیخ مشار الیه شبع حاصل اولدیغندن
شیخ حضرتلری ارتق و وجودلر برلشدی و بنده کی حال سنده ده عرض جال
ایلدی بوراده طور میوب مصره کتمکز مناسب اولور بیورملری اوزرینه
شیخ ابراهیم افندی حضرتلری مصره عزیمت و شیخنک وفاتندن صکره
اوراده کی بعض چکه میانلرک نفاقیلله ینه در سعادته عودت ایدوب ابتدا
سینکلی بقال جوارنده بر خانقاهده و صکره چهار شنبه بازارنده مبايعه
بیوردقلى قوناقدہ ارشاد عبادله مشغول اولدی و (۱۸۴۳ م و ۱۲۵۹ هـ)
تاریخنده حج شریفه کیدوب عودته اولی شام آخری شام دیرک شام
شریفده قالمسی اختیار و اوچ سنه صکره بردها حج شریفه بیتله یوله چیه قوب
(رابوق) نام محله اولجه نطق بیوردقلى کبی دار اخرته ارتحال ایلدی .

§

﴿ قوشنشین ﴾ نام دیگر (جنوبی انام) — آسیای شرقیده انام
حکومتنده بر قطعه در شمالاً طونکن غرباً لاؤسون و قامبوج دیگر جهته
دکز الیه محدوددر و طولاً بیگ اوچیوز عرضاً یوز یکرمی کیلومترو
جسامتنده اولوب بتمس بیگ قدری خرسیتیان اولق اوزره ایکی ملیون
نفوسی جامعدر و کرمی اداره سی بالجله آنام حکومتشک مقری اولان

(هونه) شهریدر . هواسی صیحاقل اولدیغندن پرنج شکر دار چین چای اکیلور
وایک بوجکی حاصل اولور . مالابار ساحلی اوزرنده کائن قوشن ممالکی
ایله مناسبتی وچینه جواریتی جهتیه پورتکیزلر اشبو مملکتده دخی قوشنشین
نامنی ویرمشدر .

(۱۴۷۱م و ۵۸۷۶) دن برو طونکنه مربوط اولان اشبو قطعه اون
التنجی عصرده استقلال بولوب اون سکرنجی عصرده حوزۀ التحاقه
الیدیغی قابوج و سیامپایله کسب عظمت ایتدی . لکن (۱۶۸۲م و ۱۰۹۴ه)
تاریخنده بر اوزون محاربه دن صکره فرانسزلر کرسی ادارهسی اولان
(سایغون) قوشنشین سفلائی ضبط و تسخیر ایلدیلر .

§

﴿قوصوه صحراسی﴾ — پرشته قصیه سنک جهت جنوبیسنده
و اسقویا و قویاتیق بینده اولوب اوزرنده وقوعولان ایکی قطعی
محاربه ایله شهرت بولمشدر . برنجیسی (۱۳۸۹م و ۵۷۹۱ه) ده صربلیلرک
مغلوییتی و سلطان مراد اولک شهادتی ایله صورتپذیر ختام وایکنجیسی
(۱۴۴۸م و ۵۸۵۲ه) ده مجارلر بوهمیالر المانلر اولاحلردن متشکل بفرقه
جسمیه قوماندایدن (ژان هونیادی) یه سلطان مراد ثانی حضرتلرینک
غلبه سیله کذلک واصل سرحد اختتام اولمشدر . (پرشته کله سنه دخی
نظر بیوریه .

§

﴿قوط﴾ — حام بن نوحک اوچنجی اوغلیدر . حین تفرقه
منسوباتیه افریقاتک جانب شمالیسنه کلوب فاسدن طرابلسه قدر ممتد اولان
جبال اطلس کنارینه یانیشلر ایدی . مغاربه و نومیدیا اهاالیسنک و مورس
قبیله سنک سلسله نسلبری بو ذاته منتهدر دیرلر .

§

﴿قوغه جی دده﴾ — زمانده شیخ سوندک دیمکله معروف جذبات
عظیمه صاحبی بر ذات ایدی . اولوقت استانبول قاضیسی بولنان (کرماسی)
افندی درویشلر شرع شریفه مخالفت و ذکر الله اشناسنده رقص کونه حرکت
ایده یورلر دیهرک طرق علیه بی انکار یوزنده بولندیغی حالده بر کچه شیخ

سوندك مریدانیلر برابر مدعوأ قاضی مومی الیهك خانه سنه کیدر و بعد اداء الصلاه ذکره باشلاملریله قاضی افندی دخی ناچار ایچلرنده بولنور و اول اناده شیخ قاضینک قولاغنه بر صیحه اوردیغی کبی قاضی بر طرفه عمامه سی او بر طرفه دوشه رك مست و مدهوش اولوب بر مدت صکره عقلی باشنه کلاکده استغفار و طرق علیه بی اقرار ایلر . شیخ مومی الیه چهارشنبه یازارنده مسجد مخصوصنده مدفوندر .

§

﴿قوق﴾ — سیاحت بحریه الیه شهرت قرانمش برزاندن سفر دریاده لازم اولان فنون ریاضیه بی خواجه سز اوله رق تحصیل و طائفه لقندن قپودانلق مرتبه سنه ترفع وانکایز دولتنک امری اوزرینه کره ارض اطرافنده اوچ سیاحت مهمه اجرا ایلدی . برنجیسی (۱۷۶۸م) ده باشلار که بو سیاحتده رفاقتنده اولان بانقس وصولاندر نام هنرورلر الیه برابر زهره بیلدیزینک دورینی ترصدله اوتایتی به قدر کتدی و اثنای سفرنده زلاند جدیدک سواحلی طانیوب اورایی ایکی اطه به تفریق ایدن بوغازی کشف ایلدی که الیوم قوق بوغازی نامیله مسمادر . ایکنجی سیاحتی (۱۷۷۲م) ده وقوع بولوب ایکی سنه ممتد اولدی بوده جنوب یاخود آوسترالیا اراضیسنی تحقیق مأموریتنه مبتنی اولدی ۷۱ عرضنه قدر ایلرولهرک اشبو جهته ده هیچ برارضی اولدیغنی تحقیق ایتدکدن صکره عودتی اناده یکی قالدیونیایی کشف ایلدی . (۱۷۷۶م) ده امریقایی شمایلدن اسیمایه بر یول ارامق ایچون اوچینجی سیاحته چیقوب بتون امریقایی دور ایتدکدن صکره شمال غربیسی ساحلنه نزول ایتدی و اورادن هودسون کوچک کورفرینی بهرنک بوغازیله الصاقه چالشدیسه ده ممکن اوله مدیغندن تکرار جنوبه طوغری اینوب (هوای) اطه سنده بولنان سان دویقلرک بریسنده کیلیرینی تعمیر ایچون آرام ایتدیکی حالده اوراده کندو طائفه سیله برطاقم یرلی خرسزلر اراسنده چیقان بر عربده ده تلف اولدی .

§

﴿قولاق﴾ — نوع حیوانده سمعه مخصوص برعضو شریفدر . (صدفه) اطلاق اولنان قطعۀ غضروفیه سنک کرک کندوسی و کرک حاوی

اولدیغی قی-ورنیلر صدایی مجرای اذن تسمیه اولنان محله طوغری سوق
ایتمک ایچون خلق بیورلمشدر . مجرای مز بورک دروننده (غشای طبلی)
وانک کیروسنده (کفه طبلی) ودها کیروده (معوجه اذن) نامرله موسوم
آلتلر اولوب بودخی مجرای عظمی تسمیه اولنان قطعه ایله مجرای نصف
دائروی و (حلزون اذن) اطلاق اولنان قسملردن عبارتدر و بونلردن بشقه
کفه طبلی ایله مجرای عظمایی بر برینه وصل ایدن ایکی عدد ثقبه لر دخی
واردرکه برینه (روزنه مدوره) دیگرینه (روزنه بیضیه) دینور اشبو ثقبه لرک
ایکیسی دخی بر اینجه غشایله مستوردلر . وکذلک کفه طبلاک دروننده
بر برینه مربوط و (عظم مطرقی) (عظم سنداتی) (عظم عدسی) (عظم
رکابی) نامرله معروف درت عدد صغیر کیکلر موجود و عظم مطرقینک
صاپی غشای طبله و عظم رکابی دخی روزنه بیضیه یی ستر ایدن غشایه
مربوط اولدقدن بشقه بر برلینه دخی برطاق عضلات مخصوصه ایله انصاق
حاصل ایتشددر . معوجه اذنک داخلی بر مایع مخصوص ایله مملو اولوب
درونده (عصب سمعی) تعبیر اولنان عصب منتشر اولمش اولمغین مجرای
اذنه واصل اولان هوا طائفه لر ی طبلی اهترزاز ایتدیره لرک اول دخی عظام
اربعة و کفه طبلی دروننده اولان هوا واسطه لرله اهترزازاتی روزنه بیضیه
ایصال برله معوجه اذنک دروننده کی مایع مخصوص اعانه سیله عصب سمعی
اول اهترزازاتی یعنی صدایی حس ایدوب دماغه ایصال ایدر .
خلاصه کلام عضو سمعک قسم اصلیمی اشبو معوجه اذن ایله روزنه
بیضیه دن عبارت اولوب جناب سمیع لایزال بونی حس صدایه تخصیص
بیورمشدر . زیرا مجرای اذن و طبلی شق و روزنه بیضیه ضررک کمترین
عظام اربعه مذکوره قطع اولندیغی حالده ینه صدانک حس اولندیغی
و معوجه اذن و دروننده واقع مایع رفع اولندیغی صورتده حس و سمع کلیاً
منعدم اولندیغی بالتجربه ثابت اولمشدر . اشته بونلر قولاقده قالمیدر .
اوکرز مانده مرکب کی حیوانات اوزون قولاقلرینی استماعدن بشقه
کوزلرینه قونوب تعجیز ایدن سینک و امثالی موزیاتی دفع ایچون دخی
قوللانورلر .

﴿قول﴾ — سریع و وجعلی و خطرناک بر علت حاده در . بوعلتک
 الک ظاهر اولان اعراضی استفرغات متعدده ایله ماده صفرائیه نک صیق صیق
 ظهورندن عبارت اولوب کوز موسمنک رطوبتی هواسندن وانفعالات
 نفسانیه دن و غیر جمیع اطعمه دن ظهورینه قائل اولمقده درلر . لکن بعضاً
 نامعلوم بر سبیدن و قوعبولدیغی دخی وارد و آسیا طرفلرندن کلبوبده
 اوروپا قطعه سنده ظهور ایدن قولرلرک خفیفجه کجیدیکی و طوتیلانلرک
 اکثریمی معالجات ایله قورتلدیغی مجربدر . بنوع قولرلر قی واسه لرایله
 بدأ ایدوب اسفلدن مندفع اولان ماده صفرائی اولدیغندن صارمتراق و یا
 شیمتراق چیقار واسه لار بطنده بروجع شدیدی موجب اولدیغندن مریضک
 اضطرابدن بکزی تغیر ایدر و ماده غائطه غایت متعفن اولور و مریضک
 اغزنده حرارت و عطش زیاده و نبضی صغیر و متواتر بولنور و بالذیرلری
 آغریر . آسیا طرفلرندن کلان قولرلر ایسه دائماً بخوف و اکثر یا مهلاک
 برمرض مستولیه اولوب بونده دخی بول منقطع و نبض ساکن و بدن متبرد
 و بنفشه رنگنه متحول اولور و مریض بطننده شدید بر قولنج حس
 ایدر و برده دوار ایله صداعک و قوعنده بیچاره نک کوزلری مدار عینه
 باتر و عطشی فوق الغایه و صداسی منعدم اولور .

اطبای حاذقه نک اکثریمی قولرلرک سرایتی علی الاطلاق تصدیق ایتماشلر
 ایسه ده وقوعات بمضیلرینی تصدیقه میل ایتدیرمشدر . شوقدرکه قولرایه
 طوتیلان مریضدن چیقان قی و ماده و غائطه نک تغفاتی در حال خلیه (سولقات
 دو فرپور) یعنی صاف زاج قبریسی دو کهرک دفع ایتک لازمدر . زیرا
 بونلرک تعفی سرایته بر سبب اوله یلور .

قولر حکمنی اجر ایتدیکی زمانده هر کسک احتیاطاً بطبی الهضم و قوقش
 و خام شیلر ییامسی و نظافت و طهارته دقت ایتسی لازمه دندر .

خفیف اولان قولرلرده تدایء عمومی در حال حکیمه بالمراجعه درونه
 بر قاق طمله افیون خلاصه سی علاوه ایدلش پاپاتیه و نعنا و چای کبی علاجلر
 ویرلک و قوتلی روحلرله وجودی دلک اولتق و پرهیز ایتدیرلمکدر . شدید
 آسیا قولرلر اسنک علاجی حالا یلنه میور . مع مافیه کندوسنده اوله بر اماره

حس ایدن کسه در حال ایاغنی سیجاق صویه قویملی و بالاده محرر علاج لرله
تداوی ایلیدیر . زیرا قولرانک بدایتنده معالجه اولنمز ایسه مریضک
مرضدن خلاصی امید اولنه مز .

قولرا پک اسمکی زمانده بیلتمش برعلت ایسه ده زمان و مکانک تبدیلیه اسمی
دخی تبدل ایدر ایدی حتی اون التنجی عصر میلادیده اوروپا سکنه سنک
همان نصفنی دیار عدمه کوندرن واولوقت قره و بانامی ویریلان علنک
دخی اشبو قولرا علتی اولدیغنه ذاهب اوله یورلر . (۱۶۶۹ م و ۱۰۸۰ هـ)
تاریخنده حکمدان (سیدنهام) نام کسه طرفندن نظر دقته النان و بانک بعض
کیفیاتی اخیراً برقاچ دفعه لر حکمنی اجرا ایدن قولرا ره کرکی کبی مشابه
کورنشدر . هر نه حال ایسه (حافظ حق بعدازین کسه یه کوستر مسون .

§

﴿ قولشید ﴾ — الیوم ایمره لی و منقرلیا دنیلان قطعه نك نام عتیقیدر .
قدیم آسیانک بر قطعه سی اولوب غرباً دکر شمالاً قفقاسیه شرقاً اییری ایله
تحدید اولنور ایدی . ارغون تترك سفری ایله مشهوردر . قولشیدلیلر جسور
و وحشی و یغما کر ایدیلر . بوراسی بر چوق یری حکمدارلر اداره سنده
اولدقدن صکره براره لی پونت قرالاری زیر اداره سنه دخی یکمشدیر .

§

﴿ قولو ﴾ — ترکستان پادشاهلرنندیر . (۵۹۴ م) تاریخنده
جوجان حکومتی محو ایدرک ماوراءالنهرده و هندستانده سند و غانز نهرلری
بوینده ساکن (ژت) قومی جبراً دائرة اطاعته ادخال و قچپاق اراضی سنک
بر قطعه سیله ختن و یارکند و کاشغر ممالکنی و سبریانک بحر منجمد شمالی یه قدر
قسم اعظمی ضبط و استیلا ایلدی . سالف الذکر جوجان حکومتی تاریخ
مذکور دن قرق ایکی سنه اول (تونومین) نام رئیسک غیرت و اقدامی
و برچوق قبائل صغیره اتراکک تحشد و اجتماعی ایله تشکل ایتشیدی .

§

﴿ قولومبیا ﴾ — جمهوریتی — امریقای جنوبی حکومتلرن دن اولوب
قریستوف قولومبو نامه اولق اوزره بو وجهله تسمیه ایدلشدیر . شمالاً انتیل
دکری شرقاً کویان جنوب شرقیده برزیلیا جنوب غربیده پرو غرباً

بحر محیط کبیر و قوستاریقه حکومتلریله تحدید اولنور . (۱۸۱۹ م و ۱۲۳۵ هـ)
تاریخنده جمهوریتہ تحویل و مؤخرأ (۱۸۳۱ م) ده اوج جمهوریت
مستقله تقسیم اولندی . جواهر مذکورہ دن بری (یکی غرہ ناد) ایکنجیسی
(اکواتور) اوچنجیسی (وہ نوزوللا) در .

✽ قولومبیا ✽ — امریقای مجتمعه نواحیسندن اولوب ماریلان
و ویرجینی بینده و پونا ماق نہرنک ہر ایکی جہتی اوزرنده واقعدر وایکی
یوز الی الی کیلومترو اتساعی والی بیک نفوسی جامع اولوب مرکزی
(واشنگٹون) شہریدر کہ الیوم طوغریدن طوغری یہ ادارہ عمومیه تختندہ
بولنور . بوراسی (۱۷۹۱ م و ۱۰۲۶ هـ) تاریخندہ ویرجینی و ماریلان
حکومتلری طرفندن امریقای مجتمعه ترک اولندی و طقوز سنہ صکرہ
ہیئت متفقہ نیک کرسی ادارہ سی اورایہ آلندی .

✽ قولومبیا ✽ — امریقاده جنوبی فارولینک مقر حکومتی اولوب
قونقاری نہری اوزرنده و شارپستونک شمال غریبسندن یوز الی کیلومترو دہ
الی بیک نفوسی حاویدر و تأسیسی (۱۷۸۷ م و ۱۲۰۲ هـ) تاریخندہ در .
§

✽ قولیزہ ✽ — رومادہ (آنفی تیاترو) دیدکری اثر قدیمدر .
ایمپراطور (وسپاسین) طرفندن (۷۷ م) تاریخندہ انشاسنہ بدأ و اوغلی
تیتوس طرفندن اکمال اولندی . بواثر و قتیلہ اہالیلک تنزہی ایچون
بر بردن یوکسک و کیرودہ سکسان مرتبہ لی و سکسان بیکدن زیادہ سیرجی
آلور صورتدہ یاپیش ایدی . قسماً حرکت ارضدن و بشنجی عصر دہ رومانک
استیلاسی زمانندہ بار بارلر طرفندن تخریب اولندی بونکلہ برابر الیوم
باقی قالان بر قسمی غایت مدہش بر حالده کورنمکدہ در .

شکاک و اکنجہ یہ تخصیص مقصدیلہ اون بشنجی لوفی زمانندہ پارسدہ شازلیزہ
نام موقع مشہور دہ دخی بوکا مشابہ بر بنا یاپلیدی سہ دہ دوام ایچوب (۱۷۸۴ م
۱۱۹۹ هـ) تاریخندہ خراب اولمشدر .

§

✽ قومازن ✽ — سوریه شرقیہ ویریلان نام قدیمدر .

﴿قوور﴾ — بحر محیط هندیده موزامبیق قنالک نهایت شمالیسنده بولنان جزایر اربعه نك نام عمومیسیدر • بونلردن (میوت) اطهسی (۱۸۴۳ م و ۱۲۵۹ ه) تاریخندن برو فرانسلرک ید استیلاسنده اولوب ماعداسی (آثروان) یاخود (هنزوان) اطهسی مقر حکومت اتخاذ ایتش اولان سلطانك زیر حکمنده در و کافه سنك اهاالیسی مسلمان وشافعی المذهبدر و قتیله دولت عثمانیه طرفندن بورایه اعانه حر بیه کوندرلش ایدی •

§

﴿قونت﴾ — اساسی لاتینجهده رفیق معناسنه اولان (قومیس) لفظندن نشأت ایتش بر عنواندر شهرتی رومالیرك برنجی ایمر اطورلری زمانته قدر اتصال ایدر (اوکوست) لك زمان اداره سنده مجلس ایمر اطوری ایچون منتخب برطاقم اعضاره دخی (اوکوست قونتی) اطلاق اولنورایدی دردنجی عصرده قونتر اداره مملکت وعسکر ضابطلغنی الیرینه الدیلر برنجی باربار پادشاهلرایسه کندو خاندانلری اداره به مأمور اولان ضابطلره بلا استثنا قونت نامی ورلر ایدی که بونلردن تمیز ایدنلرک ایچنده اك مشهوری قونت (پلاین) در • صوکنجی قارلو وینر یه نلر زماننده اکثر قونتر اداره لرنده اولان ولایاتی موروث امارتله تحویل ایتدیلر نهایت (۱۵۶۴ م و ۹۷۲ ه) تاریخنده طقوزنجی شارلك برامری نفوس ذکورك انقطاعنده بومثللو قونتلقلرک حکومت طرفندن ضبط اولنه جغنی اعلان ایلدی • الیوم قونت عنوانی فرانسه ده اعتباری برشهرندن عبارتدر •

§

﴿قوتوش﴾ — تاتار خان و بکارینك اوستنه کیدکلری اوکی ایپک خرج ایشله لی وطاریکلی قپانیچه نك اسمیدر •

§

﴿قوندون﴾ — امر بقا طیورندن برنوع قوشدر بوقوش یدی آرشون طولنده اولان قنادیله غایت سرت اوله رقی اوچار و طقوز ییک آرشون یوکسلور ایمش •

§

﴿قونسل﴾ — روماده قرالیرك طردندن صکره امور دولته نظارت

ایچون (۵۰۸۵ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز طقوز سنه مقدمنده تأسیس اولنش جمهوریت حاکمینه اطلاق اولنور عددلری ایکیشرومدتلی برر سنه دن عبارت اولان اشبو قونسلر قوهٔ اجرائیه بی حائز اولوب سنناتوی دعوت وقانون لایحه لرینی تنظیم وعساکری جمع واردولره قوماندایدلر وحکام سائرهنك نصب وانخبانه قاریشورلرایدیه ده ایکسی برلکده وبرآنده رومادن چیقامزلرایدی . بونلر (سانتوریه ن) نام فرقهٔ اهالی طرفندن انتخاب اولنورلر وکانون ثانی ایتداسنده موقع اقتداره کلوب ناملرینی ایچنده بولندقلری سنه لره اعطا ایدلر ایدی . علایم فارقعلری صندالیه وفیل دیشندن عصا وواکارنده اوموزی بالطه لی اونایکی (لیکتور) دن عبارت ایدی . عن اصل قونسلایق پاریسیه نلره مخصوص اولدیغی حالده (۵۲۲۸ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز التمش التی سنه مقدمنده پله بیه نلر دخی بواعتباره حصه دار اولدیلر . جمهوریت زائل اولدیغنده بومأموریت بردرجه بیه قدر محافظه اولندیسه ده کیده رك اهمیتتی تناقص ایدوب همان برعنوان مقامنده قالدی وتون بتون انفساخی (ژوستنین) زماننده باشلایوب (۸۸۶ م و ۲۷۳ هـ) تاریخنده نهایت بولدی .

§

﴿قونفره﴾ — کرک بالنفس حکمدارلر وکرک مرخص مطلقلر طرفندن تشکل ایدن جمعیات سیاسیه در اشبو جمعیتلره ایکی ویا زیاده ملک واقوام بیننده ظهوره کلان منازعاتی صلحاً تسویه ایتک ویا خود تجدید وقطع مناسباتی اولجه سویاشمک ایچون مشغول اولورلر . اکی زیاده معروف اولان قونفره لر (۱۶۴۶ م و ۱۰۵۶ هـ) تاریخنده مونسیر و اوسنابروک و (۱۶۵۹ م) ده پیره نه و (۱۶۶۸ و ۱۷۴۸ و ۱۸۱۸ م) ده اقس لاشاپل و (۱۶۷۶ م) ده نیغ و (۱۶۹۸ م) ده ریسویک و (۱۷۱۳ م) ده اوترکت و (۱۷۹۷ م) ده راستاد و (۱۸۰۷ م) ده یسیت و (۱۸۰۸ م) ده ارفورن و (۱۸۱۴ م) ده شایتیون و (۱۸۱۴ م) ده ویانه و (۱۸۲۰ م) ده قاریسباد و تروپو و (۱۸۲۱ م) ده لایباش و (۱۸۲۲ م) ده ورون و (۱۸۵۶ م و ۱۲۷۳ هـ) ده روسیه مصالحه سیچون پارس و (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) ده ینه روسیه مصالحه سی ایچون تشکل ایدن برلین قونفره لریدر . امریقای

مجموعه نك اصول مبعوثه سنك مجموعنه دخي قونغره نامي اعطيا ايديلور .
(فني قونغره) — علوم وفنونك ترقيايتي خصوصاتنه دائر مشاوره ومحاورة
ايتك واثر وتاثيراتلريني بري برينه تبليغ ايتك ضمننده برطاق معين محللرده
تجمع ايدن معارفندان وعلما جمعيتلريد . بو مثالو جمعيتلر ابتدا اسويچره
والمانياده تشكّل ايتكه باشلادی . علوم وفنون قونغره لرندن ماعدا فرانسه ده
(۱۸۳۴ م) تاريخنده آثار عتيقه و (۱۸۴۴ م) ده عمومي زراعت و (۱۸۴۵ م) ده
اوروپا تاريخي قونغره لري دخي تشكيل ايدلدي .

§

﴿ قونغره انس ﴾ — سياسي وروحاني منازع فيه اولان بر مسئله
مهمه بي مذاكره ضمننده اجتماع ايدن مجالسه اطلاق اولتور ايكي دولت
وكلا ياخود مرخصلريك بر محاربه يه صلحاً نهايت ويرمك ويا اتفاقه متعلق
مذاكره ايتك وياخود تجارت وخصوصات سائر حقننده بر معاهده يايقي
ايچون اجتماعنه سياسي قونغره اس واوروپاچه مأمورين روحانيه نك مسائل
دينه بي مذاكره ايچون اجتماعنه روحاني قونغره انس ديرلر . بولك خواجه .
لرك وآووقات رئيسلري و امثالنك شاكر دلرينه علمك خواص و منافعه دن واحكام
قانونيه رعایت و استقامتدن بحث و نصيحت ايتك ويا امور خصوصيه لرينه
عائد برسوز سويلك ايچون عقد ايلدك لري جمعيتلره و بعضاً بزم اصناف لونجه
اوطه لري كي عقد اولنان كوچك جمعيتلره دخي عادي قونغره انس تعبیر ايدرلر .

§

﴿ قونيه ﴾ — نام عتيقي (ايقيونوم) — ازميرك بشيوز كيلو
مترو شرقننده يكرمي بش ييك نفوسي جامع و بونامده كي ولايتك مركزي بر
شهر شهيردر . مرتفع سورلري و مربع الشكل قله لري و مساجد دن بشقه
قرق درت عدد جامعي و سختيان فابريقه لري و هر نوع حبوبات دن بشقه آفيون
و كهرچله و ايبك و مازو و كتره و پياغي محصولاتي واردر و جهت جنوبيلسنده
(مرآم) نام محله اولان باغلري و قصرلري مكمل و مشهوردر و (سلطان
العلما) و مخدوم عاليلري مولانا (جلال الدين) رومي حضرتلريله (صدر
الدين) قنوي و سلطان (ولد) و شيخ (كريم الدين) و (سيد برهان الدين
محقق ترمدي) و (چلبی حسام الدين) و مفسر (امام بغوي) و (صلاح

الدین زرکوبی (حضراتنک تربلهری غایت منتظم و زیارتگاه امداد .
 علی روایت ذکر اولئان سوری علاء الدین کیقباد سلچوق (۱۲۲۲ م
 و ۶۱۹ هـ) تاریخنده یاپدیروب اون ایکی قپو آچدیردی . سلطمان سلیمان
 حضرتلرینک دخی ایکی منارهلی برجامع شریفی واردر .
 (۱۰۷۴ م و ۴۶۷ هـ) تاریخنده سلچوقیه روم حکومتی تأسیس ایدن
 قتلشک اوغلی سلیمان و اخلافی بوراسنی مقرحکومت اتخاذ ایتدی و سلچوقیلرک
 انقراضی عقبنده قرمان اوغلنه یکمکله اودخی مرکز اتخاذ ایلدی .
 مصر و الیسی محمد علی پاشانک اوغلی ابراهیم پاشا (۱۸۳۲ م و ۱۲۴۸ هـ)
 تاریخنده سردار اکرم (رشید) پاشایی قونیه جوارنده مغلوب و اسیر ایتشدیر .
 (قرمان) کله سنه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿ قونیاق ﴾ — فرانسه ده شارانت قضاسنک مرکزیدر یدی
 بیک نفوسی اولوب عرقی و بیاض شرابی مشهوردر . اون ایکنجی عصره
 قدر قونیاق بعض خصوصی دره بکلی طرفندن اداره اولنور ایدی .
 عصر مذکور دنصکره انکلیزله پکوب (۱۳۷۷ م و ۷۷۹ هـ) ده ینه فرانسه یه
 احاده اولندی . برنجی فرانسوا بوراده طوغوب بر چوق زمان اقامت
 ایتش و پاپا ایله یاپیلان و اتفاق مقدس دیلان معاهده یی (۱۵۲۶ م و ۹۳۳ هـ)
 تاریخنده بوراده امضا ایلشدر .

§

﴿ قهوه ﴾ — مقدما یمنده و بعض ممالک شرقیه اهاالیسی بیننده
 معلوم ایسدهده برو طرفرده شهرتی (۱۵۱۷ م و ۹۲۳ هـ) تاریخنده در .
 ابتدا یمندن در سعاده کتور یله رک ایتالیا و فرانسه ممالکیله سائر ممالکه
 صکره منتشر اولدی . قهوه هضمی تسهیل و دوران دمی تسریع
 و عرق و بول کبی افرازاقتی تکثیر و یورلمش اولان اعضای دماغیه یی ایفاظ
 و قوه عقلیه یی تزید ایدر . هضمی بطی و مزاجی لنفائی اولان و وجودی
 صراجیه مستعد بولنان کسه لره نافعدر . وار ککله قاریلردن و اختیارلره
 کنجلردن زیاده فائده سی واردر . افیون ایله زهرلشمش اولان بر آدم ایچون
 همان اون الی درهم قاورلمش قهوه یوز درهم صوده قینادیلر ق و یریلور

ایسه و ستمه ایچون اون درت درهم چیک قهوه یوز یتش درهم صوده یتش درهم قانجهیه قدر قینادیلوب نوبت اره سنده ایکیشر ساعت فاصله ایله استعمال ایتدیریلور ایسه عافیت مأمولدر .

قهوه جوهرینک دخی ستمه و یارم باش اغریلرینه نفعی بحرب ایسه ده مقدارینک تعینی ایچون حکمایه مراجعت اقتضا ایدر . قهوه نك الك اعلاسی یمسده چیقار و اغاجی نهایت اوچ مترو طولنده و قبوغی دوزکون و منتظم اولور . اهالی یمین قهوه اغاجنه (بن) و کرازه مشابه اولان میوه سنه قهوه دیرلر و میوه سنی (قشر) نامیله چای کی قینادوب بردوزی یه ایچرلر ایچنی یعنی چکر دکنی سومزلر . اغاجی تخمینی زرعه یاخود دالنی طالیدیرمغله یتشدیریلور . اکثر یا ینیلرک مراقی (قات) ددر . کله سنه نظر بیوریلر .

§

﴿ قیافت ﴾ — قیافة الاثر و قیافة البشر نامرله ایکی به منقسم اولوب اولککینسه (عیافت) دخی دیرلر . اشبو عیافت علمی اثر قدم و خف تعقیب و تتبعندن عبارتدر که عربستانده اکثر یا تحقیق انسانلری و یولنی شاشیرمش حیوانلری بولوق ایچون تحصیل اولنور ایدی بونده مهارت قوه باصره و مخیله و حافظه نسبتنده اولور حتی بوفنک مهره ارباندن بعضیلری شیخ ایله شابک وارکک ایله نساک ایاغی ایزلرینی بیله طانورلر ایمش . ایکنجیسی اولان قیافة البشر ایسه ایکی شخصک اعضارنده اولان هیئات ایله ایکیمی بیننده نسب و ولادته مشارکت و اتحاد اولوب اولمادیخنه استدلال کیفیتندن بحث ایدر که بوطریق استدلال عربده (بنومدلج) قبيله سنه مخصوص بر حالدر . بونک تعلی ممکن اولمیوب قبیلنه مذکور ایسه برمناسبت طبیعیه یه بناء استحصال اینشلردر . برطاقم ارباب تجربه دخی انسانک بوی و سیما و اشکال سائر سندن احکام چیقاروب بوی اوزون یا قیصه توکلری صیق یا کوسه اولنر شویله و کوزی شاشی یاچقور بورنی یوک یاچوپور اولنر بویله در دیدیر ایسه ده بوتجربه لر قطعی اولمادیغندن بونرله هیچ برکسهنک حالنه حکم اولنه مز زرا نیجه ذاتلر کور یله یور که خلقتلری ایجابی ظن اولنان سوء حاللری حصر همت و صحبت و تدبیر و تربیته مبدل صلاح و سعادت اولمقده در .

§

﴿ قیراط ﴾ — اوزان عتیقه جله سندن در همك اون اتیده
بر جزئی در بر قیراط درت بغدای و بهر بغدای درت قتیله و بهر قتیله ایکی
نقیر و بهر نقیر ایکی قطمیر و بهر قطمیر ایکی ذره ایدر .
قیو بحیلر مجوهر و زننده بر قتیله (براون الی) و یرنقیره (براونوز ایکی)
و بر قطمیره (بر التمش درت) و بر ذریه (بر یوز بیکرمی سکز) دیرلر . و قتیله
در همك اون ایکیده بر جزئه دخی قیراط و بر قیراطك نصفه طسوج
و بر طسوجك نصفه حبه تعبیر ایدرلر ایدی که در همك قرق سکز جزؤندن
بر جزؤ ایدر .

§

﴿ قیرغیز ﴾ قرقیز — ترکستانده روسیه تابعیتنده بر قوم اولوب
اوج قبیله آیرلمشدرلر بیوک قبیلهلری اورال نهرینك جنوب و شرق
و ادیلرنده و آرال و بحر حزر زیندنلرنده خیمه زن اقامت و جله سی درت یوز
الی بیك نفوسدن عبارتدرلر . اور تانجه قبیلهلری ارال دکنینك شمالنده بر
ملیون نفوسدرلر کوچك قبیلهلری ایسه آرالك اوتدسندن و جیحون نهری
اوزرنده و خیمه و بحر حزراره سنده طقوز یوز بیك نفوسدن مرکب بر جاعت
تشکیل ایتشددرلر . هر بر قبیله اوج بیکدن بش بیك چادره قدر تقسیم و بر خان
طرفسندن اداره اولنور قیرغیزلر علی العموم شجاع و چالشقان و قوی
البنیه اولوب دین اسلام اوزره درلر کوچك و اور تانجه قبیلهلر (۱۷۳۱ م
و ۱۱۴۴ هـ) تاریخندبرو روسیه تابع اولدیغی کبی بیوک قبیله دخی
(۱۸۱۹ م و ۱۲۳۵ هـ) ده روسیه تابعیتی قبول ایتشدر . الیوم بر قسم
قیرغیز ده و اورد که بونلر بايقال کولی جوارنده سرسری بر حالده کز مکنده
اولوب اسماً چین امپراطورلغه تابع بولنورلر . بونلره (دیزنسان) دخی
دینور .

§

﴿ قیروان ﴾ — تونس ولایتنده مستحکم بر شهر در تونسك جنوب
شرقیسندن یوز اوتوز کیلومتر و مسافه ده کائن و اون بش بیك نفوسی حاوی
اوله رق صهرنجلری و متعدد جامعلری و خرما و مشین و سختیانلری واردر .
قیروان اولحوالی اهل اسلامی عننده مقدس و تجارتجه پك مهم اولوب

افریقای داخلینک مخزن تجارتی • شبه‌سند در • سرعسكر اسلام (عقبه)
 معرقیله تأسیس اولمشیدی (۷۸۰ م و ۱۶۴ ه) ده اغلیلره و (۹۰۹ م و ۲۹۷ ه) ده فاطمیلره و (۹۷۲ م و ۳۶۲ ه) ده (زیرلره یعنی بنوبادیس)
 اداره سنه کچوب نهایت (۱۱۵۰ م و ۵۴۵ ه) ده موحدین حکومتنه تابع
 برامارتک کرسی اداره‌سی اولدیغی حالده اون اوچنچیی عصرده بوسلاله‌نک
 انقراضی اوزرینه تونس بکرینه واندن صکره دولت علیده یکدی •

§

﴿قیس﴾ بن ابی حازم البجلی — کوفه‌نک شیخی و عالم یکانه‌سی ایدی
 عرض اسلام املیه جانب سعادتجالب جناب نبوی‌یه عزیمت ایلدیکی حالده
 مدینه‌یه وصولنده مشارالیه حضر ترینی داربقایه ارتحال ایتش بولدی •
 موحی‌الیه عشره مبشره دن نقل حدیث و صوکه دملرنده عقلنی ضایع ایشدر •
 وفاتی (۷۱۵ م و ۹۷ یا خود ۱۰۰ ه) تاریخنده در •

§

﴿قیصریه﴾ — انقره ولایتی داخلنده برسنجاق مرکزیدر
 بوشهرک اسمی و قتیله (مازافا) ایدی صکره روما امپراطوری سزاره
 نسبتله (سزاریا • اوره‌یا) دنیلدیکی حالده غلط اوله‌رق قیصریه
 نامی‌ایله تعارف ایشدر (امپراطور والهرین) زماننده فرس حکمداری
 شابورک‌نهب و غارتدن اول بوراده درتیوز بیک نفوس موجود اولدیغنی
 تاریخلر بیان ایده‌بور شمدی‌اللی بیک نفوسدن زیاده‌یی جامع دکلدر
 بوراسنی (۱۰۶۶ م و ۴۵۹ ه) تاریخنده الب ارسلان سلجوق دخی
 اضرروم و قارص طرفلرینی تهدیدی صره‌ده ضبط ایشیدی ایچجه کلیم
 و بموق تجارتی و خلیجه عقلو آدم‌لری واردر •

قیصریه امرای سلاچقه‌دن قاضی برهان‌الدین سلاه‌سنک یداستقلالنده ایکن
 (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ ه) ده قره عثمان بایندری استیلاسی عقبنده دولت علیه
 اداره سنه یکمشیدی •

§

﴿قیلوتر﴾ برنجی — فرانسه قرالیدر (۴۹۷ م) تاریخنده
 دنیایه کلدی اول (۵۱۱ م) ده سواسون ویا (نوستری) قرالی اولوب

مؤخرأ (۵۵۸ م) ده برادرلر نك متعاقباً وفاتی اوزرینه بالجمله فرانسه بی
ید اقتدارینه الدی و (۵۳۲ م) ده اورلئانس قرالیتك وارثلری اولان
قرنداشی اوغللرینی و براز صكره دخی كندو علیه عصفیان ایدن براوغلنی قتل
ایتدیردی . مومی الیه عیش و عشرت و سرف و سفاخته زمانی حکمدارانك
مقدمی اولدیغی کبی شجاعته دخی جله سنه فائق ایدی . وفاتی (۵۶۱ م)
تاریخنده در . بوندن بشقه قیلوتر اسمنده اوچ فرانسر قرالی دهاکلدی .

§

﴿ قیاز ﴾ — شیت علیه السلامك اوغلیدر پدرلر نك وصیتی
موجبجه بودخی قاعد سریر خلافت اولوب طقسان بش سنه اجرای
حکومت ایلدی . بعضیلر عنده اسمی کنعان یا خود قنین در .

§

﴿ قیو ﴾ — جله نك معلومی اولدیغی اوزره تحت ارضده موجود
صولری المی ایچون مختلف عمده حفر اولنان چقورلره اطلاق اولنور .
(بوفران) نام كسنه نك تدبیرله پارس جوارنده حفر و (۱۷۳۵م و ۱۱۴۸هـ)
تاریخنده اكمال اولنش اولان بر قیسونك عمقی الی بش و قطری بش مترو
اولوب ایتالیه و اقع (اورویه تو) قیوسی دخی مذکور قیودن اشاغی
دكلدر بونده صو طاشیان بر طاقم استرلر حلزونى یا بیلش اولان بر زردباندن
اینوب دیگر طاقی او بر زردباندن چیقارلر . قاهرده (بئر یوسف) نامیه
مشهور اولان قیونك عمقی طقسان اوچ و دائره سی اون اوچ مترو اولوب
اوچیوز قدمه لی دائر وی الشکل بر زردبان ایله اینلکده و اوکوزلره تحریك
اولنان طولابلر واسطه سیله بر بندن بوکسك حوضلره صو چیقارلقده در .
اشبو قاهره قیوسنك (یوسف) علیه السلام زمانده یا پلیدیغی ظن اولنیور
ایسه ده روایت قویه کوره ملوک عربدن یوسف نامنده برذاتك اثریدر .
اکثری بیلک شهر قیولر نك صوبی طوزلی و قیر قیولر نك صوبی نسبة طاتلی
اولور لکن قلت استعمالنه بناء طورغون و نفوذ هواندن محروم و اکثراً
کلیسی حاوی اولدیغندن وجوده مضرتی درکاردر .
حفر اولنان بر قیو تحت ارضده قوم و قترلری عمودی قیا طبقه لریته تصادف
ایدرایسه صوبی چوق و عکسی حالنده وکیل طبقه لرنده آز اولور .

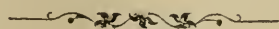
صولی قوم طبقه سنک التده کیل طبقه سی بولندیغی حالنده کیل صویک اشاغی یه طوغری نفوذیه مانع بولندیغی جهته صو اوراده یعنی قوم طبقه سنده خزینه کبی تراکم ایدر واکر بوخزیندهک برجهتی بیره تصادف ایدرک اووه دن مرتفع بولنور ایسه درونده مترکم اولان صو اووهک برضعیف جهتندن یول بولهرق یاخود برقیو حفرنده یوقاری فیلامغه باشلار وچیقان صو قوت و خزینهک جهت مرتفعه سی درجه سنه کوره ارتفاع ایدر . اوروپاده بو مثالو قیولردن بش اون مترویه قدر یوکسلور صولر چیقیدیغی کورلمکده در .

بورغو ایله قیو حفری (۱۸۱۸ م و ۱۲۳۴ ه) تاریخنده فرانسه ده ایجاد وابتدا (۱۸۳۴ م) تاریخندن اعتباراً حفر اولنان (ارتزیه ن) قیوسی یدی سنده اکیل اولندی بونک عرضی بر عمقی ۶۴۷ مترو و صویک حرارتی ۲۸ درجه در .

لوقسنبورغده کی موندوروف قیوسنک عمقی دخی ۷۳۰ مترو و صویک حرارتی ۳۵ درجه در .

بوقیولرک حفری بر برینه ویده لی اوزون بر بورغو ایله اولوب اخیراً اشبو بورغولر بخار ماکنه سی واسطه سیله تحریک ایدلمک و دقیقه ده الی الشمس دفعه قالقوب اینکده باشلادیغندن تصادف اولنان قیالرک دلمسی کرکی کبی کسب سهولت ایدی ایسه ده حاصل اولان طاش و طیراغک قولایلقله یوقاری التمه نه هنوز بر چاره بولنه مدی اشته اک چوق زحمت ویرن ومدت حفری اوزادان بوراسیدر .

ذکر اولنان (ارتزیه ن) قیوسنک ایکیوز الی مترو قدر یوقاری طرفی میشه اغاجی و اشاغیسی تیور بوری ایله مجهز ایمش .

(ق) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

اسم واعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
قادی	ناحیه	موصل	موصل
قاده	ناحیه	حدیده	ین
قارچکان	ناحیه	وان	وان
قارپوزلی	ناحیه	ایدین	ایدین
قاردیخ	ناحیه	تکه	قونیه
قاز اباد	ناحیه	توفاد	سیواس
قارصدی	ناحیه	اطنه	اطنه
قارص	قضا	قوزان	اطنه
قارغی	ناحیه	قسطنونی	قسطنونی
قارنوس	ناحیه	مرعش	حلب
قاری پزاری	ناحیه	سیواس	سیواس
قاشا	قضا	تکه	قونیه
قاشوط	قضا	ردوس	جزایر بحر سفید
قاطع	ناحیه	جبل	جبل لبنان
قالقاندن	قضا	برزین	مناستر
قالقانلو	ناحیه	تکه	قونیه
قالقانلو	ناحیه	کرکوک	موصل
قالکاو	ناحیه	اطنه	اطنه
قالنوس	قضا	ساقز	جزایر بحر سفید
قلونیه	قضا	مدلاو	جزایر بحر سفید
قالوغه	ناحیه	جبل	جبل لبنان
قالیس	ناحیه	برزین	مناستر
قادیره	قضا	ازمید	شهر امانتی
قایماس	ناحیه	ازمید	شهر امانتی
قایی	ناحیه	نیکده	قونیه
قبا صقال	عشیرت	اطنه	اطنه
قبا قوز	ناحیه	اماسیه	سیواس
قبر یسحق	ناحیه	بولی	قسطنونی
قینو طاغی	ناحیه	قره سی	قره سی
قینو کوی	ناحیه	اطنه	اطنه
قیده	ناحیه	بنغازی	بنغازی
قترین	ناحیه	سلانیک	سلانیک

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
چاقانیک	ناحیه	اسکوب	قوصوه
قدس شریف	مرکز لوا	قدس شریف	مستقل
قدموس	ناحیه	لاذقیه	سوریه
قرا. سبغه	ناحیه	لازستان	طربزون
قران	ناحیه	ایدین	ایدین
قرتال	قضا	شهر امانتی	شهر امانتی
قرجوه	قضا	مناسقر	مناسقر
قرداحه	ناحیه	لاذقیه	سوریه
قرط مع شامی	ناحیه	قره سی	قره سی
قرق کلیسا	مرکز لوا	قرق کلیسا	ادرند
قرق اغاج	قضا	صاروخان	ایدین
قرمان (لارنده)	قضا	قونیه	قونیه
قرمق	ناحیه	چانیک	طربزون
قرنامل	ناحیه	جبل	جبل لبنان
قروه لش	ناحیه	ارگری	یانیه
قره اغاج	قضا	اسپارته	قونیه
قره اغاج غربی	قضا	بور دور	قونیه
قره برون	ناحیه	ازمیر	ایدین
قره پیکار	قضا	قونیه	قونیه
قره پیکار	ناحیه	ارغنی	معموره العزیز
قره پیل	ناحیه	سیواس	سیواس
قره پقلی	ناحیه	حلب	حلب
قره بوجیلو	ناحیه	ایچ ایل	اطنه
قره تپه	ناحیه	کرکوک	موصل
قره جولان	ناحیه	سلیمانیه	موصل
قره حصار صاحب	مرکز لوا	قره حصار	خداوندکار
قره حصار شرق	مرکز لوا	قره حصار	سیواس
قره حصار بهرام شاه	ناحیه	یوزغاد	انقره
قره حصار	ناحیه	قیصریه	انقره
قره حصار تیورجی	ناحیه	اماسیه	سیواس
قره حوض	ناحیه	تدکه	قونیه
قره حاجیلو	ناحیه	ایچ ایل	اطنه
قره حسن	ناحیه	کرکوک	موصل
قره خیط	ناحیه	ایدین	ایدین
قره دبد	ناحیه	بغداد	بغداد
قره دره	ناحیه	لازستان	طربزون

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
قره سی	مرکز ولایت	قره سی	قره سی
قره صو	ناحیه	ازمید	شهر امانتی
قره صو	ناحیه	سینوب	طر بزون
قره طاغ	ناحیه	سلانیک	سلانیک
قره طاش	قضا	سلیمانیه	موصل
قره طاش	ناحیه	اینج ایل	اطنه
قره طوه	قضا	اسکوب	قوصوه
قره عیسالو	قضا	اطنه	اطنه
قره عمر	عشیرت	اطنه	اطنه
قره فرید	قضا	سلانیک	سلانیک
قره قوش	ناحیه	جانیلک	طر بزون
قره قوش	ناحیه	سیواس	سیواس
قره قیالو	ناحیه	اطنه	اطنه
قره قشله	ناحیه	اطنه	اطنه
قره کچیلی	ناحیه	ارغنی	معموره العزیز
قره کلیسا	قضا	بایزید	ارضروم
قره مرسل	قضا	ازمید	شهر امانتی
قره حق	ناحیه	قره حصار	خداوند کار
قره مغاره	ناحیه	یوزغاد	انقره
قره موط	ناحیه	انطاکیه	حلب
قره یقه	ناحیه	سیواس	سیواس
قره جه اباد	ناحیه	سلانیک	سلانیک
قره جه اباد	ناحیه	سلانیک	سلانیک
قره جه اباد	ناحیه	متشا	ایدین
قره جه شهر	ناحیه	بروسه	خداوند کار
قره جه صو	ناحیه	ایدین	ایدین
قره جدلر	ناحیه	سرفیجه	سرفیجه
قره جدلر	عشیرت	اطنه	اطنه
قره جه ویران	ناحیه	کنغری	قسطهونی
قریش	ناحیه	قونیه	قونیه
قریش اوزی	ناحیه	قونیه	قونیه
قرانیه	ناحیه	بغداد	بغداد
قرق	ناحیه	حلب	حلب
قرزل باط	ناحیه	بغداد	بغداد
قرزل انج	ناحیه	قرق کلیسا	قرق کلیسا
قرزل بل	ناحیه	قسطهونی	قسطهونی

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
قزل قیا	ناحیه	تمک	قوینیه
قزل کلیسا	قضا	مازگرد	درسم
قزل قوجه	ناحیه	پوزغاد	انقره
قزلجه	ناحیه	سلیمانیه	موصل
قرنحصار (طوبه‌لی)	ناحیه	ازمیر	ایدین
قرنحصار	ناحیه	عینتاب	حلب
قسطه‌ونی	مرکز ولایت	قسطه‌ونی	قسطه‌ونی
قشاقلی	ناحیه	قوینیه	قوینیه
قصبه (طوغودلی)	قضا	صاروخان	ایدین
قصبه بالا	ناحیه	انقره	انقره
قصبه زیر	ناحیه	انقره	انقره
قصر	ناحیه	طرابلس غرب	طرابلس غرب
تصرون	ناحیه	سلیمانیه	موصل
قصون	ناحیه	اطنه	اطنه
قصیر	ناحیه	انطاکیه	حلب
قطا	ناحیه	اماسیه	سواس
قطور	ناحیه	حکاری	حکاری
قطیف	قضا	نجف	بغداد
قعطیه (تعطیه)	قضا	تعز	یعن
قلاله	ناحیه	سلیمانیه	موصل
قلب	قضا	کنج	بتلیس
قلعه‌السكر	ناحیه	مشق	بغداد
قلعه‌الرماد	ناحیه	دیم	بغداد
قلعه‌جران	ناحیه	یعن	یعن
قلعه‌جک	قضا	کنگری	قسطه‌ونی
قلعه‌سیورک	ناحیه	ارغنی	معوره‌العزیز
قلعه‌صیغه‌جق	ناحیه	ازمیر	ایدین
قلعه‌مضقی	ناحیه	حلب	حلب
قلنسوس	قضا	ساقز	جزایر بحر سقید
قلنجلو	عشیرت	مرعش	حلب
قناصره	ناحیه	تعز	یعن
قران	جزیره	یعن	یعن
قران	ناحیه	اشقودره	اشقودره
قناریس	قضا	جانیک	طربزون
قندیه	مرکز لوا	قندیه	کرید
قمیطره	قضا	حوران	سوریه

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
قنغال	ناحیه	سیواس	سیواس
قنغال	ناحیه	سیواس	سیواس
قنقد	قضا	عسیر	مین
قنق	ناحیه	اطنه	اطنه
قواق	ناحیه	جانیك	طر بزون
قواله	قضا	درامه	سلانیك
قوربلی حصار	قضا	قره حصار	سیواس
قوچانه	قضا	اسکوب	قوصوه
قوچاق	ناحیه	ایدین	ایدین
قوچحصار	ناحیه	قونییه	قونییه
قوچحصار	ناحیه	کنغری	قسطمونی
قوچحصار	ناحیه	ماردین	دیار بکر
قوچ کوبری	ناحیه	درسم	درسم
قوچکیری	قضا	سیواس	سیواس
قوری چای	قضا	ارزنجان	ارضروم
قوری بازار	قضا	انقره	انقره
قوری قواق	ناحیه	قسطمونی	قسطمونی
قوری همایون	ناحیه	انقره	انقره
قورنه	قضا	بصره	بغداد
قورفاللی	ناحیه	کنغری	قسطمونی
قوزان	مرکز لوا	قوزان	اطنه
قوزانی	قضا	سرفیجه	سرفیجه
قوزاق	ناحیه	قره سی	قره سی
قوزی جان	قضا	مازگرد	درسم
قوش تپه	ناحیه	کرکوک	موصل
قوش اطله سی	قضا	ازمیر	ایدین
قوشقوان	قضا	کوبلجینه	ادرنه
قوشمیر	ناحیه	اطنه	اطنه
قوشچی	ناحیه	مرعش	حلب
قوشلو	ناحیه	کنغری	قسطمونی
قوشلی	ناحیه	کنغری	قسطمونی
قوصوه	مرکز ولایت	قوصوه	قوصوه
قوتجاغز	ناحیه	قرق کلیسا	ادرنه
قوکر	ناحیه	قبر شهری	انقره
قوکاس	ناحیه	کمشخانه	طر بزون
قوکر به	ناحیه	بولی	قسطمونی

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
قولوس	ناحیه	سینوب	طرزون
قولونیه	قضا	کوریمچه	مناسیر
قولونیه	قضا	مدلولو	جزایر بحر سفید
قوله	قضا	صاروخان	ایدین
قولای	ناحیه	بغداد	بغداد
قولب	قضا	کنج	بتلیس
قومانوه	قضا	اسکوب	قوصوه
قوم قلعه	ناحیه	پینا	قره سی
قومنا	ناحیه	سیواس	سیواس
قونیه	مرکز ولایت	قونیه	قونیه
قونچیه	قضا	یانیه	یانیه
قووایه	قضا	درج	اشقودره
قویطع	ناحیه	طرابلس شام	سوریه
قویطع	ناحیه	جبل	جبل لبنان
قیرایی	ناحیه	قونیه	قونیه
قیرشهری	مرکز لوا	قیرشهری	انقره
قیصریه	مرکز لوا	قیصریه	انقره
قیوجاق	ناحیه	ایدین	ایدین

حرف ل

﴿کابل﴾ — آسیاده برشهردر کابل ایالتنک وبالجمله افغانستانک مرکز اداره سی اولوب پیشاور شهری اوزرنده و غزنه نك جانب شمالیسندہ یعنی قوش طاغنک اتکنده واقع والتش بیک نفوسی جامعدر . طوغله دن سوری وحکمدارانه مخصوص برقلعه داخلیمی وکار قدیم سرای وابنیله ری ومتعدد جامع ومکتبلی وارددر . یدنجی عصرده برهند پادشاهلغنک مقری ایدی (۱۷۳۹م و ۱۱۵۲ه) ده نادر شاه ضبط ویغماو (۱۷۷۴م) ده تیمور شاه افغانستان کرسی اداره سی اتخاذ ایلدی . انکلیرلر (۱۸۴۲م) تاریخنده تخریب ایتشرددر .

(کابل ایالتی) شمالاً ترکستان شرقاً لوغان وجلال آباد ایالتلی جنوباً غزنه ایالتی غرباً خراسان ایله تحدید اولنور اون التی بیک مربع کیلومتر و انساعی ونامناهی چوللری وبرطاقم اودیة منبتہ سی وارددر . التون وکوش وباقرمثالو معدنلری بولنور صنعائی یموق وخالی ومشین اعمالاندن عبارتدر . تجارتی کاربانلر ایله اجرا اولنور .

§

﴿کاتب چلبی﴾ — علمای کرام ومورخین بنامدن اولوب (۱۶۵۶: ۱۰۶۷ه) تاریخنده وفات ایلدی .

مشارالیه زعمادن برذات ایدی میدانه قویدیفی تاریخ مشهور وکشف الظنون وجہانتماکی آثار جلیله کندوسنی مصنفین فخام صرہ سنہ ادخال وبلکه بین هداة المؤلفین برعالی موقعه ایصال التمشدر .

§

﴿کاشان﴾ — عراق عجمده برشهر در اصفهانك شمال غریبسندن
یوز الی کیلومتروده واقع اولوب و قتیله حاری بولندیغی یوز الی بیك
نفوسه بدل شمدی اوتوز بیك اهالی بی جامعدر و طپراقدن معمول قلهلی
سورلری و اوتوز جامعی و اون مدرسه سی و اردر . اعمالات حریری و حال
و قطیفه و شالیری و پموق و باقر معمولاتی و میوه و سائر محصولات
و خصوصاً قاوون و قارپوزی مشهوردر . بوشهر هارون الرشید خلیفه نك
حرمی (زبیده) طرفندن سکننجی عصرده تأسیس اولندی . اون یدنجی
عصرده کریم خان زماننده قسماً حرکت ارضدن خراب اولشدر .

§

﴿کاشانی﴾ — ققههای عظامدن ابوبکر بن مسعود بن احمد کاشانیدر
(بدایع) آدلو بر کتاب نایابی و علم فقهیدن (تحفه) سی و اصول دیندن
(سلطان المبین) ایله دهاسائر تألیقاتی و اردر . زوجه سی فاطمه
دخی زمرة ققههای کرامه داخل بر مرثئه عقیقه و کامله ایدی . ایکیمی
برلکده حلب خارجنده یاتورلر .

§

﴿کاشغر﴾ — ترکستان چینیده واقع بخارای صغیرده و کاشغر نهری
اوزرنده بونام ایله معروف خانلق مرکز اداره سی اولوب یکریمی بش بیك
نفوسی جامعدر اقله حریری سی و کوزل آتلی و اردر . و قتیله جنکیز
سلاله سندن متشکل قوتلی بردولتک کرسی اداره سی ایدی کاشغر خانلغی
الیوم فعلاً مستقل ایسه ده معاملات خارجیه سنجه چینیه تابع بولنور .

§

﴿کاشغری عبدالله افندی﴾ — عبدالله کلمه سنه نظر بیوریه .

§

﴿کاغد﴾ — پموق و کتان و یا کنور پچاورلری و پنج پیراقلری
ایله اعمال ایدیلور و اعلا کاغد یا پمق ایچون پموق پچاورلرینک خیرینه
اونده ایکی و یا اوچ کتان یا خود کنور پچاوره سی قویق لازم کلور .
کاغد مقدما مذکور پچاورلر بعدالتطهیر قوچیلرده چوریدیلرک و بیولک
طوقاقلرله دوکایله رک معجون حالنه قوندقدن و (قلور) واسطه سیله

یاضلدلقدن صکره الک کبی غایت اینجه دلیکلی قالبلرده یاپیلور ابدی .
 مؤخرأ ایجاد اولنان برماکنه واسطه سیله طبقه اوله رق ویا برقاچ یوزآرشون
 طولنده یکپاره کاغدلر چیقارلغه باشلادی . کاغد قوررایکن یازویي جذب
 ایتمک ایچون شاب ایله مخلوط نشاسته قوله سی ویا ساقز صابونی مخلوطیله
 شربتلمک لازمدیر . کاغدی ابتدا مصرلیلر تصور ایتدیلر و پاپیروس
 صاپلرینک اینجه زارلری ایله برنوع کاغد اعمال ایلدیلر و بوکاغدلر برخیلی
 زمان یونانستانده ومصر و فنیکه و حوالیسنده قوللانیلوب مؤخرأ برغه
 حاکمی اتال زماننده ترشهلر میدانه چیقدی . پاپیروس کاغدی
 رومالیرک مصری استیلاسندن صکره منحصراً همان ایتالیا ده مستعمل اولوب
 اوراده برنجی درجه حوایج ضروریه دن عدا ایدلش و عربلرک مصری
 ضبطی تاریخی اولان سکرنجی عصره قدر باقی قالوب بوتاریخدن صکره
 رتبه استعمالدن دوشمشدر . بعدازین ایجادی چینلورله حل واسناد
 اولنان پاموق کاغدی کورنمکه باشلایوب اون دردنجی عصرده اسپانیاده
 ولانسه توطن ایدن اسلام هنرورانی کنور وکتان پچاورهلرندن کاغد
 اعمالنی ایجاد ایتمکله بتون بمالک غریبه ده پموق کاغدینک اعمالی ترک اولندی
 ایسه ده اوتوز سنه اینچنده کتان پچاورهلرینک آرمسی مناسبیله ایش ینسه
 پموقه چورلدی . (۱۷۸۹ م و ۱۲۰۴ ه) ده فرانسه ده (اسون) ده کاغد
 ایشجیسی اولان (لوی روبر) چوق کاغد یاقق ایچون برماکینه اعمال
 وچوق صکره اشبو ماکنه بی انکلتیه کچن (دیدوش لهر) نام ذات
 اکمال ایلدی و (ادوارقور) نام انکلین مهندسی دخی کاغدی طبقه طبقه کسمک
 ایچون برماکنه یاپدی . الیوم فرانسه ده برچوق جسیم کاغد فابریقه لری
 واردر . بجلا ویاض یعنی ترشه بی اکدیرر اولان یازی کاغدلرینی انکلتیه ده
 صوکنجی عصرده (باسکرویل) وایک ویا ژوزف کاغدلرینی (ژوزف
 مونغولفیه) اختراع ایتمشدرکه بوکاغدلر اسکیش ایکدن ویا اکرلسادش
 کوکلدن اعمال اولنور . چین کاغدی چین قلمش قبوغنک ایکنجی
 اینجه زاری ویا پرنج صمانی ویاخود هند جویرینک داخلی اینجه زاری
 وتوت اغاجنک کذلک ایکنجی اینجه زاری ایله وعادی وبقا کاغدلر کوزل

کاغد مجونلرینک طور تیبسی و صمان و قامش و قوقوروز قیوغی و حصیر اوتی ویر الماسی صاپی و پنجاړ پوصه سی ایله یاپیلور . پرنج کاغدلری قادیلرک باشلرینه طاق دقلری صنعی چیچیکلرک اعمالنده قوللائیلور ویشیل ویاکنور دن چیقاریلان لیقلردن یاپیلان کاغدلر غایت شفاف اولور . کل رنگلی کاغدلر عادی وایشه یرامز خیردن و صارغی کاغدلری اکثریا نصفی یوک و نصف دیگر ی ایپلکدن مرکب پچاوره لردن یاپیلور .

§

﴿ کافرستان ﴾ - - افریقای جنوبیده واسع برقطعه در بحر محیط هندیدن و نیقرو بورندن لو و ابونک نهایتنه قدر تمتد اولور طولاً بیک اوجیوز عرضاً ایکی بیک بشیوز کیلو متر و اتساعی وارد و الیوم کافرستان بحری و کافرستان سفلا ناملریله ایکی به منقسم اولوب بر طاقم قبائل مستقله ایله مسکوندر . هواسی باخصوص سواحله طوغری غایت صیحا ق و اراضیسی بعضاً مثبت اولوب داخل غایت صرب طاغلری و جسم قوم چولاری وارد و اکثر محللارنده صویه مضایقه چکلمکده در . التون و کوش و باقر و تیمور معدنلری و پک چوق حیوانات و حشیه سی بولنور . کافرلر سیاه جنسندن ایسه لده ایری و کوزلدلر بونلر یئلرنده بر چوق شعوب و قبائل تقسیم اولنورلر باشلیجه لری قوزاس زولو تانبوکی مانبوی اولوب اشبو قبائل معدوده کافرستان بحریده ساکن و غوکاس مورولونغ پخوانه قبیله لری دخی کافرستان سفلا ده متوطندرلر و جله سی جنگاور و اکثریسی بدویدرلر . جسم و کیتلی اوکوز سوریلرینه مالک اولوب فقط زراعت و صناعتجه پک کیر و قالشلردر . تعدد زوجاته رضاو برلر مذهبلری (قیش) نام بر مذهبدر . آورو پامسیونلری بونلری مذهبلرندن دوندر مکه پک چوق چالشدیغی حالده مساعیلری ثمره سز قالشدر .

§

﴿ کافور ﴾ - چینده و ژاپونیده دفنه اناجنه مشابه براغا جدن حاصل اولور شویله که ذکر اولنان اناجک شعبات و جذور و جذلی قزغانه قونوب و اوزرینه صمانله طولدیرلش برطراق قیاق قیانوب اتشده قینادیلور و کافوری طیران ایدرک صمانه مرتبط اولور و صکره دیگر

قرعه‌لرده معتدل حرارتله تصفیه ایدیلور . کافور تخرش مشانه‌بی دفع
ایچون بعض اجزار علاوه‌سیله استعمال اولمقده در و مضاد شهوتدر .
فندق قدر وایکی طرفی انجه دلیکلی برمسک یاغی قطوسی دروننه کافور قونوب
صندق والبسه ایچه وضع ایدلدیکی حالده کوکه طوقفق احتمالی یوقدر .

§

﴿ کافور ﴾ — ملوک اخشیدیهدن ابوالمسک کنیه‌سیله مکنی برعرب
حکمداری اولوب (۹۶۶ م و ۳۵۶ هـ) تاریخنده جلوس ایتش و شام و مصر
و حجازده نامنی خطبه‌ده اوقوتمشدر . رشد و سخا و نجابت و ذکاایله معروف
ایدی و نامنه پک چوق کتابلر تألیف اولندی .

§

﴿ کالب ﴾ — کبرای بنی اسرائیلدن اولوب یوشع علیه السلامدن
صکره مقام ریاستی احراز ایتشدر . بو ذات حضرت موسی زماننده تهیدن
ار یحافله‌سه سنی تفتیشه کوند رلمشیدی (قال رجلان من الذين يخافون) آیت
کریمه‌سنده اشارت بیوریلان ایکی رجلدن برینک حضرت یوشع دیگرینک
بو ذات اولدیغی و بونک مختلف فیه اولقی اوزره سلك جلیل انبیایه داخل
ایدوکی مرویدر .

§

﴿ کافی ﴾ افندی — اسمی ابو بکر مسقط رأسی توقاددر دیار
رومک مهره شعرا سندن ایدی دیوان همایون قلندرن نشئت و بعض وزرایه
کتابت ایدرک بین الانام شهرت و نام تحصیل ایلد کدن صکره گوشه‌انزوایه
چکیلوب (۱۷۹۱ م و ۱۲۰۶ هـ) تاریخنده آخرته کتندی . اوائل حالنده
عیاش ایدی صکره طریقت علمیه مولویه‌یه انتساب ایدرک صلاح حال کسب
ایلدی دیرلر . (هرسوزی معدن جوهر ایدی کتدی کافی) تاریخ و فایدر .

§

﴿ کاوه ﴾ — تخمیناً (۳۵۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکییک
طقسان درت سنه مقدمنده ملوک پیشدادیاندن ظلم و تعدیسی اهالی‌بی
دلکیر ایدن مشهور ضحاک مارینک قاتلیدر . مرقوم کاوه بر تیورجی
پارچه‌سی اولدیغی حالده اوکنده‌کی دری بی بیراق یرینه استعمال و ملات

مومی الیه یوزندن جانلری یانان اهاالینک آتش غیظ و هیجاننی کوروکله اشعال ایدرک تشکیل ایلدیکي جمعیت واسطه سیله خدمت مذکوره بی ایفا ویرینه اتفاق اهاالی ایله (فریدون شاهي) اجلاس ایتدی . اهاالی مرقومه مظالم و تعذیباتدن قورتلدیغنه تشکراً هر سنه اوکون (مهرجان) نامیله بریرام یاپلسنه قرار ویرمشلدر . ذکر اولنان بیراغه (درفش) و ضحاکه (بیوراسب) و کاکویه (کابی) دخی دیرلر . (مهرجان) و (درفش) کله رینه دخی نظر بیوریه .

§

﴿کاهن﴾ — مصر اهاالی قدیمه سنک امور مذهبیله رینه و معبدلرینک هر درلو مصالح جاریه سنه باقان رؤسای روحانیه در بونلر مصرده نیجه زمانلر غایت قوی و ذیقدرت بر هیئت روحانیه تشکیل ایتشلر و بعضاً حکومت جسمانیه بی ییله بد اداره لرینه المشلر ایدی . کاهنلر درجه درجه اولوب برطاقی اکثری زمانده حکمدارلرک مستشارلغی و کتب و دفاتر محافظلغی خدمتلرنده بولسدقلری کبی برطاقی دخی اهاالی اره سنده طبیلک منجملک فالجلیق معمارلق سحر بازلق یاپه رق پکینورلر و معبدلرده وعظ و نصیحتله اوقاتکذار اولورلر ایدی .

بونلر ابدأ بالق اتی ییزلر و اوچ کونده بر بتون وجودلرینی تراش ایدرلر و هر کیجه ایکی دفعه صغوق صو دوکینورلر و طهارته زیارته اعتنا ایدوب ایکیده برالری بی یوزلرینی ییقارلر و صرلرینه عادی برکتان کوملک کیرلر و صباحدن اقشامه قدر درت دفعه مقامله دنا او قوبوب قصور و قتلرینی تحصیل فنونه حصر ایدرلر و اولنلرینک رینه تام الاعضا و اهلیتلی کسه لدن برینی انتخاب ایلرلر ایش . کاهنلر روحک بقاسنی و مکافاة و مجازات معنویه بی معترف ایدی دیرلر .

بنی اسرائیل نزدنده کهانت (لاوی) قبیله سنه مخصوص اولدیغندن انلر کاهنلرینه (لاوی) دیمکده درلر .

§

﴿کبر﴾ — آتشپرستلره ویریلور برنامدر کبرلر الوهیتک تمثالی واک صاف بر آتشک اصلی اعتقادیه کونشه ودها بعضی یلدیزلره طیارلر

وبالاختیار آتشی سویندرمیوب حتی خانہ لری طویشہ جق اولسہ بیلہ تقید
ایتمزلایدی عندلرندہ غایت مقدس کتاب (زردشت) ک تالیف ایتدیکی مشہور
مجموعہ در . کبرلر لطیف صادق خیر خواہ ومہماننوازدرلر . آتشیپرستلک
قدیم زمانلردہ عجمستاندہ حکم سور دکن صکرہ اسکندر رومی واخلاقی
وسلوسیدلر زمانندہ اعتباری منطق اولمشیدی (۲۲۵ م) دہ عجم ساسانی
سلالہ سنک مؤسس اولان ارد شیر بابک طرفندن بر آرہلق احیا ایدلدیسہ دہ
مؤخرأ (۶۵۵ م و ۳۵۵ ہ) دہ عربلرک استیلاسی ودین اسلامک اورالہ
دخولی اوزرینہ (اذاجاء الحق زہق الباطل) مضمونجہ آیین آتشیپرستی
ایکنجی برصدہ تخریبہ اوغرا دیغندن بومذہب طرفدارلری بحر حززلک
جہت شمالیسندہ کائن نواحی جبلیبہ چکیلوب دیگر بر قسمی دخی
ہندستاندہ پکرات ایاتنہ النجا ایشلردر .

الیوم عجمستاندہ طہران واصفہان وباخصوص کرماندہ کبر طائفہ سی
بولمقدہ ایسہ دہ قسم اعظملری (بومبای) دہ انکلین جلیاہ سندنہ در
بومبایک شمالندہ کائن (دامان) دہ مقدس بر آتشکدہ لری واردرکہ بو آتش
یک ایکوز سنہ دنبرو وبلکہ دہا زیادہ مدت بلا انظفا استعمال ایتکدہ در .

§

﴿ کپلر ﴾ — مشاہیر فن ہیئتندلر (۱۵۷۱ م و ۹۷۹ ہ) دہ
ورتنبورغدہ تولد و (۱۶۳۰ م و ۱۰۴۰ ہ) تاریخندہ راتسبون دہ وفات
ایلدی . فقیر بر فامیلادن نشأت ایدوب ابتدا استیری دہ قریج شہرندہ ریاضیات
معلمی اولدی و (۱۶۰۰ م) دہ بعض ترصدا ت ایچون بوہمیایہ کتدکدہ
ایمپراطور یک بش یوز فلورین معاشلہ اورادہ توقیف ایلدی . (کپلر)
قوپرنیق اصولنی قوی اساسلر اوزرینہ وضع و ہیئت جدیدہ نک مستند
اولدیغی قواعد وقوانینی کشف وتعیینہ وسیارلک احوال دوریہ کیفیات
منجذبہ وسائرہ سنی وشمسک حرکات دوریہ سنی وھنوز معلوم اولیان برطاقم
سیاراتی کشف وترصیدہ وکذلک زماننہ دکن یا پیلہ میان عرض وطوللری
برمکملیت فوق العادہ ایلہ حساب و (۱۶۳۱ م) دہ شمسک قرصی اوزرندن
زھرہ وعطارد نام سیارہ لرک عبورینی تحقیقہ ہمت ایتش وکوزلک لری اکمال

و بر نوع لوغاریمو جدولانی ترتیب و تنظیم ایشدر . مشهور (نوتون) بیله
اجرام فلکیه نك بر لرینه اولان جذب لرینك جوهر لرله مناسب اولدیغنی
کیلر ك حركات اجرام حقنده وضع ایتدیکی قوانیندن استدلال ایتشیدی .

§

﴿ کتبخانه ﴾ — ازمنه متقدمهده بالجملة اقوام تمدنه نك کر ك عمومی
و کر ك خصوصی بر چوق کتبخانه لری موجود ایدی . بونلر ك ایچندن
برنجی درجه بی احراز ایش اولانلر (۵۳۰۴ خ) تاریخنده یعنی میلادك
ایکیوز طقسان سنه مقدمنده مشهور بطلمیوس طرفندن تأسیس
و (۶۴۰ م) تاریخنده تخریب اولنش ویدی یوز بیک جلد راده سنده کتابی
حاوی بولنش اولان کتبخانه ایله برنجی (اتال) طرفندن مؤسس برغمه
کتبخانه سی و پالاتین طاخی اوزرنده اوکوست نام امپراطور طرفندن
انشا اولنش اولان پالاتین کتبخانه سی . و تراژان زماننده روماده تشکیل
اولان اولیوس کتبخانه سیدر . قون وسطاده باربارلر ك استیلارلی مناسبیله
قدیم کتبخانه لر ك قسم اعظمی محو و نابید اولدی . بو کتبخانه لر ك
مناسرتلرده محافظه ایدلش اولان بقایاسندن اگرچه خیلی کتاب استنساخ
اولندیسه ده ال یازوسی ایله اولدیغندن او قدر ترقی ایده مدی . طباعتك
ایجاد دیانك هر طرفنده کتبخانه لری مطلوب و جهله کتابه مالک ایشدر
و البوم فرانسه و انکارته و المانیا و ایتالیا و اسپانیاده معمور و مشهور
کتبخانه لر موجوددر . فرانسه نك الك بیوک کتبخانه سنده مقدماً الی بیک
کتاب وار ایکن شمدی الی یوز بیکه بالغ اولدی .

بونلره نسبة ممالک دولت علیه کتبخانه لرنده موجود اولان کتابلر اگرچه
نقصان ایسه ده بونك باشلیجه سبی بو طرفلرده مطبوعاتك کیم بر زمانده رغبت
اولمش و او رو پا کتبخانه لرنده کی زکیئلکک سبی دخی هر فن و مثل
وحکایات و سائر هیه دائر یازیلان کتابلر ك پیدر پی قبول و علاوه سی اولدی .

§

﴿ کتله ﴾ — علم حکمت طبیعیهده بر جسم طبیعیهده موجود اولان

عناصرک مقدار مجموعنه و جر ائقالده جسمه تأثیر ایدن قوتک نسبتیله مادهک تعیین مقدارینه اطلاق اولنور .

§

﴿ کتیم ﴾ — اولاد نوح علیه السلامدن یافک بشنجی اوغلی (یاوان) ک اوچنجی اوغلیدر . بوندن تشعب ایدن قبائلک ایتالیا و یونان و قبریس سواحلنده تمکن ایتدیکنی بعض تواریح بیان ایده یور .

§

﴿ کثافت ﴾ — مساوی جمده مثلاً مکعب شکلنده اوله رق مختلف الجنس ایکی جسم وزن اولنسه اکثریا وزنلری مختلف بولنور . بنا برین برینک وزنی واحد اعتبار اولنوب اجسام سائرهنک وزنلری وزن مذکوره قیاس ایله تعیین اولنور . و واحد اعتبار اولسان مقدار جسمک وزنندن هرنقصداری ایسه اولقدار جسمک کثافتنی و یا ثقلت اضافیه سنی تعیین ایلش اولور . واحد اولق اوزره درت درجه حرارتده بولسان ماء مقطر اخذ اولنوب جیع اجسامک کثافتلری اکا نسبت ایله تقدیر و تعیین اولمشدر .

تعبیر دیگرله جمملری مساوی اولان جسملرک جوهرلری بربرندن زیاده اولوب اشبو زیاده لکه کثافت تسمیه اولندی . بو تقدیرجه ذهبک برقدم مکعبنک جوهری صویک برقدم مکعبنک جوهرندن اون طقوزکره زیاده اولغله ذهب مذکور کثافتنک صو کثافتنه نسبتی بر عددک اون طقوز عددینه نسبتی کی اولمش اولور یعنی التونک ثقلت اضافیه سی اون طقوز عدد اولنور . اجسامک ثقلت اضافیه لرینی تقدیر ایچون متعدد آلات ایجاد اولمش و تعریفات و تفصیلاتی علم حکمت طبیعیه کتابلرنده مسطور بولمشدر .

§

﴿ کجرات ﴾ — هندستانده غانزک بر یسنده وشبه جزیرهک شمال غربیسنده بر ایالتدر طولاً الی بوز و عرضاً ایکوز الی کیلومتر و اتساعی ویدی ملیون نفوسی حاوی اولوب بری انکلیره تابع دیگرکی مستقل ایکی قطعۀ جسمیه تقسیم اولنور (دامان) (دیو) شهرلری پورتیکرلرک مقدما یاپدقیری تأسیسات مشهوره دندر . بوراده اراضی غایت دوز و بوطاقل اوله رق انهار متعدده واسطه سیله اسقا اولنور . و پک چوق حبوبات

و نباتات صبیغہ و دھنیہ یتشدیریلور و واسع اور مانلرنده کلیتو حیوانات مضره بولنور .

مستقل بکرات اہالیسی اکثر یا یغما کر برطاقم قبائلدن عبارتدر . (۱۰۲۲ م و ۴۱۳ ھ) تاریخنده اہل اسلام ہندستانی استیلا ایتدیکی زمان پکراتده قبائل مذکورہ دن راچویتلر حکم سورمکده ایدیلر تاریخ مزبور دن (۱۲۹۷ م و ۶۹۷ ھ) تاریخنہ قدر مغوللر و (۱۳۹۰ م و ۷۹۳ ھ) دہ تیمورلنک و (۱۷۰۷ م و ۱۱۱۹ ھ) دہ مہراتلر طرفسدن ضبط اولنوب نہایت (۱۷۸۰ م و ۱۱۹۵ ھ) دہ قسماً و براز صکرہ کاملاً انکیزلرک ید تسخیرینہ پکدی .

اسکی ہندتاریخلرینک افسانہ صورتندہ بیانہ کورہ بکرات (قرشنا) نک حکمی التندہ ایکن میلادک یوز یتش سنہ مقدمندہ (وباللائ) دہ واقع (عود) دہ تسلط ایدن ابنای شمس سلالہ سندن (قانا قستا) نک حکمی التہ و اوچوز سنہ صکرہ (راچیوت) عشیرتی یدینہ پکوب (میوار) نامیلہ برحکومت تشکیل اولنش و بودخی برقاج یوز سنہ دن صکرہ منقرض اولہرق سلطنت (شانوکیہ) یاخود (شالونغہ) سلالہ سنہ انتقال ایلشدر .

§

﴿ کدک ﴾ — فرجہ معناسنہ در قلعہ دیوارلرنده آچیلان دلکترہ و طاغ پکیدرینہ و چتلہ کرتکربنہ اطلاق اولنور بعضاً دخی بر دائرہ دہ ثبات و اعتبار پیدا ایدن اوشاقلرہ چتلہ کرتکی مثللو ثابت اولدقلرندن کتایہ کدکلی تعبیر اولندیغی کبی بعض اصناف دکاثرینہ باسند تخصیص واعطا اولنان اعتبارہ دخی ثبات و دوامندن ناشی کدک دنیلور .

§

﴿ کدک احمد پاشا ﴾ — اعظم وزرای دولت علیہ دن (فاتح سلطان محمد) زمانندہ درت سنہ اجرای صدارت ایتش بر ذاتدر (۱۴۷۵ م و ۸۸۰ ھ) تاریخنده برنجی دفعہ اولہرق قریمی جنوبزلردن الوب عجملری قہر و تدمیر و مؤخرأ ارناودلق اصلاحنہ کیدوب و اورادن ناپولیہ پکوب ایتالیا دولتی ادارہ سندہ اولان (پی آو) یاخود (پولیہ) و (اوترانت) ایلہ دہا برقاج شہرلری ضبط و تسخیر ایلدکدن صکرہ ایتالیا جہ توسیع فتوحائی ضامن بر

قوت جدید تدارك ایدہ بیلک اوزره در سعادته کلدیسه ده دور فاتح سلطان بازیدک جلوسیلہ تبدل ایلیش اولدیغندن اسکیمی کبی مظهر اعتبار اوله مدی و بر مدت اوتوروب اورالک اهمیتنی و براز عسکر دها ویرلدیکی حالده پک چوق فتوحات میسر اوله جغنی دفعاتله سویلدیسه ده کمنه یه اکلاده مدی واک صکره یعنی (۱۴۸۲ م و ۸۸۷ هـ) تاریخنده سلطان محمد طرفلیسی دیهرک اسحق باشا ایله برابر بر مجلس عیش و طربده حناقاً اعدام اولنوب غوغای جهانندن قور تارلدی . در سعادته جام و سائر بعض تأسیساتی وارد .

§

﴿کرج﴾ — قریمه کفه نلک شمال شرقیسنندن سکسان کیلومتروده ویکی قلعه بوغازی اوزرنده یکرمی بیک نفوسی حاوی بر شهر در کوزل لیانی و قلعه داخلی و ایچمه تجارتی وارد . بوراسنی میلادک الی عصر مقدمنده ملیزیه نر تأسیس ایلدیلر و بر عصر صکره بوسفور قرالیتنک مقری وارندن چوق یکمکسزین یوز بیک نفوسی حاوی اولدی . (مهرداد) زومالیلر طرفندن تعقیب اولندقدہ بورایه قیانوب وفات ایلمشدر . کرج التنجی عصر میلادیدن صکره بر چوق تقلباته اوغرایوب اون دردنجی عصرده جنویزلر و (۱۴۷۶ م و ۸۸۱ هـ) ده جنویزلردن سلطان محمد ثانی حضر تری اخذ ایلدیکی حالده (۱۷۷۲ م و ۱۱۸۶ هـ) تاریخنده روسیه ترک اولندی .

§

﴿کرجستان﴾ یاخود (ژورژیه) — آسیای روسیه بر ایالتدر شمالاً چرکزستاندن کندوسنی تفریق ایدن قافقاسیه غرباً قره دکز جنوباً ارمنستان شرقاً طاغستان و شروان ایله محدوددر . طولاً دریوز الی و عرضاً اوچیموز کیلومتر و وسعتنده وایکی یوز الی بیک نفوسی حاوی و مرکز اداره سی (تفلیس) شهریدر . انهار متعدده ایله اروا قلمتده اولان اراضیسی غایت منبت و هواسی صحیاق اولوب توت و اوزوم و سائر میوه و پاموخی کثرت اوزره اولور و التون کوش باقر تیور قلا یاقوت شاب سیاه کهر با معدنری بولنور . کرجیلر غایت شجیع و بهادر و نسوانی کوزللاکله

مشهور در آیرینجه برلسانلری وارد در واصلاری (۲۹۵۰ خ) تاریخنه یعنی میلادك ایكبیك التی یوزاللی سنه مقدمه قدر یوقاری کیمتکده در نمرود ایله معاصر اولان (تاغارموس) برنجی قراللری ایدی . بونلر اولاً اسکندر رومی به وصکره ساسانیله و (۷۳۲ م و ۱۱۴ هـ) دن اعتباراً عربله انقیاد و (۸۶۱ م و ۲۴۷ هـ) تاریخنده اسلام اداره سنه انتقال ایلدیلر و (۱۰۲۷ م و ۴۱۸ هـ) دن (۱۰۷۲ م) تاریخنه قدر الپ ارسلان سلجوقی ضبطنده قلوب اون یدی سنه صکره قراللری اوچنجی داوید معرفتیه استقلال و برطاقم فتوحات قزاندیلر ایسه ده کریان استقلاللری ینه استیلادن قورتیله میسوب (۱۲۴۸ م) ده جنکیز یله و (۱۳۸۶ م) ده تیمورلنکه فرمانبر اولدیلر و بر عصر صکره کرجهستان شرقی عجمله و غربی عثمانیلره کچوب (۱۵۸۰ م و ۹۸۸ هـ) تاریخنده عثمانیلر بتون کرجهستانی فتح و تسخیر ایتدیلر و بر قاچ کره دها انقلاب کورد کد تصکره عاقبت (۱۷۸۳ م و ۱۱۹۸ هـ) تاریخنده اکثریسی قریم ایله برابر روسیه تابعیتنه انتقال ایلدی . کرجهستاندن معدود اولان باطوم سنجاغنک بعض اراضیسی دخی (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) تاریخنده برلین معاهده سی موجبجه دولت علیه دن روسیه به کچمشدر .

§

❁ کرد — آسیاده بر قوم اولوب دجله نك شرقنده واقع طاغلرده ووان ورومیه کوللرینک جنوبنده ساکندرلر مملکتلرینه کیندوناملرینه نسبتله کردستان تسمیه اولنور . بونلر چاپک و شجیع اولقله برابر هر بار حریشارلر . الیوم کردلرک بر قسمی عثمانلی و قسم دیگر ی عجمه تابع اوله رق اکثریسی سنی المذهب و بعضیلری شیعی و نسطوریدر . بونلر قدیم کلدانی و پارتله منسوب ظن اولنیور .

(کردستان) عثمانی — ارمنستان الجزیره عراق عرب و عجمستان بیننده در شهر زور و موصل ولایتلره بغداد ولایتک بر قسمی تشکیل ایدر . طولاً اوچموز سکسان عرضاً درتوز کیلومتر و اتساعنده اولوب مرتفع طاغلری و محصولدار وادیلری حاویدر . محصولات ارضیه سی برنج بغدادی ارپه سیسام یش توتون پموق مازو قدرت حواسی و معدنلری کو کرد و شاب مثلاًو

شیردن عبارتدر . و اوچیز الی یک تخمین اولن ان اها ایسی ا کرچه اکثر یا جهل و نادانی ایچنده و حال بدویده متعیش ایسه لرده شجاعت و قناعت و مهمانواز قلرینه دیه جک یوقدر . سلطان سلیم اول (یاوز) حضرتلری ایران سفرندن صکره کردستانک دخی دولت علیه یه التحاقنی آرزو ایلدیکندن در سعادته بولنان مشهور ادریس بدلیسی حضرتلرینی (۱۵۱۵ م و ۹۲۱ هـ) تاریخنده کردستان امراسنه کوندروب مومی الیه ذاتاً سنی المذهب اولان یکریمی اوتوز قدر قبائل اکرادی نصایح مؤثره الیه جلب و شاه اسماعیل علیه تشویق ایلدیکنه بناء قبائل مذکور مملکتلرینی عجملردن حرراً تخلص و دولت علیه التجا ایلدیلر . یالکز در یار بکر جهتی براز حرب الیه التمشدر ~~کر~~ درلر براره لق دولت علیه نک بعض تکالیفی قبولده تردد ایلدکلرندن (۱۸۴۵ م و ۱۲۶۲ هـ) تاریخنده مشیر عثمان پاشا ایچمه بر قوت الیه کردستانه کوندلمش ایدی مومی الیه براز تضییق و اوافق تفک محاربه لردن صکره برنجی رئیس لری (بدرهان) بکی متعلقاتیه برابر طوتوب در سعادته کوندرمکله اوتردد دخی بر طرف اولدی و میر مومی الیه و متعلقاتی معاش تخصیصیه ممالک سائره دولت علیه ده اسکان ایلدی .

(کردستان) عجمی — عجمستانده آذربایجان عراق عجم خوزستان و کردستان عثمانی الیه تحدید اولنور بر ایالتدر طولاً اوچیزو یتش عرضاً ایکیزو یکریمی بش کیلومتر و اتساعی و درت یوز یک نفوسی حاوی اولوب مقری کرمانشاهدر یوکسک طاغلی و کنیش و ادیلری وارسه ده کرمانشاه صحراسندن ماعدا محملری زراعتیه صالح دکدر .

§

﴿کرداب﴾ — دکزلر و یانهرلرک سواحلمنده صولرک دونسنه اطلاق اولنور که اوزرینه دوشن هر شیئی برابر چو بر و قوتلی اولور ایسه بلع و محوایدر . کردابلر قصرغه واری دوران ایدن قارشولقلی جریانلرک تأثیرندن ظهوره کلمکده در . ایتالیا ده قاریت وسیلا قدیمده الک مددهش عد اولنان کردابلردن ایدی الیوم شمال دکزنده (میلسترون) و امریقای جنوبیده کوماناکور فزنده (قاریاقو) کردابلری الک جسم و تهلهکلی کردابلردندر .

§

﴿ کردك ﴾ — زار كرئش اولان بجه كاه عروس كه تركه سي كلين اوطه سيدر . مقدما كلين اوطه لري اوزرى صرمله لي چوره لر وشالرله مزين زار يعني قيتلي قاشلردن معمول بيوك پرده لرله و كلينك جههازيله تجهيز و تزين اولنور ايدى . حالا ديشار وورده بعض محاملرده بو عادت مرعى الاجرا اولوق كر كدر .

§

﴿ كرز ﴾ — بيوك طوپوز ديمك در كه عهد قديمده اك آغر آلات حربه دن ايدى و بونك بوز طوغان وششپر نامنده انواعى دخی بولنور ايدى . بويى قيصه طيقناز كسه لره ده بعضاً (كرز) (طپوز) ديرلر (صارى كرز) دخی بو صورتله تلقیب اولنان كسه لر دندر . (صارى كز) كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿ كرگان ﴾ — جرجان و هر كان و هر قانيا دخی دنيلور جرجان كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿ كركوك ﴾ — آسيای عثمانیده موصل ولايتی داخلنده برسنجاق مركزيدر . وشهر زورك شمال غري بسندن يوز اون بش كيلو متر و مسافه ده بر مرتفع موقعه واقع و اون اوچ بيك نفوسى جامعدر . و (رواندز) (صلاحيه) (اربيل) (رانيه) (كوى سنجاق) قضاا ليدر . حضرت دايالك تر به سى بوراده يا خود سوسده اولديغى سويلنور : بصره و بغداد ايله ايجه دقيق تجارتي وجوارنده زفت منبعلى واردر (۱۷۴۳ م و ۱۱۵۶ هـ) ده عثمانيلر عجمله بوراده غلبه ايدوب مملكتى قورتارديلر .

§

﴿ كرمان ﴾ — عجمستانده بر قطعه در شمالاً خوزستان شرقاً سبستان و مكران جنوباً عجم كور فزى و بحر عمان ايله محدوددر التى يوز الشمس كيلو مترو طول و التى يوز عرضى اولوب التى يوز بيك نفوسى جامعدر و كرمان و هر مز باشليجه شهر ليدر . طاغرى نهر لى و شمال و وسطنده نهايتسر چوللرى و كثر ت اوزره بغدادى اوزوم خرما و قيونلرى واردر . يوك تجارتي جسيم اولوب پكى و دوه يو كندن شال نسج و اسلحه اعمال ايدرلر .

(۱۰۶۲ م و ۴۵۴ هـ) دن (۱۱۸۷ م و ۵۸۳ هـ) تاریخه قدر سلچوقیلرک بر شعبه سی بوراده حکومت سوروب مؤخرأ غوریلر طرفندن دوچار انقراض اولدی . جهت غریبی الیوم عجمستانه ملحق و سواحلی مسقط امامنه تابع اولوب ایران دولته براز ویرکو ویرمکده و باقیسی رؤسای مستقله ایادی مقاسمه سنده در .

(کرمان) عجمده بر شهر اولوب کرمان ایالتنک مقریدر . بوکا سیرجان دخی دیرلر اصفهانک جنوب شرقیسندن بشیوزسکسان کیلومتروده واقع و اوتوز بیک نفوسی جامعدر . بازارلی کوزل شالری اسلحه سی حالیری و باخصوص هرات و بخارا ایله معتنا تجارتی واردر . وقتیه غایت مهم و معمور ایکن اون سکنجی عصر نهایتنده محمد خان طرفندن ضبط و تخریب اولندی .

§

﴿ کرمانشاه ﴾ — عجمستانه مستحصن بر شهردر کردستان ایرانینک مقر اداره سی اولوب طهرانک جنوب غریسنندن اوچیوز یتیش سکنز کیلومتروده واقع و اوتوز بیک کرد نفوسی جامعدر و دروننده بر قلعه و جوارنده بیستون طاغی اوزرنده رستم تختی دنیلان مشهور بر اثر واردر . شهر مذکور ایکنجی شاپورک اوغلی طرفندن تأسیس و (۱۷۳۰ م و ۱۱۴۳ هـ) ده نادر شاه معرفتیه ضبط و تحکیم اولندی .

§

﴿ کرمان ﴾ — اناتولیده وقتیه کرمان حکومت صغیره سنه مقر اتخاذ اولنش بر شهردر . بو حکومت دولت سلچوقیه نك انقراضندن صکره دخی بر مدت مستقلاً کوتاهیه و سلطان اوکی و ملحقه اتنه حکم ایتیش و حاکمیری کرمان زاده دیو شهرت بولش ایدی صکره یعنی (۱۴۵۱ م و ۸۵۵ هـ) تاریخنده سلطان (محمد) ثانی حضرتلری بورالری دخی سائر اناتولی مالکی کی ضمیمه فتوحات عثمانیه ایتیکله منقرض اولدیلر و سلاله لرندن بعضیلری اول وقت اناتولی الای بکلیکلرنده کمال اعتبار ایله استخدام اولندیلر .

§

﴿ کری ﴾ — بصره کورفزی ساحلنده الیوم قطیف نامیه عریف

شهرک نام قدیمیدر بوشهر و قتیله هندستانک و صوماترا اطه سنک انباری حکمنده بر بیوک تجارتگاه ایدی .

§

﴿ کرید ﴾ — دولت علیه نك آق دکر جزایرندن بر ولایت جسیه- سیدر . بوراده (۱۸۲۲ م و ۱۲۳۸ ه) تحریری موجبجه ایکی یوز التمش الی یک نفوس وار ایکن اون سنه صکره التمش یک یدی یوزی اسلام و قصوری روم اولق اوزره یوز قرق درتیک سکر یوز نفوس بولمشیدی . مقری حایه شهری اولوب حایه رسمو قندیه لاشید اسفاکیه نام بش سنجاغده مقسمدر . نفیس زیتون صابون بال خرنوب لیون پورتقال وسائر هرنوع حبوبات حاصل اولور . (حایه) کله سنه دخی مراجعت پیوریه .

کرید جزیره سنک ابتدا کی حکمداری اسکی یونانیلرک الوهیتنه قائل اولدقلری و ابراهیم علیه السلام ایله معاصر طانیدقلری (مینوس) نام ذاتدر . اشبو مینوسک سلاله سی منقرض اولدقدن صکره کرید برچوق زمان جمهوریت وجهله اداره اولندرق (۵۵۲۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک التمش طقوز سنه مقدمنده رومالیرک و (۸۲۷ م و ۲۱۲ ه) تاریخنده انداسدن افریقایه مطرود عربلرک ید استیلاسنه و مؤخرأ جنوبلره یکمیش و (۱۲۰۴ م و ۶۰۱ ه) تاریخنده استانبولی تسخیر ولاتین حکومتی تشکیل ایدن صلیبیلر واسطه سیله متفققری اولان وندیکلوره بر بدل مقابلنده انتقال ایتشیدی نهایت (۱۶۹۴ م و ۱۰۵۴ ه) تاریخنده دولت علیه ده دارالسعاده اغامی بولنسان (سنبل) اغا مصره کیدرکن ردوس جوارنده تصادف ایتدیکی وندیک مالطه قورصانلری طرفندن سفینه سنه تعرضله سفینه درونده موجود یکدن زیاده حجاجک اکثریسی شهید و قصوری هدیه طریقیله کرید امراسنه کوتورملک اوزره اسیر و برطاقی دخی مالطه یه اثنای نقلنده یولده غرق ایدلکلرندن کیفیت درسعادته منعکس اولسی اوزرینه دولت علیه همان وندیکلوره اعلان حرب ایدوب سردار تعیین اولنان غازی یوسف پاشا ابتدا الی درت کون محاصره ایله حایه بی و سردار غازی حسین پاشا

برسنه صکره رموی فتح و کشاد ایلدی انجق قندیه محاصره می فرانسه وایتالیا و سائر ملک جانب خصمه و قوعبولان معاونت لرندن طولانی یکریمی ایکی سنه امتداد ایدوب بو اغورده نیجه یوز بیک آدمک قانی دوکلدکدن صکره نهایت (۱۶۶۹ م و ۱۰۸۰ هـ) ده فاضل اجد پاشانک حسن تدبیر و غیرتیه اوراسی دخی ضبط و تسخیر اولندی . بوضبط و تسلیم و تسلیم و قوعاتنک نه صورتده اجرا اولندیغنی ونه درجه فداکاراق ایلدیکنی مبین پاشای مشارالیه دن کلان تلخیصی اولوقت اریکه پیرای سلطنت اولان سلطان محمد رابع حضر تری اشک سروردن اوقویه میوب بشقه سنه اوقوتش و درحال شهر آیین اجرا ایتدیرمشدر .

کرید اهاالیسی ذکی و فطین اولوب هر زمان سر بستلک و حریتلرینی اعاده اغورینه راحتلرینی فدا ایدرلر ایدی و ندیکیلر زماننده یعنی (۱۳۶۵ م و ۷۶۷ هـ) تاریخنه قدر مدته اون بش اختلال چیقاروب دولت علیه به بعدالانتقال دخی روم اهاالینک برقاچ و قوعاتنی اولمشدر . کرید جزیره سنه عربلر (اقریطس) نامنی ویرمشلر ایدی که (قرینس) بوندن النمشدر .

§

﴿کسائی﴾ — قراء سبعه نك بری و نحاة كوفه نك امام رفیع القدری اولوب اسمی علی بن جزء بن عبدالله بن عثمان بن فیروز الاسدی و کنیه سی ابوالحسن در . هرون الرشید ایامنده (محمد امین) ک معلمی اولوب مومی الیه علوم ادبیه تعلیم ایدردی رشیدک دخی پدری مهدی زماننده معلمی اولمشدر . نقل اولنورکه امام محمد ایله کسائی هرون الرشیدک حضورینه کیردیکه کاه امام انک و کاه کسائی امامک اوزرینه تصدر ایتمکده اولوب بو حال بر مقتضای بشریت بینلرنده کفتکوبی دعوت ایلدیکندن برکون کسائی حضور خلیفه ده امامه توجیه خطاب ایله (سزکله بر مباحثه علیه ایده لم هر قنغیز حق تفوق قرانور ایسه من بعد صدره بچمک انک حق اولسون شویله که سز بکا فقهدن صوریکز بن نحوه تطبیقاً جواب بوله ییم و بن نحوه دن صوریم سز بکا فقهدن اکا موافق بر جواب ویریکز) دیمسی اوزرینه امام محمد موافقت ایدرک (نمازده سهوی جهتیه اوزرینه سجده سهو لازم اولان بر کیمسه ایتدیکنی سجده ده سهو ایلسه بردها سجده

سهوه محتاج اولورمی) دیدکده کسائی (اولماز زیرا نخویون عندنده برکله
تصغیر اولندقدن صکره بردها تصغیر اولنماق قواعد مقررهدندر) دیوب
برکیمسه اضافتله (اناسارق ثوب فلان) یاخود تنوینله (اناسارق ثوب
فلان) دیسه شو ایکی صورتده واجب اولان ندر دیو سوال ایلدکده
امام محمد هر ایکسینده اقرار یله قطعدر دیدی کسائی (خیر خطا ایتدیکز
بلکه قطع اضافت حالده واجب اولوب حال تنوینده دکلدر زیرا اولکی
ماضیدن ایکنجی حالدن اخباردر) دیمکله امامی الزام ایلدی . کسائی
(۸۰۴ م و ۱۸۹ هـ) ده هرون الرشید ایله (ری) شهرنده بولندیغی ائشاده
وفات ایتش و غرائب اتفاقیهدن اوله رق امام محمد دخی اوکونده دار بقایه
کیتشدر .

§

﴿کسائی﴾ — کبار مشایخ صوفیهدن ابوبکر مقری دینورینک
شهرتیدر . مشارالیه جنید بغدادی حضرتلرینک قدمای اصحاب و اقراندن
اولوب تخمیناً (۸۹۳ م و ۲۸۰ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر . حضرت
جنیددن تحریراً بیک مسئله صوروب جله سنک جوابنی آلدیغی حالده
بوجوابلری وفاتندن براز اول کاملاً آتسه یا قش و جنیداجوبه مذکورهنک
یاندیغی خبرینی آلدقده ممنون اولشدر . شیخ مشارالیهک ریاضت و قناعتی
وبعض دفعه لر اوپور ایکن سینهدن تلاوت قرآن ایشیدلدیکی روایتی
مشهور و متواتردر .

§

﴿کستالی﴾ — (۱۴۹۵ م و ۹۰۱ هـ) تاریخنده وفات ایدن
قاضی عسکر علامه مصلح الدین قسطلانینک شهرتیدر . اوآنه قدر دوات
علیهده قاضی عسکرلک بر ایکن بوذاتک نصبی ائناسنده روم ایلی و اناتولی
قاضی عسکرلکی نامیله ایکی به آیرلشدر . خیالی و خواجه زاده اقرانی
بر ذات ایدی . شرح عقائده حاشیه یازمشدر . ملا کستل جامعی
بونکدر .

§

﴿کسرا﴾ — ساسانیاندن فرس ملکی نوشیروانک لقب مخصوصی

ایکن مؤخرأ اعقابی دخی تلقیب ایتشلدر . بین العرب بتون ملوک اعجامه
کسری اطلاق اولنور . کسری خسروک معربی اولدیغی قاموسده محرر
ایسهده دفع اشتباهه کافی عد اولنده من .

§

﴿ کسروان ﴾ — سوریهدده طاغلق برقطعه اراضی اولوب بیرونک
جنوبنده کائن والیوم مارونیلر ودرزیرله مسکوند . (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ)
تاریخنده درزیر بوراده خرسیتیانلر اوزرینه دهشتلی برقتل عام اجرا ایتشلر ایدی .

§

﴿ کشمیر ﴾ — نام قدیمی (سیریناغور) که بلدة السعاده دیمکدر
آسیاده برشهردر . چلم نهری اوزرنده ودال کولی قربنده واقع و کشمیر
ایالتک کرسی اداره سی اولوب التمش بیک نفوسی جامعدر قلعه داخلیه سی
ومتعدد جاملری واردر افغانیلردن اول صناعتی ترقیده ایدی سوقاقلری
ملوث ونامنتظم اولوب طاملری دخی اخشابدر .

(کشمیر ایالتی) — قدما نزدنده قاسپیری در لاهور حکومتنده
برایالت اولوب طولاً یوزیمش عرضاً یوز کیلومتر و ککشلکده تخمین اولنور .
مقدما اهالیسی سکز یوز بیک راده سنده ایکن (۱۸۳۶ م و ۱۲۵۲ هـ) ده قولر
وقحطدن یاری یاری یه تنزل ایدی قارلر ایله مستور جبال مرتفعه سی
ولطیف هوا وغایت منبت اراضیسی وسلاح بیچاق کاغد وباخصوص شال
اعمالاتدن عبارت صناعتی واردر و اشبو شالر تبت ده بچی بوکارندن
یاللقده و آوروپاچه ارائمده در . اهالی اکثریا اسلام و بعضاً بودا
مذهبنده درلر . سانسقری لسانندن مشتق برخصوصی لسانلری اولوب
فارسجه دخی تکلم ایدرلر (۱۳۶۴ م و ۷۶۶ هـ) تاریخنده اهل اسلامک
فخنه قدر کشمیر یرلی حکمدارلر اداره سنده ایدی تاریخ مذکوردن
(۱۵۸۶ م و ۹۹۵ هـ) تاریخنه دکن اسلام پادشاهلرینه مخصوص بر
حکومت مستقله اداره سنده قالب مؤخرأ مغول امپراطور لغنه النحاق
و (۱۷۴۸ م) ده افغانیلره و برمدت صکره شیخره و (۱۸۴۵ م یا خود ۵۷
و ۱۱۷۴ هـ) تاریخنده دخی حاکمی اولان ذاتک وفاتی اوزرینه لاهور حاکمی
(کلاب سنک) ک انکلیرله مقاله سی موجبجه انکلیر جایه سنده اولق

و صورتاً متوفائک چو جقلمی پیونجهیه قدر و کالت ایتمک اوزره کلاب
مرقومه انتقال ایندی و کلاب لاهوری انکلیرله ترکاه کشمیره کلوب
اوتوردقدن صکره چو جقلمی بومبایه دفع ایدوب حکمدارلغی قزاندی .

§

﴿ کشف الکلی وعالم الدنی ﴾ — شیخ محی الدین العربی
حضر تلمینک علم حروفه دائر رساله سیدر .

(کشف الغوامض فی الفرائض) — شمس الدین محمد بن محمد بن سبط
مادرینینک اثر مختصریدر .

(کشف السر) — (۱۲۴۷ م و ۶۷۳ هـ) ده وفات ایدن صادر
الدین قونوی حضر تلمینک اثریدر .

§

﴿ کعب ﴾ بن مالک — شعرای اصحاب کرامدندر کنیه سی
ابو عبدالرحمن در (عقبه) و (احد) غزالنده بولنوب حتی احدده اون
ایکی یرندن یاره لمشددر انجق مراره بن الربیع و هلال بن امیه و برده اشبو
کعب اوچی (بتوک) غزوه سنه کیمتدکلرندن باعث اغرار جناب پیغمبری
اولدیسده مؤخرأ توبه کنان اظهار ندامت و پشیمانی ایلدکلرینه مبنی هر
اوچی حقنده بالخاصه (و علی الثلاثة الذین) الخ آیت کریمه سی شرفنازل
اولمشدر . مشارالیه کعب قرق تاریخندن مقدم و بعض روایتده ۵۰ سنه
هجریه سنده وفات ایلدی .

(کعب) بن زهیر — شعرای قریشدندر بعض اطوار نامزاسنه
مبنی اراقه دمی حقنده فرمان نبوی صادر اولدیغی حالده عرض ندامتی مشعر
(بآنت سعاد) قصیده سنی تنظیم و قرائتی اوزرینه مظهر غفو رسالتپناه
اولمش و قصیده مزبوره نك لطافت و بلاغتنی تقیدراً دوش فخرتی برده
سعادت جهاتقیمت فخر الانبیا ایله تجلیل واعزاز بیورلمشددر . پدری زهیر
بن ابی سلماء معلقات سبعه اصحابندن ایدی .

قصیده مذکوره شراحنندن (بیجوری) نك طبقات نحاتدن نقلاً بیاننه کوره

بندار اصفهانی نام ذاتک از برنده (بأنت سعاد) مطلعنده تام طقوز بوز
قصیده وار ایش .

§

﴿کعبه﴾ — بیت الله وحطیم کله لرینه نظر بیوريله .

§

﴿کف الخضیب﴾ — بر یلدرک اسمیدر . بو یلدرک کره
ارض اوزرنده تأثیر ایتدیکی محللرده بعنایة الله تعالی دعا قبول اولنور
یعنی تأثیری مدتی وقت اجابت صاییلور ایش . نجم مزبورک قرق بر
عرضنه تأثیری زمانلرینی مشاهیر منجمیندن طوراق پاشازاده ابراهیم بک
زیرده مرقم جدولده کوسترلدیکی وجهله حساب ایتشدرد . عرض مزبورده
بولنان برکسه وقت اجابی بولمق مراد ایلدکده تقویم افتابک بروجیه
بالاسندن ودرجاتیه کنارندن جدولده کیروب وبولندیغی کون یاخود کیجه یی
بولوب اوراده مرقم اولان ساعت ودقیقه ده دعا ایتک لازمدرد و کیجه
ساعاتیه کوندز ساعاتنی فرق وتمیز ایچون کیجه رقلری اینجه وکوندوز
رقلری قالین طبع اولنمش اولدیغندن امر برعکس اولماق ایچون بونلری
کوزلجه تفریق ایتک وائشای دعاده قبله یه توجه ایتک وایاق اوزری طوروب
باشنی آچق و آووچلرینی سمایه طوغری آچیوب یغموردعالرنده اولدیغی
کبی زمینه طوغری آچق مقتضیدر دیورلر .

جدول كف الخضيب

حوت	دلو	جدي	قوس	عقرب	ميران	سنبله	اسد	سرطان	جوزا	ثور	حمل	اَبْ
١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥	١٦	١٧	١٨	١٩	٢٠	٢١	٢٢
٣١ ٨	١٢ ١١	٣٥ ١	٢٩ ٣	٥٥ ٤	٦ ٦	١٦ ٧	٤٣ ٨	٣٥ ١٠	٥٧ ١٢	٣٠ ٣	٧ ٦	٠
١٩ ٨	٢ ١١	٣٠ ١	٢٦ ٣	٥٢ ٤	٣ ٦	١٤ ٧	٣٨ ٨	٣١ ١٠	٥٢ ١٢	٢٥ ٣	١ ٦	١
١٧ ٨	٥٣ ١٠	٢٦ ١	٢٢ ٣	٥٠ ٤	١ ٦	١١ ٧	٣٥ ٨	٢٧ ١٠	٤٧ ١٢	٢٠ ٣	٥٥ ٥	٢
١٥ ٨	٤٢ ١٠	٢٠ ١	١٩ ٣	٤٧ ٤	٥٩ ٥	٩ ٧	٣٢ ٨	٢٢ ١٠	٤٢ ١٢	١٥ ٣	٤٩ ٥	٣
١٣ ٨	٣٣ ١٠	١٧ ١	١٦ ٣	٤٥ ٤	٥٧ ٥	٧ ٧	٢٩ ٨	١٨ ١٠	٣٧ ١٢	١٠ ٣	٤٤ ٥	٤
١٠ ٨	٢٢ ١٠	١٢ ١	١٢ ٣	٤٢ ٤	٥٤ ٥	٤ ٧	٢٦ ٨	١٤ ١٠	٣٢ ١٢	٥ ٣	٣٨ ٥	٥
٨ ٨	١٢ ١٠	٨ ١	٩ ٣	٤٠ ٤	٥٢ ٥	٢ ٧	٢٣ ٨	١٠ ١٠	٢٨ ١٢	٥٩ ٢	٣٢ ٥	٦
٣ ٨	١١ ١٠	٣ ١	٥ ٣	٣٧ ٤	٥٠ ٥	٥٩ ٦	٢٠ ٨	٦ ١٠	٢٢ ١٢	٥٤ ٢	٢٨ ٥	٧
٥٨ ٧	١١ ١٠	٥٩ ١٢	٢ ٣	٣٤ ٤	٤٧ ٥	٥٧ ٦	١٨ ٨	٢ ١٠	١٧ ١٢	٤٩ ٢	٢٢ ٥	٨
٥٣ ٧	١١ ١٠	٥٤ ١٢	٥٨ ٢	٣١ ٤	٤٥ ٥	٥٤ ٦	١٤ ٨	٥٨ ٩	١٢ ١٢	٤٤ ٢	١٧ ٥	٩
٢٨ ٧	١١ ١٠	٤٩ ١٢	٥٥ ٢	٢٩ ٤	٤٣ ٥	٥٢ ٦	١١ ٨	٥٤ ٩	٨ ١٢	٢٩ ٢	١٢ ٥	١٠
٤٣ ٧	١١ ١٠	٤٥ ١٢	٥١ ٢	٢٦ ٤	٤١ ٥	٥٠ ٦	٨ ٨	٥٠ ٩	٣ ١٢	٣٤ ٢	٧ ٥	١١
٣٨ ٧	١١ ١٠	٤٠ ١٢	٤٧ ٢	٢٣ ٤	٣٨ ٥	٤٧ ٦	٤ ٨	٤٦ ٩	٥٨ ١١	٢٩ ٢	٢ ٥	١٢
٣٣ ٧	٦ ١٠	٣٥ ١٢	٤٤ ٢	٢١ ٤	٣٥ ٥	٤٥ ٦	٢ ٨	٤٢ ٩	٥٣ ١١	٢٤ ٢	٥٦ ٤	١٣
٢٨ ٧	٠ ١٠	٣٢ ١٢	٤٠ ٢	١٨ ٤	٣٣ ٥	٤٣ ٦	٥٩ ٧	٣٨ ٩	٤٨ ١١	١٨ ٢	٥١ ٤	١٤
٢٣ ٧	٥٥ ٩	٢٦ ١٢	٣٦ ٢	١٥ ٤	٣١ ٥	٤٠ ٦	٥٦ ٧	٣٤ ٩	٤٣ ١١	١٣ ٢	٤٦ ٤	١٥
١٨ ٧	٥٠ ٩	٢١ ١٢	٣٢ ٢	١٢ ٤	٢٨ ٥	٣٨ ٦	٥٣ ٧	٣١ ٩	٣٩ ١١	٨ ٢	٤١ ٤	١٦
١٣ ٧	٤٥ ٩	١٦ ١٢	٢٨ ٢	٩ ٤	٢٦ ٥	٣٦ ٦	٥١ ٧	٢٧ ٩	٣٤ ١١	٣ ٢	٣٦ ٤	١٧
٨ ٧	٤٠ ٩	١١ ١٢	٢٤ ٢	٦ ٤	٢٣ ٥	٣٣ ٦	٤٨ ٧	٢٣ ٩	٢٩ ١١	٥٨ ١	٣١ ٤	١٨
٢ ٧	٣٥ ٩	٦ ١٢	٢٠ ٢	٣ ٤	٢١ ٥	٣١ ٦	٤٥ ٧	١٩ ٩	٢٥ ١١	٥٣ ١	٢٦ ٤	١٩
٥٧ ٦	٣٠ ٩	٢ ١٢	١٦ ٢	٠ ٤	١٩ ٥	٢٩ ٦	٤٢ ٧	١٦ ٩	٢٠ ١١	٤٨ ١	٢١ ٤	٢٠
٥٢ ٦	٢٥ ٩	٥٧ ١١	١٢ ٢	٥٧ ٣	١٦ ٥	٢٦ ٦	٣٩ ٧	١٢ ٩	١٥ ١١	٤٣ ١	١٦ ٤	٢١
٤٧ ٦	٢٠ ٩	٥٢ ١١	٨ ٢	١٤ ٣	١٤ ٥	٢٤ ٦	٣٦ ٧	٩ ٩	١١ ١١	٣٨ ١	١١ ٤	٢٢
٤٢ ٦	١٥ ٩	٤٨ ١١	٤ ٢	٥١ ٣	١٢ ٥	٢٢ ٦	٣٣ ٧	٥ ٩	٦ ١١	٣٢ ١	٦ ٤	٢٣
٣٧ ٦	٩ ٩	٤٣ ١١	٠ ٢	٤٨ ٣	١٠ ٥	١٩ ٦	٣١ ٧	٢ ٩	٢ ١١	٢٧ ١	١ ٤	٢٤
٣٢ ٦	١ ٩	٣٨ ١١	٥٧ ١	٤٥ ٣	٧ ٥	١٧ ٦	٢٨ ٧	٥٨ ٨	٥٧ ١٠	٢٢ ١	٥٦ ٣	٢٥
٢٧ ٦	٥٢ ٨	٣٣ ١١	٥٢ ١	٤٢ ٣	٥ ٥	١٥ ٦	٢٦ ٧	٥٥ ٨	٥٣ ١٠	١٧ ١	٥٠ ٣	٢٦
٢٢ ٦	٤٥ ٨	٢٧ ١١	٤٧ ١	٣٩ ٣	٢ ٥	١٣ ٦	٢٣ ٧	٥٢ ٨	٤٨ ١٠	١٢ ١	٤٥ ٣	٢٧
١٧ ٦	٣٧ ٨	٢٢ ١١	٤٣ ١	٣٦ ٣	٠ ٥	١٠ ٦	٢١ ٧	٤٨ ٨	٤٤ ١٠	٧ ١	٤٠ ٣	٢٨
١٢ ٦	٢٩ ٨	١٧ ١١	٣٩ ١	٣٢ ٣	٥٨ ٤	٨ ٦	١٩ ٧	٤٥ ٨	٣٩ ١٠	٢ ١	٣٥ ٣	٢٩

﴿ککبزه﴾ — قرئالک اوچ ساعت ایلر و سنده و ساحل بحردن
براز کیروده و صرت اوزرنده شهراماننک بر قضا مرکزی اولوب اوچبیک
قدر اهاالیسی و سلطان سلیمان وزراسندن چو بان مصطفی پاشانک بر کوزل
کار کیر جامع و مدرسه و عمارتی وارد و خانلری و حامی اولدقجه منتظمدر
و جامع شریف مذکورک دروننده قندیلر صر سینه آصلمش یشیم آصفیلری
شایان تماشاادر . شیخ الیاس خلوتی حضرتلرینک و خواجه فضل الله
پاشانک بوراده موجود اولان تربهلری زیارت اولنور .

§

﴿کل﴾ — باشده غایت اوفاق سیویلجه جکلرکی حاصل اولور ساری
بر مر صدر بوسیویلجه جکلر اکرچه بشره نك التنه کیرلنش کبی کورینورلر
ایسه ده اندفاعلرندن صکره بر صفت مخصوصه ایله تکیون ایدن صارمتراق
قشرده مذکور می مشاهلرندن تفریق ایدر . باشده پیدا اولان دیگر بعض
امراضه دخی کل نظریله باقمقده ایسه ده آنلر کل کبی ساری دکلدر و صاچلرک
کوکارینی تغییر و قعایی طاسلاق ایتمز . اصل کل پیدسلکدن و یا بوخسلقندن
و یا مزاجک لنفائینندن و یا خود کلرک استعمال ایلدکلری فس نایقه طراق
فیرچه کبی موادی قوللانمقندن حاصل اولور . بونک ایکی نوعی اولوب
برنجیسی عسالیه مشابه اولدیغندن بو نوعنه قرع معسل تعبیر اولمقده درکه
قابوقلرینک رنکی آچیق صاری و نوع دیگردن فارق برده چقورلغی وارد
ورایحه سی دخی لونکی کبی غایت مستکرها در و ایکنجی نوعنک سیویلجه لری
دائره شکلنده و قشوراتی غیر منتظم و مدور می بر صورتده دیزلش اولدیغندن
بو نوعنه قرع حلقوی اطلاق ایدلکده در . بونک التامی ممکن ایسه ده
اولکی قرع معسلکی مشکل اولور و عاقبت قفا صاچدن عاری بر کره سیم
اندود حکمنده قالور .

بوعلته مبتلا اولنلر داخللاً اطعمه مقویه ایله اغدا و ممکن اولدیغی صورتده
صاچلری تراش ایدیلوب تراش ممکن اولدیغی صورتده دخی غایت قیصه
قطع و بعده دوکلش کتان تخمی لایه سیله قشورات اسقاط و صیحاق صابونلی
صو و یا کل صوبی ایله غسل ایدیلور و اندن صکره اصول و صنعته تطبیقاً
کونده بر دفعه علاجلی پومانه سوریلرک حرت و التهای تقلیل و هرا یکی کونده

بر ساچلر تقصیر ایدیلور . الحاصل بومردار علتك وقتيله حکمايه مراجعت
والك بيوك علاجی اولان غسل و تطهیرينه دقت و همتله باشدن صاولمی
لازمدر .

§

﴿ کلات ﴾ — استحکام معنا سنه در بلوچستان و ساراوان ایاالتك
كرسى اداره سى اولوب منبت بر اراضى اوزرنده و سطح دریادن ایكى بیك
التی بوز مترو ارتفاعنده بر تپه ده واقع و یك رمی بيك نفوسى جامعدر و هوا سى
غایت صفوق اولوب بعض مرتبه سلاح فابریقه لری وارددر .

§

﴿ کلب ﴾ — كوپك كله سنه مراجعت اولنه .

§

﴿ کلبیون ﴾ یا خود (اسینیق) — حکمای یونانیه دن بر شخصك
تشکیل ایتدیكى طریقك اسمیدر . (انتی سن) كله سنه نظر بیوريله .

§

﴿ کل بیرامی ﴾ — طور سیناده حضرت موسی علیه السلامه اعطا
بیوریلان او امر الهیه و جناب حقك ویردیكى محصولات ارضیه به تشکراً
یهودیلرك بهر سنه مایس ایچنده ایكى کون یابدقلى بیرامدر . بوكا عربلر
عید الخمیس دیرلر .

§

﴿ کلت ﴾ — اسكى بر قومدر آوروپانك غرب و شمال طرفلریله
بریتانیای کبیر و ایرلانده ده و فرانسه نك غرب طرفلرنده بولنان اهاالینك استعمال
ایلدکاری السنه اعتباریله اشبو کلت قومنه منسوب اولدقلى اکلاشیلور .

§

﴿ کل جامعی ﴾ — مقدما کلیسا اولوب مؤخرأ بر مدت ترسانه
آلات انباری انخاذا اولندیغی حالده سلطان سلیم ثانی حضرتلری زماننده
جامعه تحویل اولتمشدر . بانیمى بیلنه بیور .

§

﴿ ککخان بکی ﴾ — خلوتیه دن حسین دده نام ذاتك موسیقی
شناسان زمان بیننده آلدیغی شهرتدر علم موسیقیده مهارتی فوق العاده دکل

ایدیسه ده انجق نعمتده طور وادا وحسن طبیعت وصداسی طنین انداز عالم
بالا ایدی سلطان احمد جوارنده کائن محمد پاشا درگاهنده قرق سنه
حجره نشین خلوت وازوالودینغی حالده (۱۸۳۳ م و ۱۲۴۹ ه) تاریخنده
ترك طربخانه فنا ایلشدر.

§

❖ کلدانی ❖ — فرات و عربستان و بصره کورفرزی بیننده مسکون
اهالینک نام عمومیسیدر بونری بابلیلردن عدایدنلر وارسهده تحریات
جدیده موجبجه سیقت جنسندن آری برقوم اولدقلری ظن اولنور ایوم
آسیای علیادن آسیای صغرای تقریق ایدن طاغلرده قبائل اکراد ارهسند
خیلی کلدانی واردر.

کلدانلر و قتیله علوم ریاضیه و فلکیهده اقوام سائریه تقدم ایتشیرایدی حتی
سنه بی ابتدا ۳۶۵ کون ۶ ساعت ۱۱ دقیقه تقسیم ایدن منطقه
البر و جی طانیان بونلرایدی . (۵۲۲۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک
اوچیوز الشمس بش سنه مقدمنده کلان (غالیستن) نام راصدک کلدانلرک
کندوسندن بیک طقوز یوز سنه مقدمنده قدر بر سلسله رصداتی بولوب
ارسطویه کوندزمش اولدینغی توارینخده محرردر .

§

❖ کلشنی ❖ — کبار مشایخ صوفیه دن صاحب طریقت ابراهیم
افندینک مخلصی و لقبی هیبتی در . ضمیر الها مسمیری حقایق علوم و فنی
عارف و وجود نادر الموجودی کل صدرک کلشن معارف ایدی . جواب
مشوی اولق اوزره (معنوی) نام کتابی قرق کونده نظم ایلدی که فارسی
اولهرق قرق بیک آیات حقایق آتای جامع و صفحات سطور بلاغتمشورنده
انواع انوار نکات و معانی ظاهر و لامعده . مشارالیه عن اصل آذربایجانلی
اولوب روشنی تبریزی دده عمر و اودخی سیدیحیای شروانی حضرتلردن
کسب فیض و دانش ایلدی . اسماعیل اردبیلی وقعه سنده مصره هجرت
و اورادن سلطان سلیمان حضرتلرینک دعوتنه مبنی در سعادت کلدیکی حالده
مؤخرأ ینسه مصره عودتله (۱۵۳۳ م و ۹۴۰ ه) تاریخنده اوراده عزم

ماوای رجت ایلدی . ارتحالرینه تاریخ (مات قطب الزمان ابراهیم)
دیشدر .

§

﴿ کنبوی ﴾ — اسماعیل افندی علوم متنوعه وباخصوص ریاضیهده
مشهور آفاق برذات اولوب (۱۷۹۰ م و ۱۲۰۵ هـ) تاریخنده التمش ایکی
باشنده وفات ایشدر . مشهور یسنجی وایاقلی کتبخانهدن تعلم علوم ایدرک پاله
بیق خواجه ایله معاصر اولمشیدی . علوم ریاضیه وکلام وسأرده اوتوز
سکز کتابی واردر مشار الیهک علومده بودرجه عالی کعب اولسنه سبب
اوله رق برقصه نقل ایدرلر . شویله که اون ایکی یاشنده بولندیغی آوان
کلبهده چو ققرله جویر اوینارایکن اورادن یکن براختیار بونی کوردکده
(واه واه سنک اجدادک عالم وفاضل ذاتلر ایدی شمدی قالدسونلرده شوسنک
حالکی کورسونلر) دیهرک یوزینه توکورمکله کمال خجالتندن همان درسعاده
کلوب تحصیل علومه باشلامشدر .

زماننده لوغاریمدهی اصلاح ایدن اوروپالی برذات اوغاریمدهی بابعالیه
عرض ایدوب باب عالی طرفندن دخی بوذاته کوسترلمش وایلیک نظرده
نه اولدیغی ونه ایچسون فصل ترتیب اولندیغی اکلابوب زنده نمنخه سی
اولدیغی حاده ازوقتهده ها مکملنی یاهررق میدانه قویمشدر . کمالی
اوروپاچه دخی شهرت بولدیغنه بناء رسمی النوب اوروپاچه کتورلدی دیرلر
لوغاریمه کلمه سنه نظر بیوریه .

§

﴿ کانوش قادین ﴾ — سلطان محمد رابعک زوجده سی وسلطان
مصطفی خان ثانی وسلطان احمد ثالثک والده سیدر غلطه یکی جامعی ایله
اسکدارده کی والده جدید جامعی مخدوملری طرفندن مشار الیه نامنه تأسیس
ایدلمشیدی . اصل اسمی (امة الله) در .

§

﴿ کله ناری ﴾ — اکثری هوا دروننده مواد کبرییه دن حاصل
اولور بر ضیای عجیبدر . اشبو کله ناری بعضاً یوک و بعضاً
کوچک اوله رق اک اعظمی قرق قطرندن زیاده جه کورینور و ضیایی

شمسك ضياسندن آز و بعضاً دها زياده اوله رق بعض كره دخی قرك ضياسنه مشابه بولنور . حر كتنك دخی بعضاً سریع و بعضاً بطی اولدیغی چوق دفعه لر تجربه اولمشدر . كوزل هواده اولور ایسه اثنای حر كتنده ارقه طرفندن قویرق کبی ضیادار بر دومان چیه رق اوزاندیغی کوریلور و ارتفاعی هروقت براولیب کاه از و کاه زیاده اولور و بر مدت صکره یانغه باشلا یوب آرهدن چوق یکمکسزین طوپ کبی پاتلایه رق صداسی خیلی محللردن ایشیدلدکن بشقه کبریت رایحه سی دخی خیلی محلی استیعاب ایدر .

علوم ریاضیه کتابلرنده ذکر اولندیغی اوزره اشبوکله ناری (۱۷۴۹م و ۱۱۶۳هـ) تاریخنده سطح دریادن تقریباً بوز قدم ارتفاعنده و بر سقیفه اوزرنده طوپ صداسندن اشد بر صدایله پاتلایه رق مذکور سقیفه نك دیرك و بعض محللرینی شکست و خراب و بش تقریبی هلاك ایتمشدر .

§

﴿کلیبولی﴾ — آور و پای عثمانیده بر مستحکم شهردر قلعۀ سلطانیه نك ساحل غریبسی اوزرنده و ادرنه نك جنو بندن یوز قرق کیلو متروده اون سکز بیک نفوسی حاوی و کندو نامیله معروف سنجاغك مرکز اداره سیدر و ایکی کوزل لیمانی و سختیان فابریقه لری واردر و جوارنده و ساحل بجرده (یازمچی محمد افندی) و برادری حضراتنك چله خانه لری و درون شهرده تره مخصوصه لری زیارتگاه خواص و عوامدر . عثمانیلیر اوروپاچه ابتدا بوشهری (۱۳۵۶ م و ۷۵۸ هـ) ده فتح ایتمشلر ایدی . (کلیبولی سنجاغی) مرمره دکریتك امتداد طولیسی اوزرنده طولاً درثیوز الشمس عرضاً یوز الی کیلو مترو اتساعنده اراضی بی والتی یوز بیک نفوسی حاوی اولوب قدیم تراسك جنوب و ما کیدونیانك شرقنده بولنمشدر .

§

﴿کلیکیا﴾ — سلیسیا کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿کلیله و دمنه﴾ — براهمه هندیه دن (پدها) نام فیلسوفك هند

ملکی (دایشلم) ایچون وضع میدان اشتہار ایلدیکی کتاب حکمتنصابدر . مؤلف مومی الیه تخمیناً (۳۵۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکی بیک سنه مقدملرنده و دیگرلرک روایتنه کوره (۵۳۴۴ خ) تاهینخنده یعنی میلادن ایکی یوز الی سنه مقدمنده یاشایور ایدی حین تألیفنده ملک مشار الیه مؤلفک باشنه مکافاً بر تاج مرصع اکساورتبه وزارتله قدرینی اعلا ایلشددر . بوکتاب عن اصل سانسقری لسانی اوزره مرقوم و (پانچانتر) یاخود (ایتوپادهزا) عنوانیله موسوم و معلوم ایدی مندرجاتی اصلاح اخلاق و تهذیب نفوسی مؤدی حکایات معارف آیادن عبارت اولوب السنه بیہام و طیور اوزره ترتیب اولمشدر .

بو بابدہ یعنی تهذیب اخلاقه خدمت یولنده اولی الالباب طرفلرندن کرچه حکایات غربہ و اخبارات عجیبہ بی شامل برچوق کتابلر یازلمش ایسہده فقط بو قونک فاتح اولی اشبو کلیله صابجی اولوب آندن صکره نقدر نوادر حکایاتی جامع تصنیفات وار ایسہ هپسی آنک انوار افکارندن مقتبسدر .

کتاب مزبور اون درت باب اوزرینه مرتبدر شویله که (۱) سماع کلام ساعی و نماندن وجوب اجتنابہ (۲) اشرارک وخامت خاتمه ومأل عاقبتیرنه (۳) منافع اصحاب واحبابہ (۴) کید عدودن امنیتک عدم جوازینہ (۵) اہمال وغفلتک مضارینہ (۶) آفت تعجیلہ (۷) حزم وتدبیرہ (۸) ارباب حقد و حسد حقلرنده عدم اعتمادہ (۹) علو و صفحہ (۱۰) مکافاة و مجازاتہ (۱۱) قسمتدن زیادہ بی طلبک ضررینہ و اوسیبیلہ فوت اولان فوائدہ (۱۲) علم و وفارہ (۱۳) خائن و غدار کلامنی استماعدن اجتناب پادشاهلر اوزرینه واجب اولدیغنه (۱۴) تسلیم و توکلہ متدائردر .

ساسانیانندن نوشروان حکیم (روزیه) نام ذاتی ہندہ ارسال الیہ کتاب مذکور استنساخ ایتدیرمش و کیدرکن بشیوزیک دینار ویرمشیدی اولا حکیم مومی الیہ بوکتابی عشرہ فی عشرہ اولان شطرنج نام الیہ برابر بلاد ہنددن چیقاردقدن صکره نوشران نامنہ اولہرق لسان ہندیدن فارسی یہ نقل ایلدی و صکره اسلامده ابی جعفر المنصور عباسینک کاتبی (عبدالله بن مقفع) فارسیدن عربی یہ ترجمہ ایتدی نہایت فارسیدن عربی یہ و عربیدن فارسی یہ نظمماً و نثراً برچوق ذوات طرفلرندن الندقدن صکره ابوالمظفر

بهرام شاه بن مسعود غزنوی امریله و (ابوالمعالی نصرالله بن محمد بن عبدالحمید) معرفتیله زمانزده کلیله و دمنه دیمکله مشهور اولان ترجمه میدانله قونلندی لکن بو ترجمه ایراد الفاظ مغلقه ایله برابر زیاده اطناب ایداش اولدیغندن سلطان یقرا امراسندن امیر سهیلی نامنه اولق اوزره (انوار سهیلی) اسمیله (حسین واعظ کاشفی) طرفندن تلخیص و تهذیب اولندی صکره عبدالواسع عیسی لقبیله معروف اولان (علی بن صالح رومی) انوار سهیلی بی فارسیدن ترجمه یه ترجمه ایدوب الیوم متعاف اولدیغی اوزره (همایون نامه) نامنی وردی .

§

﴿کلیوم﴾ — انکلتزده (هارولد) ک وفاتیله منقرض اولان ساقسون خاندان قرالیسی رینه نورماندیا خاندانی تأسیس ایدن برنجی شیشمان کلیومدرکه نامشروع بر صورتله تولدینه مبنی بیج کلیوم دخی دیرلر (۱۰۳۶م و ۱۰۴۲م) تاریخنده نورماندیایی قبضه تصرفه آلدقندن صکره (۱۰۶۶م) ده انکلتزیه کچوب مومی ایله هارولدی مغلوب ایتسی اوزرینه جالس تخت قرالی اولدی و برمدت قلیله ده اسقوچیا لیری دخی تحت اطاعتیه الدی و مؤخرأ فرانسه قرالی برنجی فلیک تشویق و معاونتنه استناداً علیه یوریان کندو اوغلی (روبر) ایله اون بش سنه محاربه ایدوب عقبنده یعنی (۱۰۸۷م) ده مومی ایله قلبیه قارشو دخی عرصه جداله چیقیدیسده اثنای محاربه ده آندن دوشوب وفات ایلدیکنه بنا دعوا عرصه عرصاته قالدی . غایت بیرجم برغمدار اولوب ضبط ایتدیکی ممالکده یغما و عرضه تسلط ایجسون عسکرینه مساعده عادت ایدی . فرانسزلر ایله محاربه آچدیغنه سبب مومی ایله فلیک (بزم شیشمان کلیوم عجبا نه وقت طوغوره جق) دیو تحقیری ایدی دیرلر .

§

﴿کلیوم تل﴾ — اسویچره لی تیرانداز بر بهادر در اوستریا دولتی طرفندن اسویچره والیسی بولنان (غسلر) بر میدانه برعمود رکزیله اوزرینه اوستریا ایمپراطورینک شابقه سنی قویوب کلوب کچنرک بوکا تعظیم و تمناسنی امر ایتش ایدی اشبو کلیوم تل برکون چوجغیله برابر اورادن کچرکن

هر فصل سه تنیابی اونو تمش اولدیغندن غسل حضورینه چاغیردوب (سن مشهور برتیر انداز ایمشک چوجغنک باشنه قویه جهمز المایی اوره یلیدیگنک حالده سنی عفو ایده جکز) دیدکده خواه ناخواه قبول ایدوب چوجغنه ضرر اصابت ایتکسنزین المایی اورمش ولکن بویه برتهلکلی ایشی امر ایدن غسلره خصوصتنی بکه مدیکندن برزمان بولدیغی فرصت اوزرینه مرقومی تلف ایتشدر (آلدروف) بلده سنده ایوم طاش اوزرینه محکول رسملی موجوددر .

§

﴿ کمال الدین ﴾ — اسمی یونس کنیه سی ابو الفتح موصلی ولادتی موصلده (۱۱۵۶ م و ۵۵۱ هـ) تاریخیدر علم تفسیر حدیث فقه منطق تاریخ شعر موسیقی وفق و حکمتدن طبیعی الهی طب و ریاضیدن هیئت مخروطیات متوسطات مجسطی و انواع حسابدن حساب مفتوح جبر مقابله ارتماطیقی خطائین مساحه و سائر اقسام و اصناف علومک هر برنده کمالیه ماهر بر بحر زاخر ایدی که وصف حالی شاعرک اشبو (وکان من العلوم بحیث یقضى . له فی کل علم بالجمع) مقالیدر طائفه یهود و عیسویدن بعضیلری دخی مومی الیهدن تورات و انجیل اوقورلردی حتی بو ایکی کتابی طائفه مزبوره ایچون بر صورت واضحده شرح ایتشدر که انلر دخی بویه ایضاحه مقتدر دها بر کیمسه اولدیغنی اعتراف ایتشلر ایدی . ابن اثیر جمیع علومده متبحر بر امام علامه ایکن ابو الفتح موصلینک حضورنده مانند طفل مکتب زانوزده ادب اولوردی شو قدر که ابو الفتح علوم عقلیه ده زیاده توغلندن ناشی علمای عصر نظرنده ضعف عقیده ایله متهم اولشدر .

§

﴿ کمال الدین ﴾ علی بن محمد المبارک — مقامه بحریه صاحبی ادیب مشهور اولوب (۱۲۹۲ م و ۶۹۲ هـ) ده وفات ایتشدر قدس خطابتنی احراز ایدن پدری شیخ ظهیر الدین اعلمیه نسبتله شهرته ابن الاعمی دخی دیرلر ایدی دولت ناصریه نلک عظماء شعرا سی بقایا سندن بر شیخ کبیردر . اشعارندن ساکن اولدیغی خانه بی هجواً سولیدیکی قصیده عند الادبا آثار لطیفه دن اولغله بر پارچه سی زیره چیقارلدی .

دار سکنت بها اقل صفاتها ان تكثر الحشرات في حجراتها
الخير عنها نازح متباعد والشر دائر من جميع جهاتها
من بعض ما فيها البعوض عدمه کم اعدم الاجفان طيب سناتها
وتليت تسعدها براغيث متى غنت لها رقصة على نعماتها
وبها خفافيش تطير نهارها مع ليلها ليست على عادتها
شبهتها بقنافذ مطبوخة تدع الطهارة تضح من شوكانها
فتری ابا غزوان منها هارباً و ابا الحصين يروغ عن طرقاتها
وبها خنافس كالطنافس افرشت في ارضها و علت على جنباتها

§

كمال الدين ✽ عمر بن هبة الله بن ابي جراره — افاضل علمان
اولوب ابن العديم دينكله مشهور در (م و ۵۸۶ هـ) ده تولد و
(۱۲۶۷ م و ۶۶۶ هـ) ده مصرده وفات ايلدى .

شام حلب قدس حجاز وعراوده بر چوق ذواتدن تحصيل علم و اجازت
المشدر . محدث حافظ مورخ فقيه مفتى منشى بليغ كاتب اوصاف
مدوحه سنى تماميله حائز ايلدى خصوصيله خطاطلقده اقرانى عديم ايلدى
حلبده بش سنه قاضيك ايلدى تاريخ حلب و كتاب الدرارى في ذكر
الذرارى كه (ملك الظاهر ايچون يازدى) و الاخبار المستفاده في ذكر بنى
جراده . رفع الظلم والتجرى عن ابي علاء المعرى . تبريد حرارة الاكباد .
في الصبر على فقد الاولاد . تصانيف رائقه سى جله سندندر و آداب
واوصاف واقسام واقلام خط اوزرينه دخی غایت مفید بر کتاب يازمشدر .
اليوم مصر قاهرده مقطم نام محله مدفوندر . اشعار آبدارندندر .

فوا عجا من ريقه و هو طاهر حلال و قد اضحى على محرما
هو الخمر لكن اين للخمر طعمه و لذته مع اننى لم اذقها

§

كمال الدين ✽ محمد ابن الشيخ هماد الدين عبد الواحد — فقه
نحو تصريف معانى بيان موسيقى وسائرده علامه اولوب خصوصاً اصولده
بلامدافع عصرينك امامى ايلدى و كشف و كرامات خصوص صرلنده دخی

وافر صاحبی ایدی . اولاً بالنکایه عزم طریق تجرد ایلمش ایکن اهل طریقک (عزمکدن رجوع ایت زیرا علمکه خلقک احتیاجی واردر) دیلمینه بناء تجردی ترک ایلدی . تصانیف کشیره سی واردر ووفاتی (۱۴۶۶ م و ۸۶۱ هـ) تاریخنده در .

§

کمال الدین عبدالرزاق ❦ کاشی — علوم ظاهره و باطنه بی جمع ایش مشایخ کرامدندر و شیخ نورالدین عبدالصمد نظریک مریدلرندندر (تفسیر تأویلات) و (کتاب اصطلاحات صوفیه) و (شرح فصوص الحکم) و (شرح منازل السائرین) کی برچوق کتب و رسائل معتبره تألیف ایش و کبار مشایخن معاصری اولان شیخ رکن الدین علاءالدوله نام ذات ایله بینلرنده وحدت وجوده دائر مباحثات و مخالفات عدیده و پک چوق مکتبه وقوعبولمشدر .

§

کملیک ❦ — بروسه سنجاغنه تابع بر قضا مرکز اولوب بروسه یه الی ساعت بعد و مسافه در قرا و نواحیسی خارج اولدیغی حالده یدی بیك اوچ بوز نفوس ذکوری جامعدر (۱۳۳۳ م و ۷۳۴ هـ) تاریخنده سلطان اورخان امر اسندن قره تیمور طاش بک یدیله فتح اولندی و حین فتحنده استیانلر هجرتیه سربست براغلدیغی حالده تکفور ایله دائره سی خلقندن ماعدا هیچ بر کیمسه یرندن اوینامدی .

§

کهور ❦ — قاربون کله سنه نظر بیوریه .

§

کمیل ❦ — بن زیاد نخعی — مناقبی طبقات صوفیه صافیه و سلسله خلوتیه ده زیب صحایف بیان اولوب جناب علی المرتضاد (رضی الله عنه) اقتباس انوار اسرار طریقت پیورمش و (۶۹۲ م و ۷۳ هـ) تاریخنده اقدام حجاج ایله شرف شهادتی وقوعبولمشدر .

§

﴿کنند﴾ — ترك لساننده بلده معناسنده در (یار کند) کبی . قند
دخی بونک معریدر (قندهار) (خوقند) (سمر قند) کبی . (خجندر)
دخی (حاجی کند) لک مخفی اولق کرک .

§

﴿کننده﴾ — مقدما یمنده بنوکهلاندر برقبيله اممی ایکن بوقبيله دن
ابتندا حضر موت و صکره دیار بکره حکومت ایدن عرب حکمدارلرینه
عنوان اتخاذ اولمشدر اشبو حکمدارلر دائماً پادشاهان ساسانیانک عمالی
مقامنده بولنورلر ایدی . (کهلان) کله سنه دخی مراجعت بیوريله .

§

﴿کنزالحقایق﴾ — علماندر (پوراز) لقبيله معروف پهلون محمود
نام ذاتک یادکار روزکار ایلدیکی کتاب دقایق نصایدر .
مؤلف مومی الیه (۱۳۲۰ م و ۷۲۰ هـ) تاریخنده ارتحال دار بقا ایلدی .

§

﴿کنز الاخبار﴾ ترکی — عالی مخلصيله معروف مصطفانک تاریخه
دائر اثریدر .

(کنز البدایع) — شعرای رومدن آکاهینک لسان ترکی ده مستعمل
امثالی نظماً ایراد ایلدیکی اثریدر .

(کنز العدة) — (۱۱۱۱ م و ۵۰۵ هـ) تاریخنده وفات ایدن امام
ابی حامد محمد بن محمد غزالی نیک اثریدر .

(کنز الفتاوی) — مجمع الفتاوی صاحبی امام احمد بن محمد کدر .

§

﴿کنعان﴾ — حام بن نوحک دردنچی اوغلیدر اثنای تفرقه
متعلقسایله برابر عکادن غزه یه قدر اولان ارض کنعانه کیدوب توطن
ایتمشیدی صکره بونلر اون بر یاخود طقوز قبیله یه تفرع ایلدیلر فنیکه لیلر
انلر دندرلر و اورالره ارض کنعان نامی بونلر براقشیلردر (ارض)
کله سنه دخی نظر بیوريله .

§

﴿کنغری﴾ — اسبای عثمانیده قسطنمونی ولایتنه تابع برلوا مرکز

اولوب انقره نك شمال غریب سندن یوز کیلومترو مسافه ده کائن و قدیم غلاتیه نك بر قسمنه شاملدر . مع نواحی اوتوز بشیك بشیوز نفوس تخمین اولنیور . کنغری قصبه سی جوارنده طولاً اون عرضاًیدی ساعت قدر وسعتی اولان بر مغاره نك ایچنده متعدد طوز معدنلری بولندیغندن طالبلری دائماً حیوانلرله و فنارلرله کیرلر واستدکاری قدر طوز چیقارلر . بوندن بشقه محللرده کول طوزی دخی بولنور . بوراسی (۱۳۹۶ م ۷۹۹ هـ) تاریخنده فتح اولنمشیدی .

§

﴿ کوپك ﴾ — ات بیجی حیوانات ذوثیه صنفندن بر حیواندر . بونلرک اولک ایاقلرنده بشر آرد ایاقلرنده دردر پارمقلری و قرق ایکی عدد دیشلری اولور طرناقلری بیر تیجی دکلدر علم حیوانات علما سندن بعضیلرینک قولجه نقدر بیت کویپکر وار ایسه کافه سی چقال جنسندندر . کویپکر اک قدیم بر زماندن برو بنی بشرله کسب انسیت ایش و اسملری توراته و هندلیرک (وه داس) نام کتابلرنده کورلمکده اولدیغی کبی رسملری دخی مصر لیرک ابایه قدیمه لری اوزرنده قولاقلری دوشوک بر صورتده کورلمکده بولنمشدر . کویپکر انسانک بالجله احتیاجاتنده بولنق استعدادینی حائر اولوب آو و محافظه و محاربه و سائر ده قوللانیله بیلورلر . (قاریش) نام بر نوع کویك بوندن الی سنه مقدمنده غایت چوق ایکن اخیراً اثرلری منعدم اولوب یالکز بالعار اطه لرنده قالمشدر . المانیا انکلتزه فرانسه کبی ممالک متمدنه بونلرک اوزرلرینه بر طاقم خصوصی ویرکولر طرح اولندیغندن برو کویپکارک عددی تدنی به یوز طودنی . کویپکر چفتلشدکلرندن ۶۳ کون مرورنده یاورى چیقارلر و بویاوریلر ایکی سنه ده سن بلوغه واریرلر و اون بش یاشنده هرم و پیری به واصل اولورلر و طوغدقلرنده کوزلری قیالی اولوب اون کون صکره آچارلر و بعضاً قودوز تعبیر ایتدکلری شدید برخسته لکه دوچار اولورلر (قودوزه مراجعت)

(هامیتون سمیت) و (ژروی) نك افاده سنجه معروف کویپکر الی صنفه منقسمدر (۱) تازی کویپکری درکه بونلر قولاقلری یارم صارقیق اولوب صغوغه آز تحمل ایدرلر (۲) مائین کویپکری درکه بویلری اوزون تویلری

قیصه اولور (۳) یوکلای چوبان کوپکریدر (۴) آو کوپکریدر که قولاقلی دوشکدر (۵) مختلط کوپکدر (۶) سوقاق کوپکری که کوکسلی انلی بلاری قوی رونلری قیصه اولور بونلردن آو کوپکرینی تربیه بریسوک صنعت و مهارته توقف ایدر .

فرانسه ده هر کیم کوپکنی باشی بوش سوقاق ایچلرینه براغورایسه بفرانقدن بش فرانغه قدر جزای نقدی الورلر و (۱۸۵۵م و ۱۲۷۲هـ) تاریخنندن برو هر کوپکدن سنوی بفرانقدن اون فرانغه قدر ویرکو تحصیل ایدرلر ایش .

§

﴿ کوتاهیه ﴾ — خداوندکار ولایتی داخلنده وبروسه نك اوتوز ایکی ساعت بعدنده برلوا مرکزیدر . حاوی اولدیغی بش عدد ناحیه دن بشقه اوله رق نفس کوتاهیه قضا سنك نفوس ذکوری اون یك ایکی یوز الی کشیدن عبارتدر .

(۱۳۸۱ م و ۷۸۳ هـ) تاریخننده سلطان مراد اول امیر کریمیان اوغلنك کریمه سی دولتشاه خانمی مخدومی یلدرم بایزیده تزویج ایلدیکی صره ده امیر مومی الیه کوتاهیه دن ماعدا سماو واکری کوز و طاوشانلی ناحیه لرینی جهاز اوله رق سلطان مشارالیه حضر تلیزه اهدالیشیدی صکره کوتاهیه دخی آلندی .

§

﴿ کوچك امیر افندی ﴾ — اسمی ابراهیم اولوب سادات کرام و علمای ایران دن و اولیاء الله دن بر ذاتك مخدومیدر . ابتدا جانب رومه هجرتنده اماسیه ده یکجه قریه سنده اوتوروب صکره در سعاده کله رك مدرس اولدی و آخر عمرینه طوغری مبتلای عسا اولدیغی حالده (۱۵۲۸ م و ۹۳۵ هـ) تاریخننده وفات ایدر ك ایوب جامع کبیرینك صول جهته نده کی پنجره الته دفن اولندی .

قوه معنویه واحوال خارق العاده صاحبی بر ذات کرامتسمات ایدی الیوم قبر شریفنی زیارتله استسعاد ایتمکده درلر .

§

﴿ کور ﴾ (عاء) — قوه باصره دن محرومیتدر بوده یامادر زاد اولور که بونوع کورلاک پک نادر در یا خود عرضی اولور یعنی یاره

ویا سائر خسته لک کردن و کوز اغریلرندن نشأت ایدر . کورلک خط استویه نقدر یا فلاشیلور ایسه اونسه بتده مئزاید اولدیغی کوریلور که سببی اورالده ضیاء شمسک شدت انعکاسی تأثیرندن عبارتدر و بو عارضه قومصال محالدرده دخی چوقجه وقوعبولمقددر (قتارقت) نام علاج واسطه سیله برچوق دفعه لر انادن طوغه کورلک قوه باصره لری اعاده ایدلدی و بو نتیجه خیر بخشایه موفق اولان انکلیر جراحی (شیلزدهن) اعاده بصر حقه کی معامله سنه دائر برچوق تفصیلات مفیده و یردی . کورلر عقللرینک قوتی و حافظه لرینک متانتی و مشربلرینک وقار و سکونتی و سامعه و لامسه لرینک رقت و زاکتی ایله مشهوردرلر . کورلرلک اکثریمی علوم و فنون و صنایعه مراتب عالییه واصل اولشلر و بونلردن انکلیرلی (سوندرسون) ریاضیائده و بشقه لری فنون سائرده کرکی کبی شهرت آلمشلردر . مقدا اعمار کندولریچون اصحاب خیر طرفلرندن تهیه ایدیلان اماکنده زانوزن اقامت اولوب تربیه و تعلیمدن بی نصیب قالورلر ایدی صکره (ژان والانتن هادوی) قبارتمه لی اشارت لر یعنی قوه لامسه واسطه سیله حس ایدیه جک حرفلر اختراع ایدوب بو واسطه ایله یازمق و اوقومغی و مبادی علوم و فنونی و موسیقی بی انره تعلیمه موفق اولدی و بو موفقیتینی تأیید ایچون (۱۷۸۳ م و ۱۱۹۸ ه) ده کنج علیلره مخصوص بر مکتب احداث ایدلدی .

اوروپا و شمالی آمریقانک باشلیجه شهرلرنده حالا بوشللو مکتبلر موجوددر .

§

﴿کور اوغلی﴾ — بولیده و قتیله شهرت بولش بر حیدوددر پدری بولی ایمانندن بر ذاتک سایی ایدی 'ول حوالی اراضیه سنده حیوانلرینی اوتلاتمق ایچون کلان کردلرک بولی بکترینه هر سنه برر حیوان و یرمی عادت قدیمه اقتضاسندن اولدیغی جهته بر دفعه ساییس مرقوم دخی افندیسنک امریله بر کرد بکنندن بر حیوان بکنوب کتورمش ایدی بو حیوان بنلر درجه ده ضعیف و لاغر برشی اولدیغندن افندیسی بیچاره نلک بر کوزینی چیقارته رق و منتخبی اولان اشبو حیوانه بندیره رک دفع ایدلدی و صکره اشبو کور و فات ایدوب کور اوغلی نامنی الان اوغلی باباسنک وصیتی

موجنبه غدار مرقومدن انتقام المقي چون تخميناً (۹۰۰ هـ) تاريخگرنده ميدانه چيقوب و کندوسى کي برقاج رفيق پيدا ايدوب چاملى بلده تمخص و بر اوزون مدت اوراده اجراى شقاوت ايلدى . مرقومك براره لقي در سعادت قصاب باشيسنك كوزلايكنده ممتاز ايواز ياخود (ايواد) نام جكر پاره سنى قاپوب كوتوردىكي و آينده بيودكدن صكره كندوسى كي انسان قصابى ايتدىكي مشهوردر . افسانه قيلندن اولان احوال سائر سى كور اوغلى حكايه سنده حواله اولنور .

§

﴿ كوردس ﴾ — يونانستانده موره شبه جزيره سى بلاد متعينه سندن بر شهردر . اشبو شهره قورينتوس دخی ديرلر كه بونامده اولان برزخك جنوب غريب سنده دوشر .

(كوردس) — كوردوس دخی دنيلور مغنيساده آقصارك اون ساعت جانب شرقيسنده اعلا قايچه ياقمله مشهور بر قصبه در .

§

﴿ كوركياس ﴾ — سوفسطائية يونانيه دندر . سچلياده (لعونيتوم) بلده سنده تولد ايدوب (۵۱۰۹ خ) تاريخنده يعنى ميلادك در تيوز سكرسان بش سنده مقدمنده (اهل ملاء) اثرينه اقتفا ايلدى . سچليادن بر خصوص ايچون آتیه كيتدىكي زمان مصنع نظقرى آتیه ليبره اول درجه تأثير ايتمشيديكه فصاحت و بلاغته نطق . ديه جك یرده (كوركيازين) ديرلرايدى . فصاحتى مرقومك نامنه منحصرأ نسبت ايلك اندن صكره (الينوز) لسانده قالمشدر . بوكور كوركياس وجودى انكار ايدرايدى .

§

﴿ كوز ﴾ — نوع انسانده كوز دنيلان عضو شريف كوز قياقرينك التنده و كوز چقورينك ايچنده همان كروى الشكل بر جسم اولوب بونك قسم خارجيسنك اوئ طرفى (طبقة قرنية شفافة) يعنى كوز آقى دنيلان شفاف برغشا ايله مستوردر و بونك ورا سنده و اندن براز اوزاچقه (طبقة قرنيه) ياخود (حدقه) دنيلان زار مثللو بر طبقة واردركه بعض كسه لرده سياه و بعضيلرنده قرال ويا مائى والا اولور و بونك ورا سنده

دخی (بیک) تعبیر ایدیلان دلیک اولوب بونک دخی کیروسنده (جسم بللوری) تسمیه اولنان محذب الطرفین عدسه مثلاًو شفاف بر نسنه واردر و بونک وراسی دخی اصل کوزک ایچی اولان جوف اولوب درونی مورطه آقنه شبیه اول قوامده شفاف (رطوبت زجاجیه) دنیلور بر ماده مخصوصه ایله و طبقه قرینه ایله جسم بللورینک اره سنده بولنان بوش محل دخی صو قوامنده (رطوبت مائه) تسمیه اولنور بر ماده ایله مملودر و جوف عینک یعنی رطوبت زجاجیه بی حاوی اولان جوفک ایچ طرف یانلری (طبقه شبکیه) اطلاق اولنان بومشاق بیاض و شفاف برغشا ایله احاطه اولنوب جوف مذکورک الک کیرو طرفنده (عصب بصری) تسمیه اولنان عصبه برلشمدر و حقیقت حالده طبقه شبکیه مذکوره اشبو عصب بصرینک بر قسمی اولق اوزره جوف عینک ایچ طرف یانلرینی تماماً قاپلامشدر .

ایمدی بر جسم مرئی اوزرینه شمسدن و یا سائر بر جسم مضئیدن کلان شعاع بعد الانعکاس کوزه وارد اولوب طبقه قرینه شفافه دن و بعده بیکدن یکهرک جسم بللوری اوزرینه واصل اولدوقده اشبو جسم بللوری شفاف و محذب الطرفین عدسه حکمنده اولدیغنه بنه درونندن مرور ایدن شعاعات منکسر اولماغه کوزک داخلنده و طبقه شبکیه اوزرنده جسم مرئی بونک معکوس اولان کوچک خیالی تشکیل ایلدیکندن و طبقه شبکیه ایسه عصب بصرینک بر قسمی اولدیغندن خیال مذکور بو واسطه ایله دماغه ایصال اولنور یعنی کوز صاحبی جسم مذکوری کورر .

طبقه شبکیه نک اوزرنده تشکل ایدن خیال معکوس اولدیغی حالده دماغک آنی مبسوط اولهرق حس ایلسی حقهنده پک چوق مقالات ایراد اولمش ایسده هیچ بریسی صحته مقرون دکلدر .

بر جسمک خیالی کوزلرک ایکیسنه دخی بشقه بشقه واصل اولدیغنه کوره جسم مزبورک دخی ایکی کورنمی لازم کلور ایسده ایکیسنکده عصب بصریلری برلشم اولهرق دماغه یالکز بر عصب واصل اولدیغندن دماغ ایکی کوزه واصل اولان خیالی بر حس ایدر .

بعض کسه لر یازوبی و اوافق شیرلی اوزاقدن و بعضیلری کوزینک ضعف و یا خلقتی ایجابجه پک یقیندن کوره بیلوب بویاده اصل معتبر اولان یازو

ایله کوزك اره یری اوتوز سانتیمتره اولمقدرکه بو صورتله کورنلک کوزلری
قصورسز و سالم دیک اولور .

§

﴿کوزلحصار﴾ — آیدین سنجاغنسک مرکزی اولان شهرک نام
دیگریدر (آیدین) کله سنه نظر بیوریه .
(کوزلحصار) تراونیک ووردور سنجاقلرنده دخی برز شهرک نامی اولدیغی
کبی ازمیر سنجاغنه ملحق (منن) قضااسنک دخی نام دیگریدر .

§

﴿کوزیکون﴾ — قپو طاغنسک قدما عنندنه معروف اسمیدر .

§

﴿کوسه کتخد﴾ — رجال دولت علیه دندر عاقل و علم و زیاده
نافذ الکلام برذات اولوب دولت کتخدالغی مسندینی احراز ایتشیدی وفاتی
(۱۸۲۷ م و ۱۲۴۳ هـ) تاریخنده و قبری ابوبده حکیم قطب الدین مکتبی
مزار لغنده در اصل اسمی مصطفی نجیب .

§

﴿کوسم والده سلطان﴾ — اسمی ماهیپکر اولوب سلطان
مراد رابع و ابراهیمک والده سیدر (۱۶۵۰ م و ۱۰۶۱ هـ) تاریخنده
معتبران اهلینک یکچیریلردن شکایاتی و مهر صدارتک سیاوش پاشایه
اعطاسی یکچیریلره آغر کلوب علی روایه اشبو کوسم والده نک اخطار یله
قیام ایلری اوزرینه والده سلطان یکچیریلره طرفدار ایمش دهرک سرایده
قیل وقال چوغالدی و او ائناده کوچک والده اغاسی سلیمان اغا سرای خلقنه
(نه طور دیورسکز یکچیریلر اطرافزی صاردی بونلری تشویق ایدن کوسم
والده در و مرادی پادشاهی خلعدر) دیمسیله علیهنده بولنان ساده دالر
اوزرینه هجوم ایدوب بیچاره خاتونک قاننه کیردیلر .

شهید مشار الیها خیر پرور اولوب باغچه قپوسنده کی یکی جامعه وضع اساس
ایتدیسه ده ختامنه موفق اوله مدی . اسکدار ده چینیلی جامع جله
خیر اتندندر . درسعادته مشهور والده خانی اشبو جامع شریفه موقوف
مسققاتدن ایدی .

§

﴿كوش﴾ — حام بن نوحك برنجی اوغلیدر اولاد نوح ایرلدقلى زمان بودخی متعلقاتيله بلاد عربك غربنه كیدوب صكره نسلى افريقايه وبصره كورفزيك شمالنه ودجله و فرات اره لرینه يائيش واکراد و حبش طائفه سى بونلردن آزمشدر .

§

﴿كوفه﴾ — قديمده بورسيدا دينوردی آسیای عثمانیده و عراق عربده برشهردر بغدادك جنوبندن يوز اوتوز طقوز كيلو متروده و فراتك صاغ جهتنده واقعدر . (۶۳۶ م و ۱۵ هـ) ده (حضرت عمر) زماننده عراق واليسى سعد بن وقاص رضی الله عنهما معرفيله تأسيس اولندی . بغداددن اول برچوق اسلام حکمدار لرینه مقر اولوب خيلي زمان آسیاده اك مهم ممالكدن بری اولديغی حالده يدنجی عصر هجریده ملوك جلایریده دن شيخ حسن کبیر زمانندن صكره اهااليسى تدريجاً طاغیلوب خرابه زار حکمنه کیرمشدر .

پوراده مشهد (علی) رضی الله عنه دیوشهرت بولان ایکی مناره لی برجامع شریف حالا کورلمکده و قدیم خط عربی یه ویریلان کوفی نامی بو مملکتنه نسبت اولنمقدهدر .

§

﴿کوکبان﴾ — یمن ولایتنده صنعا سنجانى مضافاتندن بر قضا مرکزیدر کوکبان قلعه سى اطرافى غیر متصل بر طاعده و غایت یوکسك برقىا اوزرنده مبنی اولوب (۱۸۷۰ م ۱۲۸۷ هـ) تاریخنده عسا کر شاهانه طرفندن پك چوق زحمتلر و تلفات ايله التمشدر .

بور اهااليسى (سباء اصغر) و بطون حیر و تبع و جدان و بنی زرعه و سائر ه دن اجتماع ایتشدر و اراضی سى منبت و محصولدار و میاه جاریه یی حاویدر (طویل) نامنده بر ناحیه سى اولديغی کبی پك چوق قراسی و غیر مسکون قبائلى واردر .

§

﴿کوکرد﴾ — جله نك معلومی اولديغی وجهله صاری رنگلی و مشتعل و غایت منکسر بر مادهدر برکدی پوستيله دلت اولنسه بر رايحه

مخصوصه حاصل اولوب الكتریق منفی اظهار ایدر واحترافنده علوی مائی و یا خود حرارته کوره بیاض اولوب دومانئی کسکین و بعض مرتبه کوزه و صدره سوء تأثیری تجربه اولمشدر حتی امریقا وولقانلری جوارنده واقع کبریت معدنلرند ایشلیان عمله دائماًضعف بصروضیق صدر علتلرینه اوغرارلر باغ وبلچهلره وارضی مزروعیه تأثیرات مضره سی دخی درکار اولدیغندن سیچلیا جزیره سنده کی معدنلردن چیقان کوکورد مخصوص فرونلده تصفیه اولتمقده و دومانلری اطراف واکسافه سوء تأثیر ایتماک ایچون فابریقه لک خالی محللرده و هج اولمزسه بر میل مسافده انشاسنه اعتنا ایدلکده در . حالا مشعل اولان وولقانلردن قولومبیا ممالکنده کی (پوراچه) وولقانلردن بیاض رنگده اول درجه ادخنه ظهور ایدر که بوندن اطراف وولقانده حاصل اولان توز بالتراکم ایکی اوچ قدم عمقده بر کوکورد طبقه سی تشکیل ایشدر . اوروپا قابلیجه لرند و بروسده و علی الخصوص (اسلانده) جزیره سنده میاه معدنیه ایچنده کاه خالص وکاه مولدالماء ایله مخلوط کوکورد تصادف اولنور . دکر صورلنده دخی کوکرت وار ایسه ده خالص دکدر نباتات و حیوانانده دخی کوکورد وارد و طورپ و شلغام جنسندن اولان نباتانده سائرلرینه نسبتاً ویمورطده زیاده جه در .

§

کوکرجین — معروف بر قوشدر لحمی لذیذ و مقوی و بر خانه یه مجاورتی اول خانه ده بولنانلرک فلج و حای بارده او بوشلق علتلردن وطائفه جن شردن مصونیتنه سیدر .

وقتیله بعض ممالک شرقیه اهاالینک و باخصوص محاربه ده محصور اولان کسنه لک کوکرجین واسطه سیله مخبره ایتدکاری توارینخده کوربله یور بونلر یازدقلری غایت ایچمه برکاغدی قوشک ایاغنه باغلیوب اولجه آلسدیرلمش اولان محله قدر کوندرلر ایدی . کوکرجینه نامه برایکی اوکرتماک ابتدا بر محمل مخصوصه بسیلیوب وآره لنده اوچوره رق اولخوالی بی اوکردوب اندن صکره تدریحاً مطلوب اولان محله کوتوربله لک اورادن مکتوبله صالحویرلمکدن عبارتدر چونکه بوحیوان ابتدا طوغدیغی و یا آلسدیغی ره عودت ایتکه مجبور اولور . اسکی زمانده اناتولی و مصردن سفره

کیدن بر آدم یولدن مملکتنه مکتوب کوندرمک مراد ایتدیکی حالده یانده
 بر قاج معلم کو کرچین آلهرق ایتدیکی یردن مکتوب ایله اعاده ایدر ایدی .
 فقط یولده دانه آرامق غائله سیله وقت بکور مامسی ایچون اطاره لرندن اول
 قارنی طو یورر لر و صویه کیروب مکتوبی اصلا تمامق ایچون ایاق لرینی سرکه
 ایله یی قسار لر ایدی . دیشیمی یورطه اوزرنده یتان ارکک کو کرچین
 واسطه سیله کوندریلان تحریراتک ده ا اسرع صورته محله واصل اولدیغی
 و ساعتده اون میل مسافه قطع ایتدیکی و بر کونده در سعادت ایله اسکندریه
 بیننده مخبره ممکن ایدوکی عند التجربه ثابت اولمش و کو کرچینک بو وجهله
 پوسته جیل فده استخدا می ایکی یک سنه دنبرو طانتشدر . روما جنرال لرندن
 (ماریوس) (۵۵۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک قرق درت سنه مقدمه
 (موتینا) نام محله محصور ایکن کو کرچین واسطه سیله دوستلرینه خبر
 کوندردی و قرون وسطاده بریه الشامه هجوم ایدن اهل صلیب و (۱۱۷۴ م
 و ۵۷۰ ه) تاریخنده ملوک مصر یه دن نورالدین محمود و (۱۲۲۵ م و ۶۲۲ ه)
 تاریخنده خلفای عباسیه دن احمد و (۱۵۷۳ م و ۹۸۱ ه) تاریخنده هولانده
 محاربه سنده هارلم کو کرچین پوسته سی قوللاندی . بر مدت مصرده بر معلم
 کو کرچین یک بحار التونسه قدر فروخت اولمش و اکثر ممالک مصر یه ده
 پوسته خانه کبی کو کرچین قله لری یاپیش و اوروپانک بعض محللارنده یقین
 وقته قدر کو کرچین ایله مخبره اصولی دوام ایتشدر لکن تلغراف و واپور
 و شمندوفر کبی وسائط ظهور ایلدکن صکره لزومی قلامغله ترک اولندی .
 بعض منشأته کوریلان (اطاره سوی سامیلری) و (علی جناح الاستیجال)
 سوزلرینک اول وقتدن قاله تعبیرات ایدوکی خاطر لره کلمکده در .

§

کول — قطعات خسته ده موجود و مشهور اولان کولار

عدد	اسامی	منصبی
۱	سایما	بجر بالطغه
۲	لادوغا	کذا
۳	اونده غا	کذا

اوروپا }

عدد	اسامی	منصبي
۴	پیدوس	بحر بالطغه
۵	وتر	کذا
۶	وتر	کذا
۷	مولار	کذا
۸	قوسطانس	رن نهرينه
۹	زورنج	کذا
۱۰	لوسرن	کذا
۱۱	نوشائل	کذا
۱۲	جنوره	رون نهرينه
۱۳	ماژور	پو نهرينه
۱۴	قوم	کذا
۱۵	غارت	کذا
۱۶	بلاطون	طونه نهرينه
۱۷	اشقودره	ونديک کور فزينه
۱۸	ارال	مجراسی يوق
۱۹	بالقاش	کذا
۲۰	بايقال	تيزه لی نهرينه
۲۱	تکری نور	
۲۲	خوخونور	
۲۳	توغ تنیغ	
۲۴	کویانغ	
۲۵	بحر میت	
۲۶	وان	
۲۷	رومیه	
۲۸	هامون	

اوروپا

آسیا

عدد	اسامی	منصبی
۲۹	چاد	کینه شمالی کورفرینه
۳۰	ویقتوریانیازا	نیل نهرینک منبعیدر
۳۱	البرنیازا	
۳۲	تافانیکا	نیاسانک غرب جنوبیسنده
۳۳	نیاسا	موزامبق قطعه سنده
۳۴	دمبعا	حبشستانده
۳۵	الدهایا	فاسده
۳۶	سالی	امید برونی جوارنده
۳۷	نوامی	بودخی
۳۸	شتازا	موزامبق جوارنده
۳۹	آینوب	بحر ایض جوارنده
۴۰	شط الشرقيه	جزایرده
۴۱	منیر	تونسده
۴۲	بركة الهارونیه	مصرده
۴۳	ویذینک	بحر اودسونه
۴۴	سوپریور وچورن	بحر محیط غربیه
۴۵	هورن	بحر منجمده شمالیه
۴۶	پاتوس و تیقا	بحر محیط کبیره
۴۷	مارقاریو	بحر آنتیله

§

﴿کومر﴾ — یافث بن نوحک ایکنجی اوغلیدر سلت ویا
 سیمین دخی دیرلر . تفرق اثناسنده منسوباتی بالاستصحاب بحر سیاهک شمال
 طرفه نقل کاروبار وکیت کیده نسلری جانب غربیه دخی انتشار ایدرک
 آوروپانک جنوب غریبسی طومشدردر . غال طوتون و سلط طاقه لرینک
 اصلی کومردر .

§

﴿کویت﴾ — بصره کورفزنده بر شیخک در (۱۸۶۵م و ۱۲۸۲ه) تاریخنده امید برونه کیدن ایکی عثمانلی قوروقی تابعیت سلطنت سنییه قبول ایندکارینه علامت اولق اوزره اشبو شیخلکه خلعت و سنجاق کتورمش ایدی .

§

﴿کوییه﴾ — طبعیوندن مشهور بر ذات اولوب اون طقوزنجی عصرک ارسطوسی تسیمه ایدلشدر (۱۷۶۹م و ۱۱۸۳ه) ده مومبیلارده تولد و (۱۸۳۲م و ۱۲۳۸ه) تاریخنده پارسده وفات ایلدی . (۱۸۰۳م) ده فرانسه آقادمیسنه داخل اولوب مؤخرأ درس ناظری و (۱۸۳۱م) ده مجلس اعیان اعضاسی اولدی . مومی الیه حیواناتی او وقته قدر مضبوط اولیان صنفره تقسیم ایدوب فن تشریحجده اعضای حیوانیه ک متسلسلاً یکدیگره ارتباط و مناسبتنی کشف ایتش و وقتیه موجود اولوب الیوم اصل و نسلی مفقود بولنان بر طاقم حیوانات و نباتاتک زماننده موجودیتنی فنا میدان ثبوته چیقاردیغی کبی طبقات الارض ایچون دخی بریکی تملر قورمشدر . خیلی مهم و متنوع تألیقاتی واردر .

§

﴿کوهستان﴾ — آسیاده مختلف ممالکه ویرلمش براسمدر اولاً کوهستان عجمده بریالتندر شمالاً خراسان شرقاً افغانستان جنوباً کرمان و فارس غرباً عراق عجمله محدود اولوب الی یوز طول وایکی یوز التمش عرض کیلومتر و وسعتده اوچ یوزیک نفوسی جامعدر کرسی ادارهسی شهرستاندر . ثانیاً (کوهستان) بلوچستانده بریالتندر شمال شرقیده افغان شرقاً و جنوباً مکران غرباً و شمال غرییده عجم ایله محدوددر مرکزی پوهرادر . ثالثاً (کوهستان) هندستانده لاهور حکومتنده برایات اولوب پنجابک شمالنده و همالایه وادیلرنده کائندر بوراسی برچوق کوچک پرنسدر معرقیله اداره اولنور .

§

﴿کهانت﴾ — ارواح بشریه ک ارواح مجرده یعنی (جن و شیطان) ایله مناسباتنی و عالم کون و فسادک مستقبله عائد بعض وقوعاتی

استنباطه مخصوص بر علمدر . روايته نظراً بو علم زمان جاهليتده بين العرب
يك شايع اولوب حتى (شق) و (سطيح) نامنده ايكي كاهن (خاتم النبيين)
افندمك تشريفساز مهد نبوت اوله جعفريني و اتباعنه و دين ميينه اتباعك
شرف و فضائلني اول وقت خبر و ير مشرايدى طائفة مز بوره بعثت نبويه دن
صكره مغيباته اطلاع دن محروم اولشدر حتى بعض رواياته (لا كهانة
بعد النبوة) وارد اولمش و بوندن بشقه (من اتى كاهناً فصدقه بما يقول
فقد كفر بما ازل على محمد) دخی بيورلشدر .

امام رازينك (سرا مكتوم) نام كتابنه كوره كهانت ايكي قسم اولوب
بر قسمي بعض نفوسك خواصندن نشأت ايدر كه بوقسم مكتسب دكلدر و قسم
ديكري عزائم و دعوت كوا كه توغل ايله حاصل اولور و بو دخی بعض
طرقه تقسيم اولنور .

§

﴿كهكشان﴾ - هيئت كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿كهلان﴾ - ينده بنوسباء اولادندن (مدحج) (كنده) (ازد)
كبي يدي قبيله نك جديدر . قبائل مذكوره سيل عرمدن صكره شام و مدينه
طرفلرنده اسكان ايلدیلر . يمن ساحلنده ابو عريش قصبه سنك قرق ساعت
كيروسنده اليوم بني كهلان دينور بر قبيله مسكوندر .

§

﴿كيئف﴾ - اوروپاي روسييده دينپر اوزرنده كيئف ولايتك
كرسى اداره سي اولوب سن پترسبورغك جنوبندن بيسك ايكي يوز الی
كيلومترده كائن و قرق سكر بيك نفوسي حاويدر و لادمير طرفندن مؤسس
بكاتب و قشله لری و بر چوق كليسالاری واردر . كيئف شهرى بشنجی
عصردن برو موجود و خيلي زمان حزرلره تابع ابدی طقوزنجی عصرده
متصرفی اولان (روريك) طرفندن جنوبی روسيه يه مقر اتخاذ اولنوب
(۱۰۳۷ م و ۴۲۹ هـ) ده اياروسلاو نام بيوك دوقه زماننده بتون
روسيه نك مركز حكومتی اولدی مؤخرأ بر چوق تخريباته اوغرايوب
ليتوانر لهليلر تاتارلر قريم خانلری طرفلرندن اشغال ونه ايت (۱۶۸۶ م

و ۱۰۹۸ هـ) تاریخنده روسیه ایمراتور لغنه الحاق اولندی . تکمیل
ایالتنده بر ملیون نفوس وارد در دیرلر .

§

❖ کیانیان ❖ — (۴۸۸۵ خ) تاریخنده ماد حکومتی تأسیس ایدن
کیقباددن کیخسروه یعنی (۵۰۵۶ خ) تاریخنه قدر جالس تخت فارس
اولان ذواته ماد پادشاهی دیندیکی کبی کیخسرو ایله آندن صکره کلانله
کیانیان اطلاق اولمشدر . پای تختلری خیلی زمان سسترشهری ایدی . مصرمدیا
بابل آتوریه لیدیا ارمنستان بخارا و بعض ترکستان هندستان روم ایلی
وماوراءالنهر و امثالی ولایاتی کیخسرو یوز یکریمی تقسیم و اخلافندن برنجی
دارا بعضیرینی یکدیگریله برلشدیره رک یکریمی صدر ابلق تشکیل ایلشیدی .

§

❖ کیخسرو ❖ — ماد پادشاهی کیگوسک قزی یاخود همشیره سی
اوغلیدر فرنکلر (خامیش) دیرلر پدیری لیدیا قرالی ایدی کیگوسک
سر عسکری رستمک لیدیالوره اعانت یوزندن متبوعنه اهانتی و ارمنستان
حکمداری (دیقران) ک معاونتی ایله (۵۰۳۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک
بشیوز التمش سنه مقدمنده ماد تختنه جلوس ایلدی . سلطنتی یکریمی طقوز
سنه امتداد ایدوب بومدت ظرفنده لیدیا حکومتی زیر وزبر و توران اوزرینه
یوریوب اوکی پدیری افراسیابی شمشر قتل و اعدامه سپر ایتدکدن صکره
حدود شرقیه سنی سند نه رینه و حدود غربیه و شمالیه سنی بحر حزر و سفیده
قدر توسیع و بالعموم ممالکنی یوز یکریمی ایالته تقسیم و پوسته لر ترتیب و یتش
سنه دنبر و ممالک شرقیه ده منفی اولان یهودیلری عفو و یت مقدسک انشاسنه
مساعده ایلدی و (۵۰۵۶ خ) تاریخنده بابلی برمدت محاصره و فراتدن
کلان صویک مجراسنی تحویل ایدرک اپجرویه کیروب حکمداری سفیه
(نابونید) ی مجلس نوشانوشده اخذ و قتل ایتدی و مؤخرأ تومیروس ایله
ایتدیکی مساجت محاربه سنده قتل و سر مقطوعی دشمنی طرفندی قان ایله
ملو بر طلوم ایچنه وضع اولنوب (اشته قانه قان) دیو تحقیر ایلدی
بوکا سیروز دخی دیرلر قبری ایرانده اصطخر شهری جوارنده بر خرابه
تر به دروننده اولوب قپوسی اوزرنده خط میخی ایله (آخینس قبیله سندن

خسرو شاهم) مالی محرر اولدیغی مرویدر . مشارالیه بابلی ضبط ایلدکدن
صکریه (ماد) و (لیدیا) و (نینوا) حکومتلی نامنی اورتهدن قالدیروب
جمله سنه بردن (فرس) حکومتی یاخود (کیانیان) سلطنتی نامنی
ویرمشد .

§

﴿کیخسرو﴾ ثانی غیاث الدین — ملوک سلاچقه دن اولوب
علاء الدین بن کیقبادک اوغلیدر (۱۲۳۸م و ۵۶۳۶ه) تاریخنده پدرینه خلف
اولدقه کنجاک سبیلله نیک و بدی تمیزه وقتی اولدیغندن حال و شانی مجهول
برحرفه قایلهرق بوندن الدیغی درس نفاقله امرا و اعیانندن برچوق کسه لرک
قانه کیرمشیدی صکریه اهالی حقیقت حالی اکلامغه بالاتفاق منافق مرقومی
طوتوب لباس خبائث التباس حیاتی چاق و تمزیک و لاشه سنی بر تیمور قفس
ایچینده دیواره تعلیق ایلدکلی حالده غرائبدن اولهرق برکون قفس یره
دوشوب التندن یکن بر بیچاره نیک مرع روحنی اوچورمش و هرکس لاشی
عدایتدکلی لاشه صاحبک اولدکدن صکریه دخی بویه برخبائث ایقاع ایلدیکنه
شامیش قلمشدر . کیخسرو اون سکز سنه پادشاهلق ایتدی . وزمانده
اماسیه و توقاد طرفلرنده (بابا اسحق) نامنده برحریف چیقوب پیغمبرک
دعواسنه قالدشدیغندن حر با طوتیلوب اعدام اولندی .

§

﴿کیره سون﴾ — (سهرازونت) کله سنه نظر یوریه .

§

﴿کیشنوی﴾ — آورو پای روسیده بر شهردر بسارایسانک
کرسی اداره سی اولوب بندرک شمال غریسنندن الی اوچ کیلومتروده واقع
وقرق بش یک نفوسی جامعدر . بموق فابریقه لری و بیوک تجارتی واردر .

§

﴿کیقباد﴾ — مدیا حکومتک بانی ثانیسیدر ژوسس و اشه من
دخی دیرلر فی الاصل رؤسای قبائلدن ایکن (۴۸۸۵ خ) ده یعنی میلادک
یدیوز طقوز سنه مقدمنده مظهر نظر خشنودیسی اولدیغی اهلینک معاونت

اولنان ایوت اوزرینه ملاحظات عمیقہ اجرا و بوکا دائر مطالعاتنی برتألیف مخصوصندہ بیان ایتشدرد . بونلردن بشقہ بعض اجزای کیمیویہ وغازلر وبارومترولر حقندہ دخی کشفیات و تحقیقات مکملہ اجراسیلہ علوم و فنونہ کرکی کبی خدمت ایلدیکی توارینخده کورلدی .

§

﴿کیلی﴾ — طونه نهرینک صول کناری اوزرنده و بغداد ایالتی داخلنده برشردرد بندرک جنوبندن یوزاوتوز کیلومتر و مسافده اولوب التی بیک نفوسی جامعدرد . بوراسی و قتیله دولت علیه ممالکندن و صکره روسیه نیک بسارایا قطعده سی ملحقاتندن ایکن (۱۸۵۶ م و ۱۲۷۳ هـ) ده منعقد پارس معاهده سی موجبجه بغدانه ویرلدی .

§

﴿کیمیاء﴾ — بر علمدرکه واسطه سیله اجسام بسیطه نیک خواص و کیفیاتی تحصیل و کره ارضده موجود اجسام مرکبہ نیک اجزای فردیه لری تفریق و جمع اولنهرق بر جسم آخر احداث یعنی هر بر جسم حل و ترکیب اولنه ییلور . علم طب و فن معادن و بویاجیلیق و زراعت کبی علوم و صنایعک اکثر قواعدی علم کییادن اخذ ایلدلمش اولدیغندن بو علم کییای نظری و کییای عملی ناملریله ایکی یه تفریق اولنمشدرد . کییای نظری نیک اجسام غیر عضویه ایله بونلرک ترکیباتندن بحث ایدن قسمنه (کییای معدنی) و اجسام عضویه یعنی حیوانات و نباتاتندن بحث ایدن قسمنده (کییای عضوی) دنیلورکه بوده (کییای طب) (کییای صنایع) (کییای زراعت) ناملریله یاد اولنان قسملره آریلور . کیمیای اونی التجبی عصر میلادیده علوم مدونه صرهنه کچدیکنندن علوم جدیده دن معدوددر ملل قدیمه دن مصر لیلرده کیمیای اولدلقه شهرت بوالدیغی اهالی مذکورهنک نشادر روحی و سوده و جام و سرکه و انواع سموم و صابون استحصالنی بیلدگری تاریخ دلائله ثابت اولسندن اکلاشیلور چینلورکده بوفنده معلومانلری اولدیغی قدیمدن بروکهرچله پورسلن باروت زرینخ و مواد ملونه سائرہی استحصالده کی مهارت لرنندن استدلال اولنور روملر ایسه اجسامک یالکز خواص کیمیویه سیله اوغراشوب تطبیقات و تجربه جهت لرنه

کیتماشلدردر . اون برنجی عصرده عربلر کیمیای عملی بی توسیع ایتدیلر
و محارباب صلیبیه مناسبیله فرنکلردخی عربلردن اقتباس ایلدیلر . اون بشنجی
عصرده (پاراسلس) نامنده ارباب فئدن بری ایلک دفعه اوله ورق کیمیایه
دائر عمومی درس ویردی و (۱۷۱۸ و ۱۱۳۱ هـ) تاریخنده اجسامک
امتزاج کیمویلرینی مبین برجدول ترتیب اولنوب مرکباته ویریه جک اسملر
بشقجه قاعده التمه آلدی .

کلهلم قدمای حکمای اسلامیه نك جواهر معدنيه دن خواص اصلیه بی سلب
ویرلرینه خاصه جدیده جلب ایتک ممکنمیدر دکلیدر دیو (کیمیا) نامیله میدانه
قویدقلری دعوايه . شیخ الرئيس ابن سینا و شیخ تقی الدین احمد بن تیمه
و یعقوب کندی کبی برطاق ذوات اولباده رساله لر تألیفیه بطلانی اداسنده
ثبات وامام فخرالدین رازی و شیخ نجم الدین بن ابی در بغدادی و ابوبکر
محمد بن زکریای رازی و سائرلری ایسه انلری ردا کتابلر چیقاروب ممکن
مرتبه امکانی اثبات ایلدیلر . ابن ماجه اندلسی لقبیه معروف ابوبکر بن
صائغ نام ذاتک شیخی ابی نصر فارابیدن حکایه بعض تألیفاتنده اولان نقلنه
کوره حکمای متقدمیندن مشهور ارسطو صناعت کیمیانک فقط لهم
واسطه سیله امکانی متعسر اولمق شرطیه یازمش و حتی بوبابده برچوق رد
وقبولدن صکره یابدیغی برکتابده (فلزات) و معدنیات نوعده متحددر
ینلرنده کوریلان اختلافات ماهیاتده اولیوب اعراضده و اوده بعضاً
اعراض ذاتیه و بعضاً دخی اعراض عرضیه ده در . ونوعی متفق و عرضی
مختلف بولنان هر ایکی شیئک یکدیگره انتقالی ممکندر . شوقدرکه اگر
عرض ذاتی اولورسه انتقالده صعوبت و مفارق ایسه سهولت اولور
دیمشدر .

اوروپاده برقاج قرال دخی معادن سائره بی التونه تحویل ایتکه هوس ایدوب
حتی المانیا امپراطوری اوچنجی فردریق کویا حصوله کتوردیکی التوندن
سکه ضرب ایتدیرمش و بوفن ایله مشغول اولنلره اصلزاده لک عنوانی
ویرمش ایدی لکن (۱۵۰۰ م و ۹۰۶ هـ) تاریخنده ورتنبروخ دوقه سی
فریدریق بومثالو شیره متعقد اولمدیغندن کیمیا کرلردن برینه تیموردن بردار

اغاچنی التونه قلب ائلسنی تکلیف ایدوب یاهمدیغی جهته صلب ایتدیکی مرویدر.

کیمیاء معجزه حضرت موسی اولق اوزره دخی روایت اولنور وقارونک غنا و ثروت مشهوره سی کیمیائی مشار الیهدن تحصیله حل ایدیلور . کیمیائی بروقت قوم هود جباره سی دخی اوکرنوب حتی التون وکوشدن اولق اوزره ارم ذات العمداد دنیلان محلی تأسیس ایتش ایدیلرکه کیفیتی کتب تفاسیر و توارینحه مسطور و مقیددر .

بوعله وصول ایله اشتهار ایدلردن بری دخی بشنجی عصر هجری رجالندن قصیده لامیه العجم صاحبی مؤیدالدین طغرائی در . امام شافعی حضرت لری هر کیسه که اکسیر ایله طالب مال اولور البته مفلس و پریشان اولور بیوردی .

بجوهر الکیمیاء لیس تری

من ناله و الانام فی طلبه

§

﴿ کینه ﴾ — افریقانک سواحلی غریبه سنده ایکی ولایتدر . برنجیسی انکلتره جایه سنده بولنان کینه شمالیدرکه ساحلاً سیرالئونن (لوپز) برونه قدر تمتد اولوب شمالاً سودان و سنغایا و شرقاً (ونقاره) جنوباً (قونغو) اراضیسیله تحدید اولنور . (امة الدهومیه) (قلابار) (ساحل العاج) یعنی فیل دیشی ساحلی (ساحل الذهب) و امریقا جایه سنده اولان یریا جمهوریت و آسانتی حکومتی و مشهور (قواره) نهری بو اراضیده در . ایکنجیسی کینه شمالینک جنوبنده بولنان کینه جنوبی که ساحلاً مذکور (لوپز) برونندن (تعزو) برونی شرقاً قزائج و جنوباً (موقیمانامه) قبیله لری یا خود حواتاتو ممالکی ایله تحدید ایدیلور . (انقوله) و (نانو) قبیله لری و (بنکلا) لر دخی بوقسمده واقعدر . اشبو ایکنجی کینه یه قونغو دخی دیرلر . پورتکیز و اسپانیولر (۱۴۶۶ دن ۱۴۸۴ م) تاریخنه قدر کینه سواحلی آز چوق کشف ایتشل ایدی . بحر اوقیانوسده آوسترالیانک شمالنده و ایکی یک کیلومتر و اتساغنده احوال

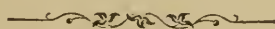
داخلیه سی مجهول براطیه دخی (کینه جدید) نامی و یرلشدر • (لیبریا)
کله سنه مراجعت بیوریه •

§

﴿کیوتن﴾ — قتل نفوسه مخصوص برنوا ایجاد آلتک موجدیدر که
(۱۸۱۴ م و ۲۲۳۰ ه) تاریخنده کندوسی دخی کندی قلیجیه کندی
بوینی اورمق قبیلندن اوله رق یامش اولدیغی اشبو آلت قاتله ایله اعدام
اولنشدر • مذکور آلت صاحبی نامنه نسبتله یاد ایدیلور •

§

﴿کیومرث﴾ — (۲۴۱۵ خ) ده یعنی میلادک اوچبیک یوزیتش
طقوز سنه مقدمده اولاد عیلامدن وارفتشد بن سامک دردنجی بطن
اولادلرندن پیشدادیان طبقه سنی تأسیس ایدن ذاتدر • لقبی کلشاه ایدی •
بعض ایرانلرک اعتقادنجه آدم اول یاخود ولد آدمدر • اوتوز سنه
سلطنتدن صکره حکومتی اوغلی هوشنکه ترک ایلدی و اسطخر و دماوند
و بلخ شهرلرینی یاپدیردی • ابتدای حالنده عبادتله اشتغال ایتدیکی توارینده
مقیددر •

(ك) حرفنده اولان ممالك دولت عليه

اسم واعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
کافی	ناحیه	جانیك	طربزون
کاخته	قضا	ملاطیه	دیاربکر
کارکار	ناحیه	وان	وان
کاظمیه	قضا	بغداد	بغداد
کافیری	ناحیه	سیواس	سیواس
کاوایلو	ناحیه	سیواس	سیواس
کبان	قضا	معموره العزیز	معموره العزیز
کبسوط	ناحیه	قره سی	قره سی
کبسه	ناحیه	بغداد	بغداد
کستکانلو	ناحیه	زور	حلب
کته	ناحیه	بروسه	خداوندکار
کینوس	ناحیه	بولی	قسطونی
کلی بوری	ناحیه	اسپارته	قونیه
کدغره	ناحیه	اماسیه	سیواس
کدکچق	ناحیه	سیواس	سیواس
کدوس	قضا	کرتاهیه	خداوندکار
کرانس	ناحیه	منتشا	ایدین
کر بلا	مرکز لوا	بغداد	بغداد
کرپد	قضا	ردوس	جزایر بحر سفید
کرزین	ناحیه	کمشخان	طربزون
کرچانس	ناحیه	ارزنجان	ارضروم
کرخ چتی	ناحیه	بغداد	بغداد
کردی	ناحیه	موصل	موصل
کرده	قضا	بولی	قسطونی
کرزه	ناحیه	سینوب	قسطونی
کرکوک	مرکز لوا	کرکوک	موصل
کرک	ناحیه	حوران	سوریه
کرکر	ناحیه	ملاطیه	دیاربکر
کرکری	ناحیه	موصل	موصل
کرماستی	قضا	بروسه	خداوندکار
کر می	ناحیه	تسکه	قونیه
کر مه	ناحیه	منتشا	ایدین

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
کرون	قضا	سیواس	سیواس
کره سون	قضا	طرزون	طرزون
کره تحاس	ناحیه	قسطهونی	قسطهونی
کره جدید	ناحیه	قسطهونی	قسطهونی
کره بنه	قضا	یانیه	یانیه
کره کی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
کرینه	ناحیه	ایچ ایل	اطنه
کسروان	قضا	جبل	جبل لبنان
کسروان	ناحیه	حدیده	ین
کسریه	قضا	کوربچه	مناستر
کسندره	قضا	سلانیک	سلانیک
کسندره	ناحیه	سلانیک	سلانیک
کسکین	قضا	قبر شهری	انقره
کشاب	ناحیه	طرزون	طرزون
کشان	قضا	کلیبولی	ادرند
کشان	ناحیه	سیواس	سیواس
کش دره	ناحیه	چانیک	طرزون
کشلو	عشیرت	ایچ ایل	اطنه
کصور	ناحیه	موش	بتلیس
کفرطان	ناحیه	حاجا	سوریه
کفل	ناحیه	کر بلا	بغداد
ککبوزه	قضا	شهر امانتی	شهر امانتی
ککسون	قضا	مرعش	حلب
ککله	ناحیه	جبل غریبه	طرابلس غرب
کل	ناحیه	کرکوک	موصل
کلالون	ناحیه	موصل	موصل
کلدیکلان	ناحیه	اماسیه	سیواس
کل عنبر	قضا	سملانیه	موصل
کلکیت	قضا	بایورد	ارضروم
کلبه	ناحیه	ناحیه	ایدین
کلرید	ناحیه	سلانیک	سلانیک
کلغاد	ناحیه	سیواس	سیواس
کلنار	قضا	ایچ ایل	اطنه
کلناغاج	ناحیه	زور	حلب
کلنکراس	ناحیه	اماسیه	سیواس
کله موسی	ناحیه	موصل	موصل

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
ادرند	کلیولی		مرکز لوا	کلیولی
حلب	حلب		قضا	کلیس
ارضروم	ارزجان		قضا	کاخ
قونیه	بوردرور		ناحیه	کمر
قره‌سی	قره‌سی		قضا	کمرادرمد
قره‌سی	قره‌سی		ناحیه	کمرچاک
طربزون	کمشخانه		مرکز لوا	کمشخانه
خداوندکار	پروسه		قضا	کملیک
بتلیس	کنج		مرکز لوا	کنج
شهر امانتی	ازمید		ناحیه	کنجولو
قسطمونی	کنغری		مرکز لوا	کنغری
کرید	قندیه		قضا	کنوریو
قونیه	تکه		عشیرت	کنیر
حکاری	کوار		مرکز لوا	کوار
وان	وان		قضا	کواش
سیواس	اماسیه		قضا	کوبری
سلانیک	سلانیک		قضا	کوبرلی
خداوندکار	کوتاهیه		مرکز لوا	کوتاهیه
انقره	انقره	ایاش	ناحیه	کودل
حکاری	کوار	شمدیان	ناحیه	کور
قسطمونی	قسطمونی		ناحیه	کورتش
ایدین	صاروخان		قضا	کوردوس
ایدین	صاروخان		ناحیه	کوردک
خداوندکار	پروسه		ناحیه	کورله
جبل لبنان	جبل		قضا	کوره
ایدین	صاروخان		ناحیه	کوره (مرکه)
طربزون	طربزون		قضا	کوره‌له
مناسقر	کوریشجه		مرکز لوا	کوریشجه
اطنه	ایج ایل		ناحیه	کوردچی
اطنه	اطنه		عشیرت	کوریکیلو
بتلیس	سعدرد		ناحیه	کوردیلان
بغداد	بصره		ناحیه	کوردلان
طربزون	کمشخانه		ناحیه	کورطلون
خداوندکار	کوتاهیه		ناحیه	کوز (آمد)
دیاز بکر	ملاطید		ناحیه	کوزر
انقره	قیصریه		ناحیه	کوستره

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
کوشک	ناحیه	ایدین	ایدین
کوک اویک	ناحیه	ایدین	ایدین
کوکب	ناحیه	زور	حلب
کوکبان	قضا	صنعا	یمین
کوک تپه	ناحیه	کرکوک	موصل
کوکجه طاغ	ناحیه	بروسه	خداوندکار
کوکجه صو	ناحیه	بولی	قسطمونی
کوکجه لو	ناحیه	اطنه	اطنه
کوکجه اغاج	ناحیه	قسطمونی	قسطمونی
کوک طاشلو	ناحیه	مرعش	حلب
کوکرجنلک	ناحیه	مرعش	حلب
کوکسون	ناحیه	مرعش	حلب
کول پازاری	ناحیه	بولی	قسطمونی
کول پازاری	ناحیه	بروسه	خداوندکار
کول باشی	ناحیه	سلانیک	سلانیک
کول حصار	ناحیه	بودور	قونیه
کول صاری	ناحیه	قسطمونی	قسطمونی
کول طاطای	ناحیه	قسطمونی	قسطمونی
کولک	ناحیه	اطنه	اطنه
کومش	ناحیه	کوناهی	خداوندکار
کومش آباد	ناحیه	بولی	قسطمونی
کومش	ناحیه	اماسیه	سیواس
کونان	ناحیه	جوله مرک	حکاری
کونان	ناحیه	قره سی	قره سی
کونای	ناحیه	ایدین	ایدین
کون یوزی	ناحیه	انقره	انقره
کونی	ناحیه	کنغری	قسطمونی
کونیه	ناحیه	لازستان	طر بزون
کونیک	ناحیه	ارضروم	ارضروم
کوه زید	ناحیه	کمشخانه	طر بزون
کویان	ناحیه	ماردین	دیاربکر
کوی سنجاق	قضا	کرکوک	موصل
کویحکر	قضا	منتشا	ایدین
کویت	ناحیه	بصره	بغداد
کوینکلر	ناحیه	دیاربکر	دیاربکر
کونیک	ناحیه	بولی	قسطمونی

درو لایت	در لوا	در قضا	اسم واعتباری	
قسطمونی	قسطمونی		ناحیه	کویلی اوزی
سوریه	لاز قیه		ناحیه	کبف
بغداد	بغداد		ناحیه	کیریز
قسطمونی	قسطمونی		ناحیه	کیدروس
قسطمونی	سینوب		ناحیه	کیره کوز
سیواس	سیواس		ناحیه	کیرون
کرید	حایه		قضا	کیسامو
ارضروم	ارضروم		قضا	کینی
موصل	موصل		ناحیه	کیلان
خداوندکار	قره حصار		ناحیه	کیکار
دیار بکر	دیار بکر		ناحیه	کیکی
قوصوه	پر شته		قضا	کیلان
انقره	انقره		ناحیه	کیل
قسطمونی	سینوب		ناحیه	کینولی
شهر امانتی	ازمید		قضا	کیوه

حرف ل

﴿ لا اوجو ﴾ — چین فیلسوفلر ننددر • خوتچو دن براز اول
یعنی (۴۹۸۹ خ) تاریخنده و میلادك التی یوز بش سنه مقدمده یشار
واعتقادده باشلیجه تناسخی تعلیم ایدر ایدی وچینلیلر ك كتب مقدسه سندن
معدود اولق اوزره بر کتابی اولوب اسمی (ناو تکیخ) ایدی که معناسی
عقل اول دیمکدر • الیوم چینده یوز ملیون نفوس بونك مذهبه تابعدرلر •

§

﴿ لا برنت ﴾ — متقدمین نزدنده نامتناهی فروع ایله تحت الارض
واقع اولان برطاقم مغاره لره و مصنوع مخزنلره اهرام دینلیدیکی حالده مؤخرأ
بونلره تقلیداً یاپیلان ابنیه یه دخی بو اسم اعطسا اولتمشیدی • زمان قدیمده
بش اهرام موجود ایدی برنجیسی مریس نام بحیره ده واقع (هندس)
اهرامیدر که انشاسی بونامده بر مصر پرئسنه جل واسناد اولنور • بو اهرام
اخیرأ موسیو (ژومارد) ایله (برتو) طرفندن بولنهرق (له ترون) و (له سیوس)
نام ذاتلر معرقیله وصف و تعریف اولتمشدر • ایکنجیسی اون ایکیلر
اهرامیدر که (۴۹۲۹ خ) تاریخنده یعنی التی یوز التمش بش سنه مقدمده
مصرده مشترکا اجرای حکومت ایدن اون ایکی ذوات طرفندن انشا
ایلمشدر • اوچنجیسی کرید اهرامیدر که طاش معدنلرنده تحصن یاخود
حکمدار خاندانسه مدفن اولق ایچون یاپلمشیدی • دردنجیسی لمنی
اهرامیدر که قاپیرلره دین و آیین اجرا ایتک ایچون مخفی بر التجاکاه ایدی •

بشجیسی ایتالیا ده بولنان قله زیوم اهرامیدرکه انشاسی (پروزه نه) یه جل
واسناد اولنوب اتروسک سردابلرندن بری اولدیغی ظن ایدیلور . بیان اولننان
اهرام یاخود لابرتلردن یالکز کرید لابرتنک بعض احوالنه وقوف حاصل
اوله بیلشدر . بولابرت قندیه جوارنده واقع طاسغک التنده اولوب
اشاغیسنده کی قپوسندن یعنی بردلیکدن کیریلور و براز کتد کدنصکره ایلور
ویمین یساره طوغرو برقاچر یوز ارشون غیر منظم یوللر آیریلور و بویوللر
بعضاً یکدیگیرینه دخی واصل اولور و کیرن آدم بر نشانه رجعت اولمقجه
کوح عودت ایده ییلور و درونی غایت مظلم اولدیغندن نهایتسز یراسه
قوشلری بولنور ایمش . بونی قرن حاضرده اوروپا سیاحلرندن برینک بولوب
درونی طولاشدیغی و شمسی آغزی قپانوب یری غیب اولدیغی بعض
تواریخده کورلمشدر .

§

﴿ لاتور ﴾ — اهل حکمتدندر . (۱۷۷۷ م و ۱۱۹۱ هـ) ده پارسده
تولد و (۱۸۵۹ م و ۱۲۷۶ هـ) ده وفات ایلدی . ناپولیون طرفندن
شورای دولت اعضا لغنه آلدیغی حالده توغل علوم ایچون استعفا
ایلدیکندن (۱۸۵۱ م) ده دار الفونه قبول اولندی . جراثقال و کیمیا
وسائر ده برچوق اختراعی واردر . آرشمید ویده سنی طوپ طولبه سنی
صوبی رفعه پیستونه محتاج اولمیان بخارلی ما کینه یی بویجاد ایلدی
و بر صوتی حاصل ایدن هوانک اهترازی بی اولچمکه وقوشلرک کیفیت
طیرانی الکلامغه مخصوص اولق اوزره ما کینه لر یاپدی . بونلرک ایچنده
صدای بشرینک حصولنه دائر تحریاتی پک زیاده تقدیر اولمشدر .

§

﴿ لاتین ﴾ — قدیم لاسیوم اها لیسیدر مؤخرأ بونام قرون وسطاده
با خصوص اهل صلیب محار به سنده شرق ایمپراطورلغنه قارشو اولوقت
روما غرب ایمپراطورلغی اقسامندن معدود اولان آوروپا مالکی اها لیسنه
تعمیم اولندی .

(لاسیوم) — قدیم ایتالیا ده بحرك جهت سفلا سنده برقطعه یاخود
ایالتدر . اشبو ناحیه اولاشمالده قدیم لاسیوم و یا خصوصی لاسیوم

ثانیاً جنوبیه یکی لاسیوم نام لرله ایکی قطعیه منقسم اولوب یکی لاسیوم مقدما اصل لاسیومدن معدود دکل ایکن رومالیرک تصرفنه انتقالندن صکره بونامی الدی . قطعۀ مذکورہنک رومالیر اطاعتنه دخولی بانئ روما (رومولوس) زمانندن بدأ ایدر . (رومولوس) کلہ سنہ دخی مراجعت ییوریلہ .

§

﴿ لاچین ﴾ — مصر حکمداری ملک المنصور حسام الدینک لقبدر مومی الیہ اصلندہ المانی براسیر اولوب سلطان قلاوون طرفندن اسلامہ کتورلمشدر . شام والیسی تعیین اولندقدہ عصیان و سلطان عنواننی اعلان ایلدیسہدہ قلاوونک خلئی اولان خلیل الاشرف طوتدیروب (۱۲۹۰ م و ۶۸۹ هـ) ده قتله محکوم علیہ ایتمشیدی اثنای صلبده ایپی قیرلدیغندن مشارالیه طرفندن عفو ایلدی لیکن لاچین (عاقبت کرک زاده کرک شود) مضموننه ماصدق اولمقدن فراغت ایتوب همان او کیجه باعث حیاتی اولان خلیل الاشرفی قتل ایدوب روبراه فرار و نہایت اریکه نشین حکومت اولان سلطان محمد ناصرک صغرسنندن بالاستفاده آشکار اولدی و در عقب صبی مشار الیهک وصیسی اولان (کت بوغابی) طرد ایلہ (۱۲۹۶ م) ده یرینه کچدیسهده او یچ سنہدن عبارت اولان مدت اداره سنده طادینی قآچردیغندن امرای دولت عزل و قتل ایلدیلر .

§

﴿ لازند ﴾ — لارندہ قصبہ سنک اسم صحیحیدر .

§

﴿ لاریسا ﴾ — الیوم یکیشهردر تسالیاده سالامری نہری اوزرنده واقع اولوب پلازیرئر طرفندن تأسیس اولمشدر . قدیم الایامده آشیل قرالغنک مقدارارہسی ایدی و (۵۴۰۲ خ) تاریخندہ یعنی میلادک یوز طقسما ایکی سنہ مقدمندہ انتی یوخوسک قبضہ تسخیرینہ دوشمشیدی . الآن لاریسا معمور برشهر اولوب یکرمی سکزییک نفوسی جامعدر .

§

﴿ لازار ﴾ — حضرت مریمک قرنداشیدر قدس شریف قربندہ ساکن ایدی تبدیل مذہبدن یعنی دین عیسایی قبولدن براز صکرہ

وفات ایلدیکی حالده درت کون صکره معجزه اوله رق حضرت عیسی علیه السلام طرفدن احیا ایلشدیر . اورتودقملرجه هر سنه پاسقا لیه دن اون اوچ کون اول یورطیسی طوتیلور .

§

﴿لازقیه﴾ یاخود (لاأودیسا) — طرابلس شام سنجاغی داخلنده برشهردر طرابلسک شمالندن یوز اوتوز اوچ کیلو متر وده یدی بیک نفوسی ومساجدن بشقه اون بر جامع اوچ مکتب یدی کلیسا الی جامی حاوی ولطیف بر موقع اوزرینه مبنی اولوب وقیله سوریه نك الكوزل لیانی ایدی جوارنده غایت نفیس توتون و پیوق حصوله کلور واعلا صابون یاییلور بوراسنی سلفکیانندن (سلو کوس نیقاتور) والده سی لاأودیس نامنه اوله رق تأسیس ایلش ایدی . رومالیر زمانده فوق النهایه معمور بولنور ایدیسده قرون وسطاده تاتارلر طرفندن تخریب اولندیغی کبی (۱۷۹۶ م و ۱۸۲۲ م و ۱۲۳۸ هـ) تاریخنده وقوعبولان حرکت ارضدن دخی خیلچیه یرلری خراب اولدی . لازقیه چاموری اوزلی وقوتلی معناسندهر .

لازقیه یاخود (لادقیه) — آیدینده دکزلی قضا سنک دخی نام دیگر یدر اشبو قضا داخلنده سرای کوی نامیله معروف قریه یه دخی بعضا ازینۀ لازقیه دیندیکی کبی ایدین ولایتنده بولادان قصبه سنده چهار شنبۀ لادقیه تعبیر ایدرلر .

§

﴿لازیت﴾ — (بتولومه) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿لاغرانت﴾ — ریاضیوندندر (۱۷۳۹ م و ۱۱۵۲ هـ) ده تورینده تولدو (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ هـ) تاریخنده پارسده وفات ایلدی کمال ذکاسنه دلیل اولق اوزره اون سکزیاشنده ایکن (اولر) نام اهل هنره اون سنه حلنه چالشدیغی بر مسئله نك جوابنی کوندرمش واون طقوز یاشنده تورین طوپچی مکتبنه ریاضیات معلی اولشدیر . پارسه ورودنده فنون

آفادمیسی طرفندن بش دفعه ریاضیات مکافاتی قزاندی و (۱۷۶۶ م) ده فنون آقامیسنده ریاست ایتک ایچون بیوک فردریق طرفندن برلینه دعوت اولمسی اوزرینه اجابت ایدرک کیدوب یکریمی سنه اوراده قالدی و فردریق وفاتی اوزرینه پروسیایی ترک ایله فرانسه یه کلوب اون التیجی لوئی طرفندن مهم مأمور یتلده استخدام اولندی و ناپولیون زماننده دخی برچوق مناصب و رتب عالییه نائل و سناتویه داخل اوله رق هر زمان مشارالیه دن تعظیبات فائقه کوردی . لاگرانژ مسائل ریاضیه حلنده کمال اقتداری جهتیه شهرتی اوج اعلایه ایصال و هندسه جهه ک مهم قواعدی کشف و اکمال ایشدر و تألیفاتی پک چوق اولوب جله سی بحق مظهر قبولدر .

§

﴿لاقیدی﴾ — هندستان غریبنک جانب غریسنده یعنی عمان دکننده یکدیگریکنه متجاور برچوق اطهر هیئت مجموعه سنه و یریلان نامدر اشبو اطهرک اون طقوزی مسکون قصوری غیر مسکون اولوب اهالیسی کاملاً هندی و عربلردن مرکب اولمق و برحاکک زیر اداره سنده بولمق اوزره اسلام و اهل سنتدرلر . اداره لرنده مستقل ایسه لرده دفع تسلط ایچون انکلیزله بر مقدار اچقه و یرلر جزایر مذکوره بعضاً مالابار اطهرلری نامیه دخی یاد اولنور فقط بوندن مراد مالاباره منسوب دیمکدر زیرا مالابار بشقه در .

§

﴿لاقونیا﴾ — پلوپونیزده قدیم یونانستانک برقطعه سیدر دکر و آرقادی و مسینی بیننده بولنور و قتیله کرسیسی (اسپارت) شهری اولمق اوزره درت اداره یه تقسیم اولنور ایدی یکی یونان حکومتنده لاقونیا نامی اولا یونانستانک منقسم اولدیغی اون اداره ننگ برینه اعطا ایدیلورکن (۱۸۳۶ م و ۱۲۵۲ ه) ده انلرک برینه قائم اولان یکریمی درت اداره ننگ برینه بونام و یرلدی (۱۸۴۵ م) ده دخی لاقونیا نامی مرکزی (اسپارت) و طقسان بیک نفوسی حاوی اولان (نومارش) ایالتنه اعطا اولندی که الیوم لاقونیا بوندن عبارتدر .

§

﴿لالاند﴾ — ار باب نجومند (۱۷۳۲ م و ۱۱۴۵ هـ) ده
بریس ده کائن بورغ شهرندن تولد و (۱۸۰۷ م و ۱۲۲۲ هـ) تاریخنده
وفات ایلدی . ۱۷۵۱ دد قرك کره ارضه اولان بعد و مسافه سنه دائر
تحقیقات اجرا سیچون برلینه عزیمته مأمور اولوب (۱۷۵۱ م) فنون
آفادیسنه قبول اولندی ایکی سنه صکره فرانسه مکتبده نجوم معلمی اولدیغی
جهتله بو خدمتی قرق الی سنه کال دقتله ایفا ایلدی صکره لری هر نصله
برنوع جنونه مبتلا اولوب اثر مجذوبیتی اولق اورزه اورومچك و طرطر
کبی شیر دیهرک و بن نیچون زهره نك حسابنی یا کاش یایدم و یکدیکنی
کورهمدم دیهرک عمر یکوردی زیرا بردفعه زهره یلدی زینک مرورینی
تعیینده قرق دقیقه سهو ایتش ایلدی .
برچوق اثرلرندن ماعدا قویرقلی یلدیزلر و زهره نك معبری حقهنده شایان دقت
برکتابی واردد و الماناق نامیله چیقاردیغی تقویمی اون الی سنه نشر
ایتشدرد .

§

﴿لامبر﴾ — مشهور علمادندر (۱۷۲۹ م و ۱۱۴۲ هـ) ده
مولهوزده طوغوب (۱۷۷۷ م و ۱۱۹۱ هـ) ده وفات ایلدی فقیر بر
ترزینک اوغلی ایدی مجاناً بر مکتبه دوام ایلدکدن صکره خواجه سز
اوله رق قدیم وجدید السنه دن ماعدا جراثقال و فلکیات و فلسفه و ادبیات
کبی بر چوق فنون و معارفی تحصیل ایلدی بنا برین (۱۷۴۸ م) دن
(۱۷۵۸ م) تاریخنه قدر مونیخ آفادیسمنده معلم اولوب مؤخرأ بیوک
فردریق طرفندن برلینه دعوت و اورا آفادیسنه اعضا تعیین اولندی .
طبقات الارض قواعدینی و قویرقلی یلدیزلرک نظریاتی تدقیق و (ایغرومترو)
یعنی میزان رطوبت و (پیرومترو) یعنی میزان نار و (فوتومترو) یعنی میزان
ضیایی ایجاد ایش و بونلر دن ماعدا ده علم حکمت و ریاضیاتجه بر چوق
مواد مهمه کشفنه موفق اولشدرد .

§

﴿لامعی﴾ — بروسه مشایخ کرماندن اولوب اسمی محمود بن
عثماندر (۱۵۳۳ م و ۹۴۰ هـ) تاریخنده بروسه ده وفات ایلدی

نثر و نظمده کمالی تصدیق کرده عرفا و (حسن دل) و اکامائل تألیفاتی پسندیده ادبا و ظرفدار .

§

﴿لاوز﴾ — سام بن نوحك اوچنجی اوغلیدر تفرق صره سنده موجود معیتله سوریه قطعه سنده کلوب یرلشدی و عمالقه نام اوغلی قفادار- لریله آیری باش چکوب یمن طرفنده اوتوردی ایسه دهه مؤخرأ اورادن طرد اولند قلدندن انلر دخی نیجه زمان بر چوق صدماته اوغرایه رق مصره وانندن سوریه یه کلدیلر .

§

﴿لاهور﴾ — هندستانده (رای) نهری اوزرنده لاهور ایاتنك مقری بر شهر اولوب قالکوتنه ك شمال غربیسندن ایکی بك بش یوز کیلو متروده طقسان بش بك نفوسی جامعدر . اشبو شهر مقدمری غایت معمور اولدیغی حالده ایوم آثار خرابیسی زیاده جه کورینور مع مافیه اسلحه حریره واقشه قطنیه وسائر کارخانه لری وارددر . جهانگیر خان ایله نورجهان نام زوجه سنك تربه لری شهرك اطرافنده کورنمکده در .

اسکندر رومی زماننده تأسیس اولنش اولان قدیم ساغالا شهری بوراسی اولدیغی ظن ایدیلور . خیلی زمان مغول امپراطور لغنك مقری ایدی بر چوق تبدلاتدن صکره (۱۷۸۸ م و ۱۲۰۳ ه) تاریخنده رؤسای قبائلك و (۱۸۴۷ م و ۱۲۶۴ ه) ده انگلیزلك یدینه دوشمشدر .

﴿لاهور ایالتی﴾ — هندستانده بر قطعه جسیه در شمالاً کشمیر شرقاً تبت غرباً کابل جنوباً مولتان ولایاتی ایله تحدید اولنور و یوز الی التی بك کیلومتر و مربع اتساعنده اولوب اون ملیون اهالیسی وارددر امردسیر و لاهور باشلی شهرلری و (سند) الك ییوك شهریدر هواسی حارویایس و اراضیسی و باخصوص پنجاب جهتی محصولدار اولوب بغدادی توتون پموق شکر وسائر یتشدیرلکده در .

لاهور مقدا (فیروز) نام حکمدارك ممالکندن معدود ایددی متعاقباً مستقل و مؤخرأ افغان و مغول حکمدارلری حوزه اداره سنده متقل اولوب اون سکنجی عصرده شیخرك تحت تصرفنده اولمق اوزره بر چوق امارتله

تقسیم اولندیغی حالده امرای مرقومه دن بری اولان (رنجیت سنک) بالاخره فرانسه جسنالی (آلار) ک معاونتله بورایی یدتوحیدینه آلوب قوتلی بر حکمدارلق تشکیل ایلدی و (۱۸۴۰ م و ۱۲۵۶ هـ) دهومی الیهک وفاتندن صکره وزیر (کلاب سنک) ک اداره سنه دوشدی ایسه ده اختلالدن کوز آچه مدیغه بناء انکلیرلرله بر مقاوله یامغه و موجبنجه لاهوری انکلیرلر و یروب و مقابلنده کشمیر حکمدار لغنی آلوب چکمه که مجبور اولدی . اسکی لاهور حکومتنه (پنجاب) حکومتی دخی دیرلر ایدی .

§

﴿ لبنان ﴾ — لسان عبرانیده بیاض دیمکرد سوریه ده برسلسله جبالدر حلب ولایتک جنوب غریب سندن وانطاکیه جوارنده عاصی نهرینک صول جناحی قربندن بدأ ایله دمشق و طرابلس شام اراضیسنی یکدیگردن تفریق و عکناک شمالندن مرور ایدرک صیدایه قریب محله ختام بولور امتداد طولیسی درت یوز الی کیلومترودر . لبنان طغانی ایکی شعبه یه منقسمدر برنجی شعبه غریبه درکه اصل لبنان ایکنجی شعبه شرقیه درکه بوکا جبل شاهق دخی دیرلر . لبنان ک مرتفع تپه لری درت ییک سکز یوز مترویه قدر واصل اولور بوایکی شعبه جبال بیننده کائن وادیلره و قتیه سلیسیری ویا چقور سوریه دیرلر ایدی بوراسی اولوقت چام اغاجیه مشهور اولدیغی حالده شمدی بوندن خالی اولوب یالکز انجیر دفته میشه سروی اغاجلری بولنور . لبنان بربرلینه قمتادیاً محارب بولنان مارونیلر درزیلر متوالیلر و سائر ایله مسکوندر خیلی زمان شهاب الدین فاملیاسی طرفندن اداره اولندی که بونلرک صوکنجیسی امر بشیر ایدی .

لبنانده موجود اقوام

عدد	
۲۶۰۰۰۰	مارونی
۵۸۰۰۰	درزی
۴۷۰۰۰	ملکی و روم
۱۶۰۰۰	متوالی
۰۶۵۰۰	سنی اسلام
۰۱۰۰۰	یهودی
۳۸۸۵۰۰	

﴿ لبید ﴾ بن اسود — مشاهیر شعرای عربند در قبل البعثه
عرب شاعر لری حصر ذهن ادما ایله نظم وانشاد ایتدکاری اشعاری بیت
مکه قیوسنه آصارلر و جلّه ارباب بلاغت و فصاحت برر برر پیش نظر
تدقیق و تصدیقه الدقدن صکره معلق قالمسنی تجویز ایدرلر ایدی اشته
اوجله دن اولق اوزره موی الیه دخی (الا کل شیء ما خلا الله باطل .
وکل نعیم لاحاله زائل) قصیده سنی تعلیق و کافه ادبا و شعرا درجه بلاغتی
فوق العاده تقدیر و تصدیق ایلدکاری صرده افصح انام علیه الصلوة
والسلام افندمز طرفندن دخی مشاهده و تحسین بیورلمش و متعاقباً شرفنازل
اولان (اقرأ) سورة جلیله سی فرمان جناب پیغمبری ایله قصیده مزبوره
مقابلنه تعلیق اولندقدنه لبید معرفت بدید کورمسایله برابر بو کلام مخلوق
دکلدر دهرک همان رخسای خاکپای نبوی اولوب عرض ایمان ایلشدر
وفاتی (۶۶۱ م و ۴۱ هـ) .

§

﴿ لبینس ﴾ — (دی فرانسیل) تفسیمه دائماً و کتدجکه کوچیلان
بر حساب هندسینک موجد و مخترعیدر بو حسابی (۱۶۸۵ م و ۱۰۹۷ هـ)
تاریخنده اختراع ایتش واسقوچیلی (قراغ) انکلتیه کتورمش ایدی .
موی الیه خرستیان مذهبک مستند اولدیغی دلائل قوتک هربار تناقض ایتکده
اولسنه نظراً (۳۱۵۰) تاریخنده صفره منحصراً جغنی حساب ایدرک
بر کتاب یازمشدر .

§

﴿ لختیه ﴾ — یمن حکمدارلرندن ژوشنازک مخلصیدر .
(۶۰۲۲ خ) ده یعنی میلادک درتیوز یکرمی سکزنجی سنه سنده جلوس
ایلدی . مقاولدن خبر الدیغی کنج چوجق لری دائماً سراینه کتوردوب
فعلی بعدالاجرا صالیورمک عادی اولدیغندن اهالی منفعل ایدی . برکون
ینه خلوتخانه سنه آلدیغی برکنج یاننده کیرلدیکی قا ایله مرقومی تلف ایتکده
اهالی طویلانوب اشبو چوجغی حکمدار نصب ایلدیلر .

بو چوجق صاچلری ایکی بلوک و او موزلری اوزرینه یایق اولدیغی جهته
(یوسف ذونواس) لقبیه مشهور درکه تفاسیرده صاحب اخدود دیو

ذکر اولنور . نختیعه نك مقال چوققلرینی بویله بجرمسی مفعولك حكومتی
بین الاهیال تمنوع اولدیغندن کسه یرینه حکمدار اوله مابق ایچون ایمش .

§

﴿ لر ﴾ عجمستانده شیرازك جنوب شرقیسندن ایکی یوز طقسان
کیلومترو مسافده اون ایکی یك نفوسی حاوی بر شهر اولوب لرستان
ایالتك مرکز اداره سیدر . ایك قاشلری وسلاحلری واعمالات سائره سی
واردر . وقیله پك معمور اولوب بحریندن هرمز اطه سنه قدر متمد بر
حکمدارلغك مقری ایدی . بر ارهلق شاه عباس طرفندن ضبط اولمشدر .
﴿ لرستان ﴾ ایالتی — فارسستانك جنوب شرقیسنده واقع و شمالاً
وغرباً بصره کورفرزی ایله محدود اولوب طولاً درت یوز الی عرضاً یوز
التمش کیلومتر وسعتی واردر وهواسی غایت صیحاو وصوبی نادروسواحلی
عربلر ایله مسکوندرد .

بورانك نام قدیمی (آلاماید) اولوب اهلایسی وقیله سام بن نوحك بیسوك
اوغلی (آلام) ه منسوبیت دعواسنده بولنورلر ایدی .

هجرت نبویه نك بشنجی عصرنده خورشید شجاع الدین نامنده بر ذات اتابك
نامیله بر حكومت تشکیل ایدوب اخلافی یوز قرق الی سنه پایدار اولمشدر .

§

﴿ لسان ﴾ — کندو قطعۀ ثابته سیله جدار سفلی فك قسم اعظمی
تشکیل و قطعۀ متحرکه سیله جوف فده تموج ایدن لجم پاره مباركك
اسمیدر .

لسانك وظیفه سی پك چوق اولوب جله دن بلع و تقطیع اصواتده کی خدمت
وسرعتی حیرت افزای عقول و قدرت صمدانیه بی اثباته بر برهان معقولدر .
عضو مذکورك فك اسفلی حوالیسنده وهر جانبده (لعاب) اسمیله متعارف
برمایعی افراز ایتكه مخصوص اوچ عدد (غده) سی بولنور .

علمای فن طبیدن (ورنیه) و (غیوت) و (امیرولت) نام کسه نلرک
تجربه لرندن استنتاج اولندیغنه کوره حس ذوق قسم خلقی لسانده یعنی
ثقبه عورانك خلفنده و بتون محیطنك ذروه سنده مستقر و وجه ظهرینك
وسطی ایله وجه سفلیسی یالکز حس عمومی ایله مزیندر .

✽ لسان ✽ — اقوامك كندولرینه مخصوص اولان لغت و سوزلرینه ده
اطلاق اولنور .

ار باب تحقیق الیوم مستعمل اولان السنه نك طائنه بیلان اصول و شعباتی
شو وجهله بیان ایتدیلر .

هندستانك قدیم و متروك (پالی) و (پراقریت) و (اسکی سانسقری) و (یکی
سانسقری) لسانلرندن مأخوذ و متشعب و الیوم مستعمل اولان لسانلری شونلر در .

۱	اردو لسانی
۲	یرلی هند لسانی
۳	ماهرات لسانی
۴	بنکاله لسانی

روایتہ کورہ ذکر اولسان اردو لسانی جنکیز خان هندستانی محاصرہ
ایتدیکی زمان اردوسی خلقنی هندولرله اختلاطدن و جاسوسلریله مکالمه دن
منع ایچون اسکی ایران و ترک لسانلرندن مرکب اوله رق یکیدن ایجاد و تعلیم
ایتمش و اردو ایچنیده بوندن بشقه لسانله تکلم ایتملرینی وایدنلرک قسل
جزاسیله مجازات اولنه جقلرینی قطعیاً امر و اعلان ایلشیدی . صکره
بولسان هندستانده برنجی لسان اولدی .

ایرانك قدیم و متروك (زند) و (کونیفورم) و (پهلوی) و (قدیم فرس) لسانلرندن
مأخوذ و متشعب و الیوم مستعمل اولان لسانلری شونلر در .

۱	جدیده فرس لسانی
۲	افغان لسانی
۳	کورد لسانی
۴	ارمن لسانی

رک لسانی دیدیکمزك مبادیسی (اویغور) (جغتای) (قالمق) (قیرغیز)
(نوغای) (قالموق) (ترکان) (جواج) (جنوبی سیری) (طائفه لرینک
لسانلریدر که الیوم کاشغرایله کامول یلینده و مستقل ترکستان و خوارزم

وبخارا وماوراء النهرده استعمال اولتمقدسه در و (قونغوز) و (مانجور)
و (فينوا) و (مغول) لسانلری دخی بشقه جه اولوب بونلردن زيرده محرر
لسانلر تولد وتشعب ائيشدر .

۱	ژوت
۲	اسطودهنی
۳	لیوونی
۴	لاپونی
۵	جرمرنیس بلغارجه
۶	پرمیهن
۷	مجارلرک اوغریهین
۸	وغول
۹	اسیناق

اسکی لاتین لسانیه فروعاتندن اولان قدیم ومتروک (اوسق) و (اومریهین)
لسانلردن مأخوذ ومتشعب والیوم مستعمل اولان لسانلر شونلردر .

۱	ایتالیان
۲	پرو وانسال
۳	فرانسزجه
۴	اسپانیول
۵	پورتکیز
۶	اولاح

اسکی الینوز لسانیه فروعاتندن اولان قدیم ومتروک (یونان) و (دوریهین)
و (ایئوتیین) و (آتیکی) لسانلردن مأخوذ ومتشعب اولان لسانلر شمدیکی
یونان روم لسانلدر .

اسکی ویکی المان لسانلری که (انکلیز) و (فریزون) و (فلامان) لسانلری
دخی شاملدر جله سی قدیم (توتونیک) لسانندن تفرع ایلدی . فلنک

لسانی دخی (غوتیک) و (قدیم ساقسون) و (انکلیر ساقسونی) لسانلری
 حاوی و (دانیارقه) و (اسوج) و (ایزلاند) لسانلری قدیم (اسقاندیناوا)
 لسانی مختویدر .

اسلاو لساننک منقسم اولدیغی (لیت) و (له) شعبه لرندن زیرده محرر
 السنه تولد ایلدی .

لیت شعبه سی	له شعبه سی
۱ لیتوانیه ن	۱ لوزایه ن
۲ قولاند	۲ بوهمیا
۳ لیتی	۳ روس
۴ لیوونی	۴ صرب
	۵ خروات

اسکی سامیرک لسانلری (اولاً) آرام و کردستان نسطوریلرینک (ثانیاً)
 کلدانی و نینوه و بابلونیا اهالی قدیمه سننک لسانلری دیمکدر . و عربلرک
 لسانی (حبش) (غزی) (بربر) (قبط) لسانلرینه و عبرانیلرک لسانلری
 (تورانی) یعنی یهودیه و (سامری) یعنی اسرائیلیه و (فارتاجنه) و (فنیکه)
 لسانلرینه منقسم و (تامول) و (غانزه لبق) و (لوهیدیه ن) و (طایه ن)
 لسانلری سامویه ن لسانندن متشعب و (سیام) لا اوس لسانلری دخی بورایه
 داخلدر . (مالیزیا) و (ژاپون) و (قوره) و (قفقاسیه) لسانلری
 هیچ برصنف لسانه داخل اولمادیغی کبی (چین) و (افریقای قدیم)
 و (امریقای قدیم) لسانلرینک دخی قنغی لسانلردن تشعب ایلدیکی هنوز
 اکلاشله مامشدر .

§

﴿ لسیوس ﴾ — مدلولو جزیره سننک نام عتیقیدر .

§

﴿ لطائف الاشارات ﴾ — ابن قاضی سماعونه لقبیله معروف
 اولدیغی حالده (۱۴۱۵ م و ۸۱۸ و) تاریخنده مصلوباً وفات ایدن شیخ
 بدرالدین محمودک فروعه دائر بر اثر مفید و معتبریدر .

(لطائف الکلام فی احکام العوام) فارسی — محمد بن حسین سید منجمک
مدلولات بروج و کواکبی متضمن اثریدر .
(لطائف الافکار و کشف الاسرار) — احکام سیاسیات تاریخ ادبیات
اخلاق و عجایب مخلوقاتدن باحث برکتابد .

§

﴿ لطیفی ﴾ — علوم ریاضیه و فنون غریبه مالک برذاتدر سلطان
بایزید حضرتلرینه فوق الغایه تقریری رقیلرنجه بادئ حقد و حسد اولدیغندن
خطیب زاده و طرفدار لرینک حضور شاهانه ده الحادینه ایتدکری شهادت
اوزرینه (۱۴۹۴ م و ۹۰۰ هـ) تاریخنده آت میداننده اعدام اولندی .
شرح مطالعه و سید شریفک مفتاح نام کتابنه حاشیه سی و اقسام علومی
محتوی بر رساله سیله خیلی تعلیقاتی وارددر . تربه سی ایوبده یل و دود اسکله سی
جوارنده در . اصلی توقادلی و شهرتی صاری لطیف ایدی .

§

﴿ لطیفی پاشا ﴾ — سلطان سلیمان زماننده اوچ سنه صدارت
و کسب شرف مصاهرت ایدوب (۱۵۴۰ م و ۹۴۷ هـ) تاریخنده بر فاحشه
عورت حقنده کوسه تردیکی جزای فاحش سیبیه عزل و نفی اولمشدر .
دعوای فضل و عرفانه مجبور و خود رأی و خود پسند لکله مشهور بر ذات
ایدی در سعادتده لطیفی پاشاده یالکز بر چشمه سی وارددر . اوراده بولنان جامع
شریف (۱۵۳۴ م و ۹۴۱ هـ) ده وفات ایدن دفتر دار احمد چلبی نکدر .

§

﴿ لعلی فنایی ﴾ — مشایخ خلوتیه اولورلندندر و اسمی احمد
و ذاتی قسطنمونیلی اولوب تقریباً (۱۶۸۸ م و ۱۱۰۰ هـ) تاریخنده وفات
ایلشدر .

اولا مملکتنده طریق شعبانیه رونق افزای انتساب و شعبان ولی در کاهنده
اون بش سنه فراشلقله کامیاب اولدقدن و ادرنده در سعادتده سنبلی
در کاهنده دخی خیلی زمان چله چیقاردقدن صکره کاشنی در کاهی پوست
نشینی اولدی . دائماً فوق الغایه ریاضت و مجاهده اوزره بولنور و بعض
کره صمداسی بیله ایشیدیلور ایشیدیلنر راده به کلور ایدی . حضرت

سزایی کبی کال ستایش و توقیر سزا نیجه خلفا یشدیر مشدر . علم خواصده
دخی ید طولاسی نقل اولنور .

§

﴿ لقا ﴾ — لیلک دیدیکمز معروف قوشدر غاغهلری اوزون
سیوری و مخروطی الشکل و بویلری و یاقلری کذلک غایت اوزون اولوب
هر آاغنده دردر پرمنی واردر . ویراوزرنده مشی و حرکتلی غایت بطائت
واندازه ایله در و غاغهلرینک طاقردیسندن بشقه برصداری یوقدر دائماً
نهر بویلرنده و بالغان و بطاقلقرده یشارلر و یوارینی یوکسک اغاجلرده و بنارک
الک مرتفع نقطه لرنده یپارلر . لیلکلر هر نقدر وسط جسمامته برقنده
مالکسه لده برحرکتلرنده نهایتسز مسافات قطع ایده ییلورلر و هر موسم صیف
نهایتده افریقاه چکلک ایچون اقطار شماله یی ترک و اکثریا نیلک کنارلی
اوزرنده توطن ایلروللطیف الطبع اولدقلر یچون انسانلره ک قولای آیشورلر
بو حیوانلرک یاورولرینه کوستردکلی شدتلی محبت شایان دقتدر . لیلکلر
حیوانات مضره و سائر حشرات ایله مقاتله وانلری اکل ایتدکلی یچون و قتله
تعبدیه یقین براحرطامه مظهر اولشلر ایدی حتی قدما لیلکی اولاد محبتنک
شکل مرموزی عدایتشلر و برچوق یرلده صید و تلفنی تحت ممنوعیه آلمشدر .
غاغهلری و یاقلری قرمز ی برنوع بیاض لیلکلر دخی اولوب بونلرک برمرتو
۲۰ سانتیم یوکسکلی کورلدی و سیاه لیلکلرک او برلرینه نسبتله وحشی ایدوی
اثبات اولندی .

لیلکلک حس و فراستی خصوصنده وارد اقوال جله سندن اولمق و رئیس
حکما ابن سینادن منقول بولمق اوزره قزوینی نام ذاتک کتاب الاشکال آدلی
اثرنده محرردرکه لیلک ایکی یووه اتخاذا ایدوب هر برنده ییلک بعضیسنی
امرار و حدوث طاعون و وباده هوانک تغیری حس ایتدیکی کبی برینی
براغوب دیکرینه النجس ایدر و کاه اولورکه بو ائشاده یمورطه لرینی دخی
براغورکیدر . لیلکلک قسغانجلفنه دائر بعض حکایات دخی سرد ایدرلر از جله
حریفک بری بر لیلک یواسنه خفیاً برقاز یمورطه سی قویوب یاوریلر چیقدیغی
آنده ایچلرندن برینک قاز یاوریمی اوندیغی ارکک لیلک کورمکله
درحال جوارده کی همجنس لرینی طویلایه رق لسان حال ایله کیفیت اکلادیر

بونك اوزرينه برمدت لقلقه مذاکراتدن صکره بسببلی هیئت دیشینک براجنبی ایله اجتماع ایدرک بویله بریاوری حاصل ایتدیکنه حکم ایلدکارندن ییچاره قوشی باشنه قاقه قاقه تلف ایدرلر . وسبب اولان حریف دخی بحکمة الله تعالی بر قضایه اوغرایوب بلاسنی بولور .

§

﴿ لقمان ﴾ — قدمای حکمدان و صلحای قومدن بر مبارک ذاتدر جناب حق قرآن کریمنده (ولقد آتینا لقمن الحکمة) بیوردی بعضیلری نبوته دخی قائل اولورلر قنغی عصرده اولدیغی قویاً معلوم دکل ایسه ده بعض مفسرین کرام (داود) علیه السلام عصرنده و بعضیلری (ایوب) علیه السلام قز قزنداشی یاخود تیره سی اوغلی ایدوکنی وبر عبد حبشی اولوب عتقندن صکره درزیلکله تعیش وهرکسه وعظ و نصیحت و مقیالک ایلدیکنی و پک چوق هممر اولدیغنی بیان ایتشلر در . قبری علی روایت طرسوسده در . حضرت لقمان اکثریا نصایحی کندو اوغلنه خطاباً سویلر ایدی بردفعه دخی (او غلم حنظلی ییدم و صبری طاندم فقر اضطراریدن زیاده آچی برنسنه کوردمم مقتضای قدر اگر فقیر اولور ایسک صاقین حالکی ناسه سویله مه تاکه سنی تقیص و تحقیر ایتیه لر سن مقصودینی یا لکز الله تعالادن طلب ایله قنغی کیسه درکه الله تعالادن سؤال ایتشد نائل مقصود اولماش) دیدی . بوکبی ده پک چوق نصیحتلری کتابلرده مسطور اولدیغندن صرف نظر اولندی .

§

﴿ لکام ﴾ — جبل دروزک عربان بیننده شهرت بولان اسم عتیقیدر .

§

﴿ لمظات ﴾ — اولیاء الله کرام حضراتنی ذاکر بر رساله در . (حلولی) کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ لوبون ﴾ — غاز اشعالنک موجدیدر (۱۷۸۵ م و ۱۲۰۰ هـ) ده احتراق اخشابدن حاصل غازلری تنویر بیوت و سائر ده قوللانق فکری برنجی دفعه اوله رق ذهننه سنوچ ایلدیکندن ۱۷۹۹ ده بوکشفنی دارالقنونه بیان ایدرک برسنه صکره تنویر و تسخیندن هرا یکیمنده مستعمل

التلرك امتیازینی الدی و ۱۸۰۱ ده برنجی تجر به سنی هاورده یادی ایسه ده قبول عمومی به مظهر اولدیغندن دها برچون تجر به لردن صکره کشفی نهایت انکاستره به کوتورمکه مجبور اولوب اوراده اکتساب موقعیت ایلدی.

§

﴿لوتر﴾ — المانیاده سر بستی مذهب افکارینی یعنی پروتستان مذهبنی میدانه چیقاران ذاتر (۱۴۸۳ م و ۸۸۸ ه) ده ساقس ده ایسلین شهرنده تولد ایلدی (۱۵۱۷ م و ۹۲۳ ه) تاریخنده پاپا بولنان اوننجی (لئون) المانیاه عفو و غفران معنوی بی مبشر اوله رق برکاغد کوندروب فقط بونده منفرتی ایکی فرقه اولان المانیا اهالیسندن یالکز دومنیکنلره تخصیص ایلدیکنندن فرانسیسکنلر کمال درجه منفعل اولمشلر ایدی بونلر بو وقوعات اوزرینه کندو فرقه لرینه داخل اولان (لوتر) ی دلیل اتخاذا ایدرک پاپانک معامله واقعه سنی رد و تزیفه باشلادیلر لوتر دخی بونی فرصت عدا ایدرک پاپانک خلافنده طقسان بش تکالیف مذهبییه شامل برجدول اعلان ایتدی و بونک اوزرینه المانیاده بولنان پاپا و کیلی لوتری چاغرته رق تکالیف مذکوره سندن رجوعنی بیان و تکلیف ایتدیسسه ده لوتر بوکا بردرلو احتمال ویره مدیکنندن فراره مجبور اولوب بالاخره ساقس الیکتوری حایه سنده بولندیغی حالده (۱۵۲۹ م و ۹۳۶ ه) تاریخنده مذهبنی کمال جمسارت و سر بستی ایله تکرار اعلان و تذکاره باشلادی بونک مذهبه (لوتریه) دیرلر.

باشلیجه اعتراضاتی روما کلیساسنه و پاپایه و مناسترلره نذر ایتک کبی شیلره و پاپاسلرک تأهل ایتاملرینه و هیئت رهبانیه مراتبنه ورهبان هیئتک اموال دنیویه بی تصرفنه اعتقاد مثالو عقائد خرسستیانیه اوزرینه در (عقائد کله سنده یکرمی برنجی نمویه دخی مراجعت بیوریه) پولیس و پتروس کبی قدما ی خرسستیانیه احترام و رعایتی دخی رد ایشیددی.

اوننجی لئون (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ ه) ده لوتری آفروز ایلدیسسه ده لوتر بوکا اهمیت ویرمدکن بشقه مقابلنده اولوقته قدر پاپا طرفندن صادر

اولوب زندنده بولنان اوراقی لاجل التحقیر آتشه یاقدی و مؤخرأً تکرار مجبور فرار اولهرق حامیسی بولنان ساقس الیکتوری زندنده طقوز آی اخنفا ایندی و بویام اختفاده عربنی بوشنه بکوره میوب اختراع ایندیکی مذهب جدیدینه دائر برطاقم کتابلریازدی وایام احتجایی آتلاندقدن صکره (وتبرغ) ه تکرار کیرهک اوراده وعظ ونصایحی اوزرینه برچوق طرفدارلر قزاندی که بونلرک ایچنده اسوج دایمارقه براندبورغ هس حکمدارلری کبی برطاقم بیوک ذوات دخی بولنقده ایدی بناء علیه لوتر بوقوتلی طرفدارلرینک سایه سنده کئندو مذهبداشرینک حریتنی میدان قودی مومی الیه فطرة غضوب و حدید مشرب اولدیغندن خصماسنی تحقیردن چکنز ایدیسده اهالی حقنده غایت فصیح و بلیغ برخطیب عدیم الاقران ایدی برچوق تألیفات براقشدر.

§

﴿لورد﴾ — اوزان عتیقه دن اولهرق بر قنطاری یوز لودره اعتبار ایتشلردر بو صورتده برقیه $(\frac{2}{11})$ لودره و برلودره (۱۷۶) درهم اولمش اولور. لودره رطلک غلطی اولقی احتمالی وارایسده اصل رطل بطمان دیمکدر واکثری ممالکده متخالف الوزندر.

§

﴿لورد﴾ — انکلترده مستعمل بر عنواندر عن اصل مالکانه اصحابنه ویریلور ایدی اولوقندن برونجابتک لفظ مترادفی اولدی الیوم بوعنوان لورد قاره سی دنیلان مجلسک اعضالرینه مخصوص صدر بعضاً عدلیه وخارجیه و بحریه ناظرلری کبی بیوک مأمورلرک عنوان رسمیملری اوزرینه دخی علاوه ایدیه بیلور.

§

﴿لوری﴾ — اون ایکی بیک کشیدن مرکب بر جمعیت مطربه آدیدر فرس پادشاهلرندن بهرام کور هندستانی ضبط ایتدیکی زمان اوراده بویه بر جمعیتک طوپدن اجرای آهنگ ایتدیکنی کوره رک بکنوب عودتده برابر کتورمشیدی. (لوری) طیور بحریه دن برقوشک دخی اسمیدر.

حتى

عاقبت اندیش اول ای دل چابک
یتشتم می سکا بو نمو نه لک
چقن لوری قوشی بولسه بریکک
پشین اولچر صکره یو طار دیمشدر

در

§

﴿لوزیان﴾ — مرعش وحوالیسنده حکومت ایدنلره مخصوص
برلقبدر بونلر برمدت قبریس جزیره سنی دخی حوزء تصرفه الوب
(۱۳۰۰ م و ۷۰۰ ه) تاریخی اثنالرنده منقرض اولمشرایدی .

§

﴿لوط﴾ علیه السلام — حضرت ابراهیم علیه التحیه والتسکیم
برادرزاده سیدر مشارالیه ایله برلکده ممالک کلدانیه دن فلسطینه هجرت
ایدوب فقط اورانک اراضیسی موجود دواب ومواشی به کافی اولدیغندن
(۳۵۵۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکیک اوتوز الی سنه مقدمنده عم
اکرمی طرفندن سدوم اراضیسنه کوندرلمش ومؤخرأ سدوم نواحیسی
اهالیسنه پیغمبر بعث بیورلمشیدی . اهالی مرقومه مشارالیهک دعوت
ووعظ ونصیحتنی عدم اصغادن بشقه بیک درلو معاصی ومناهی به جرأت
ایلدکلرندن (فامطرنا علیهم . الی آخره) آیت کریمه سی منطوق منیفی وجهله
غضب الاهی به اوغرایوب (۳۵۷۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکیک
اون طقوز سنه مقدمنده زیر وزیر اولدیلر مشارالیه اشبو وقعه هائله دن
براز اولجه حضرت ابراهیم نزدینه معاودت بیوروب سکسان یاشنده ترک
عالم فنا ایلشدر .

§

﴿لوغاریتمه﴾ — فن هندسه وحساب اربابنه مدارسهولت اولق ایچون
ترتیب اولمش جدولرددر بونی انکلیز ریاضیلرندن (ژان ناپیه) وجوده
کنوروب (۱۶۳۰ م و ۱۰۴۰ ه) تاریخنده وفات ایدن مهندس (هازی
بریغس) اصلاح واکمال ایلشدر بوفنی اکالده مشاهیر ریاضیین

اسلامیه دن کلبوی اسماعیل افندینک دخی خیلی معاونتی کورلمشدر .
کلبوی کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿لوقسانبورغ﴾ — فلنک دولتنده اداره مختاره مالک
بردوقه لقدر (۱۸۶۶ م و ۱۲۸۳ ه) تاریخنه دکین المانیا اتفاقنه داخل
ایدی جنوباً فرانسه شمالاً و غرباً بلجیقا و شرقاً پروسیا مالکیله تحدید
اولنور شرقدن غربه یوزاون و شمالدن جنوبه یوزاون ایکی کیلومتر و وسعتنده
اولوب یوز طقسان بش بیک نفوسی حاوی و مقر اداره سی لوقسانبورغ
شهریدر و طاعری اورمانلری چوق بر محل اولوب صغوغی شدید
واراضیسی غایت منبتدر .

بوراسنی برآرله لی فرانسلر الوب (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ ه) ده (ده فوره)
نامیله کندیو ایالتلری عدادینه ادخال ایلشدر ایکن (۱۸۱۵) ده یاپیلان
ویانه معاهده سی صورت مستقله ده المانیا اتفاقنه صوقدی و متعاقباً یوک
دوقه لیق نامیله فلنک دولتی اداره سنه ویریلوب ۱۷۶۷ ده لوندره معاهده سی
موجبجه بیطرفلیغی اعلان ایدلی .

(لوقسانبورغ) — لوقسانبورغ یوک دوقه لغنک مقریدر بروکسلک
جنوب شرقی سندن سکسان بش کیلو متروده اون ایکی بیک بش یوز نفوسی
حاوی اولوب آوروپانک المستحسن شهرلرندن بریدر .
(لوقسانبورغ) — بلجیقا دولتی تابعیتنده بریالتک دخی نامی اولوب
درتیوز اوتوز بیک نفوسی حاوی و مرکزی (آرلون) شهریدر .

§

﴿لوقه﴾ — اناجیل اربعه صاحب لرندن بری اولوب اوچنجی
انجیلی یازمشدر اصلی انطاکیه لی ایدی . حضرت عیسانک رفعندن
صکره (پولیس) واسطه سیله خرسه تیانلغی قبول ایلدیکی ظن اولینور
وعظ ایچون ۵۶ میلادنده یونانستانده واقع قورینت شهرینه کیدوب
۶۱ ده پولیسک روماده اسارته حصه دار اولدی صکره برچوق مملکتلر
طولاشه رق ۸۴ یاشنده اولدیغی حالده یونانستانده آقایی شهرنده قتل

اولندی • بهر سنده تشرین اولک اون سکنجی کونی یورطیسی طو تلقده در •
علامتی اوکوز •

§

لومباردیا — قرون وسطاده لومباردیا ایتالای شمالی
و وسطانک بر قسمی و همان ایتالای جنوبیدن مرکب اولوب اوتوزایی
دوقه لغه منقسم ایدی ایوم ایتالیا ده کائن قدیم قول سزالین و ایتالای
جنوبی خاصه بونامله مسمادر • اشو لومباردیا شمالا اسویجره غرباً ماژور
جنوباً (پو) نهری شرقاً منسیوا به محدود اولوب اوج ملیون نفوسی حاوی
و قری میلان شهر یدر • متعدد نهر لری و ماژور و سائر بومثالو خیلی کولری
و قتالری واردر هواسی طاغلرده صغوق و صحرالرده صبحاق و فقط عموماً
صاغلاندر و اراضیسی غایت منبت اولدیغندن زراعتده کمال ترقیسنه مبنی
نفیس برباغچه شکلی المشر اعلال یتشدیرر آرلری و سنوی ایکی
ملیون کیلو اییک حاصلاتی و باقر تیمور قورشون کور شاب مرمر معدنلری
و سائر معادن نافعه سی واردر و صناعتی ترقیده در •

لومباردیا قطعده سی غولواو رومالیر طرفندن اشغال اولندیغی حالده
لومباردر طرفندن (۱۵۶۸ م) تاریخنده ضبط اولندی و مؤخرأ
(۸۸۴ م و ۱۵۸ هـ) ده شارلمان الوب کیلف و ژبیلن لک محارباتی ائناسنده
مستقل اولدی لکن بواسعتلال ملوک طوائف حالنده بر استقلالندن
عبارت اولدیغنه بناء داخل قطعده بولسان بالمله لومباردیا حکومتلری
اکثریا بربر لیه محاربه دن خالی قالدیلر و اون دردنجی عصرده اکثریسی
ایمپراطور لک قوته قارشو دائرة اتفاقه کیره رک (۱۱۶۷ م و ۵۶۳ هـ)
تاریخنده اوچنجی الکساندر نام پاپانک جایه سی تحتده اوله رق برنجی لومباردیا
اتفاقنی تشکیل ایلدیلر و بواسعتفاق سایه سنده فردریق بار باروس نام المانیا
ایمپراطورینی بوزهرق استقلالرینی تصدیق ایتدیردیلر و اتفاق خارجنده اولان
لومباردیا حکومتلری دخی استقلال قزانان اشو میلان و ونیدک دوقه لقرینه
تبعیت ایتدیلر و اشو دوقه لقر نیجه انقلاباته اوغرامقله برابر برحقو زمان
استقلالرینی محافظه ایتدیلر سده جایه لری مسئله سی فرانسه ایله آوستریا
بیننده خیلی زمان منازعات شدیدینی موجب اولدقدن صکره (۱۷۴۸ م و

۱۱۶۱ هـ) ده آوستریایه ویرلدى و بواشاده دخی برقاچ انقلابه اوغرايوب نهـايـت (۱۸۵۹ م و ۱۲۷۶ هـ) تاريخنده ناپوليون واسطه سيله ساردنيا قرايئنه ترك اولندى .

§

❖ لوند ❖ — ايٲاليانجه ده شرقى معنا سانه اولوب و نديكلورك ممالك شرقيه دن الدقلى تفنكجى عسكـره علم شهرت اولمشيدى دولت عثمانيه دخی مؤخرأ بونامله بر صنف عسکر تنظيم ايلديسه ده بونلر صكـره ممالك محروسه ده صيانت يرينه اجراى خيانت وشقاوته باشلادقـلـرنـدن نظر دولـتـدن دوشوب (۱۷۶۴ م و ۱۱۷۸ هـ) تاريخنده طاغيدلدير .
بك اوغلنك اوتـه سنده و قـبـيله قشله لرى اولان محل اليوم لوند چفتلكى ناميله متعارفدر .

§

❖ لوندره ❖ — انكلتره دولتنك مقريدر . (تايمس) كهر ايكي ساحلى اوزرنده مبنى اولهـرق آورويانك الك زياده معهور ويوك شهريدر . ايكي يوز كيلومتر و مربعى اتساعنده اولوب اوچ مليوندن زياده اهالى يى حاويدر . معارفه دائر لايعد تأسيساتى وباخصوص اونالتى حقوق مكـتبـى ومكاتب طبيه وعسكريه وسائر هـسى وبرچوق جمعيات علميه سى واون سكر كـتـبخـانه سى وموزه خانه لرى ومـلت باغچه لرى ومتعدد جسر وتونل وليمـانـلـرى وتايمس نهـرى التـنده اولان ديوانخانه سى شايان تماشادر . سوافاقرلى واو وچارشولرى منظم ايسه ده مملكت غايت مغموم اولوب چوق آيلر برقالين سيس ايله انتظار ناسدن احتجاج ايدر وفابريقه لرده ينان كورلرك دومانى ايسه شهرى بشقه جه تلويث ايلر . صناعتى خيز كاله واصل وتجارتى بتون كره ارض اوزرنده منتشردر .

لوندره روماليلر زماننده اوفاق برقصه ايكن (۵۲۶ م) ده ايسقى قرايئتك موسسى اولان (ايركنوين) بورابى مقر اتخاذ ايدرك (الفرد) زماننده بتون انكلتره نك كرسى اداره سى اولدى و اخيرأ برچوق فلاكتله دوچار اولوب (۱۲۵۸ م و ۱۶۵۶ هـ) ده فوق الغايه بر قحط و (۱۶۶۵ م و ۱۰۷۶ هـ) تاريخنده يوز يك نفوس تلفنه بـادى اولان بر طاعون ايله نهايت درجه حال

خرابی به کلدی و برسنه صکره اوتوز بیک خانه بی احراق ایدن دهشتلی بر
حریقه طوتلدی و دواهی مذکوره دن صکره مملکت همان مجدداً انشا
اولوب اولوقدن برو رفته رفته شمیدی درجهٔ معمریه واصل اولدی .
انکلیرز لوندریه (لوندون) و (لاندن) دخی دیرلر .

§

﴿لویی﴾ اوندردنجی — فرانسه قرالیدر . (۱۶۳۸ م ۱۰۴۸ هـ)
تاریخنده تولد ایدوب ۱۶۴۳ ده بش یاشنده قرال طاندی اوند سکر سنه
صکره بالنس ادارهٔ امور به شایه رقی اسپانیا مصالحه سی عقبنده قراندیغی ایام
فراغ و مسالمتی تجارتی تأسیس ویر کولری تنقیص صنایعی ترویج اداره بی
اصلاح و قوانین معقوله وضعی مثللو اصلاحات داخلیه حصر و تخصیص
ایلدی بعده (۱۶۶۷ م) ده اسپانیایه تابع فلاندر ممالکنی و برسنه
صکره فرانسه قوتلغنی ضبط ایدوب مؤخرأ فلنک وانکلتره واسوج
دولترینک اسپانیا ایله وقوعبولان اتفاق و حرکاتی اوزرینه (۱۶۶۸ م) ده
فرانسه قوتلغنی اسپانیایه تارک بر عهدنامه امضاسنه مجبور اولدی و متعاقباً
بیطرفلغنه کوکنه رک (۱۶۷۲ م) ده فلنک دولتنه و براز صکره اسپانیایه
قارشو آچدیغی محاربه لری کمال غالبته بر حسن نتیجه ایصال ایلدیکندن
بیوک عنوانی اکتساب ایلدی و (۱۶۸۶ م) ده اسپانیا وانکلتره و فلنک
تکرار فرانسه به قارشو اشغال نأره کاروزار ایلرله (۱۶۹۷ م) ده کی (ریسویق)
معاهده سی حکمنجه مشارالیهک استرازبورغدن ماعدا کافهٔ ممالک جدیده سی
دول متفقیه ویرلدی و درت سنه صکره اسپانیا ایله یکی باشدن برارث
محاربه سی ظهور ایدرک بونک نتیجه سننده (لویی) فلنک و ایالتیابی دخی
غیب ایتدیسه ده مؤخرأ بر طاقم موقیعات عدیده ایله تلافی مافاته نائل اولوب
(۱۷۱۵ م و ۱۲۲۷ هـ) تاریخنده وفات ایلدی . مشارالیهک زمان
اداره سی فرانسه جه ال بیوک بر دور اقبال ترقی ایدی . خارجاً اعلای
شان و شوکته صرف وسع و غیرت ایلدیکی کبی داخلأ دخی بتون فنون
و صنایع و ارباب معارفی تشویقه بذل مقدرت ایلشدر . عالجیناب و شجیع
و وقور ایدی . مع ذلک استبدادکارانه حرکتدن کیرو طور میوب دائماً
(دولت بنم) دیر و ذوق و صفایی سور ایدی .

§

﴿لوی آوارس﴾ — فرانسه مورخ رندندر . ترتیب ایتدیکی
رومانا ریخنده حضرت عیسی علیه السلامک روما ایمپراطوری (تیر)
زماننده حاشا صلب اولندیغنی واولوقت قدس حاکمی (پیلاتوس) ایدوکنی
ویلاطوس حضرت عیسانک احوال و معجزاتندن تیره معلومات وروب
اودخی آنک کندو آلهلری عدادینه دخوانی تکلیف ایتدیکنی یازمشدر .
رومالور حکمدارلرینه و متغلبینه آله و نصف آله عنوانی ویره رک پرستش
ایتدکلرندن مورخ مومی الیه تیر دخی کویا حضرت عیسی علیه السلامی
پیلاتوسک اشعاری اوزرینه بو عنوان ایله قبول ایتدی دیمک استر .
حضرت عیسانک اولوقت سمایه رفع اولوب مصلوبک حضرت عیسیایه
شبهه دیگر برکسه ایدوکی لوندره کتبخانه عمومیسندن محفوظ برانجیلده
محرر و بو دخی قرآن کریمی مصدق ایدوکنی بر تاریخده (الجواب) غزنه سی
یازمشیدی .

§

﴿لهراسب﴾ — کیانیانن کیخسروک اوغلی و خلفیدر قامبوس
نامیله دخی یاد اولنور (۵۶۰۳ خ) ده یعنی میلادک بشیوز اوتوز بر سنه
مقدمنده جلوس ایلدی . سکر سنه تمتد اولان سلطنتنده یکریمی عصردن
زیاده تمتد اولان سلاله فراعنه یی محو و نابود ایدرک ممالک مصریه یی ید تظلمه
آلیدیغی صره ده و قتیله پدرینی بر قز ماده سندن طولایی آلداتمش اولان
فرعون رامسی قبرندن چیقاروب دو کدیره رک کویا اخذ انتقام ایتش
و مؤخرأ حبشستانه کیدرکن عسکری آجلقدن هلاک اولغه باشلادیغندن
قرعه ایله بر برلینی یمکه مساعده ایدوب بو حال ایله ناچار مصره عودت ایلدکده
اوکون اهلینک تصادفی اوله رق علی الاصول یاپدقیری یورطیی کندی
موقفیتسزلکنه رغماً یاپورلر ظنیله بر چوق آدمیری اولدیردکن صکره
کوردیکی بر رؤیا یا خود الیدیغی بر خبر مو حش اوزرینه فارسه عودت
و یولده وفات ایتدی . لهراسب غایت خونی و سفک دماء مجنونی اولوب
حیاتنده تحت ازدواجنه آلدیغی همشیره سنی و قرنداشنی ودها بر چوق
کیسه لری تلف ایتش ایدی .
لهراسبک مصر لولره غلبه سی عسکرینک اوکنه بر چوق اوکوز و اینسک

دیزه رك هجوم ايتكله اولمشدر . زيرامصرلور اولوقت اوکوز واینکه پرستش ایدرلر وزیاده سیله مقدس طوتوب هیچ بر وجهله تلف ایده منزل ایدی .

لهراسبك سبب عودتی اولان خبر موحشك نه اولدیغنی بيلك ایچون (سمیردیس) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ لهستن ﴾ — (پولونیا) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ لیونییداس ﴾ — جاهییر یونانیه دن اسپارت قرالیدر عجملك یونانستانه هجومنده آتله لیلرله متفق اولدیغندن یدى بىك كشی ایله ترموپیل دربندینى بكمکده ایدی فارس پادشاهی سرخس عساكر کلیه ایله دربند مذکوره کلوب (اکر بکا تسلیم سلاح و اطاعت ایدرسك سنى عموم یونان قرالی نصب ایدرم دیزه رك خبر کوندرمسی اوزرینه (سلاجى کل ده آل) سکا خدمت ایتکدن وطم ایچون اولمك خیرلورد) جوابيله مقابله ایدوب (۵۱۱۴ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیزو سکسان سنه مقدمنده عسکریله برابر محو اولنجیه قدر چالشمشدر . لیونییداس غایت حیتمند و غیرت و شجاعتده بینند بر ذات ایدی . معیتنده بولنان عسکر کندولرینك برفاچ بىك قاتی اولان فارسولردن اورکوب دشمن پك چوق مزراقلى کونشی طوتوش دیملرینه جواباً مومى الیه (اشته ده اعلایا حاضر کولکده محاربه ایدرز) دیمشدر .

§

﴿ لییریا ﴾ — کینه شمالیده واقع امریقا مستملکتندن اولوب انکلیز مستملکتندن سیراثئون و پالماس بورنی بیننده واقع و اوچ یوز بىك نفوسی جامعدر مقرى مونرو ویا شهریدر بوراسى امریقای مجتمعه طرفندن اطلاق اولنان سیاه اسرابی اسكانه تخصیص ایدلایکندن سربست یری معناسنه اوله رق لییریا تسمیه ایدلمشدر اشبو مستملکات (۱۸۲۰ م و ۱۲۳۶ هـ) ده تأسیس اولندی (۱۸۴۸ م) ده برقانون اساسی وضع

ایدوب اشبو قانونی سنه مز بوره ظرفنده انکلیر و فرانسر و بلجیقا دولتری
دخی تصدیق ایلدیلر . بو قطعه یه ذخیره ساحلی دخی دیرلر .

§

﴿ لیبی ﴾ — افریقانک نام یونانیسیدر خصوصاً بونامدن مصرک
غربنده واقع ممالک یعنی برقه چولی طرابلس ولایتی کردغان دارفور و سائر
اکلاشیلوردی مؤخرأ لیبیای داخلی و خارجی ناملری ظهور ایدوب اولکندن
اطلسک جنوبنده واقع فاس جنوبی و صحرا و ایکنجیسندن فلسطین و یاسوریه
سواحلی مراد اولتغه باشلادی مؤخرأ بودخی علیا و سفلا نامرله ایکی یه منقسم
اولشدر . الیوم طرابلس غرب و تونس و مصرک کیر و سنده اولان و صحرای
کبیرک جهت شرقی و شمالیسنده بولنان اراضی یه منحصر قالدی .

§

﴿ لیبیاس ﴾ — ککبوزه و ملحقانک نام قدیمیدر .

§

﴿ لبدیا ﴾ یاخود (لیدی) — آیدین و صاروخان سنجاقلرندن
وحوالیسندن عبارت برقطه نك اممیدر اشبو قطعه ده و قتیله متشکل
لیدیا حکومتی برارهلق اناطولینک قزل ایرماغه قدر ممتد اولان ممالکنی دخی
ید اداره یه آلمشیدی . لیدیا حکمدارینک مقر اداره سی سارت شهری اولوب
بورانک اهالی قدیمه سنه مالونی نامی ویریلور ایدی بودروم از میر میلاس
ساقز سیسام لیدیانک مشهور شهرلرنددر . بوراده (آتیدیان) نامنده بر سلاله
حکمرانی دهاکلوب (۴۰۱۳ خ) ده یعنی میلادک بیک بشیموز سکسان بر سنه
مقدمنده شهرت بولش واشبو سلاله دخی ایکی یوز سکسان یدی سنه دوام
ایشدکن صکره حکومت هر اقلیدلره یکمشر . (سارت) کله سنه نظر
بیوريله .

§

﴿ لیزاندر ﴾ — اسپارت جمهوری سرعسکرلرنددر یکرمی
یدی سنه دوام ایدن (پلوپونیسو) محاربه سنک نتیجه سی اولق اوزره
(۵۱۹۰ خ) ده یعنی میلادک درتوز درت سنه مقدمنده آتیه بی ضبط و اداره
مملکتی ارخون نامیله اوتوز نفر معتبرانه تودیع ایدوب آتیه لیملری پیره

استحكاماتك هدمى واون ايكي-دن زياده حرب سفينه سنك تركى كې بر طاقم شرائط ثقيله مصلىخانه يه ربط ايتش و اتنه لولرى اسپار تيليرك اولكى صلح رجاسنى قبول ايتدك رينه نادم و پشيمان ايتلشدر .

§

﴿ ليزبون ﴾ - پورتگيز دولتنك تاج نهري اوزرنده ايكي يوز طقسان بيك نفوسى جامع مقر حكومتيدر و درجه درجه يانلش اولديغى سن غايت كوزل بر منظره سى واردر و استحكاماتى و تجارت موقعلى و قرال سرايلرى و ترسانه سى شايدان نظر در و فنون و بحرى آقاديملى و رصده خانه سى و طوپ و رسم و استحكامات آقاديمى و اصلزادكان مكنى و درت كتنخانه سى و بانقه لرى و طوپ و باروت و پورسلين بيوك فابريكه لرى اولوب سائر هر نوع تأسيساتى يولنده در و تجارتى غايت جسيمدر . افسانه يه كوره ليزبونك (اوليس) طرفندن تأسيس اولنديغى مروى ايسه ده فيكه نيلرك تأسيساتى جله سندن اولسى قوياظن اولنور .

ليزبون (۷۱۶ م و ۹۸ ه) ده اندلس حكومت اسلاميه سى طرفندن ضبط اولندقدن صكره كسب اهميت ايتلشيدى مؤخرأ يعنى (۱۱۴۷ م و ۵۴۲ ه) تاريخنده پورتگيز قرالى برنجى القونس اسلامدن استرداد ايلدى . ليزبون برچوق حركت ارضه دوچار اولوب خصوصيله (۱۷۵۵ م) زلزله سنده كاملاً منهدم اولمشدر . عربلك (اشبونه) ديدكلى بودر .

§

﴿ ليشتن ستن ﴾ - اوستريا نيم مستملكاندن مستقل بر بلكلدر مالك اولديغى يوز يمتش سكر كيلومترو مر بى اراضيده طقوز بيك نفوسى و قرق درت بيك فيلورين واردات سنويه سى واردر اوستريا عموم كر كلى اتحادينه داخل بولنديغى ايچون اوستريا دولتى اشبو بلككه سنوى اون التى بيك فيلورين اعطا ايدر .

§

﴿ ليغوريوس ﴾ - ارباب نفاقدن بريدر روم فترتى اثناسنده يعنى (۱۸۲۰ م و ۱۲۳۶ ه) تاريخنده يونانستاندن ممالك عثمانيه منتشر فساداتده

اشتراکی واستانبولده دخی براختلال احداثه انهمای تین ایلدیکندن قوش اطهسی وادرنه مته پولیدرلیله برابر اعدام اولندی .
 روسیه سفیری بوباده کی اعتراضه مقابل هر دولت کندو تبعه سنی تریه ده مختاردر جوابنی المسی اوزرینه قطع مناسبات ایدرک بوغاز ایچنه چکلدیه ده ایلروسنه کیده میوب انجق بوحرکتک روملر حقده غفوعومی اعلانه برابر مداری اولدی .

§

﴿لیقااونیا﴾ — قونیه سنجاغندن عبارت برقطعه قدیمه در رومالوره انتقالندن اول براداره خصوصیه به مالک ایدی .

§

﴿لیقورخ﴾ — اسپارت حکمداری متوفی پولیدقنک قرنداشیدر متوفان مرقومک زوجه سی بوکا (ا کر بنی تزوج ایدرسکز قارنده کی چوجنی تلف و سلطنتک سزه توجیهی تسهیل ایدرم) دیمش ایسه ده قبول ایتیوب وطنک سعادت حالتی التزاماً کرید و مصرده اون سنه سیاحتدن صکره ایرالرک قانوننه موافق بر قانوننامه تنظیم ونشر ائیش والک صکره برماده دن علولایی کمال درجه متأثر اولغله کندی کندیسنی تلف ایتشدرد . نواعاما خلاصه سی قانون کلمه سنده محرر بولنان قانون مزبور اسپارت جهوری بیلنده لبقورغون نامیله بر چوق زمانلر مرعی الاجرا ایدی .
 (قانون) کلمه سنه نظر بیوربله .

§

﴿لیکتور﴾ — روماده باشلیجه حاکمری محافظه ایتک و اوکلرنده کیتک ایچون مأمور ضابطلردر دیکتاتورلرک اوکنده یکریمی درت وقونسالرک اوکنده اون ایکی و پرتورلرک اوکنده التی نفر لیکتور یورر وهربرینک بلنده برر بالطه والرنده برر دسته چبق بولنور و حاکمرک یولی اوزرنده بولنان غلبه لکی بونلر دفع ایدر و حاکمک زیارتنه کیتدیکی قیوی اودسته لرله بونلر جالار وطباق ییه جکری بونلر دوکر و باشی کسیله جکری بونلر کسر الحاصل بزم اسکی قواصلریز کی هربر اجراائی بونلر پیار ایدی . لیکتور لاتیججه باغلاچی معناسنه در .

§

﴿ لایلا خانم ﴾ — شاعره مشهوره در صدور عظامدن مورلی زاده حامد افندیك کریمه سی اولوب اقباسندن کیچه جی زاده عزت منلا واسطه سیله تحصیل معارف ادبیه ایلش وبر مرتب دیوان براغوب (۱۸۳۰ م و ۱۲۴۶ هـ) تاریخنده وفات ایتشدیر .

§

﴿ ایمنوس ﴾ یاخود (لیمنی) — بحر سفیدده ایمروس وسمادرك اطه لری جنوبنده بر جزیره در . وقتیه وولقانلری شامل اولدیغندن یونانلرك اعتقادنجه وولقان و آتش آلهنك مقری عد اولنور ایدی . لیمنی عن اصل پلازیئر طرفندن مسكون اولدیغی حالده هنوز معلوم اولمیان بر سببه مبنی بونلر بر کیچه ده قاریلری معرفتیه کاملاً قتل ایدلشلردر . اشبو وقعه مدهشه اوزرینه اورایه ارغنوتلر نقل وتوطن ایتدیلر . بوراسی (۵۰۸۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز اون بر سنه مقدمنده برنجی دارا و بر سنه صکره آتله لیلر طرفندن ضبط اولنوب دردنجی اهل صلیب محاربه سنه قدر دخی شرق ایمراطورلرینه تابع قالدیغی حالده (۱۴۷۸ م و ۵۸۸۳ هـ) ده وندیكلرله و آنلردن صکره حالا متصرفی اولان دولت علیه عثمانیه اداره سه انتقال ایتدی . ایوم ایکی یسك نفوسی حاوی وغیر مزروع وخراب بر حالده در و ستمه سی چوق ایسه ده همت اولندیغی حالده هواسنك اصلاحی وزراعت وحرثله اهالیسنك اقداری ممکندر .

§

﴿ لیمیا ﴾ — بعض حیوانات بریه وبحریه یاغلری واجزای سائر ایله اعمال اولنان قتیل و یوارلاقلرك اشعاندن عبارت بر طاقم او یونلردر که بوکا آتشبازلق نامی ویرسه مناسب اولور بونلرك بعضیسی یاندیغی محله بولنانلری ملکه صورتده کوستر و کیمسی دخی صواچینده و سائر بو کبی مانع احتراق واشتعال یرلده ینار و تحف تحف شکلور ورنکلر کوسترر ایمش .

سیمیا کرانك وقتیه غایت مکتوم طو توب درلو اشاراته ستر ایلدکری خلطیاتدن اولوق اوزره (اسفیداج ویمورطه آغی و سخاذن مرکب ایله قارشیدیریلوب برکتان بزینه صارلدیغی حالده روغن زیبق ایله یاقیلور ایسه غریب شکلور مشاهده

اولنور) ایش و (قرمزی زرنیخ ایله شب یمانی بر مقدار او **کوز اودی** و (حی العالم) عصاره سیله خیر ایدیلوب ال آیهلرینه سوریلور ایسه اله آتش آلنور یانمز) ایش . شمدی دخی بویولده ترکیبات موجوددر .
ازجمله (شیمی آموزانت) ده محرر اولدیغی اوزره مرجک قطعه ده اوفادلس متعدد فوسفور دانه لری سونماش کرج توزندن معمول خیردن بیوجک نخود قدر یاپیلان حبل دروننه بر جهتی آزاجق خارجه قالمق اوزره صوقیلوب اشبو حبل دخی اشاغیسی ککیش یوقاروسی طارواونجه بر شیشه دروننه بر طبقه کرج توزی و بر طبقه حب اوله رق وضع و شیشه نك اغزی منطار ولوله جی چاموریه محکم سد و منطارك اورتیه سنده بر اغیله جق اینجه دلیکدن ایچنه بر قومناستیق بوری ادخال ایدیلوب بورینك او بر اوجی دخی صو طولو بر کاسه نك ایچنه قونیلور و بورینك اغزی صویك سطحه قریب بر محمله بر اغیلور و بو حال اوزره مذکور شیشه خفیف آتش اوزرنده تسخین ایدیلور ایسه دروننده حاصل اولان هوا بوریدن طولاشه رق صویك یوزینه حقیقه رق هوا ی نسیمی ایله بر لشه جکی جهته نوره مشابه و بر برینی متعاقب بر چوق حلقه لر حقیقه باشلار . بونك ده ا تحفلی وارددر .

§

اینه ﴿ — اسوج طبعیونی مشاهیر ننددر (۱۷۰۷ م و ۱۱۱۹ ه) ده راشولد تولده و (۱۷۷۸ م و ۱۱۹۲ ه) تاریخنده وفات ایلدی فقیر بر چوبانك اوغلی وقونده جی شا کردی ایدی مؤخرأ درجه ذکوتنی تقدیر ایدن بر قریبی واسطه سیله تدرس علومه مشغول اوله رق خصوصافن نباتاته اکتساب نصاب فیض و کمال ایلدی بنا برین (۱۷۳۲ م) ده لاپونیا ممالکی نباتاتی نظر تدقیقندن کچورمکه مأمور اولوب بر مدت صکره فلنکه کیده رك اوراده علم طبی دخی او کردند بعده انکتره و فرانسه یی کزه رك مملکتنه کلوب قرال حکیمی و (۱۷۶۱ م) ده اوبسال مکتبته نباتات معلمی نصب اولندی . اوتوزیدی سنه امتداد ایدن بو مأموریتی ائشاده نباتاتی صنوفه تقسیم و علم نباتاته مخصوص سهل الحفظ قاعده لر وضع و علم حیوانات و معادنی اصلاح ایشلدر .
باشلیجه تألیقاتی (اولا) اصول طبیعه . که بونده مواید ثلثه نك اصول

تقسیماتی بیان ایدر . (ثانیاً) فن نباتاتک اساسنه دائر اثری که بواسطه ایله علم نباتاتی تشکیل ایدن قواعدی تعریف ایلر . (ثالثاً) نباتات کتبخانه سی که بونده نباتاته دائر اولوقته قدر انتشاره چیقان آثاری تعداد ایدر . (رابعاً) تقسیمات میوه که بو اثرنده نباتاتک انواع ومیوه سنی تقسیم و بیان ایدر . (خامساً) فلسفه نباتیه که بونده دخی کافه تألیفات وآثارینی بربرینه ربط والحاق ایلر . تألیفاتک اکثریسی طبع اولمشدر .

مومی ایله رطوبت هوا و سیاله الکتریقیه و حرارت و ضیا کی بر طاقم اسبابدن ناشنی دائماً آچیلوب قیامتده اولان ازهارک اشبو آچیلوب قیانشلرینی تدقیق وساعات یومیه دن قغیسنه مصادف اولدیغنی ضبط ایدرک (تقویم الازهار) نامنده بر جدول دخی تنظیم ایتشددر .

(جدول مذکور زوالی ساعت حسابله شویله در)

کونوز ساعت	کیجه ساعت
۱ بقلة اليهودیه	۱ اوبلیت (قرنفیل)
۲ کچی صفالی	۲ قره پیداجر
۳ بقرید کبیر	۳ هندبا پیراقلی
۴ چادر چیچکی	۴ الیس (سله مذهب)
۵ قره پلید سققی	۵ کیجه صفا
۶ اسقورچینا	۶ ابره الراعی
۷ نیلوفر	۷ زعفران
۸ استلاریا	۸ فیقوید لیلی
۹ بیانی نرکس	۹ نیکطانت
۱۰ فیقوید پالولیتان	۱۰ ارغوانی چادر چیچکی
۱۱ ساعت اون برخانمی	۱۱ سلیق (قرنفیل)
۱۲ بوز چیچکی	۱۲ بیوک پیراقلی قاققوس

§

﴿ لیوادیآ ﴾ — یونانستانده برشهردر کندو نامیله مسمی برکوچک ایرماق اوزرنده اولوب آتته نک غربندن طقسان کیلومتروده کائن واون

بيك نفوسى حاويدر دولت عليه اداره سنده ايكن والى مقرى ابدى وقتيله خيلى معمور اولوب يونانيلرك اختلال و محاربه سى ائشاده خرابه يوز طوتمشدر اسكى يونانيلر زنده شهرت شعار ترو فونوس مغاره سى بوشهر جوارنده بولنور .

§

﴿ ليورپول ﴾ — انكلتره ده بر شهر شهيردر لانقاسترك جنو بندن التمش بش لوندرك شمال غرييسندن ايكي يوز سكرسان كيلو متر و مسافه ده و مرسى نهرينك صاغ جناحى اوزرنده مېنى اوله رق درت يوز بيك نفوسى حاويدر و مرسى نهرندن متشكل ليانى اولوب اطرافى استحكام ايله محاطدر بولنردن بشقه مملكتهك بر قسمى تحتندن مرور ايدر بيك سكر يوز متر و طولنده برتونلى و مانجستره شمندوفرى و علمى جعيتلى و مصر آثار عتيقه سنه مخصوص موزه خانه لرى و نباتات باغچه لرى واردر و تجارتى واسع و صنايعى زياده و متنوع اولوب شكر و چوملك و انكلتره جه المشهور اولان جام و صابون قابريقه لرى مكملدر .

اون اوچنجى عصرده ليورپول بالقجيره مخصوص بر قصبه جقدن عبارت اولوب (۱۷۰۰ م و ۱۱۱۲ هـ) تاريخنده بش بيك نفوسى وار ايكن (۱۸۰۰ م) ده يتمش بش بيكه بالغ اولدى و (۱۸۴۲ م) ده قسماً بحرق اولديسه ده ينه سرعتله تلافى مافات ايلدى .

§

﴿ ليويانغ ﴾ — (۵۳۹۲ خ) ده يعنى ميلادك ايك يوز ايكي سنه مقدمنده چينده خان سلاله سنى تشكيل ايدن ذاك اسمى اولوب عنوانى (قاوها آتفتى) در اشبو سلاله درت يوز يكرمى سكرسنه پايدار اوله رق چين ممالكنى بحر حزه قدر توسيع ائشدر . مؤسس مو مى اليه ارباب معارفه چوقر غبت ايدرايدى زماننده چين اها ليسنك ذهننه علوم و معارف هوسى كيرمش و آصمه كوپرلر احداث اولمشدر .

(ل) حرفنده اولان ممالك دولت عليه

اسم واعتباری	در قضا	درلوا	درولايت
لاپسکی	قضا	بنغا	قره می
لادیق	قضا	اماسیه	سیواس
لازقیه	مرکز لواء	لازقیه	سوریه
لازستان	مرکز لواء	لازستان	طرزون
لاشید	مرکز لواء	لاشید	کرید
لجون	ناحیه	عکا	سوریه
لحیه	قضا	حدیده	بن
لد (رمله)	ناحیه	قدس	قدس
لریوس	قضا	ساقز	جزایر بحر سفید
لسقویک	ناحیه	بانیه	بانیه
لش	قضا	اشقودره	اشقودره
لفسکه	ناحیه	بروسه	خداوندکار
لمنی	مرکز لواء	لمنی	جزایر بحر سفید
لقظه	ناحیه	سلانیک	سلانیک
لوادیه	ناحیه	سرفیجه	سرفیجه
لوک	ناحیه	بنغازی	بنغازی
لوله برغوسی	قضا	قرق کلیسا	قرق کلیسا
لوده	قضا	مناستر	مناستر
لیت	قضا	جده	حجاز
لیجه	قضا	دیاربکر	دیاربکر

حرف م

﴿ مائده ﴾ — حوار بونك امر دينده قلوبنى تأمين ايچون حضرت عيسى عليه السلامه نازل اولان سفره در كتب تفاسير وسائره ده نقل اولديغنى اوزره بوسفره حضرت عيسى واصحابى سمايه نظر ايدرلر ايكن ايكي بلوت اراسنده اينوب اوكرينه قوندى عيسى عليه السلام دمان صكره اوزرندن اورتوسنى آچدقده دروننده پولسز و قيلچقسز ياغى طاملر پشمش بالق ظهور ايدوب اشبو بالغك باشى اوجنده طوز وقويروغى طرفنده سرکه و اطرافنده پراصه دن ماعدا جله سبروات وار ايدى بوندن بشقه بش عدد يوققه اككى دخی اولوب بر ينك اوزرنده زيتون ايكنجيده بال اوچنجيده ياغ در دنجيده پياز بشنجينك اوزرنده پاصديرمه موجود ايدى حوار بوندن شمعون ديدى كه (ياروح الله بونلر دنيا طعامندنى يا آخرت طعامندميدر) عيسى عليه السلام (هيچ برندن دكلدر بلكه الله تعالى بونلرى قدرتيهله اختراع ايتشدر استديككزى يك واللهم شكر ايدك كه ازدياد نعمتى موجبدر) بيوردى انلر تكرار (ياروح الله بو علامتدن بشقه بزه بر نشان دها كوستر مكرزى استرز) ديدكرنده حضرت عيسى سفره ده اولان بالغه باذن الله تعالى ديريل ديمكله فى الحال بالق حركته كلوب بعده ينه اولكى كبي اول ديدكده پريان اولدى بوسفره كون آشورى قرق كره نازل اولوب اندن هر كس تساول طعام ايدرلر ايدى وزوال وقتنده اوكلرندن اوچوب باقه قالورلر ايدى بيك اوچ بوز كيسه نك مذكور سفره دن اكل ايلدكلى

حالدہ درونندہ کی طعامہ قطعاً نقصان کلامشدر اکل ایدنلرک فقراسی غنی و مریض و علیلاری شفایاب اولورلرایدی بعده عیسی علیہ السلامه (بنم مائده می فقرایه ویر اغنیایه ویرمه) وحی جلیلی وارد اولغله بو حکمدن منفعل اولان کیسه لر مائده می سحره جل ایلدکلرندن سکسان اوچ کیسه خنزیر صورتنه مسخ و اوچ کون صکره جله سی هلاک اولدیلر .

§

﴿مائده سلیمانی﴾ — اسپانیاقرانلک پای تختی اولان طلیطله شهرینی (۷۱۱ م و ۹۳ هـ) تاریخنده قبضه تسخیره چکورن عساکر اسلامیه نك اولوقت اغتنام ایتدکلری زمرددن مصنوع التمش ایاقلی برسفره نك اسمیدر موسی بن نصیر ایله طارق اشبو مائده ماده سندن طولایی شامه جلب و محاکمه اولنش ونهایت طارق حقلی چیقوب موسانك سبب عزلی اولمشیدی . اول وقتکی روایت کوره اشبو مائده حضرت سلیمانن قالمه بر اثر نادیده ایمش .

§

﴿ماون﴾ — (۴۰۱۵ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیک بشیوزیتش طقوز سنه مقدمده لیدیا حکومتی تشکیل ایدن ذاتدر بونك اوغلی آسیادخی حکومت مذکوریه (آتیس) نامنی ویرمشیدی . (ماون) زماننده لیدیا به بر قحط ظهوری مناسبیله تبعه سنك اکثریسنی طرد ایلدیکسندن اهالی مطروده دخی تدریجاً اطهره و افریقا و ایتالیا به طاغملشدر .

§

﴿ماتم﴾ — سوکیلی بر شخصك فقدانیه یورکده بر اقدیغی اثر حزن و کدرک صورت اظهاری اولوب بوده زمان و محله نظراً مختلفدر اسرائیلیر اقربا ویا دوستلرینك وفاتنده البسه لرینی بیرته رق و باشلرینه کل ویا طپراق سرپه رک واذای نفس ایچون چپلاق تنلری اوزرینه سرت قوشاق قوشانه رق و ناله فریاد ایدرک کیدرلر ویرله یاتوب کوکسلرینی دوکرلر و صقال و صاچلرینی یولارلر و بوماتمی یدی کوندن یتش کونه قدر سوردرلرایدی مصرلیلر یهودیلرک عین ماتملرینی اجرادن فضله بتون قاشلرینی تراش ایلرلر و اجرته متعدد (نوحه کر) لر طوتوب جنازه نك اوکی صره نالان و کریان

وميتك برطاقم اوصافنى ذكر ايله حقنדה ثنا خوان اولورل ايدى بونوحه
كرلك ايچنده اوچ بش يك غروش اجر تيليرى دخی بولور ايدى .

(بردفعه مصر خاندانندن بر كيمسه وفات ايتكله بر معتاد اجراى مراسم فریاد
ايچون اك مشهور بر نوحه كره آدم كوندردل كده » بن بوكون صنعتى لایقیله
اجرايه مقتدر دكلم بنا برین كیدوبده شهرتمى ضایع ایتك استم زیرا بوكون
زوجه م وفات ایتشدر بو مسرت اره سنده لایقیله ماتم اجرا ایتك قابل
اوله مز « جوابنى ویرر)

یونانلیلرده ارککار صاچلرینی اوزادیرلر وقادینلر ایسه بالعکس صاچلرینی
تراش ایدرلر ایدى رومالیرك ماتمی اون آی متمد اولوب بو ائشاده شیون
وماتم اصحابی شلکک و یوم مخصوصلر و او بونلردن امتناع ایدرلر و صقال
ویقیرینی بر هیئت غیر منتظمده براغیرلر ایدى قرون وسطاده علامت ماتم
اولمق اوزره قادین وارکک کور کسز کزدرلر و صر تلی اوزرینه ایندیرلش بر نوع
تاقیه کیرلر ویوک ماتلمده اوچ آی یوگدن معمول البسه کیوب ماتمک نصفی
اولان بر بیچق آی ظرفنده رنگنی سیاهه و دیگر نصفی اولان بر بیچق آیتده بیاضه
تحویل ایدرلر ایدى . الیوم فرانسه ده ماتملرك مدت معینه سی بر زوجك
وفاتنده برسنه التی هفته ویدر ووالده و زوجهنك فقدانده التی آی و بر جدك
وفاتنده درت بیچق آی و همشیره و برادر ایچون ایکی ماه و عوجه و تیره
ایچون اوچ هفته و عوجه زاده ایچون اون بش کوندر . حکمدار دأره سنده
مدت ماتم اراده حکمداری ايله تعیین ایدیلور ویوک ماتم ایکی ماهیدن
التی ماهه و کوچك ماتم اوچ کوندن یکرمی بر کونه قدر تمدید اولنور .
بالجمله آوروپا و آمریقا ده ماتلمده اکتسا اولنان رنگ سیاهه ایسه ده ماتملرك
ایلك زمانلردن صکره سیاهه یرینه پارلاق رنگر کیلمی مجازدر . مصرده
ماتم اثوابلرینك رنگی صارى و ممالك زنجیه ده کل رنگی و چینده و ژاپونیده
بیاض ایمش .

§

﴿ ماتم کربلا ﴾ — عید غدیر کله سنه نظر یوریه .

§

﴿ماجوج﴾ — ماغونك ياخود مانجونك معربى اولقى كرك كله رينه
مراجعةت بيوريله .

§

﴿ماد﴾ — يافت بن نوحك دردنجى اوغليدرد آوان تفرقه
منسوبائيله ايرانك جانب شماليسنه كيدوب خراسان الكاسنى مقراتخاذ ايتشيدى
ماد ديلم وامثال قبائل بونسلدندر .

§

﴿ماداره﴾ ياخود (ماده را) — شمنى داخلنده برجسيم قريه نك
وپورتكىز مستلكاتندن افريقايه منسوب برطاقم اطهرك نام مشتركيدرد قريه
مزبوره و قتيله منابع فحشياتدن بر موقع مشهور اولديغى جهنله شمنى يه كيدنله
(ماداره يه واردكى) ديو طاقيلورلر ايدى . تركيسى دخی واردرد .

§

﴿ماداغشقار﴾ — بحر محيط هندیده واقع جزائر دن برى والک جسيى
اولوب افريقاى شرقيدن التيوز كيلومترو عرضنده اولان و موزامبيق
قنالى دنيلان بوغاز ايله فصل و تفريق اولنشدر الان بش مليون نفوسى
واوچبيك متروندن درتبيك مترويه قدر مرتفع طاغلى حاويدرد هواى حار
وسواحلنكى مهلك در طپراغى منبت ايسه ده اهالىسى اصول زراعتى بويله
بيلدكلرندن منافعى استحصال اولنه مامقده و كثر اوزره بولنان باقرو قورشون
وقلاى و تيمور و جيوه معدنلرندن يالكز تيمور معدنى ايشلدلىكده در . جزيره
مزبوره (۱۵۰۴ م و ۹۱۰ هـ) تاريخنده پورتكيزلو قپودان (لورانزو)
طرفندن كشف اولنمسيه فرانسه نك مطمح نظرى اوله رق اون التجى عصر
ميلاديه دردنجى هازرى نام فرانسه قرالى جزيره نك (تلتنك) و (تاماناو)
و (قووالپوانت) كې باشليجه مواقعى اله بكوردى و (درفين) موقعنده
برقلمه دخی تأسيس ايلديسه ده (۱۸۳۱ م و ۱۲۴۷ هـ) تاريخنده انكليزلك
تحريركيه (اوواس) نام عشيرتك واقع اولان هجوئى اوزرينه مواقع مزبوره
فرانسزلك يدندن چيقدى ومؤخرأ دخی (راداما) نام رئيسك اثر رويت

ودر ایتی اوله رق حکومات متفرقه برلشدیرلکله بر حکومت جسیه و مستقله
عدادینه داخل اولدی . (حکومت) گله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ مادر اس ﴾ — هندستانده بر شهر در بوشهر مادر اس ایالتنک
مرکزی اولوب قورومندیل ساحلی اوزرنده واقع و پوندشیرک شمالندن
یوز اوچ و قالکوتنک جنوب غریسندن یک الی یوز اوتوز کیلو متروده
ویاض و سیاه قصبه لیه برابر بشیوز یک نفوسی جامعدر . اطرافنده
بولنان اراضی غایت قوراق اولدیغندن قابل زراعت دکل ایسه ده نباتات
باغچه لری و صنعتی و باخصوص اقمشه قطنیه سی رواجلیدر تجارتی
واسع اولوب اینجو صدف چوید خام پموق توتون اخراج ایدر متعدد
غزته لر چیقار . جوامع و کلیسا و یتخانه و رصدخانه سی مکملدر . مادر اس
وقیله هند حکومتلرندن بری اولان (قارناتیق) ک مقری ایدی صکره یعنی
(۱۶۳۹ م و ۱۰۴۹ هـ) ده انکلیرزه یکدی که الیوم انکلیرلرک هندجه برنجی
مستملکاتی عداولنور .

§

﴿ مادرید ﴾ — اسپانیا دولتنک مقری و یکی قسطل و مادرید
ایالتنک کرسی ء اداره سیدر درت یوز التمش بش یک نفوسی جامع اولوب
اطرافی اون بش قپولی بر سوا یله محاطدر سوقاقری کنیش و منتظم ایسه ده
قالدیرملری بوزوقدر . موزه خانه سی ترسانه سی ضربخانه سی متعدد
شمندوفرلری فنون آقادمیسی صنایع نفیسه آقادمیسی یدی کتبخانه سی بر
رصدخانه سی نباتات باغچه لری مکاتب متنوعه سی فابریقه لری مطبعه لری واردر
و تجارتی وسط خالده در .

مادرید رومالیسلر زمانده برقریه دن عبارت اولدیغی حالده اهل اسلام
ضبط و تحکیم ایدوب (مجریط) نامنی ویرمشرلر و صکره اسپانیولر تحریف
ایلشلردر . (۱۰۸۳ م و ۴۷۶ هـ) ده التجی الفونس طرفندن اخذ
واسترداد و (۱۵۶۰ م و ۹۶۸ هـ) ده (تولید) ه بدل بتون اسپانیانک مقر
حکومتی اتخاذ اولندی . (۱۸۰۹ م و ۱۲۲۴ هـ) تاریخنده فرانسزلر
بورایه کیروب برسنه صکره ینه تخلیه ایلشلر ایدی . بوراسی اندلس

دولت اسلامیہ سیالندہ ایکن حکمای اسلامیہ دن امام الریاضین ابو محمد
مسئلہ کی مشہور ذاتلر یتشدیدی .

§

﴿مأرب﴾ — یمندہ و قتیلہ مشہور شمڈی مفقود برشہردر ہونی
علی روایۃ (سباء بن یثحب) بنا و مقر حکومت اتخاذ ایدوب اوست طرفندہ
ایکی طاغ اراسندن کلان (سیل عرم) کہ تہلکہ سنی دفع ایچون دخی
برطاغدن برطاغہ زفت ایلہ ملصوق عظیم طاشلرلہ سد یاپدیری دیگر
روایتہ کورہ سد مذکورک تملرینی مومی الیہ آتدیروب اخلافی معرفیلہ
تدریجاً اکال اولندی بعضیلری دخی اخلافندن یعنی ملوک جیریہ دن
(بلقیس) نام خاتون یاخود (لقمان بن عادیا) یاپدیری دیرلر .

مأربك حوالیسی فوق الغایہ منبت و بساتین و مذارعی معمور و میوہ سی
مبذول و مشہور ایدی اہالی ہونلرک شکرینی ادا ایتدکلرندن حکمداران
مومی الیہمدن (عرومزقیقا) زمانندہ سد مذکور یقیلوب مملکت و اہالی
و حیوانات و مزارع کاملا صوالتندہ تلف اولندی .

ہوراسی بعضاً اہلنک اسمیلہ یعنی (سبأ) نامیلہ دخی یاد اولنور یوخسہ
سبأ بشقہ و مأرب بشقہ دکلدر .

شمڈی ہونا م (مأرب) صنعانک جہت شرقیسندہ و قرق ساعت بعدندہ
برسجناقلق اراضی یہ ویرلشدرکہ اہالی (بلاد مأرب) دیرلر ایچندہ کی
جبل ملحدہ اولان طوز معدندن بللورکی اعلا طوز چیقار لکن اورالری
ہنوز دولت علیہ ادارہ سنہ یکمڈی .

§

﴿مارتابان﴾ — ہندستاندہ برمان حکومتی داخلندہ جاری
(سالوؤین) نہری منصبندن الی^۱ درت کیلومترو مسافندہ و پغونام
شہرک یوز قرق اوج فرسخ اعشاری شرق جنو یسندہ قدیماً معمور و شمڈیکی
حالدہ یالکز الی بیک نفوسی حاوی برشہردر .

سیام و برمان ممالکیلہ مارتابان کورفزی بینندہ اولان مارتابان اراضیسی
و قتیلہ مستقل برحکومتہ منسوب ایکن (۱۷۴۵ م و ۱۱۵۸ ھ) تار یخندہ

برمانیلرک زیر حکمنه و (۱۸۵۲ م) ده دخی قسم اعظمی انکلیرلرک ید
ضبطنه یکمشد . الآن برمانیلرک حاکم اولدقری قسمک مرکز اداره سی
مذکور (مارتابان) شهری اولوب انکلیرلرک ضبطنه اولان قسمک مرکزی
دخی (آهرستوو) شهر مشهوریدر اقسام مزبورہنک شرق و شمال جہتلی
طاغلق و هواسی جید و ترابی محصولدار وایک و پموق منسوجاتی
مشهورددر . و قبلہ اغنیا خانہ لرنده قوزی طولہ سی قونان و شمدی اسکی
معدن نامیلہ انتقہ حکمنده بولنان بیوک مرتبانی طبقر ہب اورانک معمولاتندن
ایدی .

§

﴿ مار دین ﴾ — آسیای عثمانیہ دیار بکرک سکسان برفر سخ اعشاری
جنوب شرقیسنده اسکی برقلعہ ایلہ بر مدرسہ و برقاج جامع و کلیسائی و یکریمی
یدی بیک نفوسی شامل و جزرہ ہ حاکم و یک قدیم و مهم برشہر در (۱۳۰۰ م
و ۷۰۰ هـ) تاریخندن یعنی تاتارلرک ہجوم و استیلا سندن اول کرکی کبی معمور
بر شہر ایدی .

§

﴿ مارس ﴾ — اساطیر یونانیہ دن محاسبہ الہی و ژوپیتر یا خود ژنونک
اوغلیدر سناتورلده باشند ایاغہ مسلح و شدت و جرأت نشانہ سی اولمق اوزرہ
ایاغنک آلتندہ بر خروس مرتسم اولہرق تصویر اولنور ایدی (تراکیا) لولر
ایلہ (روما) لولرک معبود اتخاذ ایتدکری اشبو مارس سی رومالولر روملوزک
اوغلی ظن و اعتقاد ایتدکلرندن سنہنک ایلک کونیلہ ہفتہنک ایلک کوننی
(مارس) دیو توسیم ایتشددرکہ (مارت) انک غلطی اولہرق حالا برنجی
شہر رومی بہ اطلاق اولتقدہ در .

§

﴿ مارسلیا ﴾ — فرانسیہنک (بوش دو رون) ایالتنک مقر
ادارہ سی اولوب آق دکز ساحلی اوزرنده و پارسک سکز بیک یکریمی کیلومتر و
جنوب شرقیسنده ایکوز الشمس بیک نفوسی شامل برشہر جسم و معموردر
فرانسیہ فرق عسکر یہ سندن برینک موقعی اولدیغی کبی تجارت و صنایع
و طب مکتبلرینی و برچوق جمعیت علیہ بی حاوی و کثرت ادخالات و اخراجات

ایله مشهور ویک ایکوز کی استیعاب ایده جک صورتده واسع برلیمانی
 حائر در . شهر مزبور (۱۹۹۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک التیوز سنه مقدمده
 برچوق قراسیله برابر تأسیس اولندیغنده بیله حائر اهمیت اولدیغندن
 اهالیسی تجارت خصوصنده (قارتاج) و (فیکه) اهالیسیله رقابت
 ایدرلر ایدی مارسیلیلر (۱۵۳ م) تاریخنده رومالورله اتفاق ایدرک
 رومالورله غول ممالکنک قیوسنی آچلریله بیوک ایش کوردیلر و رومالورک
 تعرضندن قورتلدیلر .

شهر مزبوره خرسیتانلق اوچنجی عصرده داخل اولمش ویدنجی عصرده
 عربلر طرفندن ضبط اولمشدر .

§

﴿ مارغراف ﴾ — آندره سیچموندخی دنیلور . المانیامشاهیر
 کییا کراندندر (۱۷۰۹ م و ۱۱۲۱ ه) تاریخنده تولد و ۱۷۸۲ ده وفات
 ایلدی . بوذات برلین آقادیسنده اعضا و حکمت طبعیه شعبه سنک رئیس
 و پارس انجمن دانشنده اعضای فخری اولمشدر پانچاردن شکر استحصالی
 و موادعضویه تحلیلنده مایع استعمالنی ابتدا کشف ایدن و خرده بینی تدقیقات
 فیهیه تطبیق ایلیان بودر .

§

﴿ ماروق ﴾ — فاس ولایتک آوروپالیرجه نامدیگریدر مرا کشدن
 غلط ظن اولنور (فاس) کله سنه سنه نظر بیوریه .

§

﴿ مارونی ﴾ — سوریه اهالی خرسیتانیه سنک بر قسمی و بوقسمک
 نامیدر مارونیلر شمالاً نصیری و جنوباً دروز طاغیری اراسنده وجبل لبنان
 و طرابلس شامده سا کندرلر و ایکوز التمش یک نفوسدن عبارت اولدقری حالده
 برصورت متمازده اداره اولنقده درلر عربلرک ایلك استیلاسی زماننده یوسف
 نامنده برک تبعه سیله برابر جبله التجا ایش و کندولرینه برابرلنده و (مارون)
 نامنده اولان بر باباس خرسیتانلغی تعلیم ایش اولمغله مذکور پاپاسک نامنه
 و یاخود قدیماً موجود و مؤخرأ مندرس و نابود اولان (مارونیا) نام شهره
 نسبت اولنهرق تبعه مزبورهیه مارونی نامی ویرلش اولدیغی مرویدر

مارونیلر الان مذهباً روماکلیساسنی طایفده ومکتبلرنده برچوق زکی کیمسه لر
یتشدیرمکده درلر مع مافیه برابر برموقعده یشامقده اولدقلری درزیرله نزاع
چیقارمقدن خالی اولمزله نته کیم (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ) تاریخنده چیقاردقلری
نزاعده اوروپانک مداخله یه قیامی بیله واقع اولدی . مرقوم پاپاس مذهب
مذکوری ابتدا (۷۸۰ م و ۱۶۴ هـ) تاریخنده ایتالیه ندر نشر ایدوب پاپا
طرفندن آفروز ایدلیدیکنه بناء سوریه یه صاوشمش ایدی . بومذهب
(۴۴۹ م) تاریخنده افسده تشکل ایدن جمعیت رهبانیه معرفتیه تدقیق اولنان
(اوتیشست) مذهبی شعباتندندرکه صکره قبط ویعقوبی فرقه لرینه آیرلمش
وجله سنه بردن (مونوفیزیت) دینلشدیر .

§

❖ ماریاندینی ❖ — سقاریه نهری حوالیسندنه مسکون برصنف
اهالینک قدیماً معروف اولدیغی نامدرکه دهها اول بونلره (بریس) نامی
ویریلور ایدی .

§

❖ ماریوس ❖ — روماجنراللری ایچنده حکومت عوام طرفدارلغیه
معروف برذاتدر (۵۴۹۳ خ) تاریخنده یعنی میلادک یوز برسنه مقدمنده روما
ممالکنه یوریش ایدن سمیر و طوتون طائفه وحشیه سنک خدنک مهاجراتنه
دلیرانه کوکس ویره رک ثابتقدم مرکز ثبات اولمش و بوسایه ده افس
وورسل محاربات عظیمه سنی قزانهرق طوائف مرقومه یی مغلوبیت بینهایه
دوچار ایلشدیر .

§

❖ مازندران ❖ — عجمستانک شمالی برولایتیدر بحر حزر
ساحلنجه تمتد اولوب عراق عجمک شمالنده وکیلان ولایتک شرقنده واقع
ویدی یوزیک نفوسی جامعدر بلاد مشهوره سی (استراباد) و (بالقروش)
شهرلرندن عبارت اولوب اراضیسی طاعلق و بعض جبالنک زروه لری
قارایله مستور و اقلیمی حار ورطوبتلی و اهالیسی سلحشورلقده مشهوردر
لکن مهمانوازلق و غریب دوستلق کبی شیر بیلزلر . مازندران غزنویلرایله

سجوقیسرک ایران علیهنه آچدقلى محاربانك اكر یسنه میدان ظهور اولمشیدی .

§

﴿ماسقاره﴾ — جزایرده (اوران) دنیلان (وهران) ولایتده ساحلی بر شهر مستحکمر و نام صحیحی (مسخره) در بر قاچ جامع شریفی و بورنوس و قلیچ دستکاهلری وارد ویدی بیک قدر نفوسی حاویدر شهر مزبور و لمحاتنی فرانسر (۱۸۳۵ م و ۱۲۵۱ ه) تاریخنده امیری شیخ عبدالقادر دن حرباً ضبط ایدرک ایکی سنه صکره (تافنا) معاهدهسی موجبجه شیخ مومی الیه ترک ایلدیلر سهده بو ترک اهالی بی بدن بره اورکو تمامک ایچون بر زمین اولدیغندن درت سنه صکره یعنی (۱۸۴۱ م و ۱۲۵۷ ه) تاریخنده تکرار آلدیلر و شیخ مومی الیه بش التی سنه فرانسهده حبس ایدوب اندن صکره موافقتیه ممالک دولت علیهیه کوندردیلر (عبدالقادر) بکله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ماصون﴾ یا خود (فرماصون) — انکتره و فرانسه و المانیا و سائر ممالکده منتشر برجیت خفیه در بونلرک وظیفهسی خیرخواهلق و اخلاق عمومیجه حسن اتحاد خدمت و ابناى جنسنه معاونت ایمش . برکسه ماصونلرک جعیته داخل اولق استدیکی زمان سیاحت تعبیر اولنان بعض تجربه لر اجرا اولنور و اسرارلینی افشایتمیه جکنه یمن ایتدیریلور و بعدالقبول بربرلینی طایبق ایچون مرتب اولان اشارات تعریف و بعض اسرارلری تلقین ایدیلور ایمش . ماصونلرک بیوجک مملکتلرده لوجهلری و دیشلیجه آدمردن رئیسلری وارد و منقسم اولدقلى اوتوزاوج مراتبدن اوتوزی مبتدی نامیه یرنجی و اوچی ملازم و رفیق و معلم ناملریله منتهی اعتبار اولنور و اک یوکسک درجهده واقف اسرار اولنلرک تحت ریاستنده بیوک شرق مجلسی نامیه بر مجلسلری و هر سنه انقلاب صیفی و شتائیده ایکی شلکلی اولور فرانسر ماصونلرینک اک بیوک شرق مجلسلری پارس ایچنده در . پولتیه سنی ترویجه ماصونلغی مدار اتحادایدن اوچنجی ناپلیون زماننده ماصونلق کرکی کبی شهرت بولمش ایدی .

ماصونلغك ابتدای ظهوری پكده معلوم اوله میوب بعضیلری مصردن
یاخود یونانستاندن چیقدی و بعضیلری حضرت سلیمان علیه السلام
زماننده و قدس شریف معبدینك تأسیسی صره ده (تیر) یعنی (صور)
ملکی حیرام معرفتیه اختراع اولندی دیدیلر و اخیراً برحق کسه لر دخی
سکزنجی عصر میلادیه معابد و مکاتب انشاسی امتیازاته نائلیتله تشکل
ایدوب مؤخرأ بینلرنده معهود برخصوصك ترویجنه چالیشان هیئت معماریه
اتحادندن التمش فقط کیده رك مقصد دکیشوب (دیدکری کبی ایسه)
وقتیله اناتولیده ظهورایدن اخیر مسهلکنه کیرمشدر دیدیلر . نشان
واعتمادنامه لرنده پرکار و کوینه کبی الات معماریه مرتسم اولدیفنه باقیلوا یسه
ذکر اولنان هیئت معماریه دن اله برشی اولدیغی مأمولدر . هر نه حال ایسه
برکسه ماصونلغك پك ایلر وسنه واردیغی حالده اوکنه برشمس پرستلک
حقیقه جغی ظن اولنور (اخیر) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿ماغو﴾ ویا (ماغوس) — یافتن نوحك اوچنجی اوغلیدر
ماغوغ دخی دینور حین تفرقه منسوباتیله تاتارستان طرفنه کیتمکله تاتارستان
سندچین خطای چاپون اهاالیسنك و (۵۴۳۲ خ) تاریخنده یعنی میلادك
یوزالتمش سنه مقدمنده چیندن مطرود (دیوش) نام ترك قبیله سنك اصلی
اولشدر . (مأجوج) کله سنك ماغوغدن مغرب اولمی ظن اولینور
ایسه ده (مانجور) دن مغرب اولمی دخی خاطره کلور .

§

﴿ماقسیملین﴾ — المانیایمپراطورلرندن بری و بونامده اولان
حکمدارلرك برنجیسیدر وایمپراطور اوچنجی فردریقك اوغلیدر .
(۱۴۵۹ م) ده وجوده کلوب (۱۴۸۴ م و ۸۸۹ ه) تاریخنده پدری
مقامنه جلوس ایلدی . جلوسندن مقدم شارل تمورك قزی وارثه تخت
اولان ماری دو بورغونی ایله ازدواج ایلدیکنه بناءً وراثت دعواسی
ایدن اون برنجی لوبی ایله پك چوق محار به لر ایتدی . مشارالیه غایت

مقدم اولوب حتی محاربانده بيله ملكنك اصلاح احوالنى دوشوندىكى
تحقيق اولمشدر .

§

﴿ ما قسيمين ﴾ — المانيا امپراطورلردن برى و بونامده اولان
حكمدارلر ك ايكنجيسيدر و امپراطور برنجى فرديناندك اوغليدر ۱۵۲۷ ده
وجوده كلوب (۱۵۶۴ م و ۹۷۲ ه) تاريخنده پدى مقامنه جلوس
ايلدى . ترانسولوانيا يعنى اردل بكى شيرسموند و سلطان سليان و سلطان
سليم ثانى حضراتيله ايجه محاربه سى واردر . مشاراليه صلح و معارفى
سور و اعمار ملك ايدر بر ذات ايدى .

§

﴿ ما كيدونيا ﴾ — تساليانك شمال و تراسك غرب و ايليريانك
شرق طرفنده و اردار نهري بونجه واقع اولان اراضيدن عبارت بر قطعه در
تراسلور ايله يونانلوردن عبارت اولان اهاليلى مقدم بدوى ايكن فليب
نام قرالك زمان سلطنتنده طريق تمدنه قدم باصمشلدر .

ما كيدونيا (۵۱۰۲ خ) تاريخنده يعنى ميلادك درت يوز طقسان ايكي سنه
مقدمنده فرس حكمدارى دارانك يد استيلاسنه دوچار اولمغله اهاليلى
بالضروره عجملرك داخل دائره اتفاق اولديلر ايسه ده اون اوچ سنه
صكره واقع اولان (پلاته) محاربه سى ختامنده سمرى ينه يونانلور دويرديلر
و مؤخرأ جالس سرير حكمرانى اولان ايكنجى فليب حال فترتى اسايشه
تحويل و غيب ايديلان ممالكى استرداد و يونانستانى كاملاً ما كيدونيا به الخاق
ايدرك عجم اوزرينه اسباب سفر تداركيه مشغول اولديغى صهرده مقتولأ
وفاتى و قوعبولمغله اسكندر رومى باباسنك قورديغى عجم سفرى پلانى
اجرا و متعاقبأ تكميل اسبابى استيلا ايلدى . (اسكندر كله سته نظر بيوريه)
مؤخرأ اسكندر دخى وفات ايتديكنده ممالكى متغلبه بيننده تقسيم اولتمسيه
ما كيدونيا دخى رومالورك استيلاسنه قدر بر متغلبك زير حكمنده قالدى
ودها صكره (۵۴۶ خ) تاريخنده يعنى ميلادك يوز قرق سكر سنه
مقدمنده رومالور استيلا ايتكله بر ولايت تشكيل اولندى و روما ممالكنك

انقسامنده دخی شرق ایمرطورلغی ونهایت اون بشنخی عصر میلادیده عثمانلو اداره سنه یکدی . (سلانیک) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿مالابار﴾ — هندستانده غانژ نهری فی یقینندن بدأ ایله جنوبه طوغری تمتد اولان ساحل غرینک اسمی اولوب ایکی ملیون قدر نفوسی ویوز یکرمی میل اعشاری قدر تمتد اراضی بی شاملدر .
 اوتهدنبرو مشهور اولان معدنلرندن شمعی یالکرتیمور معدنی ایشلدلده در .
 بوراسنی (۱۴۹۸ م و ۹۰۴ ه) تاریخنده پورتنکیرلر استیلا ایلدیسده طاغرده ساکن اهالیسی انقیاد ایتماش ایدی صکره یعنی (۱۷۷۴ م و ۱۱۷۸ ه) تاریخنده حیدر علی نام امیر تحت انقیاده الوب ده صکره انکلیزلرک ید ضبطنه یکدی . انکلیزلر قطعه مز بوره دن زوجی وفات ایدن قادینلرک زوجلرینک نعشی اوزرنده کندولرینی یاقق عادت مکروهه سنی قالدیره بیلشدر .

§

﴿مالاقوف﴾ — قریمده سیواستپول شهرینی مدافعه ایدن قلاعلک الک جسیم ورحینیدر (۱۸۵۵ م و ۱۲۷۲ ه) تاریخنده فرانسه جنزالی (پلیسیه) طرفندن سسوق اولنان هجوم قولی طرفندن ضبط اولمشدی بتون شهرک بالاستیمان تسلیمنه سبب اولدی و جنرال مرقومک رتبه سی مارشالالغه ترفیع و (دوق دو مالاقوف) نامیله تلقیب ایدلدی .

§

﴿مالاقه﴾ — هندستانده غانژک اوتهدسنده برشهردر . مالاقه ایالتنک کرسی اداره سی اولوب کندو نامنه اولان شبه جزیره نك منتهای جنوبیسنده واقع وچینلی و مالیز و آوروپالی اولمق اوزره اوتوز بیک نفوسی جامعدر و برکوزل لیمانی وارددر . بوراسی (۱۲۵۲ م و ۶۵۰ ه) ده مالنیرلر طرفندن تأسیس اولمشدی .

﴿مالاقه شبه جزیره سی﴾ — هندده غانژ نهری نك اوتهدسنده و بنکاله وچین دکزلری بینده بیک یوز طقسان کیلومترو طول ویوز طقسان کیلومترو عرض اتساعنده بر قطعه اولوب (تناسیریم) دیلی ایله بره

التصاق ايدر ونفوس موجوده سی اوچ یوز تیش بش بیکه بالغ اولور .
طاغلی چوق هواسی صیجاق ووخیم وزراعتی تدبیده در . صاری صبر
و صندال وامثالی نباتات والماس وسائر اجماعار ثمینہ سی والتون قلائی تیمور
معدنلری وارد در . اشبو شبه جزیره همان بالکلیه سیام قرالیتنه تابع
صایلور .

§

﴿مالدیو﴾ — هندستان غربیده وقومور برونی آچیققرنده بربرینه
قریب براق یوز اطه نك نام عومیسیدر بواطه لرك انجق الی قدری مسكون
وقصوری خالی عن العمران والسكون اولوب كافه سی مخوف ومدھش قیالر
ایله احاطه اولمشدر اهالی اسلام وبرحا كك زیر اداره سنده اوله رق هند
وچین طرفلریله اخذ واعطا ایدرلر .

§

﴿مالطه﴾ — آق دكرده انكتره یه تابع ویوز اوتوز بیک نفوسی
جامع براطه در اكثر اراضیسی قیسالق وزراعته غیر صالح ایسه ده
اهالیسی سچیلیدن طپراق طاشییوب ایچمه ترلا تدارك ایتدیلر بوراسی
مقدما مالطه شسوالیدلری نامیله مشهور (سن ژان) لرك قرارکاهی ایکن
(۱۸۰۰م و ۱۲۱۵ه) تاریخنده انکلیزله یکمشدر .

§

﴿مالك﴾ بن انس — ائمه مذاهب اربعه نك ایکنجیسی اولان
امام مالک حضرترلیدر ولادتلی (۷۱۳م و ۹۵ه) تاریخنده مدینه
منوره ده ووفاتلی (۷۹۵م و ۱۷۹ه یاخود ۱۷۴) تاریخنده اولوب
(بقیع) نام محله مدفن آرای احترامدرلر .

علومی زهری ویحیی بن سعید ونافع وهشام بن عروه وزید بن اسلم وربیعہ
ابن ابی عبدالرحمن وسائر ذواتدن اخذ واستماع ایدوب امام شافعی ومحمد بن
ابراهیم بن دینار وابوهاشم وعبدالعزیز بن ابی حازم ومعز بن عیسی ویحیی
بن یحیی وعبدالله بن مسلمه وعبدالله بن وهب کبی ذاتلر دخی کندولرندن
مستفید اولمشلردر . تعلیم علم شریفده فرط اعتنا واحتراملری اولوب حتی
نقل حدیثه مباشرت مراد ایلدکرنده تجدید وضو وتسبیح لحیه واستعمال

یرلرینی ضبط و اوتوز ایکی سنه خاقان ایله مشترکا اجرای حکومت ایلدکاری
حالده (۱۶۴۱ م و ۱۰۵۱ هـ) تاریخنه قدر وقوعبولان اختلاللردن
بالاستفاده قصور ممالکی دخی زیر تسخیره الهرق تاریخ مذکورده نائل
استقلال اولدیلر . ورئیس اختلال (لیچونغ) ی پکینه تخت چین
اجلاس ایتدیلر . وقتیه چینلور چین دیارینی مانجوریا جهتدن محافظه
ایچون سد بنا ایشلر ایدی . مأجوج لغظی اشبو مانچودن معرب اولق
کرکدر . (چین) کله سنه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿ مانغانه ﴾ — اسپانیاده (خولوا) ایالتنده چیقار برنوع معدندر
قولرا ووبا و قتلرنده اوطه ایچنده حفظی هوایی اصلاح ایله بقای صحتہ مدار
اولور ایمش .

§

﴿ مانومترو ﴾ — اجسام هوايئه نك الاستيقه سنی استعمال ایچون
یابلیش برآلتدر . بواتك برقاچ نوعی اولوب اکثریا واپور قزغانلرنده وغاز
فابریقه لرنده کی غاز خزینہ لرنده و تیمور اوجاقلرنده قوللانیلور . انواع
مذکوردن بریسی ایکی طرفی اچیق و برقوی دوز و دیگر قوی نصفندن
یوقارو خزینہ لی واکری شیشه بوریدن عبارت اولوب درونلرنه قونه جق
اولان جیوه مساوی ارتفاعده طوردیغی حالده خزینہ لی واکری قوی بر
واپور یاخود غاز قزغانه صوقیلور اکر قزغانك دروننده اولان بخارك وغازك
قوه الاستيقه سی هواي نسیمك قوه الاستيقه سنه مساوی ایسه کیروده کی
قول دروننده اولان جیوه اصلا حرکت ایتوب لکن زیاده اولدیغی حالده
صعوده باشلار . وجیوه بووجهله یکرمی درت پرمغه قدر صعود ایدر ایسه
قزغانك دروننده اولان بخار ویاغازك قوه الاستيقه سی هواي نسیمك
تضییقك ایکی مثلی و قرق سکز پرمغه قدر صعود ایدر ایسه اوج مثلی اولدیغی
اکلاشیلور . دیگر نوعلری دخی برطرفی مسدود و دیگر طرفی آچیق
وامنیت بوریسی وسائرہ نامرلیه تفریق وهر بری بر بشقه صورتده ترتیب
اولنمشدر .

§

﴿مانی﴾ — (۲۴۰ م) تاریخنده تولد ایتش بر کیمسه در اون ایکی یاشنده سودای تنبیه دوشهرك لسان سریانیده باشلی باشنه اون ایکی کتاب یازمشدر بری خالق وعقل یاخود ضیا آبی دیکری شیطان وماده یاخود ظلمت کونی اولوق اوزره زعمنجه ایکی مبدأ اثبات ایدرك ازلی انکار و روح الله کندوسی اولدیغنی ادعا ايله نبوت عیسی علیه السلامی رد ایدوب فقط آدم شیت نوح ابراهیم وموسی علیهم السلامک رسالتلرینی تصدیق واقرار ایلر ایدی بوندن بشقه کندوسیله وپیرولری هرکون درت وقت نماز قیلارلر و کذب و قتل وزنا و بخل وسخری نهی ایدرلر ایدی . مذهب مذکور اربابندن عصر سعادتیه ییشان کیمسه لر حضرت محمد علیه الصلوة والسلامی دخی صفت رسالت و نبوتله توصیف وتبجیل ایلشدر . مذهب مذکور چوق کشیلر نزدنده خصوصیه شاه شاپور بن اردشیر عندنده رهین قبول ومائی اوتوز بش سنه صکره بهرام شاهک سیف جلا دیله بلایمان مقتول اولشدر .

§

﴿مانیا تیزمو﴾ — مقناطیس حیوانیه — کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿مانیات﴾ — لهستان دوقه لرینک اسکی عنوانیدر بونلره پالاتین دخی دیرلر ایدی مقدمأ اسلا وشعبه سندن متفرق اوله رق سارمات نامیه بنام بولندقرلی حالده طونه نك شمالنده واقع ویستوله نهری وسطنده بر دوقه لق تشکیل ایدرك (۸۴۲ م و ۲۲۸ هـ) تاریخنده پیفاست نامنده برینی دوقه تعیین ایلشدر ایدی مؤخرأ اونجی عصرده اشوب دوقه لق لهستان قراللغنه تحویل اولندی .

§

﴿ماوردی﴾ — اسمی علی بن حبیب کنیه سی ابی الحسن وفاتی (۱۰۵۸ م و ۴۵۰ هـ) تاریخیدر .

کبار فقههای شافعیه دن اولوب فقهی بغدادده ابی حامد اسفرائی وابی القاسم ضمیریدن اخذ ایلدی . حافظ مذهب شافعی ایدی رچوق بلده لرده حاز منصب قضا اولوب نهایت الامر بغدادده توطن ایلشدر . ۱۲

مذهب شافعی به دائر (حاوی) نام بر کتابی و تفسیری و (کتاب النکت والعیون) و (کتاب ادب الدین والدنیا) و (کتاب الاحکام السلطانیة) و (قانون الوزاره) و (کتاب سیاست الملك) و (کتاب الاقناع) نامبرنده خیلی آثار مفیده سی وارد ر .

§

﴿ ماوروقورداتو ﴾ — فنارلی مشهور بروم فاملیاسنک نامیدر بوفاملیان خیلوجه معروف آدملیتشدی ازجمله (علیکساندری) سرای همایون طبابت خدمتده بولندیغی حالده اوستریا دولتی نزدینه و (۱۶۹۹ م و ۱۱۱۱ هـ) تاریخنده (قارلوویچ) معاهده سی مکلمه سنه مأمور اولمش ومومی الیهک اوغلی (نیقولا) اولاً دیوان همایون ترجانلغنه ومؤخراً افلاق ومتعاقباً بغداد و بوده لغنه تعیین اولمش ومؤخراً کوریلان بعض صداقتسزلکی اوزرینه بر درجه یه قدر نظر دولدن دوشمش ایدی . اندن صکره دولت علیه نزدنده بوفاملیانک اعتباری قالدی وانلره منسوب اولان دیگر بر علیکساندری دخی یونانستان اختلافات معلومه سنده الک غیور محرک لر صره سنه یکمکله (۱۸۲۳ م و ۱۲۳۹ هـ) تاریخنده یونستان (اتریا) ریاستنه نائل اولدی .

§

﴿ ماورومیخالی ﴾ — یونانستانده پتروبوک دینکله معروف بر محرکدر بوآدم یونان اختلالی اشناسنده مشاهیر رؤسای عصاادن اولسنه مبنی حکومت موخته اعضالغنه نائل اولدی ورئیس (قاپودیستریا) ایله عدم امتزاجنه مبنی مأموریتندن عزل وحبس اولنوب مؤخراً رئیس مرقوم اوغلی و برادری معرفتلیله قتل اولندیغنه بناء (ماورو) حبسدن قورتلدی وقرال (اوتون) زماننده هم جزاللق رتبه سنه وهمده سناتو اعضالغنه نائلیتله ارکان یونانیه دن اولدی .

§

﴿ ماهان ﴾ — فرس پادشاهی (سرخس) وزیریدر . کندوسی عمالقهدن اولدیغی ایچون منقیا فارسده بولنان یهودیلره خصومت ایدرایدی . فقط بوخصومتک سیئه سنی ینه کندو نفسنده مشاهده ایدوب شویله که برکون یهودیلرک سوء حالندن بختله شاهه قناعت ویره رک بجه سنی اعدامه

امر آلدیغی حالدہ اجرا سندن براز اول قضیه نیک سادہ بر غرضدن عبارت اولدیغی اکلاشلدیغندن بالعکس کندوسی صلب اولندی .

هرکه کند نیک و بد . آخر بنفسش کند

(استیر) کله سنده نظر بیوریلہ .

§

﴿ ماهرآت ﴾ یاخود (مہرات) — هندستانک وسطنده بش یک

ساعت مساحۂ سطحیہ بی ودرت ملیون نفوسی حاوی بر حکومتیدر . اشبو حکومت جوانب اربعہ سی انکایر لرنده اولدیغی حالدہ مستقلاً اداره اولنور . مقری یوز یکرمی یک نفوسی وسکسان درت باب یتخانہ و بر رصد خانہ بی جامع اولان (عجین) شہریدر . حکومت مرقومہ یہ بعضاً سندیا حکومتی دخی دیرلرایسہدہ انکایر جایہ سنده اولان اصل سند بشقہ در .

§

﴿ مایانس ﴾ — ہس دارمستاد دوقہ لغنک بلاد مشہورہ سندن

رن نہری ساحل یساری اوزرنده التمش یک نفوسی حاوی بر شہردر و مواقع مستحکمہ دندر . یوک و یوق منسوجاتی و مصنوع اینجو والات موسیقیہ معمولاتی مشہوردر . بر مدت پورتو فرائق اعلانی مناسبتیلہ کرکی کبی معمور اولدی . شہر مزبور (۵۵۸۱ خ) تاریخندہ یعنی میلادک اون اوچ سنہ مقدمندہ تأسیس اولنش ورومالور زمانندہ برنجی درجہدہ مستحکم بر حالہ قونیلوب موخرأ یعنی (۴۰۶ م) تاریخندہ اقوام وحشیہ طرفندن تخریب ایدملکہ شارلمان زمانندہ ینہ معموریتنہ چالیشیشدر .

§

﴿ مایسور حکومتی ﴾ — هندستان اقسام ممتازہ سندن بریدر

وبالاغانک جنوب وقووامباتورک شمال وقنارا ومالابارک شمال شرقی جہت لرنده واقع وسط بحردن یک ذراع مرتفع اولدیغی حالدہ اوچ ملیون بشیوز یک نفوسی حاوی وهواسی معتدل وترابی نابت اولوب منطقه حارہ یہ مخصوص اولان محصولانک کافہ سنی حاصل ایتکدہ در و یک چوق تیمور معدنلری اولوب ہمان کافہ سی ایشلدلکدہ در . برقاچ عصر راجہ لر

اداره سنده بولندقدنصكره (۱۷۴۰ م و ۱۱۵۳ هـ) تاريخنده حيدر عليك
يد تغلبنه پكدی و مومي اليك خلقي و اوغلي تيمو صاحب انكليزلرك هجومه
فرانسزلرك ياردميله اييجمه مقابله و يكرمي بش سنه مدافعه ايتديسهده غلبه
ميسر اوله مديغندن عاقبت (۱۷۹۲ م و ۱۲۰۷ هـ) تاريخنده ممالككنك
نصفني و مصارف سفره يني و يروب يقايي قورتاردی و (۱۷۹۹ م) تاريخنده
وفات ايلديكنه بناء اهالي اسكي راجه لردن برينك اوغلني تخته پكورديلر سده
اسكي نفوذلري قالدی و مركز اداره لري اولان الهی بيك نفوسي جامع
نفس ميسور شهري انكليزلره پكدی . بو شهر سرهنك ابارك اون بش
ميل غرب جنوبيسنده بولنور .

§

﴿ مبارز الدين ﴾ — شيرازده بنو مظفر حكومتك واضع اس
الاسايدر . نسلي خراسان فتننده كلوب اورايي مسكن اتخاذ ايدن عرب
امراسندن امير غياث الدين نام ذاته منسوبدر . پدري مظفر ملوك ايلخانيه
يوزد حاكمرينه چوق خدمتلكوروب طبل و علم المش و كندوسي (مبارز)
دخي ابو سعيد جنگيزي طرفندن يزد واليسي اولش ايدی . مؤخرأ
(۱۳۱۸ م و ۷۱۸ هـ) تاريخنده دوشوردیكي فرصت اوزرينه استقلالني
اعلان ايلدی و اخلافي شيرازده ۹۴ سنه حكومت سوردی .

مبارز غياث مرحمتسز و متجسس بر آدم اولديغندن جزئي بر تهمله متهم
بولديغي كسه يني ولو اقرباسي اولسون كندو اليه قتل ايدر كيدردی و بو
سببه مني (محتسب) لقبني آلمشیدی .

§

﴿ مترنيخ ﴾ — اوستريانك مشهور ديپلوماتلرنددر . مومي اليه
بريوك فاملياه منسوب اوله رق (۱۷۳۳ م و ۱۱۴۶ هـ) تاريخنده قوپلنج
شهرنده تولد ايتش و ۱۸۵۹ ده وفات ايتلشدر . اوائل حالنده استرازبورغ
شهري مشاهير معلميندن قوش نام ذاتدن تاريخ و حقوق درسلي تعلم و مشهور
ديپلومات قونيچك كريمه سني تزوج ايدوب مأمور اولديغي راستادقونغره سي
كتابتنده ايكن ايكنجي فرانسوانك نظريني جلب ايتمكله درست و برلين
سفارتلرينه و ۱۸۰۴ ده دخي بارس سفارتنه تعيين اولندی و اعلان حرب

اولنجه يه قدر دولت متبوعه سنك پوتيقه سندن ايمپراطور ناپليونه بر سر رشته بيله ويرماسنه بناءً ويانه يه ورودنده باش وكالت مقامنه چكورلدى واغرام مغلوبيتنى متعاقب اوستريا ارشيدوشه سنى ناپليونه تزويج وپوتيقه سنى تزويج وناپليون عليهنه اولان آوروپا اتفـاقنه دولتى دخى تشرىك ايدرك لپسيق محاربه سنى قزانديرى ومكافاتاً پرنس عنوانى الدى وپارسك دول منفقه اردولرى معرفيله ضبطنده ناپليون خاندانى عليهنده وبوربون خاندانى لهنده بولندى واوستريا اختلالى وقوعنده اداره اموردن چكيلوب (۱۸۵۱ م و ۱۲۶۸ هـ تاريخنه قدر كذران ايدن اوقاتنى اوستريا خارجنده چكوردى .

موحى اليه تجردات وسر بستی افكارى سومز وحكومت مطلقه اصولنى بكنور بر ذات ايدى ومصر غائله سى حقنده اوروپا دولتريله وقوعبولان مخبراتى دولت عليه يه طرفدارلقدن وحق كولكدن عبارت اوله رق حسن نتيجه حاصل اينش واواشاده دولت عليه نك ويانه سفىرى بولنان رفعت پاشا ايله پك كوزل پكمشدر .

§

﴿متنبى﴾ — اسمى احمد بن حسين بن حسن بن عبدالصمد الجعفى كوفيدر بعضير احمد بن حسين بن مره بن عبدالجبار ديديلر لفى ابى الطيدر . هنكام صباوتنده شامه قدوم واقطار سائرده جولان ايله تحصيل علوم ايدرك بتخصيص فنون ادبيه ده بالغامابلغ اكتباب مهارت ايلدى . متنبى اكثر اوقانده نقل لغات ولغاتك غريب و وحشيسنه اطلاع ايدن ثقاتدن برى اولوب شعرى دخى فصاحت وبلاغت وسائر جهته له حد نهايته واصل اولمشيدى . بعضيرى متنبى بى (ابى تمام) ه برطاقى دخى ابى تمامى متنبى به ترجيح ايدرلر . علمادن بر چوق ذوات ديوانى شرحه اعتنا ايدوب حتى اولبابده مطول ومختصر قرقدن زياده شرح تأليف اولنديغى متواتردر .

متنبى ايله اشتهارينك وجهى حاشا دعواى نبوته قيام ايلسى ايديكه بوكامبنى حبس اولنوب بعده توبه ايلديكى جهته له اطلاق اولتمشيدى .

بعضيرى (انا اول من تنبى بالشعر) ديسندن ناشى متنبى ايله شهرت بولدى

ودیکر لری بعض اشعار نده (انافی امة تدار کها الله غریب . کصالح فی ثمود)
دیمسنه مبنی اولدی دیدیلر .

قبیله وتوابعیله بغداددن کوفه یه رجوعی ائشاده (فانتک) بن ابی جهل الاسدی
نام شخص یوللرینه چیقه روق بعض مقاتله دن صکره اوغلی (مجد) وکوله سی
(مفلح) ایله برابر صافیله نام محمله قتل اولمشدر .

مرویدر که اثنای مقاتله ده متنبی بالآخره مغلوب اوله جغنی اکلابوب فراره
قرار ویردکه کوله سی مرقوم لایقمیدر که یار واغیاره قارشو اختیار فرار
ایده سک مع هذا شوبیتک (الخلیل واللیل والبیاء تعرفنی . والسیف
والرحم والقرطاس والقلم) قائل سن دکلیم سک دیدکه کیر و دونوب مقتول
اولنجیه قدر اعداسنه مقاومت ایشلدر که بوییت سبب مستقل قتلی اولمغه
مشهوردر .

ولادت (۹۱۵ م و ۳۰۳ هـ) ده کوفه ده کند ناخله ده و قتلی . (۹۶۴ م
و ۳۵۳ هـ) تاریخنه در .

§

﴿ متوشلخ ﴾ یاخود (ماتوشلخ) ادريس عليه السلامك اوغلی
ونوح عليه السلامك والدى اولان (لامك) ك پدری اولوب حضرت
ادريسك رفعندن صکره خلیفه اولمشدر .

§

﴿ متوکل علی الله ﴾ — خلفای عباسیه دن اولوب (۸۴۶ م و ۲۳۲ هـ)
تاریخنه تخته یکمش و (۸۶۱ م و ۲۴۷ هـ) تاریخنه بعض احوال غیر
لایقه سنه بناء وکلا ووزرا ایله علماسی طویلاشوب خلع واعدامیله بغدادی
دارالسلام ایشدر .

مومی الیه اسلام ایله خرسیتیانلری تفریق ایچون خرسیتیانلرک بالرنکننده
طیلسان کیملرینی وعموماً زنا قوشانملرینی امر ایشدر . مقدا حبش
نجاشیدن زبیر بن عوام حضرتلرینه و انلردن علیه الصلاة والسلام
افندمه کلوب (۸۵۸ م و ۲۴۴ هـ) تاریخنه بعض شرائطله کندوسنه
(متوکل) واصل اولمش اولان بر حربیه بی هر سواقغه چیقدقجه اوکی

صره کردیرمك عادتی ایدی . متوكلك غضب و حس و سكر و عیشی
تاریخچه مشهور در .

§

﴿مقی﴾ — حواریوندن طبری ده تولد ایتمش و انجیل جمع ایش
برذاتدر اوائل حالنده روما حکومتی نامه ویرکو تحصی دارانی ایدرایکن
عیسی علیه السلامك دعوتنه اجابت و خدمت عالیرینه ملازمت ایدوب
طبری و عكا طرف لرنده و مؤخرأ ایران طپراغنده نثر دین و آیین ایتدیکی
صره ده عجملر طرفندن قتل اولمشدر . مومی الیهك كلدانی لسانی اوزره
عروجدن سكر سینه صكره جمع ایتدیکی انجیل اناجیل اربعدنك الك قدیمیدر
بو انجیل مؤخرأ رومجه ده ترجمه اولندیغی حالده نسخه اصلیدسی حالا
مفقوددر .

§

﴿مثقال﴾ — اوزان عتیقه دندر بریحق درهمه یعنی الی دنكه
اطلاق اولنور . (درهم) كلمه سنه نظر بیوریه .

§

﴿مثلث﴾ — علم هندسه ده بر سطح مستوی اوزرنده اوچ عدد خط
احاطه سندن حاصل اولان شكله اطلاق اولنور اضلاع ثلثه سی مساوی
امتدادده اولان مثلثه (متساوی الاضلاع) ایکی ضلعی مساوی اولان مثلثه
(متساوی الساقین) اضلاعی مختلف اولانه (مختلف الاضلاع) تسمیه اولنور
کندوسنده بر زاویه قائمه بولنان مثلثه (قائم الزاویه) و بوزاویهك قارشوسنده
واقع ضلعه (وتر قائمه) دنیلور .

هر مثلثك ضلع اسفلته اول مثلثك قاعده سی دنیلوب زاویه رأسندن قاعده سنه
نازل اولان خط عمودی دخی ارتفاعی اولور و کندوسنده زاویه منفرجه
بولنان مثلثك خط ارتفاعی دائماً خارج لرنده بولنور .

(ذوا اربعة اضلاع) بر سطح مستوی اوزرنده درت عدد خط مستقیم
احاطه سندن حاصل اولان شكلدر ذوا اربعة اضلاعدن ضلعین متقابلینی
متوازی اولان شكله (شبه منخرف) و هر ضلعین متقابلینی متوازی اولان
شكله (متوازی الاضلاع) و زویاسندن هیچ بری قائم اولیوب جمیع اضلاعی

متساوی اولان شکله (معین) وهر زاویه سی قائم اولان شکله (مربع) وهر ضلعین متجاورینی مختلف و جمیع زاویاسی قائم اولان (مستطیل) دیرلر .

اشکال ذوایا اربعة اضلاعه هرایکی زاویه متقابلہ بینہ واصل اولان خطرہ (قطر) دنیلور و اشکال مذکورہ یہ ایکیشہ قطر رسم اولنہ ییلوب بونلر نقطۂ تقاطعه یکدیگری تنصیف ایدرلر و معین ایلہ مربع شکلرینک ایکی قطرلری بری برینہ عمود اولور .

§

﴿مشوی﴾ — مولانا جلال الدین رومی حضر ترینک فارسی منظوم و مزاحفات رمل مسدس اسلوبی اوزره مرقوم الی جلد اثر حقایق رھبر لیدر . و کتاب معجز خطاب مذکور ترکیه و فارسیجہ برچوق ذوات معارفیمات طرفلرندن شرح اولمشدر اوجلہ دن اولافارسیجہ شاعر معروف سروری و ترکیه شمعی و سودی و فاتح الایات نامیلہ شیخ اسماعیل انقروی و درویش علی و درویش علی نیک منتخب شرحی اولوق اوزره (کتاب المعنوی فی انتخاب المشوی) نامیلہ واعظ بیہقی و مصنفک و (جواہر الاسرار و زواہر الانوار) نامیلہ امام فاضل واعظ حسین بن حسین و (ازہار مشوی و انوار معنوی) اسمیلہ شیخ سیواسی حضراتی شرح و مشکلاتنی حل و ایضاحہ ہمت ایتمشدر .

§

﴿مجارستان﴾ — اوستریا دولتنہ تابع بر قطعہ جسمیہ در اسقلاونیا و ترانسیلوانیا یعنی اردل و میلیر غرانسہ ایلہ قرواتیا نامنی آلان خرواتلق باشلیجہ اقسامندن صایلور مجارستانک نام عمومی لایتا نھرینک اوتہ طرفی معناسنہ اولان (ترانس لایتانیا) اولوب الیوم طقوز ملیون نفوسی واردر و بودین پشته سکدین و ارادین طمشوار اردل بلاد معروفہ سندندر اراضیسی محصولدار اولسوب طونہ و تیس و دارو و صوا نھر لیلہ اسقا اولتور مجارلر عثمانلیلر کبی (اویغور) جنسندن اولوب غایت شجیع و غریبنواز و صادق بر ملندرلر . مجارستان مقدما بر قرالاق ایدی اھالیسی یقینلرہ طوغری آوستریا ولرہ

غلبه ایلہ اعادہٗ استقلال ایلدیر سہ دہ (۱۸۴۹ م و ۱۲۶۶ ھ) تاریخندہ روسیہ نیک یوز بیک عسکرلہ اوستریالورہ وقوعبولان معاونت کلیہ سی جہتیلہ ینہ انقیادہ مجبور اولدیلر و او اتادہ بر چوق معتبران دولت علیہ ممالکنہ فرار والتجا ایلدیلر . شوقدرکہ بحارستانک ادارهٗ داخلہ سی الیوم مستقل اولوب کندوسنہ مخصوص بردیت مجملی واردر . بحار کندولسانلرنجہ ہبہ وجہاز معانسنہ در (ہون) کلہ سنہ دخی نظر بیوریلہ .

§

﴿ مجدالدین ﴾ فیروز آبادی — مشہور قاموس محیط صاحبیدر کنیہ سی ابوطاہر اسمی محمد بن یعقوب مسقط رأسی شیرازدہ فیروز آباد ملحقاتندن (کازرون) قصبہ سی وفاتی (۱۴۱۴ م و ۸۱۷ ھ) تاریخیدر سلسلہٗ نسبی صدیق اکبر حضر تترینہ منتهی اولور یدی یاشنہ قدر قرآن کریمی از برایلدی بعدہ شیراز بغداد بلاد شرقیہ ہندیہ شام مصر یمن روم طرفلرنده سیر و سیاحت ایلہ کیمندہ تعلم و کیمندہ تعلیم علم ومعرفت ایدوب نہایت معقولات ومنقولاتدہ واصل اقضای درجات اولدی . ہر کزدیکی یرلردہ ولادہ وحکام طرفلرندن مظهر حسن رعایت اولور ایدی خصوصاً آذربایجان حکمداری شاہ شجاع وسلطان مصر اشرف وامیر تیمور کرکانینک غریق لطف واحسانلری اولمش وسلطان بایزید خان تختکاہ بروسدہ فرمانفرما ایکن کلوب طرف شاہانہدن فوق النہایہ اکرام والتفات کورمشدر . یمن حکمداری ملک اشرف (اسماعیل) زندندہ ایسہ ہپسندن زیادہ رعایت کوروب مشارالہک کریمہ سیلہ تزوج شرفنہ نائل ومركز اداره اولان (زبید) شہرندہ یکریمی سنہ قدر شیخ الاسلامقلہ ممتاز امثال اولدی تألیفاتی حد واحصادن بیروندر ازجلہ اصل قاموس اولان (اللامع العلم العجائب الجامع بین المحکم والعیاب) نام تألیفی کہ التمش جلدن عیسارت اولدیغی خالدہ تلخیص ایدوب اشبو تلخیصندن قاموس محیط وجودہ کلشد ۴ جلد (تنویر المیاس فی تفسیر ابن عباس) ۲ جلد (بصائر ذوی التبیہ فی لطائف کتاب اللہ العزیز) ۱ جلد (الدرالنظیم المرشد الی مقاصد القرآن العظیم) (شرح قطبۃ الخشاف فی شرح خطبۃ الکشاف) ۴ جلد (شوارق

الاسرار العلیه فی شرح مشارق الانوار النبویه (۲۰ جلد) شرح صحیح بخاری (۳ جلد) الاسعاد بالاصعاد الی درجه الاجتهاد (۲ جلد) عدة الاحکام فی شرح عدة الحکام) دخی جله آثار نفیسه سندندر . صحیح مسلمی اعلام محدثین ناصرالدین ابو عبدالله محمد بن جهیل حضر تزلندن بطریق الضبط والاتقان اویج کون ظرفنده قرائت و اخذ ایلدیکنی کندوسی اشبو ایاتنده اشعار و بیان ایتشد .

قرأت بحمدالله جامع مسلم بحوف دمشق الشام جوفاً لاسلام
على ناصر الدين الامام ابن جهيل بحضرة حفاظ مشاهير اعلام
وتم بتوفيق الاله وفضله قراءة ضبط في ثلاثة ايام

§

﴿ مجلد الدين ﴾ — مشایخ کرامندندر (نجم الدين) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ مجریطی ﴾ — حکمای عربدن امام الریاضیین ابو محمد مسلمة بن احمد شهرتیدر . مومی الیه اندلسده مادرید شهرنده تولد و (۱۰۰۴ م و ۳۹۵ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
(اخوان الصفا) (رتبة الحکیم فی الکیمیا) (روضة الحقائق) (غایة الحکیم) کبی پک چوق آثار بر کزیده سی واردر .

§

﴿ مجسطی ﴾ — علم هیئته دائر بر کتابک مؤلفیدر (بتولومه) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ مجنون ﴾ — قبيله نبي عامردن اولوب اسمی قیس بن ملوح در بین العرب شعر و شعور ایله مشهور بر ذات ایکن معشوقه سی اولان لیلی بیچاره یی مجنون اولوق اوزره تشهیر ایتدی ومدت عمری بادیده پکوب آخر کار دولت نبی امیه ده یعنی (۶۸۴ م و ۶۵ و یا خود ۶۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
(لیلی) قبيله مذکور ه دن لیلی بنت سعدر بونلر ده ا طفل نارسیده ایکن الفت و بر برلینه علاقه و محبت ایدوب بیود کارنده لیلایی ابوینی قاچیر مغه باشلا دقلندن مجنون اولوقت شو بیتلری سولشد .

تعشقت لیلی وهی ذات ذوآبۃ ولم تبد للآتراب من ثدیهما حجم
صغیرین نرعی الیهن یالیت اننا الی الآن لم ننکبر ولم تنکبر الیهن

قزك باباسی كمال عنادندن قزینی قیسه و برمیوب نهایت برچرکین عربیه و برمکله
بیچاره قیس اوآندن اعتباراً مجنون اوله رق و اوایلا کنان صحرای جنونه
دوشمش و بویه غدار و دلازار آدم لرله بولتمقدن ایسه و حوش و طیور ایله
الفت و انیسیتی ده معقول کورمشدر .

حکمداران عربدن بری قیسك حالندن خبردارا اولدقده مرحت ایدرك بر بشقه
قز و یرمك اوزره جلب و لیلایی دخی احضار ایدوب لیلانك سیهفام وضعیف
اندام برقز اولدیغنی کورنجه متعجبانه برطور ایله مجنونه (سکا بوندن بیک
قات اعلاسنی بولیم بوقز چکدیک سلسله جنونه ذکر بر شیمیدر) دیمکله
مجنون بنم کوزمله باق که لیلاده اولان سرجهاله مطلع اوله سک دیرهك
بیابانه صاوشمشدر .

مجنون امام حسن رضی الله عنه حضرتلرینك رضاعاً قرنداشی اولدیغنی دخی
مرویدر .

§

﴿ مجوزه ﴾ — اسطوانوی الشکل بر صاریقدر و قتيله بوصاریغی
پاشار ایام عادیده صارارلر ایدی مجوزه کیمک امتیازینی قانونی سلطان
سلیمان حضرتلری ابتدا اوق آتمقده ماهر برعربه و یرمش ایکن صکره لری
یکچیرلرک تعلیمخانه ناظری اولان و سائر اورته لرك ضابطلرندن ممتاز بولنان
ذاتلرک امتیاز مخصوصی اولدی ودها صکره بعض پاشار دخی ایام عادیده
صار دیلر . (اجوزه بی بیلم)

§

﴿ مجوس ﴾ — هندوچین و بعض ترکستانده مرعی بر مذهبک اسمیدر
اصحابنه مجوسی دیرلر ظن اولندیغنه کوره بومذهب (صابئی) مذهبنندن
آزمه برشی اوله رق ابتدا چینه اذر بایجان و بعض ممالک ایرانیه دن منتشر
اولش و ملوک فرسدن برنجی (دارا) زماننده (زردشت) نام کسه معرفتيله

ایرانده بر بشقه قالبه وچینه (بودا) و (لامه) وسائرہ نامرله درلو درلو
قالبه افران اولنہرق تشعب ایشدر .

۳۱۹۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکبیک درتوز تاریخنہ طوغری جزیره
العربہ یله نشر اولندی . مجوسیلر تمثال مشخص آتش اولق اوزره برصانع
قدیمک وجوددینی وروحک بقاسنی اعتقاد و آتشکده لده هیچ سونماک اوزره
آتش دائمی ایقاد وهر صباح حین طلوعده شمسیتقدیساً برطاقم دعالاراد
ایدرلر و بعد الموت ارواحک بوعالم سفیلدن بشقه بشقه معدنلره منسوب
اولان وهر برینه سیاراتدن بری حاکم بولنان یدی عدد قپودن کچرک مقرر سعاد
اولان شمسه واصل اوله جغی ذهابنده بولنورلر و بناء علیه پاپاسلری علم
هیئت و نجومی اوکرنمکه چالیشورلر .

(بودا) و (زردشت) کلمه لرینه دخی مراجعت پیوریلہ .

مجوس شعبه لرینک تنوع ایدن اعتقاداتسندن برطاقی مؤخرأ اسلام ایچنده
(قرامطه) (باطنیه) (اسماعیلیه) (بابکیه) (مجریه) و امثالی خوارج
نامرله ظهور ایدن فرق باطله به دخی ساری ایدی .
عربلر مجوسیلره (کبر) دخی دیرلر .

§

﴿محاضره﴾ — غیرک کلامسندن ترکیب خاصی یاخود معانی
وضعیه سی جهتیله مقامه مناسب اولاننی محلینده ذکر و ایراده ملکه ویر
بر علمدر . فائده سی غیردن منقول کلامی معانی اصلیه سی و یاخود ترکیبک
کندی ذاتی و جهله مقام مخاطب مقتضاسنه تطبیقه خطادن احترازدر .
محاضره ایله معانی بیننده اولان فرق (معانی) ده متکلم کلامنی مقتضای
حاله و غیرک کلامنی دخی کندی حالنه لایق خواصه تطبیق ایتمکدن
(محاضره) ده متکلم بلغا کلامنی اوکلامه مناسب محلیده علی طریق الحکایه
استعمال ایلمکدن عبارت کورینور .

علامه زمخشرینک (ربیع الارار) و راغب اصفهانینک (فنون المحاضره)
و علامه ابن جردونک (تذکره جردونیه) و ابن سعدک (ریحانة الادب)
و ابن عبد ریه نک (کتاب العقد) و تیفاشی نک (فصل الخطاب) و آبی نک

(نثر الدر) و ابو الفرج اصفهانی (اغانی) و ابن ابی جملة (کتاب السکران) و ثعالبی (مونس الوحید) نام کتابی فن محاضره ده مؤلف آثارک بشیخه لری اولوب دها بونلردن بشقه حد و احصادن خارج نیجه کتابلر تألیف اولمشدر .

§

﴿ محمد ﴾ صلی الله تعالی علیه وسلم — نبی سنی آخر الزمان و رسول مطلق انس و جاندر و قطب وجود و مدار عالم شهود اولمغله مظهر اسم اعظم یعنی اسم رحاندر . قول مشهور اوزره سلسله نسب شریفی (محمد بن عبدالله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالک بن نضر کنعان بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان) اولوب بوندن اونه سی بین المورخین مختلف فیه در .

خلقتک (۶۱۶۴) و میلادک (۵۷۰) سنه سی ربیع الاولک اون ایکنجی بازار ایرتسی کیجه سی شرفبخش صفحه عالم وجود اولدی . تواریخ اجنبیه ده تاریخ ولادت علیه لری (۲۷ نیسان) در .

شب ولادت نبویه لرنده بتپرستلرک پترلنده و آتشکده لرده ارهاصات قیلندن اولمق اوزره علامات انکسار و انطفاء کورلدی و (حضرت عیسانک هنوز طوغمش بر طفل شیر خواره ایکن تکلمی کبی) خورشید وجودی مطلع سعادتدن طوغار طوغماز مبارک فم عالیرندن کوش لطافت منکوش ماده درر صلوٰه و سلام شرفصادر اولدی و والده محترمه لری حضرت (آمنه) نه قیر و نه ارکک مشارالیه حضرتلردن بشقه هیچ بر مولود دنیا به کتورمدی .

حضرت فخر کائنات ایکنجی دفعه اوله رق یکریمی درت یاشنده تجارت طریقله شام شریف جوارینه قدر کیدوب عودت ایتد کدن صکره (خدیجه الکبری) حضرتلرینی تزوج بیوردیلر و فرق یاشنه و اصل اولدقلرنده الی آق قدر رؤیا الیه مظهر وحی الهی اولوب اندن صکره اره صره منزوی اولدقلری جبل حراده پایه قدر و جلالتلری سلطنت ابدیه رسالتله اشعه پاش عیون اصناف امت بیورلمغله اوسنه ایچنده زوجه محترمه لری مشار الیها خدیجه الکبری

و عمزاده لری علی المرتضی و ابوبکر و عثمان حضراتی و سائر بعض اصحاب کرام اظهار دین اسلام ایلدیلر بونک اوزرینه درت سنه صورت خفیه ده تبلیغ احکام الهیه دن صکره شرف صدور ایدن (فاصدع بما تؤمر) نص جلیلی موجبجه امر دعوتی میدان علانیه چیقاردقلرنده بتون اهالی مکه و قبيله قریش حق عالی نبویلرنده ابولهپ (و کعب) ه همکعب اولدیلر و کیتدیجه اذانی آرتیروب بعض اسلامه کلنلری تهدیده و بعضیلرینی اشکنجه و اعدامه قالدیلر نهایت اسلام رخصت نبوی ايله حبشستانه هجرته مجبور اولدی مکه لیلر حبش نجاشیسنه دخی عرض شکایتله اسلامک مملکتته عدم قبولنی رجا ایلدیلر سده نجاشی کاردان اول امرده ایشی اکلامق اوزره مسافرین موئی الیهمی حضورنده و رهایین و امراسی مواجهه سنده زیور مجلس امتحان ایدوب کیفیت اسلامدن و من قبل الرحمن نازل اولان کلام عظمت اتسامدن سؤاله باشلادقه اجوبه لایقه ایرادنن صکره ایچلرندن دادر عالیقدر حیدر کرار جعفر طیار حضرتلری سوره شریفه (کهیمص) ی تشفیفساز مسامع تحضار ایلدی و نجاشی کال تاثیرندن اغلبه رق (والله بو کلام ايله حضرت عیسیاه نازل اولان کلام ایکیسی برچراغک نوریدر) دیوب جله اهل اسلامی زیر جایه و صحابته آلدی صکره اسلامده حضرت عمر ظهوره کلکله فرقه موحدین قوت بولدیه ده غلوی ارباب تعاند دخی اونستنده اثرنمای تزاید اولوب برطرفدن دخی مدینه منوره اهالیسی شرف قدوم مسعدتملوم جناب نبوی به ازدل و جان تحسر و آرزو درمیان ایلدکلرندن بعثتک اون اوچنجی یعنی میلادک الی یوز یکریمی ایکنجی سنه سنده مدینه منوره به هجرت سینه وقوع بولدی و درحال رسم بیعت اجراستندن صکره یوز ذراع طولنده و براز نقصان عرضنده برعالی مسجد بنا ایدیلوب اوراده اجتماع وادای فریضه صلاته شروع قلندی .

آنفاً بیان اولندیغی وجهله نبی مشار الیه صلی الله علیه و سلم حضرتلرینک اون اوچ سنه ایچنده چکدکلری بونجه محن و مشاقه تحمللری و حق عالیلرنده هر درلو شناعت و فضاحتدن چکنمیان ارباب بغی و فساد کال حمله

معامله‌لری معجزات جلیله، نبویه‌لرینک ال‌باشلیجه‌سی عد اولمغه سزابر
کیفیت اولوب طوغریسی حیرت افزای عقول و شایان تحریر سر دفتر
نقولدر .

بر امر کریمه منظور چشم عالی‌لری اولدیغده در عقب کل رخسار نبوی‌لری
عرقیز حجاب اولور و بر کیمسه‌نک یوزینه دقتله باققدن و کوتولکه کوتولکه
مقابله‌دن و رفع اصواتدن محترز بولنور و هر کسی حال و شاننه کوره تعظیم
و کولر یوز و لطیف سوز ایله تطیب بیورر ایدی حتی مجلس عالی‌لرندن
چیقان اصحاب کرام بر برلینه (حضرت پیغمبر بو کون چله‌کزدن زیاده‌بکا
التفات ایتدی خیر بنی سندن زیاده تلطیف بیوردی) دیو اظهار حبور
و بشاشت ایدرلر ایدی . کمال تواضع نبوی‌لری آنارندن اولق اوزره بردفعه
حبش حکمدارندن لمصلحه کلش اولان ایلچیلره کندولری بالذات خدمت
ایتمکه قالدوب اصحاب کرام (یا رسول الله بز خدمت ایدرز سز راحت
بیورک) دیدکلرنده (بم اصحابم و قتيله حبشه هجرت ایتدکلرنده بونلرک
پادشاهی طرفندن مظهر قبول و احترام اولملر ایدی اکا مبنی بو کون بالذات
مکافاتی ایتک استرم) بیورملردر . هیچ بر کون یان اوستی اوتورمدقلری کبی
بغداش دخی قورمیوب و تشریفلرنده کیمسه یه قیام ایتدیرمیوب مجلسلرنده
نفس نفیس نبوی‌لری ایچون تعیین مقام ایتماملر و متعدد خدمتچیلری
اولدیغی حالده بر شیلرینی کیمسه یه طاشتدیر ماملردر . و خزینه‌لری مال
غنایله مالامال و هر کون سکرین طعام اکلنه اقتدار برکال ایکن اکملیت
زهده و اتقارندن ناشی مدت عمرلرنده بری بری اردنجه اوچ کون اتمک ایله
قارنلرینی طوبور ماملردر .

ابتدای هجرت ایله داربقایی تشریف‌لری اره‌سنده بکن اون سنه ظرفنده قریش
و طرفدار ایله یکرمی بش دفعه غزالری و قوعبولوب انجق بوغزالرک کافه‌سی
(غزوه) کله‌سنده محرر اولدیغی اوزره مخالفین مرقومه‌نک شر و مکیدتنی دفع
و تهدید ایچون وقوعه کلش تدافعی و تحفظی محارباندن عبارت ایدی .
مخالفت و اعتراض یالکر مشارایه حقنده اولیوب انبیاء کرام سالفین حقلرنده
دخی نیجه نیجه مخالفتلر ایقاع ایدلدیکی و بوجهتله نه مرتبه قانلر دو کولدیکی
تواربخشاسان نزدنده آزاده برهاند .

عليه الصلاة والسلام افندمرك ارهاصات ومعجزات جليله وسائر اوصاف واحوال سنه لری کتب سیرده محرر وجله یه معلوم اولدیغندن اوباده تفصیلاته کیریشلدی .

اولاد کرامی

جناب خدیجه الکبرادن	{	۱ حضرت قاسم	۱
		۱ حضرت عبدالله	۱
		۱ حضرت طیب	۱
		۱ حضرت طاهر	۱
ماریه نام جاریه دن		۱ حضرت ابراهیم	۱
جناب خدیجه الکبرادن	{	۱ حضرت زینب	۱
		۱ حضرت فاطمه	۱
		۱ حضرت رقیه	۱
		۱ حضرت ام کلثوم	۱

§

﴿ محمد اول ﴾ چلبی — سلاطین عثمانیه نك بشنجیسی اولوب یلدریم سلطان بایزیدك اوغلی ومراد خان ثانینك پدریدر ولادتق (۱۳۷۹م و ۷۸۱ هـ) جلوسی (۱۴۱۵ م و ۸۱۸ هـ) وفاتی (۱۴۲۱ م و ۸۲۴ هـ) تاریخنده در .

پدری اسیر اولدق دن صکره قرنداشی سلیمان چلبی ادرنده وعیسی چلبی بروسه ده تخته کچوب اشبو چلبی سلطان محمد دخی ولایتی اولان امانیه یه چکیلرک دیگر قرنداشی موسی چلبی ایله برلشمشیدی . بروسه ده کی قرنداشیله بر محاربه دن صکره موسی چلبی واسطه سیله سلیمان چلبی بی مغلوب ایتدیسه ده موسی چلبی ادرنه تختنی قبوللندیغندن دلکیر اوله رق ایکنجی دفعه استانبولدن کچوردیکی عسکر واسطه سیله ذاتاً امرای عسکریه بی کندوسندن خشنود ایده مامش اولان موسی چلبی بی دخی بالتعقیب بوزوب تخته جلوس ایلدی . اثنای سلطنتنده از میددن استانبوله قدر اولان سواحلی روملردن ضبط وجانیک وکنغری بی استرداد ایدوب صاحب علم شقاوت یورکاوچه مصطفی غائله سنی دفعه موفق اولمش وحرمین الشریفینه صره ارسالی عادت مستحسنة سی زمان مسعدنشانندن قالمشدر .

§

﴿ محمد ثانی ﴾ ابو الفتح — کریدکان سلاطین عثمانیانک یدنجیسی
اولوب سلطان مراد ثانیانک اوغلی و سلطان بایزید ثانیانک پدریدر . ولادت
(۱۴۲۹ م و ۸۳۳ هـ) ایکنجی جلوسی (۱۴۵۱ م و ۸۵۵ هـ) وفاتی
(۱۴۸۱ م و ۸۸۶ هـ) تاریخنده در .

افق سلطنت شرف قدومیله مطلع انوار سعادت اولدقده دولت علیه علیه
اتفاق ایدن قرمان و کرمان و آیدین و منتشا اوغلارینی صدمه کذار پنجه
غالبیت ایدوب قونیه بی آلدی بعده ایکی یوزیک عسکرله ادرنه دن در سعادت
کلوب برأ و بحرأ الی درت کون محاصره دن صکره (۱۴۵۳ م و ۸۵۷ هـ)
تاریخنده فتح استانبول دولت جهان مشمولنه نائل اولدی . اشبو مظفریت
جسمیه عقینده اینوز طاشوز سمادرك و صربستانده نوه برده کی برچوق
قلاع متینه بی دخی الده ایتدی اوزرینه (۱۴۵۵ م و ۸۶۰ هـ) تاریخنده
یوز الی بیک عسکر ایله بلغراد فتحه کیدوب بحارلری مهم برصوریده
مغلوب ایدرك ایکی سنه صکره آتیه بی استرداد و بعض موره ممالکنی تهدید
ایله صربستانده واقع سمندره قلعه سنی فتح و کشاد ایلدی و کردستان و ایران
حکمداری اوزون حسنه غلبه سندن صکره یعنی (۸۶۴ هـ) تاریخنده
طربرزون و سینوب و قسطنیونی بی و متعاقباً مدلو و بوسنه ده بعض قلاع ایله
هرسک قطع سنی ضبط و تسخیر و بواره ده برقاج دفعه ارناودلغنی تهدید
ایتدی . اخیرأ یعنی (۱۴۷۳ م و ۸۷۸ هـ) تاریخنده ایران حکمداری
اوزون حسنک ایکنجی اچدیغنی محاربه بی بعد المغلوبیه قزانمغله اجرای
شهر آیین ایتدی و اهاالیسنک طلب و استدعاسنه بناء قریم ضمیمه ممالک
و کدک احمد پاشا واسطه سیله ارناودلغه و برقاج ایتالیا ممالکنه و خیلی کافترله
اشقودریه دخی ممالک اولدی . در سعادتده نام نامرینه منسوب جامع شریفی
(۱۴۶۲ م و ۸۶۷ هـ) تاریخنده بنا ایتدیرومشر .

§

﴿ محمد ثالث ﴾ — دولت عثمانیه ده اون اوچنجی پادشاه اولوب
سلطان مراد ثالثک اوغلی واحد خانک پدریدر . ولادت (۱۵۶۶ م
و ۹۷۴ هـ) جلوسی (۱۵۹۴ م و ۱۰۰۳ هـ) وفاتی (۱۶۰۳ م و ۱۰۱۲ هـ)
تاریخنده در .

مشاراليه فاتح اكرى ديمكله مشهور اولوب جلوسى عقينده ايجاب زمانه مبنى اون طقوز شهزاده يى بردن سفر آخرته كوندر مشدر . اوائل سلطنتنده وكلاسنك اتفاق سزلغى ثمره سى اوله رق مملكتين و مجارستانده خيلى محاربه لر دن صكره استرغون قلعه سى الدن چيقوب بوسره ده يكرمى اوتوز بيك قهرمان ونسوان وصيبان اياقلر اتنده قالدى وشاه مشاراليه بالذات كيدوب مشهور (اكرى) قلعه سنى الديغى اتنده دخى اوستريالور ك خطوانده مغلوب ايتديكى عساكر عثمانيه واهالى يه امان ويردكدن صكره جله سنى قليچدن كچورديكنى خبر الديغندن كندوسى دخى بالمقابله اكرى اها ليسنى قتل عام ايتدى و (۱۵۹۶ م و ۱۰۰۵ هـ) ده اوستريالور تكرار اوچيوز بيك كشى ايله كلوب عساكر اسلاميه يى رجعت و فراره مجبور ايلدى .

اعدانك اشبو غلبه و هجومنده ذات شاهانه اوتاغ همايونك ايچنده خرقة سعادتى لابس و قصيب نام سيف نبوى ديزلى اوستنده اولديغى حالده اوتوروب اعدانك خزينه چادرلر نه و ارنجه يه قدر نصل يغما ايتدكلرينى سير ايدر وشيخ الاسلام خواجه سعدالدين افندى وسائر مقربين دخى كمال وله و حيرتله صبر و ثباته متعلق سوزلر سويلوب تسالى ويرمكه چاليشور ايدى او ائنده يعنى ذات شاهانه وكلاسيله برابر اسيردوشمك راده سنده آت اوغلانى واشجى وسايس . قوله لرى صوپه لر و اودونلرله يغما كرلى قاچيرملريله اعدا بوزلدى سوزى و بو سوز شاييع و فرار ايدن و ايتمكده اولنلر ك سمعنه و اصل اولديغى كې هر كسه يكيدين بر جسامت كله ر ك طو پلانوب ايلك هجومده اعدايى پوسكور تديلر و بالتعقيب يوزاللى بيك قدرينى قيرديلر . و ترياقي حسن پاشا قانزله قلعه سنده بيوك بر مظفر يت قزاندى لكن اناطوليده يكيچيرلر ك ادب سزلكى سيئه سيله روان و تبريز ولاياتى حوزة تابعيتدن چيقدى .

§

﴿ محمد رابع ﴾ آوجى — ملوك عثمانيه نك اون طقوزنجيسى اولوب سلطان ابراهيمك اوغلى و سلطان احمد ثالثك پدريدر ولادتى (۱۶۴۱ م و ۱۰۵۱ هـ) جلوس (۱۶۴۸ م و ۱۰۵۸ هـ) خلعى (۱۶۸۷ م و ۱۰۹۹ هـ) تاريخنده در .
پدرينك شهيد آرتحالندن صكره يدى ياشنده اجلاس اولنوب اولوقت امور

دولته مداخله به قدر ادبسرلکده قطع مسافه ایتش اولان یکچیری کروهی
ایکی دفعه اختلال چقاره روق خیلی کیمسه لک قاننه کیرمش وسپاهی طاقی
اعتباردن دوشوب یکچیریلک کسر علم شقاوتلری اغورنده لواء سعادت
میدانه چیقارلمشیدی هله (۱۶۵۵ م و ۱۰۶۶ ه) تاریخنده صدر صدارته
پکن کوپرلی محمد پاشا ثمره غیرت وتدبیر یله ایشلمر ایچیه یولنه قویوب
برسنه صکره شمدی به قدر مسدود اولان چناق قلعه بوغازینی فتح وکشاد
وبوزجه اطه ولنی اطه سنی استرداد ایلدی و بونی تعقیب ایدن مجارستان
مظفریتندن صکره (۱۶۶۹ م و ۱۰۸۰ ه) ده قنده قلعه سی دخی ضبط
اولندی لکن بوراده کرک فرانسه وایتالیا ومالطه ووندیک عساکر
متفقه سندن وکرک عساکر اسلامیة طرفندن یکرمی اوچ سنه ظرفنده پک چوق
تلفات وقوعبولدی و (۱۰۸۹ ه) ده مشهور چهرین قلعه سی روسلردن
النوب قریم خانی بومحاربه ده قلیچدن یکوردیکی یکرمی پک روسدن بشقه
اللی بیک ده اسیر الدیغندن شهر آیین یاپلدی و (کوار) آوستریالوردن
استرداد ایلدی مؤخرأ المانیا روسیه له وندیک و آوستریا متفقاً دولت
علیه علیه یوریه رک پشته وآق کلیسا محاربه لرینی قزاندیلر و مجارستان
وموره ده وطونه نک یوقارولرنده برچوق یرلر الدیلر . یکچیریلک کرک
اردولرده وکرک درسعادتده بایدقلمی خسارات دخی بوحسابه صوقلدیغی
حالده دولت علیه نک اولوقتیکی ضایعاتی بک کیتلیدر .

یکچیریلر طونه بوزغوننه ویردکری سبیتی ستر ایچون قباحتی صدر اعظمه
تحمل و بویولده محضر تقدیم ایتدکدن صکره اطاعتی بتون بتون سلب
ایدک ادرنیه رجعت وقباحثلرک کافه سی صدر اعظمندن بشقه ذات شاهانه
وکلایه عائد اولدیغنی مین دیگر برمحضر عمومی ارسال ایشلرایدی بومحضر
ایاصوفیه ده او قونوب کوپرلی زاده قائم مقام مصطفی پاشانک تدبیر یله سلطان
محمد رابع خلع اولندی اندن صکره یکچیریلر ادرننه درسعادتده دخی کلوب
درلو درلو ادبسرلکده قالشیدیلر و صدراعظم سیواش پاشانک قوناغنی
باصوب کندوسنی اعدام ومالنی یغما وجاریه لرینی آچیق صاچیق صرتلرنده
قشله ره کوندردیلر واهالی استانبول دخی قیام ایدوب نیجه قانلر دوکلدی .

﴿ محمد ﴾ بن ابابکر الصدیق رضی الله عنه — حضرت علی رضی الله عنہک ایام خلافتند مصر و الیسی ایکن (۶۵۷ م و ۳۷ هـ) تاریخند معاویه طرفندن (معاویه بن مدیح) قومانداسند کوندریلان شام عسکرینک مصره استیلاری اشاده طوتیلوب بعض روایتہ کوره کویا بر مرکب لاشه سی دروننده احراق ایدلشد . مصرک بروجه محرر استیلا و موحی الیهک شو ابتلاسی مصر والی سابق عمر و بن العاص تشویقیلہ وقوعبولدیغی و عقیب استیلاده موحی الیه عمر و بن العاص حضرت معاویه طرفندن مصره والی تعیین اولندیغی مضبوط صحایف نقولدر .

§

﴿ محمد ﴾ بن ابی بکر بن ایوب بن سعد الرزعی الدمشقی — ابن قیم الجوزیه ایله مشهوردر فقه تفسیر حدیث اصول و نحو ده ریاست کند و سنه منتهی ایدی محبت و انابت و افتقار الی اللهده امثالی کورلما مشدر عبادتده نهایت درجه مفرط اولوب کرک دیانت و کرک علومده براعتی ابنای زماننی بحق مستفید ایتشد فنون عیدیه اولسق اوزره برچوق مصنفاتی وارد (۱۳۵۰ م و ۷۵۱ هـ) تاریخند شامده سر نهاده بالین لحد غفران اولدی قبری شام شریفده الان معروف زیارتگاهدر .

§

﴿ محمد ﴾ بن ابی عبدالله الحسین — کنبه سی ابو الفاضل شهرتی ابن العمیددر ملک آل بویه نک صدر و زراسی و عضدالدوله نک پدری رکن الدوله ابو علی الحسنک وزیر معارف سمیری ایدی . مشار الیه خصوصیلہ کتابت و انشاده اوحد عصری و زماننک استناد و رئیس علی الاطلاق اولوب نفاست معانی ایله برابر جزالت و سلاست الفاظ و حسن ترسل و بلاغتده ضرب مثل اولنور ایدی . حسن تدبیر و سیاست ملک و کتابت و ادب و اشعار عرب و محاضراتک جامع اولدیغی معلوماتی هیچ کیمسه اکتساب ایده مامشد ر سلامت اعتقاد ایله برابر علوم و ائله دخی ماهر ایدی و اصحاب و احبابی ایله حسن معاشرت اوزره اولوب شجاعت تامه صاحبی و الحاصل کافه فضائل جوهر ذاتنده سر نمای تجلی اولمش بر نسخه کبری ایدی . شعرا دن برچوق ذواتک و بالخصوص شاعر اعجاز مآثر ابو الطیب متنبی نک ممدوحی اولمشدر

متنبی نك مشاراليه حقنده كى قصائدی مشهور اولوب بونلردن المشهوری
ایسه اولا ابن فرات حقنده یازمش اولدیغی حالده مؤخرأ مشاراليه نامنه
چو یردیكى قصیده رأیه دركه حین تقدیمده اوج بیك دینار جائزه آلمشدر
ابن عمیدك بحارئ امثاله جاری سوزلرندندر (متى خلصت للدهر حال
من اعتوار اذی وصفا فيه شرب من اعتراض قدی . خیر القول ما اغناك
جده والهالك هزله . الرتب لا تبلغ الابتدرج وتدرج ولا تدرك الابتجشم
كافة وتصعب . المرء اشبه شیء بزمانه وصفه كل زمان منتسخة من سجايا
سلطانہ . المرء يبذل ماله في اصلاح اعدائه فكيف يذهب العاقل من حفظ
اوليائه . هل السيد الامن تهابه اذا حضر وتغتابه اذا ادر . اجتنب
سلطان الهوى وشيطان الميل) .

ابن عمید علم نجوم و مسلك فلاسفه یه میلان ايله متهم ایدی عمر اخیرنده قولنج
ونقریس علتلرینه مبتلا اولدی . مومی ايله باغیچه نك برنده بررنجبرك
صوغان و بوغورت ايله اتمك یدیکنی کوردکده برمدت مقتونانه دقتدن صکره
(کاشکی شو آدم بن اولیدمده هراشتهها ایتدیکم شیئی ییه ایدم) دیمشدر .
وفاتی (۹۷۰ م و ۳۶۰ هـ) تاریخنده در . مدت وزارت ییگر می درت سنه یه
بالغ اولدی و فاتندن صکره اوغلی ابوالفتح علی پدرینك یر بنه قائم اولمش
وسیف و قلبی برآریه جمع ایتدیکندن ذوالکفایتین تلقیب اولنمشدر .

§

﴿ محمد ﴾ بن ابی محمد — ابن ظفر لقبیله معروف و (حجة الدين)
تعبیری ايله موصوف بر ذات فضائل نهاد ایدی مولدی (سچلیا) و منشی
مکه مکرمه در .

سچلیاده بعض امرا ایچون تألیف ایتدیکی (سلوان المطاع فی عدوان الاتباع)
نام کتابدن بشقه (خیر البشر بخیر البشر) و (نجباء الانباء) نامنده ایکی
تألیف لطیف و (یذروع) آدلی بر تفسیر کبری و حریرینك (درة الغواص)
نام کتابنه بر حاشیه سی و مقاماتنه بری بیوک دیکری کوچك ایکی شرحی
و بعض آثار شعریه سی واردر .

بر چوق ممالکده دور و سیاحتدن صکره آخر عمرنده حایه کلهرک اوراده
توطن ایلدیکی حالده (۱۱۶۹ م و ۵۶۵ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .

مومی الیه قیصه بویلی وغایت چرکین بر آدم اولوب زمان موته دسکین
تعاقب سهام فقر و فاقه دن بر آن کوز آچامش ایدی حتی کمال احتیاج
و ضرورتدن قزینی کفوی اولیان بر شخصه تزویج ایلدیکی حالده شخص
مزبور قزی حادن چیقارهرق دیار آخرده صائمشد .

§

﴿ محمد ابوالمظفر ناصرالدین ﴾ — هندستان مغول پادشاهلرندندر
وجلوسی (۱۷۱۷م و ۱۱۳۰ه) تاریخنده در ایران تختک غاصبی اولان مشهور
نادر شاه بونک زمانده حدود هندیه بی تجاوز ایدرک زیر تصرفنده اولان
ولایات غریبه بی دخی استیلا ایلدی وفاتی (۱۷۴۷ م و ۱۱۶۱ ه)
تاریخنده در .

§

﴿ محمد بن احمد — اجله علماندن — ابن کیسان لقبیله مشهور
و متعارف اولوب (۹۳۲ م و ۳۲۰ ه) تاریخنده وفات ایلدی مجلس
تدریس و مصاحبتنده رؤسا و کباردن هر کون یوزی متجاوز ذوات حاضر
بولور و مع هذا کندوسی ققرا و مساکین ایله اختلاط و مواسستن ده
زیاده محظوظ اولور ایدی .

علم نحو ده (مذهب) (غلط ادب الکاتب) (السلامات) (البرهان)
(غریب الحدیث) (معانی القرآن) (علل النحو) (مصایح الکتاب)
نام کتابلر جمله آثار مقبوله سندندر .

§

﴿ محمد الادریس ﴾ — عرب جغرافیونندن مشهور بر ذات
اولوب (۱۰۹۹ م و ۴۹۳ ه) ده سوتده ادریس خاندانندن ساحه
وجوده کلمشدر کنیه سی ابو عبدالله در . افریقاده متصرف اولدیغی
اراضیدن طرد اولدیغنه بناء دور و دراز بر چوق سیاحتلر ایتدکدن صکره
برای توطن سچلیایه کلوب اولوقت سچلیا قرالی بولنان ایکنجی (روژر)
طرفندن الکالی بر صورتله حسن تلقی اولندی بنا برین اشبو قرالک سراینده
امرار وقت ایدوب (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ ه) تاریخنه طوغرو درتیوز لیبره
ثقلتنده کومشدن اولمق اوزره بر کره اعمال ایلدی که زمانجه جغرافیایه دائر

اولان معلوماتك كافه سی اوكره اوزرنده محكوك ایدی بوكره جغرافیا تحصیل و تعلیمه خیلی زمان اساس اتخاذ اولمشدر .

§

﴿ محمد الامین ﴾ — خلفای عباسیه نك التجیسیدر (۷۸۶ م و ۱۷۰ هـ) ده رصافده تواد و (۸۰۸ م و ۱۹۳ هـ) ده جلوس ایدوب بش سنه صكره قتل اولمشدر .

اوزون بویلی کوچك یوزلی لهو و لعب و عیش و نوشه منهك كیمه اولوب كیمه كوندز سیاه طواشی و عورتلرله دوشراقفسار و اطراف و اكنافدن چنکیلر و خوانندهلر كتوردوب امور مملكتدن كال مرتبه غفلت ایلر ایدی حتی نقل ایدرلر كه برادری مأمونك هجومه قارشو كوندریلان عسكرینك مغلوب و سرعسكری علی بن عیسی نك مقتول اولدیغی خبری كلكده بالق اولاردی خبر كتورن آدمه (بنی حالمه قوارقداشم ایکی بالق طوندی بن هنوز بر بالق طوته مدم) دیمشدر .

§

﴿ محمد بهاء الدین ﴾ بن محمد البخاری — طریقت نقشبندیه صاحبیدر . مشار الیه باطناً خواجه عبد الخالق غجدوانی حضرتلرینك روحانیترلندن و ظاهراً سید امیر كلال حضرتلرندن كسب فیض و معرفت ایدوب (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .

خواجه اعظم بهاء الحق والدین نقشبند
آنكه مشهور ولایت شد كال ملتش

مسكن و مأوی اوچون بود قصر عارفان
قصر عرفان زین سبب آمد حساب رحلتش

قطعه سنده کی (قصر عرفان) ترکیبی وفاته تاریخدر قصر عارفان ایسه مفاد قطعه دن مستبان اولدیغی اوزره بخسارادن بر فرسخ اوتده شیخ مشار الیهك مسكن و مأوی اولان برقصه در . نقشبندیه طریقه بوندن اول یعنی عبد الخالق غجدوانی به كجهیه قدر طریق خواجكان دینلور ایدی .

اساس ادا ب نقشیه (هوش دردم . نظر در قدم . سفر در وطن . خلوت در انجمن . یاد کرد . باز کشت . نگاه داشت) دن عبارتدر بر روایت کوره مولانا جلال الدین رومی حضرت تلی لفظه جلال ذکرینی شاه نقشینده تبلیغ اولنق اوزره (عزیزان) دیمکله معروف خواجه علی رامیتینی حضرت تلی نه تلقین و مشار انیه دخی کذلک امیر کلال حضرت تلی نه تفهیم ایدوب اوده شاه نقشینده حضرت تلی نه تبلیغ ایشدر .

علاء الدین عطار و حافظ بخاری محمد پارسا صاحب طریق مشار الیهک اخص خلفاسندن اولوب دها پک چوق خلیفه و مریدلری واردر .

§

﴿ محمد افندی ﴾ — یازیجی زاده (یازیجی زاده) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ محمد پاشا ﴾ طویل — دولت علیه ده عصر سلطان سلیمان و سلیم ثانی و مراد ثالثه اون بش سنه صدارت ایتیش و داماد شهر یاری دخی اولمش ایکن نهایت (۱۵۷۹ م و ۹۸۷ هـ) تاریخنده دیوانده بولندیغی اثناده بر جرار مجنوب یدیه شهید اولشدر . عزب قیوسی جامعی بجله خیر اتندندر اصلی صوقلای ایدی .

§

﴿ محمد پاشا ﴾ کوپرلی — اصلی ارناود ایسه ده اناطولیده کوپری قصبه سنه نقل مأوی ایتشیدی سلطان محمد رابع زماننده یعنی (۱۶۵۵ م و ۱۰۶۶ هـ) تاریخنده دارالسعاده اغاسنک حقوقه مبنی والده سلطانه اخطاریله صدر اعظم اولشدر .

صدارتی وکلاده اتحاد مأمورلرده اعتماد عسکرلرده انقیاد ترسانده دوتما خزینده پاره اولدیغی وآق دکر مسدود و ذخیره مفقود والحاصل اسباب سعادت ملک و دولت هر یوزدن معدوم و نابود بولندیغی بر زمانه تصادف ایلدیه ده (همه الرجال تقلع الجبال) مفهومنجه حسن تدبیری سایه سنده هر بر شعب امور و اداره بی تنظیم و اصلاحه موفق اولدی وابتدا چناق قلعه دن قیوی آچهرق لمنی و بوزجه اطه بی الدقن صکره (۱۶۵۸ م

و ۱۰۶۸ هـ) ده اردل ولایتی حرباً تنظیم و (محمد پاشا صدارتدن عزل اولمقدجه سفره کیده میز) دعوای جاهلانه سیله بر هیئت متفقہ تشکیل ایدوب شو غرض واهیلبینی اجرا ایچون قونیهدن اوتوز بیک عسکرله درسعادتہ یوریان حلب انقره دیار بکر والیترینی قارشو و چیقاریلان بغداد والیسی مشهور مرتضی پاشا همتیه حلب جوارنده حرباً اخذ و اعدام و دائماً علیهنده بولنان و بوآدم و کلای دولت علیه بی تماماً ازاله ایده جک صکره حال مشکل اوله جق کبی سوزرله ذات شاهانه بی اغفالہ چالیشان شیخ الاسلام بولوی محمد افندی بی نئی ایدرک مصالح دولت علیه بی تمام بولنه قویدقدن و کرید سفرینی تازه لدکدن صکره تصمیماتی اجرایه میدان قالمسزین (۱۶۶۱ م و ۱۰۷۲ هـ) تاریخنده طقسان التی یاشنده وفات ایتکله یرینه اوغلی احمد فاضل پاشا تعیین یورادی .

§

﴿ محمد پاشا ﴾ بالطه جی — زماننده تبردار محمد پاشا دینکله معروف ایدی سرای همایون بالطه جیلغندن کله و قسطنطنیونیدن یتشمه در سلطان احمد ثالث دورنده ایکی دفعه صدر اعظم اولوب ایکنجیسینده یعنی (۱۷۱۱ م و ۱۱۲۳ هـ) تاریخنده پروت وادیسینده روسیه چاری بیوک پترووی تکمل اردوسیله برابر ابلوقه و قبول اسارته مجبور ایتدیکی حالده چارک زوجه سی قترینه نك بالذات تقدیم ایتدیکی هدایا و سائر یه طیانہ میه رق مرقومه نك قلمه الدیغی مصالحه نامه بی امضا ایله بویله بریسوک فرصتی قاجردیغندن درسعادتہ کلدکده اعدام اولندی .

مومی الیهک، صدارتنی مقدا دولت علیه یه التجا و بوجاقده اقامت ایدن اسوج قرالی مشهور (شارلو) توصیه ایتش ایدی حتی قرال مشارالیه مصالحه دن برایی کون صکره کال ممنونیتله پروتہ کلوب انجق رقیبی اولان روسیه نك بویله برطوزاقدن پك اوجوز قورتلش اولدیغنی یعنی مصالحه اولمش تمش ایدوکنی کورنجه بالطه جی بی آشوری درجه ده تحقیر ایدرک (بن ده سنی برآدم ظن ایتدم ایدی) دیمش و کال حدتله قلقوب کیدرکن چزمه سی پاشانک کورکنه طاقیلوب بیرتمشدرد . روسیه نك مصالحه مذکورده ده

امضاسی التندہ بولنسان تعہداتنی برطاقم سفسطہ لرلہ پکیروب جہلہ سندن
قورتلدیغی توارینخده مقیددر.

§

﴿ محمد بک ﴾ — متغلبین مصریہ دندر متقداندن علی بکک
کولہ سی اولدیغی حالده کولمن سلکنہ داخل و علی بکک قزینی
الہرق مصرجہ برقوماندانلغہ نائل اولدی و (۱۷۷۳ م و ۱۱۸۷ هـ)
تارینخده متغلباً ولی النعمتی علی بکی قاہرہ دن اخراج و پاشالق عنوانیلہ مصر
والیلکنی استحصال ایلدی و طرف دولت علیہ دن سوریدہ خروجایدن
طاہرک رفع وجودینہ مأمور اولغلہ کیدوب غزہ ویافہ و عکابی مرقومک
ید غصبندن قورتاردی . تاریخ مزبور دن برسنہ صکرہ عسکادہ و بایہ
طوتیلہرق وفات ایلشد.

§

﴿ محمد چلبی ﴾ — مجاذیب الہیہ دن کشف و کرامتہ مالک بر ذات
اولوب (اون قپانلی) دیمکلہ شہرت آلمشیدی وفاتی تخمیناً (۱۶۸۸ م
و ۱۱۰۰ هـ) تارینخده در .

زمانندہ قطب جہان اولان ذاتک وقوع ارتحالانہ مبنی اظہار آرزوی قطبیتلہ
جناب حقہ (یاربی بونجہ سنہ دن برو محضارضای شریفک ایچون چالیشہرق
نفسی ازدم و کرم و سرد عالمہ قارشو برعبا ایلہ عریان و بی مکان کزدم ارتق
کمال عنایتکدن مرتبہ قطبیت شرفنی احراز ایتک استرم) دیو تضرع و نیاز
ایلدکدہ و رای پردہ غیبندن (سن دہا بوادرا کدہ میسک) (محمد چلبی)
(طلب) (عریان) بو قدر و آرق و کثرتلہ قطبیتہ نائلیت نصل اولور
خطابنی آلمقلہ همان کندوسنی اورادہ بولنان بر لغمہ آتوب نجاست آلود
ایتمش ایسہدہ در حال اعوان و اتباعی طرفندن چیقاریلوب برجامدہ کندوسی
و عباسی تطہیر ایدلدکدن صکرہ قطب الاقطاب شمس الدین سیواسی
حضرتلری جلب ایدرک البسہ اکسا ایتمش و مأوی پیدا ایتدیرمشدر .

§

﴿ محمد ﴾ بن حسن الشیبانی الواسطی — اجلہ علمی کرامدن
(و مبسوط) (جامع الصغیر) (جامع الکبیر) (کتاب الزیادات) (سیرکبیر)

(نوادری) نام کتابی بجله آثارنددر (۸۱۳ م و ۱۸۹ هـ) تاریخنده
(ری) قاضیغی اشناده والی درت یاشنده متوجه سمت بقا اولدی .
مشار الیه امام اعظم حضرتلرینک بجله اصحاب کبارندن بر علامه جلیل
الاعتبارایدی . هرون الرشیدک تکلیف ایتدیکی قاضیغی عدم قبولندن
ناشی ایکی آی قدر حبس اولندیسه ده مؤخرأ چیقاریلهرق خواه ناخواه
(رقه) یه قاضی نصب اولندی بعده نزد خلیفه ده قضایه رضا و یروب
وفاتنه قدر برابر بولندی .

امام شافعی و امام احمد بن حنبل حضراتی فضل و کمالنی تصدیق و تسلیم
ایدرلر و امام ابو یوسف حضرتلری نظر خلیفه ده قزاندیغی رفعت شان
و اعتباری بحسب البشریه راز قسقا نورلر ایدی . حین وفاتنه هرون
رشید (دفن الفقه العربیه) دیمشدر .
قوام الدین یحیای شیبانی و یحیی بن عمار الشیبانی بشقه در (یحیی) کلمه سنه
نظر بیوریله .

§

﴿محمد حسن خان﴾ — الآن ایرانده حکمران اولان قاپچار
خاندانک مؤسسیدر . مشار الیه مازندران والیرندن برینک اوغلی اولوب
نادر شاه و خلغی عادلشاه زمانلرنده اردو قوماندانلقرلنده بولمش و (۱۷۴۸ م
و ۱۱۶۱ هـ) تاریخنده عادلشاهک وفات ایتیمیله رفع علم استقلالیت ایدرک
مازندران و خراسان و کیلان و اصفهان ایالتلرینی ضبط ایلدیسده اون سنه
صکره کریم خانک اینه دوشمکله قتل اولمش و مخدومی محمد اغا خان پدریله
برابر طوتلدیغی حالده قتل اولغیوب یالکز طواشی ایدیلهرک حبسیله اکتفا
ایدلرکندن برارهلق محبسدن قورتیلوب پدری ممالکنه و بتسون ممالک
ایرانیه ممالک اولمشدر . چه فائده که بودخی (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ هـ)
تاریخننده کر جیلر الیه ایتدیکی محاربه ده مغلوب و مقتول اولغله چکدیکی
آجی ایتدیکی سلطنته دکامشدر .

§

﴿محمد﴾ بن رشد — علوم نقلیه و حکمییه و ریاضیه و طبیعه ده زمام
تفردی اله آلمش بر ذات ایدی مولدی اندلس مضافاتندن قرطبه و کنیه سی

ابو الولید اولوب (۱۱۹۸ م و ۵۹۵ ه) تاریخده مرا کشته وفات ایتمش و تألیفاتندن سکر جلدی جامع اولان (خلیجه) و اکا مماثل آثارى السنه اجنبیه ترجمه و مأخذ علوم اتخاذ اولوب سائر ترجمه اولنان کتابلى پاپا طرفندن منع و احراق ایدلمشدر .

§

﴿ محمد الرضى ﴾ بن طاهر بن حسین بن موسى بن محمد بن ابراهيم بن موسى الكاظم — کنيه سى ابوالحسن اولوب سادات علویه دن و بلغای شعراندنر . پدرندن صکره بغدادده نقیب علویه اولدی حضرت علی رضی الله عنک خطب و احکام علیه سندن عبارت اولان (نهج البلاغه) بی جمع و (تعليق خلاف فقها) و (مجازات آثار النبویه) نام کتابلى تألیف ایلدی . بونلردن بشقه ابو علی فارسینک ایضاحی اوزرینه حاشیه سى و درت جلد دیوان اشعارى واردر سنى اوئی آز کچدیكى صرده اشعار نظمیه باشلامشیدی وفاتی (۱۰۱۳ م و ۴۰۴ ه) تاریخده در .

§

﴿ محمد بن حماعه ﴾ — کنيه سى ابو عبدالله اولوب کبار ثقاتدن بریدر ولادتى (۷۴۷ م و ۱۳۰ ه) وفاتى (۸۴۶ م و ۲۳۳ ه) تاریخى اوله رق یوز اوچ یاشنه وارمش اولدیغى حالده آته بیز قیز آلور و کیجه و کوندزده ایکی یوز رکعت نماز قیلار ایدی . مأمون خلیفه زماننده بغداد قاضی سى ایکن ضعف بصرندن ناشی ترک مأموریت ایلشدر .

فقحه دائر (اصول) و (کتاب ادب القاضی) و (کتاب المحاضره) و (سجلات) تألیفات معتبره سندندر .

§

﴿ محمد ﴾ بن سیرین — مشاهیر معبرین و کبار تابعیندنر (ابن سیرین) کلمه سنه نظر بیوریه .

§

﴿ محمد ﴾ بن عبدالله — حضرت حسن رضی الله عنک اولاد کرماندنر خلیفه منصور مدینه ده ساکن اولاد حسندن اون برذاتی زنجیر بند اوله رق عرافه کتورتدیكى زمان بونی غایت کنج اولدیغى حالده اومیانه ادخال ایدرک دیکر لر یله برابر زندانه آتدیرمشیدی وجهنده او قدر

صباح و اندام پاکنده بر درجه تناسب و لطافت و ار ایدی که ایشیدن اهل عراق زندانه کلوب کمال حیرتله حسن جهان آراسنی تماشا ایدرلر ایدی منصور خباتمشور ایشه بویله بر نور مجسمک زندان بلیه سیله دلخون و بخصور اولدیغنه دخی قناعت ایتیه رک بر کون یوز اللی قامچی ضربنی امر ایله کلبک وجودینی لعله دوندر دیک صره ده قامچینک راست کلدیکی بر کوزینی نعمت نوردن محروم بر اقص و براز صکره یعنی (۷۶۳ م و ۱۴۶ هـ) تاریخنده دخی اول نونهال روضه حسنی ایکی اسطوانه اره سنده از دیره رک ثمره حیات عزیزینی اقتطافه میدان ویر مامشدر .

§

﴿محمد بن علی الحسکیم﴾ الترمذی — کنیه سی ابو عبداللهدر . طبقه ثانیه اصحابندن و خراسان کبار مشایخندن کراماتی ظاهر و علوم و فنونده کالاتی باهر بر ذات اولوب (ختم الولاية) و (نهج) و (نوادیر الاصول فی معرفه اخبار الرسول) ی و ده ها نیجه متعدد کتابلری یازدی و بر تفسیر دخی باشلا دیسه ده عمری وفا ایتدیکنندن اتمامی نصیب اولیوب (۸۶۸ م و ۲۵۵ هـ) تاریخنده اللی بش یاشنده وفات ایلدی .

§

﴿محمد﴾ بن علی الشلمغانی — ابن ابی الغرافر دینکله معروفدر . زماننده بغدادده تشیع و تناسخه دائر بر مذهب سخیف احداث ایدرک خلقی اخلاص یلتندیکی جهته حکومت طرفندن ارانمسی اوزرینه موصله قاچوب ناصر الدوله حسن بن عبدالله بن جلدان زندنده بر قاچ سنه اکلندی . مؤخرأ بغدادده عودتله بر مدت اختفادن صکره ربوبیت دعواسیله ینه اورته لغی افساد و اخلاص باشلادی . اشبو دعوای مجنونانه سنه آلدانان بر طاقم ساده دلان ایچنده مقتدر بالهک وزیر ی حسین بر قاسم و ابو جعفر و ابو علی و ابراهیم بن محمد بن ابی عون و ابن شیبب الزیات و احد بن محمد بن عبدوس کبی اصحاب عقل و دهانک موجود بولنمسی غرائب احوالندن ایدی . بونلرک شو حال غرابتمالی بالاخره آچیغه چیمغله (۹۳۳ م و ۳۲۲ هـ) ده ابن مقله نکر راضی بالهه وزارتی ائاده در دست اولغمری ایچون تعبیراته باشلانوب چوق یکمدين ابن الشلمغانی مشارالیه ابن مقله طرفندن اله یکوریلرک

تسجین و خانه‌سی تفتیش اولندقدّه مذهب مردودی اوزرینه برچوق اوراق و کتب بولندی . اوراق مذکوره میانده سالف الذکر حسین بن قاسمک خط دست‌نویس محرر برطاقم اوراق دخی موجود ایدی . بونلر کتور یلوب ابن الشلغانی به کوسترلدکده کندو یازولری اولدیغنی اعتراف و فقط مذهب فکرینی انکار ایدرک ظاهراً عرض اسلام ایلدی . بونک اوزرینه ابن ابی عون و ابن عبدوس اخذ واحضار ایدیلوب معبودلریله برلکده حضور خلیفه به چیقارلدقدّه خلیفه بونلره حق‌ننده دوران ایدن کفتکودن بر اثرینی اثبات ایتک اوزره آهلرینه بر توقاد اورملرینی امر ایتدکده ابن عبدوس امتناع ایتسه جانندن اوله جغنی تیقن ایدرک ناچار بر توقاد اوره بیلدیسده ابن ابی عون توقاد اورمق اوزره الی قالدیردقدّه مقدما کوکلنده بر طومش اولان اعتقاد باطل اثری اوله رق الله بر رعشه کلکله همان کفید و ابن الشلغانینک صفائی و باشنی اوپه رک آلهی و سیدی و رازقی دیو عرض عبودیت ایلدی و رازق بالله ابن سلغانی به (هانی یا سن الوهیت دعواسی ایتیمور ایدک بو آدمک سویلدیکی نه در) دیدکده مرقوم (ابن ابی عونک سویلمسندن بکانه ترتب ایدر الله بیلورکه بن اصلا الوهیت دعواسی ایتدم) دیدی و مرقومک شی افاده‌سی براهین قاطعه ایله ثبوت بولمش اولان فضاحت مذکوره سنه بر فائده و یرهمدیکندن فقهانک فتواسی ایله کندوسی و عبد صادقی اولان مرقوم ابن ابی عون (۹۳۲ م و ۳۲۲ هـ) تاریخنده صلب و جسدلری احراق اولندی .

بو مثالو اکهلوق ادما ایدنلر (ملائکه هر بر نفسنه مالک و حقی عارف اولانلردر و جنت بزى بيلک و مذهبی قبول ایتک اولوب جهنم ایسه بزى بيلامک و مذهبیذن عدول ایتکدن عبارتدر دیرلر و صلوة و صیام و بوکا بمائل عباداتی ترکله امر ایدرلر و تناکی طانیوب زنا بی مباح طوتارلر ایدی . بر مدت صکره خبیث مرقومک سرکرده لرندن اولان سالف البیان وزیر حسین بن قاسم دخی رقه ده قتل اولنوب باشی بغداده کتورلمشدر .

عديده ده وباخصوص علم نحو ده يد طولاً صاحبی ایدی (۹۵۶ م و ۳۴۵ هـ)
تاریخنده وفات ایلدی .

(شرح کتاب سیویه) (شرح شواهد کتاب سیویه) (شرح الاحفش)
(النحو المجموع علی العلل) (العیون) (التلقین) (الجاری) (صفة شكر
المنعم) (جله تألیفاتنددر .

منقولدرکه مبرمان کتاب سیویهی یوز دینار المدقجه کیمسه به تعلیم ایتمز
ایدی ابو هاشم جبائی نام ذات بر کون مومی الیه کلوب کتاب مذ کوری
کندوسنه او کرتیکی حالده کل یوز دینار برقاج یوز دینار ویره جکئی و فقط
بونی ختام تحصیله قدر کندوسمندن استماسنی افاده التسی اوزرینه مومی الیه
کال بمنونیتله قبول ایدوب تدریسه باشلار ایش بیتدکدن صکره ابو هاشم
بر کوچک زنبیل الهرق طیشنی سختیان وسائر الیه کوزلجه تزین وایچی
مال یرینه طاشلرله مالاً مال ایدوب (بعداددن اچه مرک ورو دینه دکن
یانکزه رهن طریقیله طورسون) مالنده بر وصله الیه مبرمانه کونددر مبرمان
دخی زنبیلک ثقلتنی کوردکده ایچی التون کوش الیه مملوطن ایدرک کونلرینی
کال شادی الیه کچورمکنده ایکن ابو هاشم منتظر اولدیغم مالک الان عدم
ورودینه مبنی بغداده کیده بورم یانکزده کی امانتی سزه هبه ایتدم کیف مایشاء
تصرف ایدیکز) دیو بر مکتوب دها کونددر مکه مبران علی العجله
وفوق العاده برسونجله همان زنبیلی بیرتهرق معدن امیدو تحجر ایتمش
اولدیغنی کورنجه ابو هاشم دیدکاری ظالم بکا سحر ایتمش دیه رک بددعا ایدر .

§

محمد علی پاشا — (۱۷۶۹ م و ۱۱۸۳ هـ) تاریخنده قواله ده
تولد ایتمشدر اوائل حالنده یاغی بر اصناف ایکن خدمت عسکریه به کیره رک
برمدت بیر اقدار لقی الیه تپه دللی علی پاشایه خدمت و مؤخر طایفه سیله
مصره عزیمت ایدوب (۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ هـ) تاریخنده فرانسزلرله
وقوعبولان ابو قیر محاربه سنده ایچیه ایش کورمش ومصرجه خیلی نام
المشدر . مومی الیه (۱۸۰۵ م و ۱۲۱۹ هـ) ده مصر والیسی خسرو پاشا
علیهنه کولنرله اتفاق ایدوب پاشایی مصردن دفعه موفق اولدی ومتعاقباً
کولنلری دخی رئیسلری علیهنه تحریک الیه برابر هر نصل ایتدیسه ایدوب

عیون الاثر فی فنون المعازی و الشمائل و السیر و المنقح الشنزی فی شرح الترمذی
و سمر البلیب بذکر الحلیب و منح المدح تألیف اندندر . شعری غایت رقیق
سهل التركيب منسجم الالفاظ عذب النظم و عاری عن الکلفه ایدی .
او جله دندر .

ان غص من فقرنا قوم غنی منخوا فکل حزب بما اوتوه قد فرحوا
ان هم اضاعوا لحفظ المال دینهم فان ما خسروا اضعاف مار بحوا

§

﴿ محمد ﴾ المنصور — بر بریلدن اندلس ملکی اولان سلطان
هشامک حاجبی یعنی صدر اعظمیدر کمال مظفریت و فتوحاته مبنی
(المنصور) عنوانیه یاد اولنور ایدی قشتاله سنجاغی و شلمنکه و رسموره
و اشتورغه شهرلرینی فتح و اهالیسنی طاغله فراره مجبور ایلدکن صکره
بر محاربه ده عساکر اسلامیه ضعیف و فتور کله رک هربری بر طرفه طاغله
باشلادقده همان رجعت ایدن سپاه موحدینک یولاری اوزرینه قلیجینی
قویوب و کندوسی دخی اورایه بوبلی بوینه یاتوب (بنی چیکنیوب کچمک
دنائتنی قبول ایدرسه کز یازقدر) یوللو بر چوق مؤثر سوزلر ایراد ایلکله
عساکر متفرقه بی چار چاپک باشنه طویلایه رق (۹۸۰ م و ۳۷۰ یاخود
۳۷۱ هـ) تاریخننده ینه دشمنی فنا حالده بوزمشدر . اوچ سنه صکره
لیون قرالنک پای تختی اولان لیون قلعه سنی دخی بش کونده ضبط ایدوب
انجق (۱۰۰۱ م و ۳۹۲ هـ) تاریخننده قلعه النسر محاربه سنده مظفریت
اعدا طرفنده وقوع بوله رق الی بیک اسلام عرصه قتاله شهید دوشدیکندن
مشار الیه شمدی یه قدر الی ایکی دفعه ایتدیکی محارباتک جله سنده غالب
کلوبده بودفعه مغلوب اولدیغنه و بوقدر اهل اسلامک نوش جام شهادت
ایلدیکنه نهایت درجه تأسف ایدرک مقدحه قامش اولدیخی جریحه نک باغنی
چوزوب فانی آقیده آقیده میدان محاربه بی قانرله کلکون ایدن شهدای
سائر عدادینه داخل و بوجهله دنیا و مافیهای دکر بر شرف ایدی یه نائل
اولشدر .

§

﴿ محمد المهدی ﴾ بن حسن العسكري — أئمة اثني عشر ك اون
ایکجینی اولوب کنیه لر ی ابوالقاسمدر (۸۶۸ م و ۲۵۵ هـ) تاریخنده
دنیا به کلدی اوزمان حکمدار لر محافظه سلطنت ایچون اولاد رسولی محو
سوداسنده بولندقلرینه بناء پدرلری کسده به خبر و یرمیه رک کیرلی بیودوب
اون بر یاشنه بالغ اولدقده وفات یاخود غیوبت و دیگر روایتیه کوره یمش
بش یاشنه قدر معمر اولوب (۳۳۰ هـ) تاریخنده رحلت ایلشدر . شیعیلردن
اثنی عشریه فرقه سنک قیامته قریب بر زمانده اصلاح احوال اسلام ایچون
کله جک دیدکری مهدی بوذآندر و بوبابده دها بر چوق اقوال مختلفه واردر .
§

﴿ محمد المهدی ﴾ — خلفای عباسیه دن ابو جعفر المنصورک
اوغلی و خلفی اولوب (۷۷۵ م و ۱۵۹ هـ) تاریخندن (۷۸۵ م) سنه سنه
قدر بغدادده خلافت ایتشدر رومله غلبه و قسطنطینییه یی تضییق ایدرک
ضربخانه عامره اتصالننده الا آن اسلحه انباری اتخاذا یدلمش اولان (ایلارنه)
کلیساسنک بانیه سی (رنه) نام امپراطور ییچه یی و یرکو اعطاسنه مجبور
ایتشدر مشارالیه زبردستانی حقنده شفقت و مرحمتی مبدول و عالم اسلامیه
حسن خدمتی مسبوق اعظمدن بر ذات ایدی . کعبه مکرمه به دخی پک
چوق خدمتی واردر مصردن بالخاصه درت یوز سکسان عدد مرمر
دیرک کتوردوب حرم شریفی توسیع و تزین و بیت مکرمه بر کسوه کرانها
اعمال واکسا والتون زنجیرلره قنديلار تعلیق ایلدی . (ابراهیم بن ادهم)
حضرتلری بونک زماننده وفات ایلشدر .
§

﴿ محمد ﴾ بن نصرالدین بن نصر بن الحسین بن عنین الانصاری —
کنیه سی ابوالحسن لقبی شرف الدین و لقب معروفی ابن عنیندر مومحی الیه
شعرا ی عربک خاتمی اولوب کندوسندن صکره و کرک عصری اوائلنده
مشبلی کلامشدر . شعری جودت افاده ایله برابر بر اسلوبه مقصور اولوب
نظم اشعار خصوصنده تفنن ایتشدر کندوسی ظریف لطیف سبکروح
وقفط صاحب مجون و هجویات ایدی . رؤسای شامدن بر چوق ذواتک
ذمنی مشعر یوز بیتدن عبارت یازدیغی و مقراض الاعراض نامی و یردیکی

قصیده اوزرینه سلطان صلاح الدین طرفندن یمنه نفی اولندی . شامدن
خروجی اثناده

فعلام ابعدم انا ثقة لم یقرّف ذنباً ولا سرقاً
انفوا المؤذن من بلادکم ان کان ینفی کل من صدقاً

قطعه خنیده انکیزینی قرائت ایدر ایدی یمنه وصولنده حاکی اولان
طغتكین بن ابوی مدح ایدرك مشارالهدن اموال جزيله استحصال ایلدیکندن
آنی سرمایه تجارت اتخاذيله مصره توجه ایلدی اولوقت مصر حکمداری
بولنان عزیز عثمان بن سلطان صلاح الدین ابن عنیندن زنده کی اشیانک
زکاتنی (یعنی رسمی) آلمسی اوزرینه عزیز مشارالیه حقنده دخی
شوقطعه بی سولشدر .

ماکل من یتسمى بالعزیز لها اهل وماکل برق سحبه غدقه
بین العزیزین بون فی فعالهما هذان یعطی وهذا یأخذ الصدقه

اورادن شام عراق الجزیره آذربایجان خراسان غزنه خوارزم ماوراء
النهر حوالیسند دخی برطاق شهرلر کزه رکه هنده موصلت و بعده ینه شامه
عودتله تکرار هنده مسافرت ایدرك سلطان صلاح الدینک وفاته قدر
اوراده قالدی .

مشار الیه وفات ایله زمام ملکه ملک العادل مالک اولدقده ینه شامه کلوب
درون شهره دخولی مستدعی بر قصیده تنظیمله ملک عادلّه تقدیم ایلدی که
بونده شام شریفی و اطراف و اکنافی بر طرز دلربایی اوزره توصیف
وغربته چکدیکي آلام واکداری تحریک رقت ایدرجه سنه تعریف ایده یوردی
قصیده سنده وصف شامدن فارغ اولدقدن صکره صورت نفینه واشتکا
عن الغربته نقل کلام ایله شو وادیده اداره لجام مرام ایتشدر .

فارقها لاعن رضی وهجرتها لا عن قلی ورحلت لامتخیراً
اسعی لرزق فی البلاد مشئت ومن العجائب ان یکون مقترأ
واصون وجه مدایحی متنعاً واکف ذیل مطامعی متسترأ

اشكو اليك نوى تمدى عمرها حتى حسبت اليوم منها اشهرآ
لاعيشتى تصفو ولا رسم الهوى يعفو ولا جفنى يصافحه الكرى
اضحى عن الاحوى المربع محولا و ابيت عن ورد الندير منفراً
ومن العجائب ان يقبل بظلمكم كل الورى ونبذت وحدى بالعرآ
الى آخره

ملك العادل كيفيت حالته واقف اولدقده دخولنه رخصت و يروب شامه
كبر دكده ينه شو بولده فتح دهان كفتكو المشردر .

هجوت الاكابر فى جلق ورعت الوضيع بسب الرفيع
و اخرجت منها و لكننى رجعت على رغم انف الجميع

حل و صنعت الغازده دخى يد طولاسى وار ايدى طبيعت لا اباليانه سى
حسبيله اشعارينى جعه اهميت ويرمديكندن مدون بر ديوانى بولنه ميوب
يا لكز ايدى خلقده بر طاقم آثار متفرقه سى قالمشردر . فنون سائر ده دخى
تأليفاتى اولوب تاريخ العزيزى ولغتندن مختصر الجمهوره سى او جله دندر
موى اليه ادبار مشرو حندن صكره نائل درجه عال العال اولوب شامده
(ملك المعظم) ك او اخر حكومتنده مسند وزارتو صاعد و ملك الناصر ك
ختام مدتته قدر سربر اقبالده قاعد اولدى مؤخرآ ملك اشرفك جلوسى
اوزرينه خانه سنده اقامتله امرار اوقات ايدوب فيما بعد بر خدمتله مقيد اولدى
ولادتى (۱۱۵۴ م و ۵۴۹ هـ) ده شامده و وفاتى (۱۲۳۲ م و ۶۳۰ ويا
۶۳۴ هـ) ده كذالك شامده وقوع بولهرق ارض مزده انشا اينديكى مسجد
شريف دروننده دفن اولنشردر .

§

﴿ محمد بن الوليد ﴾ ابن محمد بن خلف بن سليمان بن ايوب الفهرى
الطرطوشى — سراج الملوك و سائر كتب نافعه مؤلفى اولوب كنيه سى ابو بكر
و شهرتى ابن ابى رندقه در اندلسدن نشأت ايدوب قاضى ابو الوليد باجى دن
مسائل خلافى تحصيل و فرائض و حسابى و طننده تكميل ايلد كدن صكره
شرقه توجيه سمند مرام ايله بغداد و بصره به داخل و بورالده علوم و فيره

اكتسابه نائل اولدى . بعده بر مدت شامده اوتوروب تدريس طلابه اشتغال و شهرتى اقطار بعیده ایصال ايله بر چوق لبشنگان معارفی سیراب زلال کمال ائلسی اوزرینه اسکندریه کیده رک اوراده توطن ایلدی .

زاهد عابد متورع صادق بر آدم ایدی . دیر ایدی که (امر دنیا و عقبادن هرایکسی سکا عرض اولندیغی حالدۀ عقبایی ترجیح ایت که اولوقت امر عقبا و دنیا هر ایکسینی تحصیل ایتش اولورساک . مشارالیه ملوک و امرا قپوسندن دائماً متجانب اولوب حتی بر دفعه لاجل المصاحبه حکمدار طرفندن استندیکی حالدۀ اجابت ایتماشیدی . برکون افضل نام امیر جیشک حضورینه کیره رک مومی الیه و عظمی و پند طریقله دیمشدرکه (دنیاده حال حیاتکده اولان شوملک و حشمتک حین موتکده دخی بعینه ید تملککده اولسی عديم الامکاندر . اویله ایسه نائل اولمش اولدیغک نعمت و دولتک شکرینی ایفایه مسارعیت ایت . محققدرکه جناب عزوجل یارین بونلرک حسابینی سندن نقیر و قطمیر استیه جکدر . الله تعالی حضرتلری سلیمان علیه السلامی سرتسر ملک دنیایه مالک و انس و جن و شیاطین و طیور و وحوش اوزرینه حاکم و روزکاری کیف مایشاء امرینه رام ایتدیکی و بونلرک حسابندن تتمۀ عطایای الهیه سی اوله رق کندوسنی معفو طوندیغی حالدۀ مشارالیه بونی سزک عد ایتدیکنکز کبی نعمت و ظن ایتدیکنکز وجهله کرامت عد ایتیموب بلکه راستدر اراج اولسندن خوف ایدر . و کمال خضوع و افتقار ايله « هذا من فضل ربی لیبلونی أشکر ام ا کفر » دیره رک باب عدالتی کافۀ عجزه مخلوقاته کشاده طوتار ایدی) .

سراج الملوك کتابینی نعم فراوانته مظهر اولدیغی مأمون البطائحی نامنه تألیف و بوندن بشقه مختصر تفسیر ثعالی و مسائل خلافته کتاب الکبیر و کتاب بدع الامور و محدثاتها و سایر بومثالو کتابلر دخی تصنیف ایتشد . اشعارینک لطافت و جیادتنه سراج الملوك کتابینی اهدا ایتدیکی صروده اوزرینه باز دیغی قطعه آتیه دلیل کافیدر .

الناس يهدون على قدرهم لكنني اهدى علا قدری
يهدون ما يفنى و اهدى الذى يبقى على الايام والدهر

﴿محمد بن هانی﴾ الازدی الاندلسی - شاعر مشهور اولوب
کنیه سی ابوالقاسم و شهرتی ابن هانیدر پدری هانی افریقیده برقریه
اهالیسندن ایدی مؤخرأ اندلسه انتقال ایدوب اوغلی شاعر موحی الیه
اشبیلیه وجوده کلدی واوراده اشتغال علومه باشلاوب خصوصیه
ادیانده مهارت کامله تحصیل ایلدی فی الواقع ابن هانی هربرفنده
صاحب وقوف اولدقن بشقه غواص بحر ادب و عارف اخبار و اشعار
عرب اولوب شعرى بلاغت و دقت معانی وجودت اسالیب و انتظام تراکیبی
جهتیه شعرای اندلسک مابه الافتخاری ایدی اقتدار مشروحنه و شاعر
مشهور متنبی الیه معاصر اولدیغنه بناء متنبی غرب تسمیه ایدلمشدر .

حروف معجم اوزرینه مرتب بر دیوان اشعارى واردر . لکن لذائذ انهماك
و مذهب فلاسفه یه اتباع ایه متهم ایدی اشبو حالری بین الناس شهرت
بولغه باشلاقدده اشبیلیه اهالیسی علمینده نمایشلره قیام ایتدکلرندن متنبی
اولدیغی اشبیلیه ملکی درون بلده نامی اونودیلجیه یه قدر غیبوتی ایچون
امر ایلدی و بناء علیه یکر می یدی یاشنده اشبیلیه یی ترکه مجبور اوله رق
زابه کیدوب جعفر بن الاندلسی یه انتساب و مدحنی متضمن قصائد غرا
تقدیمیه نزدننه نعم فراوان اکتساب ایلدکن صکره مصر حاکی معزابی
تمیم طرفندن اولنان دعوت رغبتکارانه یه اجابه مشارالیه طرفنه پابرباب
شتاب اولدی نزدننه وصولنده مشارالیه انعامنده مبالغه ایدوب صکره معز
مصره توجه ایتسی اوزرینه ابن هانی مشارالیهی براز تشییدن صکره
عائله سنی الوب کتورمک اوزرینه مغربه رجعت ایلدی و کیجه سرخوش
اولدیغی حالده کیدرکن وفات ایتکله صباحلین یول اوزرنده میتی بولندی
دیگر نقله کوره برقه اهالیسنک کندو علیه چیقاردقلى برعربه ده قتل
اولندی . تاریخ قتلى (۳۶۲) سنه هجریه سی اولوب اولوقت اوتوزالتی
و بعضیلرینه کوره قرق ایکی یاشنده ایدی وفاتی معزه خبر ویرلدکده
زیاده تأسف ایدوب (بزاستر ایدک بوآدمله شعرای مشرقه تفاخر ایدلم
حالبوکه مقدر اولدی) دیمشدر . ابن هانی مشارالیه معز حقنده برحق
غرر مدایح نظم ایتمشدر . نظمده تشبیهات بدیعہ صاحبی ایدی . نمونه
اولق اوزره برقاچ بیتى الئمشدر .

كان السماكين الذين تراهما على لبدتيه ضامنان له حتفاً
فإذا راح يهوى اليه سناناه وذا اعزل قد عض انمله لهفاً
كأن سهيلاً في مطالعه اققه مفارق الف لم يجد بعده الفاً
كان نبي نعش ونعشاً مطافل بوجرة قد اضللان في مهمه خشفاً
كان سهاها عاشق بين عود فأونةً يبدو وأونةً يخفى

مومی الیہمک دیوان اشعارى مدحہ کفرى مؤدى برطاقم غلو وافرط الیہ
آلودہ اولسہ دیوانلرک الک کوزلی عد اولنہ بیلور ایدی مغار بہدہ
نہ تقدیمین ونہدہ متأخریندن ابن ہانی طبقہ سندہ شاعر کلامشدر .

§

محمد — امرای مصریہ دن ابوالذہب کنبہ سیلہ شہر تشار
رذاتدر امرادن علی بکک کولہ سی ایکن محضاً شجاعت وروی
سایہ سندہ امیر الامرا مسند رفیعہ ارتقا ایتشیدی مصر دن شام والیسی
عثمان پاشانک اوزرینہ ہجومہ کوندر لدکدہ دولت علیہ ازالہ تسلطیچون
درت وزیر تعین ایتدیسدہ داریا اوہ سندہ وقوعبولان محاربہدہ عساکر
عثمانیہ ی مغلوب دوشوردیکندن (۱۷۷۱ م و ۱۱۸۵ ھ) تاریخندہ شام
اھالیسی بلامدافعہ مملکتی النہ تسلیم ایدرک اورادہ جزئی برمدت اوتوردقن
صکرہ بعض ملاحظاتہ مبنی شامی ینہ عثمان پاشایہ براغوب مصرہ دوندی
انجق افندیسی اولہ جق علی بک شام کبی یری نیچون براقدک دیو تکدیر
وطردینہ یوریہرک ارہ لرنده کی مودتی مبدل خصومت ایتکلہ ابوالذہب
صعیددن طوپلادیغی عسکرلہ ہمان مصرہ کیروب علی بکی مجبور فرار
وبعض محارباتدن صکرہ زنجیر اسارتہ کرفتار ایدرک برسطوت قاھرہ ایلہ
مصر والیکنہ اوتوردی بوصرہدہ دولت علیہ دخی ولایتک تصدیقنی
وعد ومظہر تلطیف ایتسنہ مبنی مقابلندہ دولت علیہ نامنہ عمر طاھری
عکادہ محاصرہ ودر دست ایدوب باغی مرقومک شرور مفاسدینہ نہایت
ویردی . والیلکی فرمانی وارقمسزین (۱۷۷۵ م و ۱۱۸۹ ھ) تاریخندہ
وفات ایشدر .

﴿محمودخان﴾ اول — ملوک عثمانیه نك یکر می دردنجیبی
 اولوب سلطان مصطفای ثانینک اوغلیدر ولادت (۱۶۹۵ م و ۱۱۰۸ هـ)
 جلوس (۱۷۳۰ م و ۱۱۴۳ هـ) وفاتی (۱۷۵۴ م و ۱۱۶۸ هـ) تاریخنده در
 جلوسنده یکچیریلرک نفوذ باغیانہ سی حددن تجاوز ایشیددی برسنه صکره
 موصلی و پاپورنه کبی رؤسای اهل فساد و کلا طرفندن خفیاً سرای هما یونه
 جلب و اعدام اولندی و اون بش کون صکره بعض سرکشان مقتوللرک
 قاننی دعوی ضمنده اجتماع و اغا قپوسنی یغمايه اجتسار ایلدیلر سده اهالی
 سنجاغ شریف التمه دعوت اولندیغی کبی پایدار اوله مدیلر . دیگر طرفدن
 سنه مزبوره ایچنده بغداد والیسی احمد پاشا بر مکمل اردو ایله کیدوب
 (کرمان) (همدان) و سائر بعض قلاع ایرانیه یی و حکیم اوغلی علی پاشا
 دخی (تبریز) ی ضبط و استرداد ایلدی و (۱۷۳۳ م و ۱۱۶۶ هـ) ده
 بغداده هجوم ایدن ایران بیوک اردوسی بیوک برهزیمته دوچار اولوب
 مجروح و اسیردن بشقه اوتوز بیک عجم قلیچدن کچورلدی و (۱۷۳۵ م) ده
 روسیه لیلر بغته نقض عهد ایدرک (آزاق) قلعه سنی تحت محاصره یه الدیلر
 و برسنه صکره قریم زادکانی ییننده موجود اختلافدن بالاستفاده تاتارلری
 مغلوب و قریبی ضبط ایلدیلر سده مؤخرأ بارینه مدقلرندن رجعتیه مجبور
 اولدقلری ائشاده تاتارلر طرفندن تعقیب اولنهرق یوز بیک قدر روس عسکرلی
 تلف و اسیر ایلدی وینه سنه مزبوره ظرفنده ایران شاهی (نادر شاه)
 ایران حاجیلرینه طوقلماق و عجم اسیرلری انوب صاتلماق شرائطیه
 رجامند صلح و مسالمت اولغله بالذا کره قبول اولندی و (۱۷۳۷ م) ده
 روسیه لیلر یوز سکسان بیک کشتی ایله (اوزی) و (در بند) قلعه لرینی
 محاصره و ضبط ایلدی و متقلری اولان آوستریا دولتی دخی نقض عهد
 ایله سوق ایتدیکی اردو معرفتیه (ایزورنیک) (استروپچه) (پوژن) و
 (وچتین) قلعه لرینی تحت محاصره یه الدیسه ده قلاع مذکوره ده متحصن ذکور
 و اناث اهالی کافه سلاح مقاومتیه صاریلهرق آوستریا لیلری کلدکلرینه پشیمان
 ایتدیلر . بوسنه والیسی قهرمان علی پاشا ایسه موجود معیتی اولان یرلی
 عسکر ایله (بنالوقه) مظفر یتنی قز انوب کذا آوستریا لیلری اون بش بیک

واریل باروت و مهمات و ذخیره ترکیه فراره مجبور ایلدی و (ودین) فرقه عثمانیه سی (تیوق) نهری کنارنده کی اوستریا اردوسنی مغلوب و صوفیه اردوی همایونی (شهر کوینی) و (نیش) قلعه لرینی استرداد ایدوب (۱۷۳۸ م) ده (اوزی) اوزرینه کوندریلان عساکر عثمانیه دخی اوزی قلعه سنی بر مدت محاصره ایله اخذ و استرداد موقوف اولدی و روسیه نك قریمه ایکنجی دفعه اوله رق کوندردیکی بیوک اردو تاتارلک ضربه انهرامه اوغرایوب اثنای کیرودارده مشهور طوپال (یوانوف) و امثالی جنرالردن پک چوق آدم قتل و اعدام اولندی. وینه بوسهرده آوستریالیلر اوزرینه اکتساب ایدیلان مهاده مظفریت مشهوره سندن صکره (۱۷۳۹ م) ده بلغراد ایله سمندره ارسنده واقع (حصار جق) نام محله و قوعبولان میدان محاربه سنده دخی آوستریالیلر بوزیلوب اوچده ایکیمی انجق تخلیص جان ایده یلدی.

نهایت فرانسه ایمپراطورینک توسطی اوزرینه روسیه و اوستریا دولترلیه عقد مصالحه اولتوب حسب المعاهده (صرپستان) (خرسوه) (افلاق) (بلغراد) (سپاج) و (بکوردلن) قلعه لری اوستریا طرفندن و (ازاق) قلعه سی هدم اولتیق و (اوقو فقه قوفی) قلعه سی قریم اداره سنده بولتیق شرطیله روسیه طرفندن دولت علیه به ترک اولندی بونلرله برابر روسیه سفیره لرینک قره دکزده کزمامسی و قبار طای قبیله لرینک قریم اداره سندن چیقاریلوب سربست بر اعلیمی شرط قلندی و (۱۷۴۱ م و ۱۱۵۴ ه) تاریمخنده اوستریا قراللرندن متوفی التنجی (قارلوس) ک روماده تربیه اولان کوچک اوغلی درسعاده کلوب شرف اسلامله مشرف اولدی و ایران حکمداری (نادرشاه) اکر دولت علیه مذهب جعفریه بی تصدیق ایدر و ایرانلر ایچون مکة مکرمه ده بر موقع تعیین ایلر ایسه تجدید مصالحه و تشید مخاندیه حاضر ایدوکنی ایلچئی مخصوص واسطه سیله استفسار و بوخصوصک ملت اسلامیه اراسنده حکم سورن اختلافی اتحاد تحویل ایده جکنی اخطار ایلدیسده استانبول علماسی حیفاکه اول وقت شو تکلیف سلامت ردیفک درجه اهمیتنی تقدیر و موافقتی تجویز ایتماش

اولدیغندن باب عالی بالضروره جواب رد وردی و (۱۵۷۰ م) تاریخنده
شط العرب قوماندانی میر میراندن مصطفی پاشا دعوی سلطنته قیام
و (منای) قلعه سنی دخی استیلا ایلدیه ده بغداد دن و ولایات
متجاورده دن برآونهرآ کوندریلان عساکر شاهانه طرفندن برمدت محاربه ایله
غالبه سی بتورلدی و نهایت (۱۷۵۴ م) تاریخنده سلطان محمود اول
حضرترلی خسته و غایت ضعیف اولدیغی حالدده جمعه نمازینه چیقوب
عودتده (تیمور قیو) آره سنده وفات ایلکله یرینه سلطان عثمان ثالث
حضرترلی اللی یدی یاشنده جالس تخت سلطنت اولدی .

§

محمد ثانی — جالس تخت عثمانیان اولان ملوک عظامک
اوتوزنجیی و سلطان عبدالحمید اولک اوغلی و سلطان عبدالحمید و عبدالعزیز
حضراتک پدریدر ولادت (۱۷۸۴ م و ۱۱۹۹ هـ) جلوس (۱۸۰۸ م
و ۱۲۲۳ هـ) وفاتی (۱۸۳۹ م و ۱۲۵۵ هـ) تاریخیدر .

اولجه خلع اولنان سلطان سلیم ثالثی اجلاس ایچون سرای همایونه کیرن
علمدار مصطفی پاشا سلطان مشار الیهی مقتول بولوب نه یاپه جغنی و کیمدن
اخذ انتقام و کیمه بیعت اولنه جغنی کال غضبیه دوشینور ایکن سلطان
محمود ثانی حضرترلی حفظ اولنان محلدن اخراج و احضار اولنغله درحال
امر بیعت اجرا اولندی و پادشاه مشار الیه بر طاقم و صایان صکره
پاشای مومی الیهی صدر اعظم نصب بیوردی . زماننده سکبان جدید
عسکری یازلدیه ده برقچ آی صکره علمدار یکچیرلرک آتش غسدریه کباب
اولدیغنی متعاقب لغو ایلدی و روسیه محاربه سنه کریمت و یردلوب انکتره
ایله عقد مصالحه اولندی روسیه (۱۸۱۰ م و ۱۲۲۵ هـ) تاریخنده و ارنه بی
محاصره و سلسره و روسجغنی ضبط و اوته طرفدن صرپلورلر دخی بلغراد استیلا
ایدلرک شوبله برمشکلات ایچنده برده یکچیری غالبه سی چیقدیغندن بالضروره
(۱۸۱۱ م و ۱۲۲۷ هـ) ده صرپلورلر مختاریت اداره سی تصدیق اولنهرق
بووجهله ده ایلروده ظهوری مختل بولنان بعض غوالبه برسد متارکه چکلدی
و (۱۸۱۸ م و ۱۲۳۴ هـ) تاریخنده وهابی غالبه سی مصر والیسی محمد علی
و اوغلی ابراهیم پاشانک همبیله حرباً برطرف ایدیلوب دره بکلرینک ازاله

وجودينه حصر مرام اولندی و (۱۸۲۰ م و ۱۲۳۶ هـ) تاريخنده تپه‌للی علی پاشا و متعاقباً یونانستان غائله‌سی میدانہ چیتوب علی پاشانک غائله‌سی برسنه صکره حرباً تورلدیسه ده یونانستان ایله اوغراشیلور ایکن (۱۸۲۵ م و ۱۲۴۱ هـ) ده یازیلان نظام جدید عسکری علیهنه یکچیریلر قیام ایلدکرندن همان سنجاغ شریف سلطان احمد جامعنه چیقاریلوب ات میدانده اولان جمعیتلری پریشان ایلدکدن صکره عساکر منصوره نامیله یکیدن عسکر تحریرینه باشلانلی وایکی سنه صکره انکلتزه فرانسه روسیه دوتناسی یونانلوره معاونت قصصیله دوستلق یوزندن ناوارین لیمانه کیروب دولت علیهنک الی قطعہ دوتناسنی یاقدی و دولت علیهن دول متفعه‌نک یونانستان سربستیسنی تکلیفی قبول ایتدیکندن روسیه اعلان حرب ایدوب اخسنجه‌ی و وارنه‌ی الهرق بالقاندن ادرنه‌ی و اناطولیده ارضرومه قدرکدی و یونانستان و جزایر الدن چیقدی و (۱۸۳۱ م و ۱۲۴۷ هـ) تاریخنده مصر والیسی محمد علی پاشانک امتیاز دعواسی میدانہ کلوب محمد علی پاشا برنجی محاربه‌ده رشید پاشایی ویدی سنه صکره حافظ پاشایی بوزدی و دوتنای همایون قپودان احمد پاشانک و هم و جبانینله اسکندریه لیمانه کیره‌ک مصرلوره تسلیم اولدی . پادشاه مشار الیهک بونجه غوائل اره‌سنده قلب جمعیت اسلامییه صوقلمش اولان و هایلرک تنکیلی و حکومت سنیه‌نک بیاغی فموزینی غصب ایتمش و اطاعتدن چیمش اولان دره بکریله یکچیریلرک ازاله‌سی کبی خدمتلی انکار اولنه‌مز .

§

﴿ محمود غزنوی ﴾ — غزنه حاکمی سبکتگینک اوغلی و خلفیدر پدری (۹۹۷ م و ۳۸۷ هـ) تاریخنده وفات ایلدیکی زمان کندوسی خراسان والیسی ایدی پدرینک و فاتنی و برادری اسماعیلک جلوسنی خبر الدیغی کبی عسکرله غزنه‌یه کیدوب قرن‌داشنی حرباً تختدن ایندیره‌ک کندوسی اوتوردی و ماوراء النهرده آل سامان ایله برچمق محاربه‌لردن صکره ال‌رنده قالان مالک متباقیه‌ی دخی ضبط ایدوب شوکت و قوتی کیتدیکه متزاید اولغسله بغداد خلیفه‌سی قادر بالله مشار الیه یمین الدوله عنوانی اعطا و خلعت اهداسیله بارانغه مجبور اولدی مشار الیه هندستان مجوسیلرله هر سنه بر محاربه آچار ایدی . وفاتی (۱۰۳۰ م و ۴۲۲ هـ) تاریخنده غزنه‌ده در لقبه قره بلا

معناسنه اوله رق (قرا بچکم) دیرلر ایدی . اصللی ترک نسلندندر بونلرک دولته آل سبکتکین و ملوک غزنه تعبیر اولنور .

اسلامده (سلطان) لقبیله یاد اولنان پادشاهلرک برنجیسی ترکلردن اشبو محمود سبکتکین اولوب اکا بولقب ایله خطاب ایدن برنجی آدم دخی عباسیه دن مشار الیه قادر بالله در محمود غزنوی اعیان فقهای شافعیه دن ایدی فروعه دائر التمش بیک عدد مسائل مرغوبه بی جامع اولق اوزره (تفرید) نامنده برکتابی واردر .

و مشهور فردوسی شهنامه سی و عتبی تاریخی آثار الطاف کریمانه سندندر . شعراء ادبیه کمال مرتبه اعزاز و اکرام ایدردی جیحون نهری اوزرینه بر جسر بنا ایلدی که کندودن نه اول و نه صکره بر پادشاه اوله بر اثر ابقاسنه موفق اولماشدر هندستانده طولاً و عرضاً الی ایلق یول مملکت فتح ایتدی عسکرنده درت یوز جنکاور فیلی وار ایدی و فائنده یرینه اوغلی جلال الدوله پادشاه اولمشدر .

§

﴿ میحه وود غازان ﴾ — چین و مغولستان قانئ قبلی خانک وزیردر اصل اسمی احمد بتاکی در خطه چین و خطایده اسلامک تکثرینه سبب بوذات اولوب خان مومی الیهک اصحاب اغراض سعایتیله دین اسلامه ایتک استدیکی اهانت و حقارتی حسن تدبیر و غیرتی سایه سنده منع و ازاله و حید الدین سمرقندی حضر تریله مشترکاً خانه نصیح و پند اجرا سنده چالیشه رق بالاخره مومی الیهی اسلام طرفه جلب و اماله ایشدر .

§

﴿ میحه وود پاشا ﴾ — سلطان محمد الثانی عصرنده ایکی دفعه اون الی سنه صدر اعظم اولوب خیلی یارارلقر ایتش برذات عالیقدردر . هر سک قطعه سنی فتحندن صکره (۱۴۶۴ م و ۸۶۹ هـ) تاریخنده بعض اوروپا دولتری معاونتیله (کرمه) قلعه سنی استرداد ایدن و ندیکلیلر اوزرینه یوریوب ده ایلک هجومده قلعه مذکور ایله برابر دیکر الی عدد قلعه بی اخذ و کشاد ایلدی و بر سنه صکره (ازوورینق) محاصره سنه قویلان مجارلری طوب و مهماتلرندن بر شی قور تلامق اوزره کاملاً مجبور فرار و عودتسنده

ارناودلق حاکمی اسکندر بکی تأدیب و ویر کو کذار ایدرک مقری اولان شهرک کوبکنه ایلبصان قلعه مشهوره سنی یاپدیردی (۱۴۶۸ م و ۸۷۳ هـ) تاریخنده ینه ونیدیکلورک یتش سکسان سفینه ایله کلوب (اینوز) قلعه سنی تسخیر واهالیسنی اسیر ایتدکلری شایع اولدیغندن وزیر مشار ایله دکزدن و فاتح حضر تلی قره دن در عقب هجوم ایله بر ساعت ظرفنده قلعه بی استرداد ایلدیر .

مشار ایله محمود پاشا دور فاتحده دولت عثمانیه بونجه خدماتی کچمشیکن نهایت غز اعدایه اوغرایه رق عزل ومؤخرأ (۱۴۷۴ م و ۸۷۹ هـ) تاریخنده قتل اولمشدر . سبب اعدامی (بایبورد) مظفر یتندن صکره پادشاهی ایلرو کیمتکدن منع ایتسی . یاخود شهزاده مصطفانک وفاته ممنون اولدیغندن خانه سنده ماتم اثوابی کیماسی ایش . اصلی خروات اولوب بین العوام نائل رتبه ولایت و کرامت اولدیغی ظن ایدلدیکنندن محمود پاشای ولی نامیله شهرت بولمشدر .

§

﴿ محیی الدین ﴾ العربی — شیخ الامام المحقق رأس اجلاء العارفين والمقرین ابو عبد الله محمد بن علی بن احمد العربی المغربی الطائى الخاتمی الاندلسیدرکه علوم ظاهره و باطنه ده ید بیضا صاحبی اولوب (شیخ الاکبر) عنوانیله یاد ایدلمکده در (۱۱۶۴ م و ۵۶۰ هـ) تاریخنده مرسیده تولد و (۱۲۴۰ م و ۶۳۸ هـ) تاریخنده شامده وفات ایدوب جبل قاسیون اتکنده یعنی (صالحیه) ده آرایش لحد غفران اولدی .

مشار ایله وحدت وجوده قائل اولنلرک قدوه سی اولوب محققون جمیع علومده جلالت قدرینی تصدیق ایتشلردر حق عالیرنده بعض منکرلر واریسه ده آنلرده شیخ حضر تلینک دقت کلانندن و یاخود کندولرینک طریق ریاضته عدم وقوفلرندن ناشی مرانی اکلایه مدقفلرندن معتدلرینی عوارض شهادتن محافظه ایچون اعتراض ایتشلردر محیی الدین عربی حضر تلینک تصوفده طوتمش اولدیغی موقع جلیله کیمسه واصل اوله مامشدر و شعر وادبه مهارتی ایسه حازر اولدیغی مقام عالی ایله متناسب بر صورتده در . تألیفات جلیله سی بشیوزدن متکثر وقسم اعظمی تصوفه دائر اولوب بونلرک ایچنده

الزباده دقیق (فصوص الحکم) در . مشار الیه حضرت تفرینک کلامده
وسعت و ذکاء و قوه حافظه سی دخی بشقه جه شایان حیرتدر اولاً (۵۶۸ هـ)
تاریخنده وطنی اولان مرسیه دن اشبیلیه به انتقال ایدوب اوراده (۵۹۸ هـ)
تاریخنه قدر اوتوردقن صکره مشرق جانبنه توجیه وجهه ارتحال ایدرک
مصر حجاز بغداد موصل بلده لرینی زیارت و برمدت دخی قونیه ده طرح بساط
آرام ایله نهایت شامده اختیار اقامت ایلدی و قونیه ده اقامتی اثناده مشاهیر
علمدان شیخ صدر الدین قنوی حضرت تفرینک والد لرینی تزوج ایتدی و مشار
الیه خلافت و یردی . شیخ الاکبر حضرت تفرینک طریقت صوفیه ده منسوب
الیه یرواسطه ایله عبد القادر کیلانی حضرت تفریدر . شامده اوتوردیغی
مدتجه برچوق مال و منال و اقیه هدیه ایتدک لری حالده بر حبه سنی ادخاره
رغبت ایتوب جله سنی محتاجینه ایشار و تصدق ایدر ایدی . اکثر مصنفاتی
مکاشفات و اثنای نومه و وقوع بولان الهامات اثری اولدیغنی بر کتابنده بیان
یوروشدر .

ابیات آیه اشعار لطافه شعار حکیمان لری جله سندندر .

بین النذل والتدل نقطة فیها یتسه العالم الخمریر
هی نقطة الاکوان ان جاوزتها کنت الحکیم و علمک الاکسیر
دیگر ایا حائرأ ما بین علم و شهوة لیتصلا ما بین ضدین من وصل
و من لم یکن یستنشق الريح لم یکن یری الفضل للمسک الضیق علی الزبل

تالیفات معالی آیانلرندن برنبذه سی دخی بروجه آتی کشیده سالت سطور ایدلدی
تفسیر کبیر الی سورة الکف . فتوحات مکیه عشرین مجلدات . تدبیرات
الیه و تنزیلات موصلیه . فصوص الحکم . تاج الرسائل و منهاج الوسائل .
کتاب العظمة . کتاب السبعه . تجلیات . مفاتیح الغیب . کتاب الحق .
مراتب علوم انوهاب و الاعلام بأشارات اهل الالهام . العبادة . المدخل
الی معرفة الاسماء . حلیه الابدال . الشروط فیما یلزم اهل طریق الله .
اسرار الخولة . عقیده اهل السنة المقنع فی ایضاح سهل الممتنع . اشارات
الفولین . کتاب الهویه و الاحدیه . اتحاد العشق . الجلاله . الازل .

القسم . عتقاء مغرب . ختم الاولياء . شمس المغرب . شواهد . مناصحة
النفس . اليقين . تاج التراجم . القطب . الامامين . رسالة الانتصار .
الجب . الانفاس العلوية . ترجان الاشواق . مواقع النجوم . مطالع
اهلة الاسرار . المواعظ الحسنة . خطبة ترتيب عالم . الجلال والجمال .
مشكاة الانوار . شرح اصطلاحات صوفيه .

§

﴿محيي الدين﴾ محمد بن ابی الحسن علی بن محمد بن یحیی بن علی بن
عبدالعزیز — نسبی عثمان بن عفان رضی الله عنه حضر تدریسه منتهی اولور
کنیه سی ابولعالی شهرقی ابن زکی الدین در فقه و ادب و سایر ده فضائل
عده صاحب اولوب اشعار لطیفه و رقیقه سی و برطاقم خطب و رسائل
نفیسه سی و ار در (۱۱۹۲ م و ۵۸۸ هـ) تاریخنده شام قاضیسی اولدی
سلطان صلاح الدین ایوبی نزدنده غایت عالی بر موقع اقبال و اعتباره مالک
بولنوردی سلطان مشارالیه (۵۷۹ هـ) ده حلبی فتح ایتدکده مومی الیه
اولباده بر قصیده بایه یازمشدر که تمایل فضل و کمالنه یکانه آینه در .
قصیده مزبور ه سندن .

(وفتح القلعة الشهباء فی صفر . مبشر بفتح القدس فی رجب)

بیتی ایسه کندوسنک « قلوب الشعرا خزائن الرجن » مضمونه ماصدق
برشاعر اعجاز مآثر اولدیغنی کوستررکه فی الحقیقه بیت مذکور ده دیدیکی
قدس شریف دخی (۵۸۲ هـ) سال هجریسی رجبنده فتح اولمشدر .
فاضل مومی الیه (۱۱۵۵ م و ۵۵۰ هـ) ده شامده تولد و (۱۲۰۱ م
و ۵۹۸ هـ) ده شامده ینه وفات ایلدی ایوم جبل قاسیون اتکنده مدفن
آرای احترامدر .

§

﴿محيي الدين﴾ اسکلیبی — پادشاه شیخی دیمکله مشهور بر ذات
اولوب کثرت زهد و کراماتله اتصاف ایتش و (۱۵۱۴ م و ۹۲۰ هـ)
تاریخنده داربقایه کیتشدر . حدیث شریف نقلنه علی قوشیدن مأذون
ایدی (واردات) نام کتابه شرحی واردر .

§

﴿محيي الدين﴾ كافيحي — اسمي محمد بن سليمان بن سعد بن مسعود
رومی مسقط رأسی برغمه ولادت (۱۳۸۶ م و ۷۸۸ هـ) تاریخیدر .
كرك علم كلام و اصول فقهده و كرك نحو و تصرف و اعراب و معانی
و بیان و جدل و منطق و فلسفه و هیئت و سائرده صاحب ید طولاییدی
اولا بلاد عجم و تاتاره ارتحال ایدوب شمس الدین فناری و برهان حیدر
و شیخ واجد و ابن فرشته و حافظ الدین بزازی کبی اجله علمادن اخذ و اکمال
فتون و معرفت و بعده قاهره ید عزیمتله الی نهایت العمر نشر علومه همت ایتدی
و مؤخرأ ابن همادك یرینه قاعد كرسی مشیخت اولوب حلقه تدریس
فیوضات انیسندن سیوطی کبی نیجه متبحرین علما نشأت ایلدی .
فقه و تفسیر و حدیث و علوم سائرده خیلی تألیفات و باخصوص علوم عقایدده
حوصله تعریفدن بیرون تضيفاتی وارد .
وفاتی (۱۴۷۴ م و ۸۷۹ هـ) جادی الاولیسنك در دنجی جمعه کچمه سنده
شهیدأ واقع اولشدر .

§

﴿مخا﴾ — یمن ولایت جلیله سی مضافاتندن بحر اجر ساحل
شرقیسی اوزرنده و صنعانك ۲۸۰ میل اعشاری غرب جنوبیسنده یدیك
نفوسی حاوی برشهردر . خارجأ منظره سی لطیف ایسه ده داخلأ غیر
منتظم و هواسی غایت سیحاق و حوالیسی چول و قومسالدرد . سنوی یوز
بك قنطار قدر قهوه اخراج ایدر و کاتیلو ضمغ عربی و کونلك
تجارتی اولور .

§

﴿مختار﴾ بن عبدالله — دهات عربدن بر مشهور ذاتر مسقط
رأسی اولان كوفه دهه محبوس ایكن برتقریب قورتیلوب امام حسین
حضر تلرینك مخدوملری عمرو عبدالله و منسوباتیله برلكده خون جناب حسین
دعوایه قیام و موصل و ملحقاتنی اله كچوره رك (جازر) محارب سنده قتله
حسیندن یتش يك كشی بی قتل و اعدام ایلدی لکن مختارك اختیار ایش

اولدیغی شو حرکت هر نصله حریمده ادعای خلافت ایدن عبدالله بن زبیرك دخی ایشنه الوبرمدیکندن (۶۸۵ م و ۶۶ یا خود ۶۷ هـ) تار یخنده اوزرینه عسکر کوندروب اردوسنی محو و نابید و یاننده بولنان اولاد حسینى شهدایتدیردی .

§

﴿مد﴾ — عربستانده مستعمل براولچکدر ترکستانده موط دیرلر اشبو اولچک مختلف اوزن اولوب بعض محلولده ایکی رطل و بعض طرفرده بروثل رطل ذخیره استیعابه کافی صورتده استعمال اولنور ایکن مؤخرأ ۲۶۰ درهمدن عبارت وزنه تحویل اولندی فقط عراقده مستعمل اولان مد ۱۷۳ درهم اولوب (من) دنیلان وزن دخی بومقداردن عبارتدر .

§

﴿مدارات﴾ — خط استوايه موازی اولان دوائر صغیره ایچنده مدارات تسمیه اولنور درت عدد دوائر اولوب ایکیسی خط استوانک شمال و جنوب طرفلرنده و یکریمی اوچ بیق درجه مسافده و دیگر ایکیسی دخی کذالك قطبلردن یکریمی اوچر بیق درجه بعدده واقعدر . خط استوانک شمال طرفنده واقع اولان مداره (مدار سرطان) و جنوب طرفنده بولنان مداره (مدار جدی) دنیلوب قطبلره قریب اولان مدارلرک برینه (مدار قطب شمالی) و دیگرینه مدار قطب جنوبی تسمیه اولنور و منطقه البروجک مدار سرطان ایله تماس ایدن نقطه سنه (مدار رأس سرطان) و مدار جدی ایله تماس ایدن نقطه سنه (مدار رأس جدی) دنیلور .

اشبو مدارلرک اره سنده واقع قسملره منطقه تسمیه اولنور بناء علیه کره ارض بش منطقه یه منقسم اولوب مدار سرطان ایله مدار جدی اره سنه (منطقه حاره) و مدار سرطان ایله مدار قطب شمالی و مدار جدی ایله مدار قطب جنوبی اره لرنده واقع قسملره (منطقه معتدله) دنیلوب مدارین قطبین ایله قطبلر بیننده واقع قسملره دخی منطقه بارده اطلاق اولنور . منطقه حاره ده هوا غایتله سیحاق و منطقه بارده ده زیاده صغوق اولوب منطقه معتدله لده ایسه حرارت و برودت درجه اعتدالده در .

§

﴿مداین﴾ — بغدادك اوتوز بش فرسخ اعشاری جنوب شرقیسنده و فرات نهری ساحل یساری اوزرنده الان آثاری موجود بر شهر قدیمدر قبل الاسلام یعنی ساسانیانك اواخر سلطنتنرنده پای تخت اکاسره ایکن (۶۳۷ م و ۱۶ هـ) تاریخنده یداسلامیانه یکجوب جوارنده بشقه شهرلر وقصبهلر تأسیس اولنمغله اولکی اعتبارندن دوشدی . بوکایونانلر کته سیفون دیرلر .

§

﴿مداین صالح﴾ — شام شریفدن مدینه منورهیه کیدرکن دار حرا نام قوناقدن اون طقوز ساعت ایلروده بر موقعدر بورایه (حجر) دخی دیرلر . وقیله بوراده هلاک اولان قوم ثمودك یکپاره طاشلردن اویمه خانهلری وحضرت صالح علیه السلامك طاشدن اولیش مسجیدی حالا کورلمکدهدر . علیه الصلاة والسلام افندمز بورانك صویندن ایچلسنی منع یورمشلر ایدی . مداین صالحك طقوزساعت ایلر وسندهکی (علا) نام قصبهك صوی وبعجهلری پك کوزلدر .

§

﴿مدالو﴾ — آق دکرده قدیمأ (لسیوس) دنیلان اطهك اسمیدر . بوراسی آتله لولرك باشلیجه مستملکاتندن ایکن اسکی موره محاربهسی اشاسنده اهالیسی عصیان اتمکله تأدیپ اولنمشلر و (۸۶) تاریخ میلادیسنده (مهرداد ایله) عقد اتفاق ایتلریله رومالولرك دخی خیلی سلهسنی یتیشلر وبو مناسبتلرله مملکتلرینی ویرانهیه دوندرمشلر ایدی . مؤخرأ جنرال پومپه اعمارینه فالیشوب بر طاقم تیاترو ومکاتب ومعابد کبی شیلر یاپدیردی واهالی دخی تازه جان بولهرق تحصیل معارفه چالشدی .

§

﴿مدینه﴾ — منوره — یثرب . اثرب . ارض الله . مدینه الرسول دخی دینور . مکّه مکرمهك شمال غربیسندن سکسان ساعت مسافهده وجبل احد ایله جبل بئر ارهسنده کتیش بر صحرا اورتهسنده بر شهر شریفدرکه اوتوز بشییک نفوسی حاوی اولوب قرق قلهلی وجبل احد طرفی اوتوز وقصور طرفلری دهها نقصان مترو ارتفاعنده برسور ایله احاطه

اولنشدرد . بوسوری (۹۷۸ م و ۳۶۸ هـ) تاريخنده عضدالدوله بنا ويا
تعمير ايلدى . مدينه منوره نك باب القبله (اليوم باب مجيدى) باب المصر
باب الشام باب الجمعه ناملنده درت قپوسى اولوب حرم شريف نبوى مملكتك
قلبكاهنده واقعدر . حرم مزبوره عمر بن عبدالعزيز درت مناره احدات
ايلديسهده مؤخرأ سليم ان بن عبدالملك بونلردن بريى (مروانك خانهسى
جهتنه دوشمش ديو) هدم و صكره مصر ملكى محمد بن قلاون تكرار انشا
ايتيردى . بشجى مناره سليمانى دخى (اليوم مجيدى) ناميله ياد اولنور .
درون حرم شريفده برده محراب سليمانى واردر . مدينه منوره نك هواسى
غایت لطيف ومعتدل اولوب لذته نظيرى ناياب و (عين زرقا) ناميله
شهر تنصاف اولان ايرماغى ايسه بوكا برقات دها آب وتاب ويرمكهده در .
(نهر مذكورك مجرامى اشاغى اولديغيچون كنار ينه نردبان ايله اينيلور
بوصوى حضرت معاويه نك امريله مروان اجرا ايتيرمشيدى) خرامسى
فوق الغايه نفيس وسبره نار قاوون قاربوز اوزوم ترنج شقالو انجير
وفواكه سائر هسى دخى اعلا ولذيددر . خارج قلعهده ببيع شريف
دنيلان محله آل واصحاب وشهدا وسائر صالحين وصالحاتك مراقده منوره لرى
موجود اولديغندن محل مزبور ايله بر ساعت مسافهده وجبل احد قرينده
بولنان عم رسول جناب حزه وقبته جهتنده واقع (مسجد قبا) زيارتگاه
عشاق وعرفادر . مسجد شريف مذكورك اساسنى عليه الصلوة والسلام
افندمز اصحاب كراميله برابر وضع بيورمشلر ايدى .

بيت

صاقين ترك ابدن كوى محبوب خدادر بو
نظر كاه آلهيدر مقام مصطفىادر بو
بوخاكك پرتوندن اولدى ديجور عدم زائل
عمادن آچدى موجوات چشمن توتيادر بو
مراعات ادب شرطيله كير نابى بودر كاهه
مطاف قدسياندر پوسه كاه انبيادر بو

﴿مدينة الزهراء﴾ — اندلس حکومت قدیمه سنک پایتختی اولان قرطبه یه اوج ساعت مسافه ده سلطان عبدالرحمن ثالث بنا ایتدیکی سرایک اسمیدر . بوسرای درت بیک اوج یوز مرمر ستون رنکارنک اوزرینه مبنی اولوب بهر سنه اوج یوز بیک دینار صرف اولتیق اوزره یکریمی بش سنه ده اکیال اولمشیدی . مؤخرأ خرسیتانلرک الله بجدکده خاکله یکسان ایتدیلر فقط ملک ابن احمرک غرناطه ده بنا ایتدیردیکی مشهور (قصر الحمراء) هر نصلسه حالا هدم اولنماشدیر .

§

﴿مدیا﴾ یاخود (مادی) — الان آذربایجان وعراق عجم دنیلان قطعنه نك نام قدیمیدر . حدودی غرباً آنوریا دنیلان شمدیکی کردستان قطعنه سیله شمالاً بحر حززی محیط اولان طاغر و جنوباً کوهستان و (حرقانیا) یعنی مازندرانک قسم جنوبیسی بیننده محصور و محدود و حدود سائرهمی غیر معیندر . هواسی معتدل و جیددر . موقع جغرافیسی اقتضاسیجه مدنیت الک اول بوقطعه دن انتشاره باشلادی . مدیا اهالیسی اولاد یافتدن اولدقلری حالد نینوس و سیرامیس نام حکمدارلر زماننده آنوریه تابع ایدی صکره (۴۸۳۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدیوز الی طقوز سنه مقدمنده رفع ربقه اطاعتله رئیسقری اولان آریاسه قرال نامی وبره رک جسیم بر حکومت تشکیل ایلدیلر و مؤخرأ کاه غالب و کاه مغلوب اوله رق یشایوب نهایت (۵۹۶ م) تاریخنده عجملرک تحت تحکمنه کیردیلر ایسه ده بیوک اسکندرک آسیا فتوحاتنی بالاکال وفات ایلمی اوزرینه استقلالرینی اعاده ایلدیلر . بوندن صکره اشکانیان و کیانیان حکومتلری تبعه سندن معدود طاینورلر .

§

﴿مدیق﴾ — قدیم فرس دولتی جایه سنده اولان (اوتی) جمهورینک عصیانیه آتدیلرک بونله امانه می و مقدا ایرانه التجا ایتش اولان آتته حکمدار سابق (هیپاس) ک آتته لیلردن اخذ انتقام ایچون وقوعبولان تشویق مقامیسی سبیلله ایران شاهی (دارا) طرفندن (۵۱۰۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک درت یوز طقسان سنه مقدمنده آتته اوزرینه کوندربیلان بر جسیم

اردو ایله آتہ لیلر بینندہ ظہورہ کلان محاربہ نك و آندن صکرہ متکون دیگر بر محاربہ نك اسمیدر کہ مقدمی برنجی و مؤخری ایکنجی مدیق محاربہ سی نامیلہ بین الانام متعارف و بنام اولمشدر . اشبو برنجی مدیق محاربہ سی بر سنہ ظرفندہ عجملرک مغلو بیتیلہ وایکنجیسی (۵۱۱۴ دن ۵۱۴۵ خ) تاریخنہ یعنی درت یوز قرق طقوز سنہ میلاد مقدمہ دکن سوروب کذلک عجملرک انہزامیلہ نہایت بولدی . عقد اولنان مصالحہ فرس کبلری یونان دکرینہ کیرمانک وقرہدن ساحلہ نہایت بر ساعت مسافہیہ قدر اینیلہ بیتلک کبی بر طاقم شرائطی متضمن ایدی .

✽ مدیق ✽ — جا مضافاتندن بر قصبہ نك دخی اسمیدر . بو قصبہ جایہ اون ایکی ساعت مسافہدہ و نهر عاصی اوزرنده واقع اولوب بر قلعه سی وجوارنده بر کوچک کولی واردر .

§

✽ مدین ✽ — بحر احمرک شمال شرقیسنده و عقبہ کورفری نہایتندہ عربستانک الک قدیم برشهریدر . شمذیکی حالده یرینہ عقبہ قصبہ سی قائم اولمشدر . صالح و شعیب علیهما السلام حضراتی بو شهرہ مبعوث اولمشر ایدی . حضرت موسی قائن پدرلری مشارالیه شعیب علیہ السلام نزدینہ مهاجرتلہ قرق سنہ بو شهرده ساکن اولمشدر .

§

✽ مرآة الاخلاق ✽ ترکی — (۱۶۴۰ م و ۱۰۵۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن یحیی بن محمد بستانینک اخلاق مدوحہ یی جامع یازدیغی مجموعه در .

✽ مرآة الاخلاق و مرآة الاشواق ✽ ترکی منظوم — (۱۵۹۵ م و ۱۰۰۶ هـ) ده وفات ایدن شمس الدین احمد بن محمد سیواسینک اخلاق حیدہ و ذمیه یی مشعر اثریدر .

✽ مرآة الادب ✽ منظوم — (۱۴۵۰ م و ۸۵۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابن عربشاه احمد بن محمد دمشقیک معانی و بیانه دائر اثریدر .

✽ مرآة الادوار و مرآة الاخبار ✽ فارسی — مصلح الدین محمد

لارینک اول خلقندن (۱۵۶۶ م و ۹۷۴ هـ) تاریخنه قدر اولان وقایعی
جامع اثریدر .

✽ مرأة الزمان فی تاریخ الاعیان ✽ — (۱۲۵۶ م و ۶۵۴ هـ) ده
وفات ایدن شیخ ابی المظفرک قرق جلد اثریدر . مومی الیه سبط ابن جوزی
دیمکله معروف ایدی . بو اسمده بر تاریخ ده وار .

✽ مرأة صفا ✽ — فارسی — میر خسرو دهلوی نیک یوز الی
یتدن عبارت قصیدهء سینه سیدر .

✽ مرأة شفا ✽ — (فاضل رکن الدین استرآبادینک فن طبه دائر
اثریدر .

✽ مرأة عوالم ✽ ترکی — عالی افندینک ابتدای خلقتی شارح واندن
اولنه مسند بر طاقم اوهمام وابطیل جاهلانیهی نقل صحیح اوزره موضع
اثریدر .

§

✽ مراد اول ✽ — سلاطین عثمانیه نیک اوچنجیسی اولوب سلطان
اورخانک اوغلی و یلدریم بایزیدک پدریدر . ولادت (۱۳۲۵ م و ۷۲۶ هـ)
جلوس (۱۳۵۹ م و ۷۶۱ هـ) شهادتی (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ) تاریخنده در
ایام سلطنتنده قرمان اوغلی و اخیلر غائله سی بتوریلوب انقره وحوالیسی
وآیدین و بولی ضبط ایدلکدن صکره روم ایلیده اولان فرقه لر واسطه سیله
ادرنه زغره کوملجنه وارداریکیجه سی فلبه دیمتوقه قبضه فتح و تسخیرمکدی
و (۱۳۶۴ م و ۷۶۶ هـ) تاریخنده پایا اورینک تشویقیله اتفاق ایدن بلغار
و خروات و بحار و رومانلرک یوز بیک عسکرله ادرنه اوزرینه هجومی کرکی
کبی دهشت و یروب تدارکات کلیه یه تشبث اولندیغی صروده لالا شاهین
پاشا رفاقنده اولان حاجی ایل بک استکشاف ایچون بر قایچ بیک عسکرله
کیدوب متفقین اردوسنی مریج کنارنده حال غفلت و مستیده کوردیکی کبی
جسارت آلهرق همان برشخنوله ایشلرینی بتوردی و (۱۳۶۸ م و ۷۷۰ هـ)
ده پای تحت عثمانی ادرنه یه نقل اولندی وایکی سنه صکره لالا پاشا قپولی
در بندینی خیلی زحمتله مرور ایدرک اهتمان و صماقوی و تپور طاش پاشا

قرق کلیسا و سوزه بولی بی ضبط ایلدی و سیروز درامه قواله کو سئندیل زینخه و حوالیسی غازی اورانوس بکک همئیله آلتوب نیش صوفیه سلسره نیکبولی قلعه لری و سائره بلا محاربه ضمیمه ملک عثمانی اولدی و توابعیله مناسرتواشتب و قومانوه و الحاصل اوتوزیدی مملکتک فتحی میسر اولسی اوزرینه اوروپا لیر دولت عثمانیه نك سلطنتی تصدیقه مجبور اولدی و استانبول ایمراطوری (یانی باله لنوس) ایکی قزینی شاه مشارالیهک اوغلرینه و بر قزینی کندولرینه قبول ایتدیر مکه بیوک برجعت ازدواج اجرا اولندی و (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ) تاریخنده اولکی متفق لهستان و جهستاندن دخی عسا کر معاونه کتورده رک جله سی اوچیوز بیك کشی به بالغ اولدیغی حالده روم ایلی به یوریدیلر و سلطان مراد حضر تلی دخی قرق بیك قدر عسکر جمع ایدرک قوصوده قارشولیوب مشهور (قوصوه) محاربه سنی قزاندیسه ده عقبنده صرپلو (میلوش قویلو ییج) نامنده بر فدایی یدیه شهید اولدی . نیش عالیلی بروسه ده و امعاسی قوصوده تربه مخصوصی دروننده مدفوندر .

مناره لرده صلوة و سلام و یرلسی و دولت عثمانیه بیراغنک شکل ورنکی و طغرا بونک امریله تنسیب و اتخا ذ اولمشدر .

§

﴿ مراد ثانی ﴾ — دولت علیه عثمانیه ده التنجی پادشاه اولوب چلبی سلطان محمدک اوغلی و ابوالفتح سلطان محمدالثانی حضر تلی نیک پدریدر و لادتی (۱۴۰۳ م و ۸۰۶ هـ) جلوسی (۱۴۲۱ م و ۸۲۴ هـ) فراغتی (۱۴۴۳ م و ۸۴۷ هـ) دفعه ثانیه ده جلوسی (۸۴۸ هـ) وفاتی (۸۵۵ هـ) تاریخنده در .

اوائل سلطنت سنیه لرنده امرای عثمانیه دن اورانوس بک زاده لرله ده سائر بر چوق کیسه لر مقدا غیوبت ایدن شهزاده مصطفی چلبی بنم دیه رک استانبول ایمراطورینک دسیسه سیله میدانه چیقاریلان شخصک باشنه طوپلانو ب عادتاروم ایلی بی استیلا ایلدکن صکره اناطولی به یوریدیلر ایسه ده شاه مشارالیه حسن تدبیر ایله جمعیتلرینی پریشان و ککردنکش اطاعت اولان برادرینی ازینقه طوتوب قتل و بی نشان ایلدیکی کبی از میر و منتشا حاکمرینی اورته دن رفع و نابید و سسلانیک و کوتاهیه و قونیه و قره

حصاری و دیگر بر اردو واسطه سیله دخی صرپلورلی بوزوب الاجه حصار
سنجاغنی و نیکبولی و سمندرہ بی فتح و افلاق و صو انهرینک اوتہ طرفنی
بالدفعات تهدید ایلدی . مؤخر آبخارلر ایلہ افلاقلور دولت علیہ علیہ
اتفاق ایتکله بونلرہ دخی ایکی دفعہ بیوک غلبہ چالدی .

اورنک نشین سلطنت عثمانی مشار الیہ سلطان مراد ثانی حضرتلری
(۱۴۴۳ م و ۸۴۷ هـ) تاریخنده تخت حکومتی اوغلی سلطان محمد فارغ
اولدقلرینی متعاقب لہستان و صرپ و مجار و افلاق عسا کر متفقہ سی قرمان اوغلی
خبیشک و پاپا حضرتلرینک تشویقیلہ وارنہ اوزرینہ یورید کلرنده کار آشنایان
امرای عثمانیہ اعدانک بو کلیشنی بکنیوب و پادشاه نوجاہک تجربہ سزلکنی
دوشینوب ہر حالده پدیری سلطان مراد ثانیینک ینہ جلب و اجلاسندن بشقہ
چارہ اولدیغی اکلادقلرندن درحال اوغلی طرفندن دعوتنامہ لراسا ایلہ جلب
و اجلاس و اولدم اولہ سی یہ اعدانک اوزرینہ هجوم ایدرک جملہ سنی فنا
حالده پریشان ایلدیلر . روایتہ کورہ اعدانک بوسفر اوچیوز بیکدن
متجاوز اولدیغی و سکسان بیکی زرہلی ایدوی و عسا کر متفقہ نک باش
قوماندانی اولان (لادیسلاس) قتل اولنوب باشی بال ایچنہ برو سہ یہ
کوندرلدیکی و ہر طرفدہ شہر آیینلر اجرا اولندیغی توارینخده مقیددر .
مشارالیہ مورده کرمہ و بالیا درہ بی دخی اخذ و تسخیر وارناودلغی تهدید
ایتدیکی کبی (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ هـ) تاریخنده وارنہ مغلوبیتنک آجیسنی
چیقارمق اوزرہ کلان عسا کر متفقہ بی دخی قوصوودہ اوتوز ساعت دوام
ایدن بر بیوک محاربہ نتیجہ سندنہ پریشان ایلدی بو محاربہ دہ دخی یکرمی
بشییکدن عبارت اولان اعدانک انجق سکز بیکی قورتیلہ بیلشدر .
شیخ الاسلام نصبی سلطان مشار الیہ زمانندن بدأ ایلر . برو سہ دہ بر جامع
شریفی واردر .

§

﴿ مراد ثالث ﴾ — دولت علیہ دہ اون ایکنجی پادشاه اولوب سلطان
سلیم ثانیینک اوغلی و سلطان محمد ثالثک پدیردر ولادت (۱۵۴۶ م و ۹۵۳ هـ)
جلوسی (۱۵۷۴ م و ۹۸۲ هـ) وفاتی (۱۵۹۴ م و ۱۰۰۳ هـ)
تاریخنده در .

زماننده فاس امیری (مولامحمد) اعاده تختی ایچون دولت علیه دن استمداد ایلدیکندن جزایر والیسی معرقیله مطلوبی حاصل اولوب بو صورتله فاس نوعماد دولت علیه جایه سنه یکدی و ترانسیلوانیا و یوده سی (اتین پاتور) لهستان قرالی تعیین اولندی و امرای بسالت اتماشندن لالا مصطفی پاشا چلدیر محاربه سنی قزانقدن صکره تفلیس شکی و توابعیله شماخی و روانی تسخیر ایدوب اشبو فتح اخیرده یعنی روان فتحنده نفوس ذکوری قتل عام و سردار عثمان پاشا عجم سفرنده و قریده غلبات عظیمه نائل اوله رق هله مشهور تیور قپو محاربه سننده یک چوق غیرت و اقدام و بری طرفدن آوستریا اولر ایسه سسق قلعه سی محاربه سننده حسن پاشانک اردوسنی فنا حالده بوزوب عساکر اسلامیه بی کاملاً اعدام ایلدیلر .

متعاقباً سنان پاشا سنان ظفر جانستانیله اشبو یاره نك اجیسنی آوستریا لوردن چیقار دیسه ده نه چاره که براز صکره و قوعبولان (کلوا) بوزغونی او یاره بی برقاق قات ده درینلشدیروب قرق بیک اسلام شهید واسیر و مملکتین عصیاننک ایقاع ایلدیکی خسارت دخی بشقه بر امر عسیر اولدی سلطان مشارالیه استراحتی ملترم بر ذات اولوب یوز اون بش اولاد یتشدیرمش وزماننده یکچیریلر اون دفعه عصیان ایلدکلری حالدده حسن تدبیرایله باصدیرلشدیر . (ایران سرعسکری مشارالیه عثمان پاشانک مظفر آدر سعاده عودتنده حقنده اولان التفات شاهانه نك درجه سنی اکلامق ایچون (عثمان) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿مراد رابع﴾ — دولت عثمانیه ده اون یدنجی پادشاه اولوب سلطان احمد اولک اوغلی و سلطان عثمان و سلطان ابراهیمک برادر یدر ولادتق (۱۶۰۹ م و ۱۰۱۸ هـ) جلوسق (۱۶۲۲ م و ۱۰۳۲ هـ) وفاتی (۱۶۳۹ م و ۱۰۴۹ هـ) تاریخنده در .

زماننده بغداد سرچشمه سی بکر صوباشینک خباتتی نتیجه سی اوله رق عجملر بغدادی الدیلر سه ده مشارالیه برقاق سنه صکره بالذات کیندوب استرداد ایلدی . و کرجستانده خیلی مقاتله و قوعه کلدی و (۱۶۳۴ م و ۱۰۴۴ هـ) تاریخنده ینه بالنفس ایران سفرینه کیندیده ده استرداد ایتدیکی روان قلعه سنی

انجق عودته قدر محافظه ایده بیلوب اندن صکره تکرار ایرانسلر الدیلر و قریمک اداره سی خانلریک اختلاف ورقابتله یواش یواش بوزلغه باشلادی و بودین والیسی مرتضی پاشا استرغونده نمچه لیلر اوزرینه بیوک برغلبه یه نائل اولوب یمن قطعسه سی دولت علیه اداره سندن چیقدی و قره دکزدن برقاج قزاق یغما کرلری کلوب بوغاز ایچنده زروه خسار اتک بالاسنه عروج ایتدی . و قهوه و دخان ایچمک قطعاً منع و متجاسر لرندن بعض تریاقیلر اعدام اواندی .

سلطان مراد رابع حضرتلری راز پر هیزسز و زور بازویه مالک بر ذات اولوب قرق بش اوقه لقی بر کرزی ایکی یوز الی آدیم مسافه یه قدر فیرلاتیر ایمش .

§

﴿ مراد ﴾ شیخ مراد افندی — مشایخ طریقت نقشیه دن عبدالحلیم افندی زاده در (۱۷۸۸ م و ۱۲۰۳ هـ) تاریخنده دنیایه کلوب بعد التحصیل اخر عمرینه قدر چهارشنبه بازارنده مراد منلا تکیه سی مشیختنی ایفایه همت و بعضاً مشوی شریف تدریس لیه قلوب اهل و فانی تنویره سعی و غیرت و (۱۸۴۷ م و ۱۲۶۴ هـ) تاریخنده فجأة اخرته رحلت ایلدی (خلاصه الشیوخ) (شرح پند عطار) (شرح تحفه شاهی) کبی بعض اناری و مرتب بردیوانی واردر .

§

﴿ مراد افندی ﴾ — صلحای امتدن بر ذات اولوب کشمیری یاخود کابلیدر . هندده کبار نقشیه دن شیخ محمد المعصوم حضرتلرندن اخذ فیض ایتد کدنصکره سیاحتیه چیه رقی حجه و آندن درس عادتیه کلمش و برمدت صکره ینه شاهه و حجه کیدوب بردفعه دخی عریان اوله رقی عزیمت و عودت ایتش و (۱۷۱۹ و ۱۱۳۲ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .

تربه سی اوتاجیلرده واقع مدرسه سی دروننده در .

§

﴿ مراد پاشا ﴾ — قیوجی دیمکله مشهور در خرواتی الاصل اولوب سلطان احمد زماننده درت سنه صدارت و (۱۶۱۱ م و ۱۰۲۰ هـ) تاریخنده عالم بقایه رحلت ایلشدر .

(۱۵۸۳ م و ۹۹۳ ه) ده ایرانلیلر سردار عثمان پاشا اردوسنی بوزدقلى زمان مومى اليه دخى رفاقته فرقه قوماندانى ايدى رجعت ايدرکن قيويه دوشمکله اسير وقهقهه قلعه سنده حبس ايديلوب بالاخره کوچ حال ايله قورتيله بيلديکندن قيوچى لقبيله شهرت الدى . مغنيسا وحلب وايچ ايلده توره يوب اوزرلرينه بالدفعات اردولر کوندرلدیکی حالده قابل تأديب اولميان قلندر اوغليله جانيولاد اوغلنک ويوسف پاشا وموصلى چاوشک اوزرلرينه (۱۶۰۷ م و ۱۰۱۶ ه) تاريخنده تعيين اولنوب جمعيتلرينى طاغتمش وقلندر اوغلنک غيرتنى کودن متفندانن قره سعيد وکپنکلى خليل وکرد حيدر وميمون وچيلاق وياجندن پيرى وطويل نام اشقيايى دخى انفره وقره حصار حواليسنده صيقشديرروب کذلک جمعيتلرينى برباد وپريشان ايتشد . ديگر روايته کوره ذکر اولنان اشقيايى تأديب صره سنده طوتديغى حريفلى قويولر حفريله درونده اعدام ايلديکيچون لقب مذکور ايله ياد اولمقده در . ترهسى بايزيد جوارنده وزنه جيلر ايچنده در .

§

﴿مراد رئيس﴾ — دولت عثمانيه مشاهير امراى بحريه سندن اولوب (۱۶۰۳ م و ۱۰۱۲ ه) تاريخنده ردوسده وفات ايتشد . پيرى رئيس دونما ايله مسکتي دوکديکى زمان برلکده بولنوب مؤخرأ پيرى ايله هر نصله خوفه تابع اوله رق دونمايى ترك ومصره عودت ايلکده طرف شاهانه دن تکرار مسکته کوندرلش وبوجهته شهرت المشيدى . فتوحات وخيراتى چوقدر جله خير اتدن برى دخى اسکدارده ياپديرديغى جامع شريفدر .

§

﴿مرج﴾ — چارلق ياخود اووه معناسنه اوله رق راهط دمشک شرق جهته بر موضع آيدر .

§

﴿مرحله﴾ — تريکه برقوناق تعبير اولنان مسافه که سکن فرسخدن وهر فرسخ اوچ ميلدن يعنى بر ساعتدن عبارتدر (ميل) کله سنه دخى نظر بويريله .

§

﴿مرزبان﴾ — ارمنستان قدیم نیم مستقل والیرینک عنوانیدر
ارمنیلر (۴۲۸ م) تاریخنده اختلالات داخلیدن اوصانه رق فارس
حکومتندن برمرزبان طلب ایشلر و بوجهله استقلال لرینی ضایع ایشلر ایدی
ارمنستانک مرزبانلق وجهله اداره سی خیلی زمان سورمشدر .

§

﴿مرزوق﴾ — طرابلس غرب ولایتده فیزان سنجاغنک مرکزیدر .
(فیزان) کله سنه نظر بیوريله .

§

﴿مرعش﴾ — حلب شهرینک بوز قرق کیلومتر و شمال غریبسنده
اسکی ذوالقدریه ممالکینک کرسیسی وحالا برمتصرفلغ مرکز اداره سیدر .
اسکی مرعش حکومتی طولاً اوچیوز اون وعرضاً ایکیوز یکرمی کیلومتر و
اتساعنده اراضی یی وایکیوز الی یک نفوسی و طروس سلسله سی شعباتندن
قزیل الما سلسله سنی و فرات نهرینک بر قسمی شامل ایدی . بورانک تراب
واقلمی متنوع و میوه سی مبذول فقط صنایعی مفقوددر .

مرعش مقدما دولت علیه جایه سنده اولدیغی حالده اهالیسی کاه مصرلیلرک
و کاه ایرانیلرک غیرتنی کودمکه باشلا بوب حتی حاکی بولنان علاءالدوله
ایران علیه آچیلان محاربه یه کلککدن امتناع ایلدیکندن (۱۵۱۵ م
و ۹۲۱ هـ) تاریخنده سلطان سلیم حضرتلری عسکر کوندروب مرعش
والبستانی حرباً ممالک عثمانیه الهاق و مرعشلی اردوسنده بولنانلرک بر دل
بيله قورتلماق اوزره کافه سنی حاکم مومی الیه و متعلقاتیه برابر قتل و اعدام
ایشیددی .

§

﴿مرقات الرافیه فی طبقات الشافیه﴾ — قاموس صاحبی
محمدالدین فیروز آبادی حضرتلرینک جله تألیفات معتبره لرندن اولوب
(مرقات الوفیه فی طبقات الحنفیه) اسمنده برکتابی دها واردر .

§

﴿مرقس﴾ یاخود (سن مارق) — الیوم خرسستیانلرجه معتبر
طوتیلان اناجیل اربعه دن برینک مؤلفیدر مولدی طرابلس غرب اولوب

کنج یاشنده سن پترویه ملاقی ورومایه عزیمتسده رفیق و ترجانی اولدی و انجیلی وعظ ایچون سیره نایق و مصر ممالکنی طولاشه رق (۵۲ م) تاریخنده اسکندریه کلیسایی تأسیس ایلدکن صکره (۶۸ م) ده مصرده پترستر طرفندن اعدام اولدی . مومی الیهک صورت مثالیه سی قنادلی ارسلاندر و هر سنه شباطک یکریمی بشنجی کونلرنده یورطیسی طوتمقه در .

انجیلنی رفع جناب عیسی علیه السلامدن اون سنه صکره پترو ایله ایلدیکی مکله قوتیه ولسان یونانی اوزره یازمشیدی که (ماتیوس) ک یازدیغی انجیلک مختصری دیمک اولور . وندیکولور (۸۱۵ م و ۲۰۰ هـ) یاخود (۸۲۷ م) تاریخنده جسدینی مصرنوا حیسنندن (معره) ده مکشوف برقریدن چیقاروب (نه دن بیلشیر) وندیکه کوتور مشلر واوراده اوزرینه سنت مرقوس نام جسمیم کلیسایی یامشلر در .

وندیک جهوریتی وقتیهله (سن مارق) ک صورت مثالیه سی اولان قنادلی ارسلانه نسبت ایدیلور ایدی حتی برتصویری الیوم وندیک چارشوسنده برعود اوزرنده موجود در .

§

﴿ مرکز افندی ﴾ — مظنه کرامنددر اسمی مصلح الدین مسقط رأسی دکرلی قضاسی اولوب (۱۵۵۱ م و ۹۵۹ هـ) تاریخنده وفات الیشدر اولاشیخی حضرت سنبل سنان افندیمن استخلاف ایدرک مشار الیهک امر به سلطان سلیمانک والده سی ایچون یاپدیردیغی شمدیکی مرکز درکاهنه پوستنشین اولدی و شیخی وفات ایلدکن صکره قوجه مصطفی پاشا تکیه سی مشیخته کلدی غایت حلیم و لطیف بر ذات اولوب کیسه یی انجیمک استه مز و دایم او وعظ و نصیحت و تفسیر قرآن الیه اشتغالدن بشقه برشی الیه مشغول اولمز ایدی .

§

﴿ مرمره ﴾ — من القدیم پروپونتس دنیلان وآق دکرله قره دکر بوغازلری بیننده بولنان دکر در طولاً ۲۶۰ و عرضاً ۸۵ میل اعشاری اتساعنده بولنور حاوی اولدیغی جزائرک مشهوری مرمره احر اجاتیه معروف اولان مرمره اطه سیدر که بواطه نک مرکز اداره سی دخی مرمره قصبه سیدر . مغنیسا سنجاغنده (طاغ مرمره سی) نامیله بر ناحیه دخی وارد در .

§

﴿ مروان ﴾ — عهد سعيد نبویه تبعید اولندیغی خالده بحسب القراه حضرت عثمان زماننده کتوردیلوب بعض مصالح مهمه ده استخدام قلنان عبد الحکم نام کسه نك اوغلیدرکه حضرت عثمان رضی الله عنہک سرکاتبی اولوب وقعه معلومه یه سبیت ویرمیشدی .

حین ولادتده حضور سعادتہ کتوردلکده حضرت پیغمبر افندمزك (هو الوزغ بن الوزغ الملعون بن الملعون) یوردقلری منقولدر . مرقوم ایکنجی معاویه نك بلاولد وفاتی اوزرینه شامه کیسدوب برچوق یلان طولانله پیدا ایتدیکی طرفدارلر سایه سنده (۶۸۳ م و ۶۶ هـ) تارینخنده تخت حکومتہ یکدیسه ده اون التی آی صکره زوجہ سی طرفندن بلاسنی بولدی غایت فحاش و بد زبان برحریف ایدی حتی سبب موتی اوکی اوغلی خالده (یا ابن الرطبة الاست) دیمسی اولمشدر . عمری التمش اویچ برروایتده التمش بش یاخود سکسان برسنه در کئندوسی قصیر القامه قزل یوزلی اینجه بیونلی بیوک باشلی چوق صقاللی برآدم اولوب (خیط باطل) لقبيله ملقب ایدی عبدالمالك عبد العزيز و معاویه و سائر ناملرده متعدد اولادی کلوب کئندوسندن صکره اوغلی مومى اليه عبدالمالك خليفه اولمشدر .

§

﴿ مروان ﴾ بن محمد — شامده ملوک امویه نك آخریدر کنیه سی ابو عبد الملك و لقبی قائم بحق الله اولوب برکرده جاریه دن تولد ایتمشدر (۶۹۱ م و ۷۲ هـ) ده پدری جزیره والیسی ایکن اوراده طوغندی اورته بویلی سمیر چوق صقاللی مهیب پهلوان و صاحب شجاعت برآدم ایدی شجاعته مبنیدرکه مروان الحمار دیو معروف اولمشدر زیرا عرب برآدمك شجاعتهی وصف ایتسه لر فلان آدم جنکده حارندن زیاده طیانور دیرلر مروان دخی زماننده اوزرینه خروج ایدن کیسه لرک جنکنندن اوصانوب یورلما مشدر بعضیلر دخی دیرلرکه عرب طائفه سی هر یوز سنه یه حار تسمیه ایدرلر بنوامیه نك دخی مدتلی یوز سنه یه قریب اولدیغی هنگامده مروان خلیفه اولمغه حار نامنی ویرمشلردر هر یوز سنه یه حار تسمیه سنی ایسه عربلر (وانظر الى حمارك) آیت کریمه سندن اخذ ایتمشلردر . مومى اليه خواجه سی اولان (جعد بن

درهم) ه نسبتله مروان جعدی دخی دیرلر خلیفه اولزدن اول پک چوق
ایالتلر ضبط ایتشدیر .

(۷۴۹ م و ۱۳۲ ه) تاریخنده ابامسلم خراسانینک یاورى شمشیری سایه سنده
عباسیلر شامی ضبط ایتدکارنده مروان صولک محاربده ده ناچار قچارکن نواحی
مصریه دن ابوصیر ناحیه سی جوارنده بولی صیقشدیردیغندن بالاخره باشنه
سویل بلا اولان شو دشمن طبیعی بی دفع ایچون آندن ایندکده آت قاجوب
کورن عسکری دخی کندوسنی اورلش ظن ایدرک طارمه طاغین اولغله بیچاره
نهایت صیغندیغی برکایساده یقایی الویره رک اعدام اولندی وبو وجهله
سلطنت عباسیلره انتقال ایلدی . مروانک معهود بول قضیه سنی عربلر
(ذهب الدولة بالبوالة) دیره رک ضرب مثل ایتشدردر . مروانک سنی التمش
طقوز حکومتی بش سنه ایلدی .

قتل اولندقدن صکره اوغلاری عبدالله وعبدالله حبشستانه قاجدیلر سده ده
حبشیلر عبیداللهی اولدردیلر فقط عبدالله یاننده اولان کیمسه لرک بر مقدارى ایله
قورتیلوب (مهدی) نك خلافتی وقتنه قدر صاغ قالدی صکره فلسطین
عالمی نصر بن محمد بن الاشعث طرفندن طوتیلوب مهدی یه کوندرملکله
مهدی قتل ایلدی حاصلی بنی امیه هر طرفدن کرفتار بلای قتل عام اوله رق
شهراده لرندن یالکز ممده اولان بر معصوم ایله اندلسه فرار ایدن عبد الرحمن
باشنی قوتاره بیلدی .

§

﴿ مروان ﴾ یاخود (ابو مروان بن عبد الملك) — ابو علی
سینا وفخر رازیدن صکره حکمای اسلامیه نك پک یوکلرندندر اون ایکنجی
واون اوچنجی عصر واسطنده بر حیات اولوب (۱۲۶۲ م و ۶۶۲ ه)
تاریخنده طسقان ایکی یاشنده وفات ایلدی .

فرانسز کتابلرنده (اوان زوعار) نامیله محرر و مشهوردر اوپوز علت نك
موجبی اولان هوام جربی ابتدا بو ذات کشف التمش وعلاجنی دخی بولشدیر .

§

﴿ مریخ ﴾ — صکره شمسک (۵۸۱، ۱۷۸، ۶۰۰) فرسخ بعدنده
بر سیاره در . حول شمسده یکریمی اوج ماه ظرفنده یعنی ۶۸۶ کون

۲۲ ساعت ۱۸ دقیقه دور سنو بسنی و کندی محورنده دخی ۲۳ ساعت ۳۹ دقیقه ۲۱ ثانیه دور یومیسنی اکال ایدر فقط دور قریسی یعنی براستقبالدن دیگر استقباله ورودی ۲۶ ماهدن عبارتدر . مریخک بعضاً آن استقبالنده کره ارضدن اولان بعدی اوتوز درت ملیونه قدر تنزل ایتدیکی حالده اجتماع زماننده دخی ایکی یوز قرق بش ملیونه قدر آرتار قطر حقیقیسی ۱۵۵ و ۴ میلدر . مریخ دخی کره ارض کبی هوای نسبی طبقه لایه محاط اولوب بعض کره قطب طرفلرنده قارلر و بلوطلر کوریلور و بزه اولدیغی کبی سطح سیاریه منتشر اولور . سطح مریخه برقوتلی تلسکوپله باقلدقده اوزرنده منطقه واری برطاقم جسیم لکهلر و بولکلرک کاه و بیکاه تخلف ایتکده بولنان ظالریله هیئت اصلیه وجسامت قدیمهلر بنی محافظه ایتدکاری کورلمکده درکه بونکله مریخده برطاقم بحار و قطعانک وجودینه حکم ایدیلور . مریخ دائماً قرمزی و یا آتشین برضیا ایله لامعه نثار اولقده وضاسنده کی احرارایسه دورین ایله باقلدیغی زماندن زیاده دورینسنز کوزه دهایی کورنمکده در . ذکر اولنان قرمز یلغ ارض کوکبه کی طو پراغک لون عمومیسندن بشته برشیئک اثری اولماسی مظنوندر .

مقدمه حول مریخده پیک اولدیغی ارباب هیئجه مجهول ایدی مؤخرأ (۱۸۶۷ م و ۱۲۸۴ ه) تاریخنده کوکب مذکورک اطرافنده دایر ایکی عدد پیکک وجودی پارس و واشینگتون رصدخانه لرندن مشاهده اولمشدر .

§

﴿مریم﴾ --- حضرت عیسی علیه السلام والدۀ محترمه سی اولوب داود علیه السلام نسلندن امام القوم عالم ملت (عمران) ک قزیدر . عمرانک زوجه سی (حنه) نک دار دنیا به هیچ بر اولادی کلدیکی اجلدن اگر جناب حق بزه بر اولاد احسان بیوررایسه بیت المقدس خدمته تعیین ایدهرم دیمش و حق تعالی حضرت مریمی احسان بیور دیسه ده عمران وفات ایتدیکندن والدۀ سی حضرت مریمی کوتوروب احباردن حضرت ذکریایه تسلیم و او دخی بیودوب درون مسجدده بر جمره یه اسکان ایشیدی مشارالیه اورهاده

عبادت ایله مشغول ایکن بقدره الله تعالی حضرت عیسیاه حامله اولوب دنیایه کتوردی .

قدس والیسی (هردوس) عیسی علیه السلامک دها طفولیتی آوانده بعض احوال غریبه سنی ایشندیکنندن بیودیکنده باشمزه برایش آچار مطالعه سیله بیت الحمد کی ارکاک چوجقلمی قتل عام ایچون برامور کوندردیسه ده مشارالیهامخندومیله برابر اولجه مصره هجرت المیش اولدیغندن مأمولنه موفق اوله مدی ونهسایت مصرده اون سنه قدر اوتوردقندن صکره ناصریه عودت ایدوب بعد الرفع یعنی (۳۹ م) تاریخنده وفات ایلدی .

§

﴿ مزدک ﴾ — ساسانیانندن فرس ملکی قباد زمانده اباحیه مذهبنی احداث ایدن آدمک اسمیدر یومذهب بخوسلرک چوقندن برو متروک اولان برهمیه وصائبیه مذهبلمندن النمش بر مذهب باطل اولوب بونی مزدک اولکنندن زیاده توسیع ایدرک والدیه وهمشیره وارنجیه قدر زنایی حلال طومش واشترک امواله لزوم کوسترمشدر . مذهب مزبور ی شاه قباد دخی قبول ایلدیکنندن اکثر بلاد فرسه منتشر اولدیسه ده مؤخرأ یعنی (۵۳۵ م) تاریخنده قبادک اوغلی کنج نوشیروان طرفدن منع وابطال و مرقوم ایله عونیه سی اخذ و اعدام اولندی لکن بوشدت اوزرینه اباحیه مذهبی کلیأ محو و نابود اولوب بر مدت صکره (بابکیه) نامیله ینه میدان چیقیدی . اشتراک زوجات و اموالی مباح طوتمقده سبب ندر دیو مرقومه صودقلمنده (اکثر یانزاع و اختلاف بونلرک اوزرینه اولدیغندن اوزاعی بر طرف ایتمک ایچون) سوزندن بشقه جواب بوله مامشدر . (اعتقاد) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ مزموور ﴾ — جمعی مزامیر اوله رق داود علیه السلامه نازل اولان کتاب (زبور) ک سورهلرینه اطلاق ایدیلور سورمزبوریه یوزاللی عدددن عبارت ایدی (زبور) کله سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ مزوپوتامیا ﴾ یاخود (مسوپوطامی) — (الجزیره) کله سنه

- نظر بیوریله .

§

﴿مزیا﴾ — الآن قره‌سی دنیلان و آسیای صغیرانك غرب شمالي

طرفنه دوشن ولايتدر حدود قديمه‌سی هر طرفدن يك معين دكاسه ده جنوباً
ليديا و شرقاً پتي و شمالاً پروپونتيس و غرباً اژه دنیلان دكر ايله محدود دايدی
مزيا لولر تراکیان منتشر و مزيا به مستولی اوله رق اولاً ترووا حاکنه
و مؤخرأ مدیا و ماكدونیا حکمدارلرینه تابع یکمشر و خبلی مدت صکره دخی
برغمه ممالکیله برابر رومالولر اداره سنه یکمشر و ده صکره شرق
ایمپراطورلغی و سلچوقیه حکومتی اداره لرینه و نهایت دولت علیه عثمانیه
اداره سنه انتقال ایشلردر .

§

﴿مساحه﴾ — علم هندسه ده برقیاسک کندی و اجزاسی و یا خود
کندی ايله اجزاسی مجموعی امثالندن مقادیر مسوحه ده حاصل اولان کمیت
عدديه اطلاق اولوب اوچ نوع اوزره تصور اولور . نوع اول
مساحه خطدرکه ذراع و قدم و ده بونلرک امثالی مقياس مفروض ايله تقدیر
قلنور نوع ثانی مساحه سطح درکه مقياس مفروضک مربعيله تقدیر ایدیلور
نوع ثالث مساحه جسم درکه مقياس مفروضک مکعبيله تقدیر اولور .
بو صورتده مساحه خطده ذات مقياسی و مساحه سطحده مربع مقياسی
و مساحه جسمده دخی مکعب مقياسی استعمال اولندیغی آشکار اوور .
ایمدی مربع و مستطیل شکلرینک مساحه سطحیه لری قاعده لرینی عمودلرینه
یعنی طوللرینی عرضلرینه ضربدن حاصلنه و مثلثاتک مساحه سطحیه لری
دخی قاعده لرینی عمودلری نصفنه ضربدن حاصلنه مساویدر . متوازی
السطوح اولان اجسامک مساحه جسمیه سی دخی قاعده لری سطحینی
ارتفاعلرینه ضربدن حاصلنه مساوی اولور .

﴿مساحه دأره﴾ — بردأره‌نک محیطی کندی قطرینک تقریباً $\frac{3}{4}$
یعنی اوچ مثل و برمثالک سبعة مساوی اولمغه قطری ۷ ذراع اولان دأره‌نک
محیطی تقریباً ۲۲ ذراع اولمش اولور و بر دأره‌نک نصف محیطی نصف
قطریه ضرب اولندقه حاصل ضرب اول دأره سطحینک مقدار مساحه سی
اولور . مثلاً قطری ۱۴ و محیطی ۴۴ ذراع اولان بردأره‌نک مساحه سی
۷ نصف قطر $22 \times$ نصف محیط $= 154$ ذراع اولور . بردأره‌نک

مقدار قطری معلوم و محیطی مجهول اولسه قطر معلوم مذکور اشبو
(۳۱۴۱۶) ارقامه ضرب اولندقدده حاصل ضرب محیط مجهولك مقدارى
اولور . مثلاً کره ارضك قطری ۳۱۸۳ فرسخ فرانسوی اعتبار اولنق
اوزره محیطی نه مقدار فرسخ اولدیغی استخراج مراد ایدن کیمسه قطر
ارضی (۳۱۴۱۶) ارقامه ضرب ایدوب حاصل ضربدن اون بیک فرسخ
ایدوکنی اکلار .

* مساحت سطح کره * بر جسم کروینك مساحت سطح محدبی کندی
قطربی دائرة عظیمه سی محیطنه ضربدن حاصلنه مساویدر مثلاً کره
ارضك قطری اولان ۳۱۸۳ فرسخ محیطی بولنان اون بیک فرسخ ایله
ضرب اولندقدده حاصل ضرب سطح ارضك مقدار مساحت سی اولور .
کذا ۳۱۸۳ قطر ارض $\times ۱۰۰۰۰۰$ محیط ارض $= ۳۱۰۸۳۰۰۰۰$
مقدار مساحت سطح کره اولور .

* مساحت جسمیه کره * — بر جسم کروینك مساحت جسمیه سی سطح
محدبک ثلثی نصف قطرینه ضربدن حاصلنه مساویدر مثلاً کره ارضك
مساحت سطح محدبی اولان ۳۱۰۸۳۰۰۰۰ فرسخك ثلثی بولنان
۱۰۶۱۰۰۰۰۰ فرسخ نصف قطر ارض ایله یعنی ۱۰۵۹۰ عددیله
ضرب اولندقدده حاصل ضرب فرسخ حسابیله ارضك مساحت جسمیه سی
اولور .

هكذا ۱۰۶۱۰۰۰۰۰ ثلث سطح ارض $\times ۱۰۵۹۰$ نصف قطر ارض
 $= ۱۶۰۸۶۹۰۰۰۰۰۰$ مساحت جسمیه کره ارض اولور .

§

* مستقیم زاده * — اسمی سلیمان سعدالدین افندی در سعادتده
(۱۷۱۸ م و ۱۱۳۱ هـ) تاریخنده دنیایه کلوب (۱۲۰۲ هـ) سالنده
آخرته انتقال ایلدی . مومی الیه عالم عامل بر فاضل کامل ایدی زیرکده
صغوق قیو نام موقعده دفین خاک عطرناك اولان کبار مشایخ نقش بندیده دن
مشهور توقادی امین افندی حضرتلرندن اخذ دست انابتله نائل رتبه
خلافت اولوب اندن صکره خلقله الفتی ترک و گوشه انزواده تألیفاتله

اشتغال ایلشدر • التي جلدی شامل (ترجمهٔ مکتوبات احمد فاروقی)
(شرح دیوان جناب علی) (تحفة الخطاطین) (دوحه المشایخ) (مجلهٔ
النصاب) (ترجمهٔ قانون الادب) (ترجمهٔ فقه کبیر) (رسالهٔ خصال عشره)
(رسالهٔ جوهر خسه) و امثالی اوتوز یدی عدد کتاب جلهٔ آثار ننددر •

§

﴿ مستنصر بالله ﴾ ابو جعفر منصور — عباسیه دن اوتوز التنجی
خلیفه در (۱۱۹۲ م و ۵۸۸ هـ) ده تولد و (۱۲۲۶ م و ۶۲۳ هـ) ده
جلوس ایدوب (۶۴۰ هـ) سنه سنده وفات ایلدی پادشاه لغنی رعایایه
عدل و داد و مصاحبت اهل علم و مسجدلر خانلر مدرسه لر بیمارخانلر
بناسیله و اقامهٔ منار دین وقع مقرر دین ایله پکور مش و سنن فخر کائناتی اجرا
و نواثر فتی اطفای ایدوب اعلائی کلمهٔ الله ایچون غزا و جهاده قیام و فتح بلاد
و محافظهٔ ثغوره اهتمام کوستر مشدر • شجیع و عالی همت ایدی • دجلهٔ نک
جانب شرقی سنده مدرسهٔ مستنصریه بی بنا ایلدی که آنک کبی بر مدرسهٔ جلیله
بنا اولمادی دینسه بیچار مدرسهٔ مذکوره التي سنده تمام اولوب درونه
یوز التمش بولک کتاب وضع و مذاهب اربعه دن برر مدرس و بر شیخ حدیث
و بر شیخ نحو و بر شیخ طب و بر شیخ فرائض تعیین و اداره سیچون اوقاف
جسمیه تخصیص ایتدیر مش ایدی •

§

﴿ مسروب ﴾ — ارمنستان هنروراندن بر راهبک اسمیدر •
تخمیناً (۴۰۶ م) تاریخنده خط ارمنی بی بو ذات ایجاد یاخود اصلاح
و تنظیم ایلدی •

§

﴿ مسعود ﴾ — نام دیکری ابو سعید در • مشهور سلطان محمود
غزنوینک بیوک اوغلیدر • سلطان مشارالیه قبل الوفات یعنی (۱۶۱۸ م
و ۱۲۰۸ هـ) تاریخنده ممالکنی اشبو مسعود ایله دیکر اوغلی محمد بینده
مناصفهٔ تقسیم ایش ایسه ده پدرلرینک و فاندن صکره مسعود برادرینه
اعلان حرب ایدوب و بعد الغلبه طوتوب کوزلرینه میل چکمش و هندستان
ایلّه عجمستاندن عبارت اولان ملکنده مستقلاً حکم ایلشدر •

مؤخرأ مكران قطعه سنی دخی ضبط ایتش ایسه ده خراسانی سلچوقیلره
 قایدیرمش و کندیسی برادری محمدك اوغلی طرفندن قتل ایدلمشدر .
 مسعود شجاع کریم صاحب فضائل محب علما بر پادشاه اولوب نامه نیچه
 کتابلر تصنیف اولنمشدر . از جمله (قانون مسعودی) که استاد ابوریحان
 کتاب مزبوری هیئات مبرهنه ونجوم فنلرنده مشارالیه نامه تألیف ایلشیدی
 ارباب احتیاجه ماورای تخمینده صدقه لر وشعرا وادبایه بیوک جائزهلر
 احسان ایدردی . رعایادن ظلم مال آلامز ایکن برچوق مساجد ومعابد
 بنا ونیجه آثار خیریه انشا و احیا ایلشدر . کوزل خطاط ایدی .
 حاصلی احوال حسنه سنه نهایت اولیوب مناقبنده مستقل کتابلر تصنیف
 اولنمشدر .

§

﴿ مسعود غیاث الدین ﴾ — ال سلچوقدندر . (۱۱۳۴ م
 و ۵۲۹ هـ) تاریخنده همدانی پایتخت اتخاذا ایدرك ایران شاهلغنی اعلان
 و خلیفه رشیدی خلع و مکتفی باللهی مقام خلافته اجلاس ونفوذینی
 مرتبه کاله ایصال ایدوب اون سکر سنه صکره وفات ایلشدر .
 سلچوقیلردن قونیه تختنه جالس اولمش ایکی (مسعود) ده اولوب برنجیسی
 ۱۱۱۷ م و ۵۱۱ هـ دن ۱۱۵۶ هـ) سنه سنه قدر اجرای سلطنت ایدرك
 روم امپراطوری (ژان قومن) واهل صلیب رؤساسندن اوچنجی
 (قونرادولوی لوژون) ایله محاربه و غلبه ایتشدر . (۱۲۸۳ م
 و ۶۸۲ هـ دن ۱۲۹۴ هـ) سنه سنه قدر اجرای حکومت ایدرك عامر خان
 ایله محاربه و مرقومك یدنده مقتول اولغله سلطنت سلچوقیه رومیه قرین
 زوال اولمشدر .

§

﴿ مسکت — مسقط اماملغی ﴾ — عربستانك شرق جنوبیسنده
 و عمان اراضیسی اوزرنده تأسس ایتش بر حکومتدر . امامی روحانی
 وجسمانی امور اداره بی حائزدر . اراضیسی ۵۳,۵۷۷ طول شرقی ایله
 ۲۶,۲۷ عرض شمالی بینده و طولاً ۵۴۰ و عرضاً ۲۸۰ فرسخ اعشاری
 اتساعنده در وهمان ثلثی اسیر اولق اوزره بر ملیون الی یوز بیک نفوسی

حاویدر و تجارت امام طرفندن تحت انحصاره النمشدر . بصره کورفرنده
هرمز اظهاری و افریقهای شرقیده زنگبار اطهرینک بعض اقسامی
و غارداوینی دیلان رأس الحد برونندن اشاخی زنگبار طوغری اولان
سواحل مذکور اماملغه عائد اولوب بوحالده مقدار نفوسی براق ملیونه
بالغ اولمقده در . عمان کورفرزی اوزرنده اولان مسکت شهرینک لیانی غایت
امین و معتبر اولوب هندستان و عجمستاندن اخراج اولنان اشیانک مخزن
و مقیمی حکمنده در . مسکت اهالیسی اباحیه خارجیلرندن اولدقلرچون
حکمدارلرینه (امام) دیرلر . (۱۵۰۷ م و ۹۱۳ هـ) تاریخنده بوراسی
پورتکیرلورلریدینه دوشدیسده مؤخرأ یعنی (۱۶۴۸ م و ۱۰۵۸ هـ) تاریخنده
اهالیسنک قیامیه استرداد اولندی . (حکومت) کله سنه دخی مراجعت
پوریه .

§

﴿ مسکوکات ﴾ — مسکوکاتک ایجادی تخمیناً میلاددن یک
درتیوز سنه مقدم فراعنه مصریه دن (رامسس) زماننده در . یونان
وروما سکه لرنده تصاویر و اشجار و نباتات و ابنیه و ملوک یهودیه سکه لرنده
اشجار و ازهار و اشکال سائر و ملوک ساسانیه سکه لرنده آتشکده رسملری
مقوش و اشکانیان سکه لری حروف یونانیه و ملوک ساسانیه سکه لری
خطوط پهلویه ایله مرقم ایدی . دولت امویه زماننده شرق و البیری
کوش اوزرینه حروف پهلویه ایله سکه ضرب و برکنارینه حروف عربیه
ایله کندو اسملرینی و دوره سنه بسمله و تهلیل یازدیلر . بونلرک برنجیسی
حجاج اولوب (۶۹۴ م و ۷۵ هـ) تاریخنده بدأ ایدی و عباسیلر کوفه ده
سکه ضربنه (۷۴۹ م و ۱۳۲ هـ) تاریخنده باشلادی . دولت علیه ده
دخی سکه ضربنه سلطان اورخان زماننده مباشرت و ضرب ایدیلان کوش
و باقرک بر یوزینه کله شهادت دیگر یوزینه (اورخان خلد الله ملکه) تحریر
اولندی و مراد خان اول سکه لرنک بر یوزینه (کله شهادت) دیگر یوزینه
(مراد بن اورخان خلد الله ملکه) یازلدی .
دولت علیه ده التون سکه ضربنه سلطان محمد الثانی زماننده استانبولک
فتحندن صکره بدأ اولنوب ابتدا بنجار التونی وزن و عیارنده کسیلان التونلرک

بر یوزینه (ضارب النضر صاحب العز والنصر فی البر والبحر) دیگر یوزینه (سلطان محمد خان بن مراد خان ضرب فی قسطنطنیه) تحریر اولندی و سلطان محمد الثالث زمانه قدر بوضورته کیدوب مشار الیه سیم سکه سنک بر یوزینه محل ضربک اسمی و دیگر یوزینه طغرا ایچنده کندو نامی یازدیردی .

سلطان احمد اولک کوش سکه لرینک بعضیسنده (سلطان البرین و خاقان البحرین) و بعضیسنده (ضارب النضر صاحب العز والنصر) یازولی اولوب اندن صکره کیلر اکثر یا سلطان البرین و خاقان البحرین عباره سنی و طغرا یازدیردیلر .

سلطان سلیمان ثانی عصرنده الی درهم وزننده غروش و فاتح زماننده و نندیک دوقاتی وزن و عیارنده و (فلوری) نامنده یالدرز التونی و سلطان سلیم ثانی زماننده (شریفی) التونی و سلطان احمد ثالث زماننده بر درهم ویش بغدای وزننده و یکریمی اوچ عیارنده (فندق) وینه او وزن و عیارده (زرمحبوب) و (استانبول) التونلری و دور محمود اولده بر یچق درهم وزن و یکریمی اوچ عیارنده (محمودیه) التونی ضرب اولندی . دولت عثمانیه ده (اچقه) بر مدت اوچی بر درهم وزننده و طقسان عیارنده و صکره یینه او عیارده و دردی بر درهم وزننده طوتیلوب قرق اچقه یه معادل اولان کوشه غروش ویدی درهم وزننده طقسان اچقه یه معادل اولان کوشه (زولاته) و اوچ اچقه یه معادل اولان کوشه (پاره) و بر قیه نك سکر یوز جزؤندن بر جزئی وزننده اولان باقره (مانغر) دیلوب ابتدا اوچ مانغر بر اچقه صکره ایکی مانغر بر اچقه اعتبار اولندی .

مسکوکاتک انواع و مقادیر وزن و سائره سی بونلردن عبارت اولیوب دول اسلامیه و اجنبیه نك اسکیدنبرو متعدد نام و عیار و وزنلرده ده پک چوق مسکوکاتی وار ایسه ده پک اسکیلرینک تحقیق کیفیاتی فن آثار عتیقه یه عائد و صکره کیلرک بو مختصرده تفصیلی غیر قابل اولدیغندن یالکز شمدی متداول اولان عتیق و جدید مسکوکاتک تحقیق اولنه ییلان نوع و وزن و عیار و اسامیسنی تحریر ایله اکتفا اولنشدیر .

❖ دولت علیه مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی ❖

		عیاری	ثقلمی		قاج فرانقہ مساوی
			پیکدہ	میلگرام	سانم فرانق
بش لیرا	جدید	۹۱۶	۳۶	۰۰۰۸۲	۱۱۳۹۲
ایکی بچق لیرا	جدید	۹۱۶	۱۸	۰۰۰۴۱	۵۶۹۶
بر لیرا	جدید	۹۱۶	۷	۰۰۰۲۱۶	۲۲۷۸
نصف لیرا	جدید	۹۱۶	۳	۰۰۰۶۰۸	۱۱۳۹
ربع لیرا	جدید	۹۱۶	۱	۰۰۰۸۰۴	۵۶۹
اسکی عدلیہ	عتیق	۸۳۰			۱۰۲۵
یکی عدلیہ	عتیق	۷۴۸			۹۲۴
خیریه و مصر	عتیق	۸۷۳			۱۰۷۵
فندق	عتیق	۹۷۰			۱۱۹۵
استانبول و رومی	عتیق	۸۰۰			۹۸۵
اسکی محمودیہ	عتیق	۹۵۲			۱۳۳۰
مجیدیہ	جدید	۸۳۰	۲۴	۰۰۰۵۵	۴۴۴
نصف مجیدیہ	جدید	۸۳۰	۱۲	۰۰۰۲۷	۲۲۲
ربع مجیدیہ	جدید	۸۳۰	۶	۰۰۰۱۳	۱۱۱
جہادیہ	عتیق	۷۳۰	۲۵	۰۰۰۶۵۶	۴۶۵
اسکی یوزلک	عتیق	۴۶۵	۳۲	۰۰۰۷۰	۳۷۶
اسکی ایکیلک	عتیق	۴۶۵	۲۵	۰۰۰۶۵۶	۲۹۷
اسکی غروش	عتیق	۴۶۵	۱۲	۰۰۰۸۲۸	۱۴۸
التیلق	عتیق	۴۴۵	۱۴	۰۰۰۴۳۱	۱۲۸
بشلک	عتیق	۲۲۵	۱۶	۰۰۰۳۵	۶۴
یارملق	عتیق	۲۲۵	۱۰	۰۰۰۶۲	۶

❖ مصر مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی ❖

لیرا یوزلک	جدید	۸۷۵	۸	۰۰۰۵۰۰	۲۵۶۲
نصفی	جدید	۸۷۵	۴	۰۰۰۲۵۰	۱۲۸۱
ربعی	جدید	۸۷۵	۲	۰۰۰۱۲۵	۶۴۰

فایز فراقه مساوی		ثقلی	عیاری
سانتم فراق	میلگرام	بیکده	
۶۷۲	۲۰,۶۰۰	۷۵۰	یکرمیلک سکین اونلق بشلك
۳۳۶	۱۰,۳۰۰	۷۵۰	
۱۶۸	۰۰,۶۵۰	۷۵۰	
۲۵۰	۱۲,۰۵۰	۹۰۰	یکرمیلک بشلك
۵	۲۵	۹۰۰	
۱۲۵	۶۰,۲۵۰	۹۰۰	
* تونس مسکوکات جدیدہ سی *			
۶۰,۳۳	۱۹,۰۴۶۰	۹۰۰	ابو مائہ ابو خسین ابو عشرین ابو عشرہ
۳۰,۱۶	۹۰,۷۳۰	۹۰۰	
۱۲,۰۶	۳۰,۸۹۲	۹۰۰	
۶,۰۳	۱۰,۹۴۶	۹۰۰	
۳,۱۴	۱۵,۰۸۴۰	۹۰۰	ابو خسه ابو اربع ابو ثلثہ
۲,۵۲	۱۲,۰۶۷۲	۹۰۰	
۱,۸۹	۹,۰۵۰۴	۹۰۰	
* انکیز مسکوکات عتیقہ و جدیدہ سی *			
۱۲۶,۱۰	۳۹,۰۹۳۵	۹۱۶	بش استرلین ایکی استرلین براسترلین اون بش روپی مهر ہندیہ اون روپی ہندیہ بش روپی پاغوت ہندیہ مهر سرانقہ پتان مهر مادر اس مهر مقول مهر قالدکوٹہ
۵۰,۴۴	۱۵,۰۹۷۴	۹۱۶	
۲۵,۲۲	۷,۰۹۸۷	۹۱۶	
۳۶,۸۲	۱۱,۰۶۶۴	۹۱۰	
۲۴,۵۵	۷,۰۷۷۶	۹۱۰	
۱۲,۲۷	۳,۰۸۸۸	۹۱۰	
۴۰,۵۸	۱۳,۰۷۳۶	۸۵۸	
۳۶,۸۲	۱۱,۰۶۶۳	۹۱۶	
۴۲,۲۹	۱۲,۰۳۷۰	۹۹۳	
۴۱,۸۸	۱۳,۰۲۶۴	۹۱۶	

		عیاری	تقلبی		قاج فرانقه مساوی
			میلگرام	بیکنه	سانتم فرانق
یکرمی بر شیلین غینه پاغوت سرانقه پتان پاغوت ییلدیزلی	C. ۱۱۱	عتیق			۲۴ ۳۶
		جدید	۸۵۸	۳۰۰،۴۳۴	۱۰ ۱۴
		جدید	۸۰۰	۳۰۰،۴۰۶	۹ ۳۸
ایکی شیلین بر شلین	C. ۱۱۱	جدید	۹۲۰	۱۱۰،۳۱۰	۲ ۳۲
		جدید	۹۲۰	۵۰،۶۵۵	۱ ۱۶
برروبی هندیه روپی سیمه هندیه روپی تیارس هندیه روپی ارقو هندیه	C. ۱۱۱	جدید	۹۱۰	۱۱۰،۶۶۴	۲ ۳۸
		عتیق	۹۱۶	۱۲۰،۴۳۵	۲ ۵۸
		عتیق	۹۶۵	۱۱۰،۳۳۹	۲ ۴۳
		عتیق	۹۴۴	۱۱۰،۴۲۹	۲ ۴۰

✽ فرانسر مسکوکات عتیقه و جدیده سی ✽

یوز فرانق اللی فرانق یکرمی فرانق یکی لویی اسکی لویی دوبل لویی سلطانی جزایر	C. ۱۱۱	جدید	۹۰۰	۳۲۰،۰۲۶	۱۰۰
		جدید	۹۰۰	۱۶۰،۰۱۳	۵۰
		جدید	۹۰۰	۶۰،۰۴۵	۲۰
		عتیق	۹۰۱	۷۰،۶۴۹	۲۳ ۵۵
		عتیق	۹۰۱	۸۰،۱۵۸	۲۵ ۳۲
		عتیق	۹۰۱	۱۵۰،۲۹۸	۴۷ ۲۰
		عتیق			۸ ۷۱
بش فرانق بر فرانق برقرون آکو ایکی قرون آکو غروش جزایر بیچق غروش جزایر اوتوزسو	C. ۱۱۱	جدید	۹۰۰	۲۵	۵
		جدید	۸۳۵	۵	۱
		عتیق	۹۰۶	۲۹۰،۴۸۸	۵ ۹۴
		عتیق	۹۰۶	۵۸۰،۹۷۶	۱۱ ۸۸
		عتیق			۳ ۷۲
		عتیق			۱ ۸۶
		عتیق	۶۶۰	۱۰۰،۱۳۷	۱ ۴۹

* المانیا مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی *

		عیاری	ثقلی		فاج فرانقہ
			پیکدہ	میلگرام	ساٹم فرانق
یکرمی مارق	جدید	۹۰۰	۷۰,۹۶۵	۲۴	۶۹
اون مارق	جدید	۹۰۰	۳۰,۹۸۲	۱۲	۳۵
بش مارق	جدید	۹۰۰	۱۰,۹۹۲	۶	۱۷
برقرون پروسیا اوستریا	عتیق	۹۰۰	۱۱۰,۱۱۱	۳۴	۴۴
نصف قرون	عتیق	۹۰۰	۵۰,۵۵۵	۱۷	۲۲
ایکی فرہدریق	عتیق	۹۰۳	۱۳۰,۳۷۲	۴۱	۵۶
برفرہدریق	عتیق	۹۰۳	۶۰,۶۸۱	۲۰	۷۸
نصف فرہدریق	عتیق	۹۰۳	۳۰,۳۴۰	۱۰	۳۹
قارولین — باویرا ورتنبورغ	عتیق	۷۷۱	۹۰,۷۴۰	۲۵	۸۶
ماقس — باویرا	عتیق	۷۷۱	۶۰,۴۹۴	۱۷	۲۴
دوقات باویرا	عتیق	۹۷۹	۳۰,۴۸۹	۱۱	۷۷
بش فلورین — باد	عتیق	۹۰۳	۳۰,۴۳۸	۱۰	۶۹
اون فلورین — باد	عتیق	۹۰۳	۶۰,۸۷۶	۲۱	۳۸
بش طالر — باد	عتیق	۹۰۳	۵۰,۷۳۰	۱۷	۸۲
اسکی دوقات — بادورتنبورغ	عتیق	۹۸۶	۳۰,۴۸۹	۱۱	۸۵
ایکی دوقات رینہ — باد	عتیق	۹۳۷	۳۰,۶۷۰	۱۱	۸۵
اسکی دوقات — مکلمبورغ	عتیق	۹۸۶	۳۰,۴۹۰	۱۱	۸۳
پستول فرہدریق مکلمبورغ	عتیق	۸۹۶	۶۰,۶۵۷	۲۰	۵۰
برونسویک ولہم قارلو	عتیق				۲۰ ۶۹
بش مارق	جدید	۹۰۰	۲۷,۷۷۷	۵	۵۶
ایکی مارق	جدید	۹۰۰	۱۱,۰,۱۱۰	۲	۴۶
برمارق	جدید	۹۰۰	۵۰,۵۵۵	۱	۲۳
ایکی طالر	عتیق	۹۰۰	۳۷,۰,۱۲۰	۷	۴۲
برطالر	عتیق	۹۰۰	۱۸,۰,۵۶۰	۳	۷۱
برطالر ۱۸۵۷	عتیق	۹۰۰	۱۸,۰,۵۱۹	۳	۷۰
طالر ماری تریز	عتیق	۸۸۳	۲۸,۰,۰۶۴	۵	۲۰

	عیاری	ثقلی		فاج فرانقه
		پیکده	میلگرام	سانم
فیلورین	عتیق	۹۰۰	۱۰۰۵۸۲	۲۱۲
طالر - باویرا	عتیق	۸۳۳	۲۸۰۵۲	۵۱۹
قرون طالر - باویرا	عتیق	۸۶۸	۲۹۳۳۱	۵۶۶
کلدن - باد	عتیق	۷۵۰	۱۲۷۲۲	۲۱۲
کلدن	عتیق	۸۳۳	۱۴۰۰۲۶	۲۶۰
کلدن - مکلمبورغ	عتیق	۷۵۰	۱۷۰۳۱۶	۲۸۹
طالر - مکلمبورغ	عتیق	۷۵۰	۲۲۰۲۷۲	۳۶۷
کلدن - مکلمبورغ	عتیق	۱۰۰۰	۱۲۰۹۲۲	۲۸۹
طالر - باد	عتیق	۸۷۵	۱۸۰۱۴۱	۳۵۳
قرون - باد	عتیق	۸۷۱	۲۹۰۵۰۵	۵۷۱
قرون طالر - ورتنبورغ	عتیق	۸۷۰	۲۹۰۴۱۹	۵۶۹
طالر ریشٹس	عتیق			۳۹۰
طالر ریشٹس	عتیق			۳۲۵
کلدن	عتیق			۲۱۷
فیلورین هس	عتیق			۱۲۷

✽ اوستریا مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی ✽

سکز فیلورین	جدید	۹۰۰	۶۰۰۴۵۱	۲۰
درت فیلورین	جدید	۹۰۰	۳۰۰۲۲۵	۱۰
ایکی فیلورین	جدید	۹۰۰	۱۰۰۰۶۱۳	
درت دوقات ادله چین	عتیق	۹۸۶	۱۳۰۰۹۸۴	۴۷۴۴
ایکی دوقات	عتیق	۹۸۶	۶۰۰۹۹۲	۲۳۷۲
بر دوقات	عتیق	۹۸۶	۳۰۰۴۹۱	۱۱۸۶
قرا میس	عتیق	۹۹۰	۳۰۰۴۹۱	۱۱۹۰
سفورین - لومباردیا	عتیق	۹۰۰	۱۱۰۰۳۳۲	۳۵۱۳
سہ کن - ونڈیک	عتیق	۱۰۰۰	۳۰۰۴۹۵	۱۱۹۴
نصف سہ کن - ونڈیک	عتیق	۱۰۰۰	۱۰۰۰۷۴۷	۵۹۷

		عیاری	ثقلی		فاج فرافقه
			پیکده	میلگرام	مساوی
برفیلورین	جدید	۹۰۰	۱۲۰	۳۴۵	۲۴۷
نصف فیلورین	جدید	۹۰۰	۶۰	۱۷۲	۱۲۳
ایکی فیلورین طالر	عتیق	۸۸۹	۲۹	۰۲۲۱	۵۷۷
ایکی فیلورین طالر	عتیق	۸۸۳	۲۸	۰۰۶۴	۵۲۰
کلدن	عتیق	۸۸۳	۱۴	۰۰۳۲	۲۶۰
زوات زیرر	عتیق	۵۸۳	۶۰	۶۸۲	۸۷
زهنر	عتیق	۵۰۰	۳۰	۸۹۸	۴۳

❖ روسیه مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی ❖

بش روبلہ ایمپریال	جدید	۹۱۶	۶۰	۵۴۵	۲۰	۶۷
اوپر روبلہ ایمپریال	جدید	۹۱۶	۳۰	۰۹۲۷	۱۲	۴۰
دوقات ۱۷۵۵	عتیق	۹۷۶	۳۰	۰۴۹۲	۱۱	۷۸
دوقات ۱۷۶۳	عتیق	۹۶۹	۳۰	۰۴۶۹	۱۱	۵۸
دوقات ۱۷۹۶	عتیق	۹۸۶	۳۰	۰۴۸۴	۱۱	۸۳
اون روبلہ ایمپریال ۱۷۵۵	عتیق	۹۱۷	۱۶	۰۵۶۹	۵۲	۳۲
اون روبلہ ایمپریال ۱۷۶۳	عتیق	۹۱۷	۱۳	۰۰۸۴	۴۱	۳۱
اون روبلہ ایمپریال ۱۸۰۱	عتیق	۹۸۴	۱۲	۰۱۸۴	۴۱	۳۱
اوپر روبلہ ۱۸۲۹	عتیق	۱۰۰۰	۱۰۰	۰۳۶۰	۱۲	
الٹی روبلہ	عتیق	۱۰۰۰	۲۰	۰۷۲۰	۲۴	
اون ایکی روبلہ	عتیق	۱۰۰۰	۴۱	۰۰۴۴۰	۴۸	
بر روبلہ	جدید	۸۶۸	۲۰	۰۷۳۶	۴	
نصف روبلہ	جدید	۸۶۸	۱۰	۰۳۶۸	۲	
عباسی	عتیق	۵۰۰	۴۰	۰۰۷۹	۴۵	
بر روبلہ	عتیق	۷۹۲	۲۶	۰۱۲۰	۴	۶۰
یکرمی قاپیک	عتیق	۷۵۰	۴۰	۰۷۹۸	۸۰	

✽ ایران دولتی مسکوکات عتیقه سی ✽

		عباری	تقانی		قاج فرانقه
			یکده	مبلغرام	مساوی
بر تومن - ۲۰۰ عباسی ایکی تومن نصف تومن	ع. ۱۰۰	عتیق	۹۱۶	۳۰,۶۰۰	۱۱۳۷
		عتیق	۹۱۶	۷۰,۲۰۰	۲۲۷۴
		عتیق	۹۱۶	۱۰۰,۸۰۰	۵۶۸
بر صاحبقران - ۲۰ عباسی ایکی صاحبقران نصف صاحبقران درت عباسی یا خود شاهی	ع. ۱۰۰	عتیق	۹۰۰	۵۰,۲۰۰	۱۰۴
		عتیق	۹۰۰	۱۰۰,۴۰۰	۲۰۸
		عتیق	۹۰۰	۲۰,۶۰۰	۰۵۲
		عتیق	۹۰۰	۱۰۰,۴۰۰	۰۲۱

✽ ایتالیا مسکوکات عتیقه سی ✽

جدیدی فرانسه مسکوکاتی کبیر

دوپه - پاپا ۱۸۱۸	عتیق	۹۱۷	۵۰,۴۷۰	۱۷۲۷
سه کن - پاپا ۱۷۶۹	عتیق	۱۰۰۰	۳۰,۴۲۶	۱۱۸۰
اون آکو - پاپا ۱۸۳۵	عتیق	۹۰۰	۱۷۰,۳۳۶	۵۳۷۴
بش آکو - پاپا	عتیق	۹۰۰	۸۰,۶۶۸	۲۶۸۷
ایکی بچق آکو - پاپا	عتیق	۹۰۰	۴۰,۳۳۴	۱۳۴۳
اسکودو - آکو پاپا ۱۸۵۴	عتیق	۹۰۰	۱۰,۷۳۴	۵۳۷
قارلینو - ساردنیا ۱۷۶۸	عتیق	۸۹۲	۱۶۰,۰۵۴	۴۹۳۲
نصف قارلینو - ساردنیا	عتیق	۸۹۲	۸۰,۰۲۷	۲۴۶۶
دوپه - صاوا ۱۷۸۶	عتیق	۹۰۶	۹۰,۱۱۶	۲۸۴۶
درت دوپه جنوینه	عتیق	۹۱۱	۲۵۰,۱۷۷	۷۹۰۴
دوپه - لیغورنه	عتیق	۹۱۷	۲۵۰,۲۲۱	۷۹۶۳
مرانقو - دوپه - پستوی	عتیق	۹۰۰	۶۰,۴۵۲	۲۰
سورانو - لومباردو	عتیق	۹۰۰	۱۱۰,۳۳۲	۳۵۱۳
نصف سورانو	عتیق	۹۰۰	۵۰,۶۶۶	۱۷۵۶
سه کن - ونڈیک	عتیق	۱۰۰۰	۳۰,۴۹۵	۱۲ ۴
درت پستول - پارم	عتیق	۸۷۵	۲۸۰,۵۷۳	۸۶۱۲

	عیاری	ثقلی		فاج فرانقه مساوی	
		بیکنه	په	میلگرام	فرانق
ایکی پستول - پارم	عتیق	۸۷۵	۱۴	۰.۲۸۶	۴۳ ۶
برپستول - پارم	عتیق	۸۷۵	۷۰	۰.۱۴۳	۲۱ ۸
سکسان فیلورین - طوسقانه	عتیق	۱۰۰۰	۳۲	۰.۶۱۸	۱۱۲ ۳۵
اوج سه کن رسبونه	عتیق	۱۰۰۰	۱۰	۰.۴۶۳	۳۶ ۴
دوپه - پستول	عتیق				۲۱ ۹
روژینه	عتیق				۲۱ ۴۵
اوج دوقات - ناپولی	عتیق	۹۹۶	۳۰	۰.۷۸۷	۱۲ ۹۹
التي دوقات - ناپولی	عتیق	۹۹۶	۷۰	۰.۵۷۴	۲۵ ۹۸
اون بش دوقات - ناپولی	عتیق	۹۹۶	۱۸۰	۰.۹۳۵	۶۴ ۹۵
اوتوز دوقات - ناپولی	عتیق	۹۹۶	۳۷۰	۰.۸۷۰	۱۲۹ ۹۰
یوز یازوقشی آکو - پایا	عتیق	۹۱۷	۲۶	۰.۴۳۲	۵ ۳۶
بازوقشی ۱۸۳۵ پایا	عتیق	۹۰۰	۲۶	۰.۸۳۵	۵ ۳۶
نصف بازوقشی - پایا	عتیق	۹۰۰	۱۳	۰.۴۱۷	۲ ۶۲
اوتوزو بازوقشی - پایا	عتیق	۹۰۰	۸	۰.۵۰۰	۱ ۵۵
اسکودو - ساردنیا	عتیق	۸۹۶	۲۳	۰.۵۸۷	۴ ۷۰
نصف اسکودو - ساردنیا	عتیق	۸۹۶	۱۱	۰.۷۹۳	۲ ۳۵
ربع اسکودو - ساردنیا	عتیق	۸۹۶	۵	۰.۸۹۶	۱ ۱۷
اسکودو - صاووا پیه مو	عتیق	۹۰۶	۳۵	۰.۱۶۴	۷ ۰۸
اسکودو - جنوه لیورنه	عتیق	۸۸۹	۳۳	۰.۲۳۸	۶ ۵۷
نصف اسکودو - جنوه	عتیق	۸۸۹	۱۶	۰.۶۱۹	۳ ۲۸
ربع اسکودو - جنوه	عتیق	۸۸۹	۸	۰.۳۰۹	۱ ۶۹
اسکودو - غول	عتیق	۹۰۰	۲۵		۵
اسکودو آکو - لومباردو	عتیق	۹۰۰	۲۵	۰.۹۸۶	۵ ۲۰
نصفی	عتیق	۹۰۰	۱۲	۰.۹۹۳	۲ ۶۰
لیر اوستریا - لومبارده	عتیق	۹۰۰	۴	۰.۳۳۱	۸۷
یکرمی بر دوقات - پارم	عتیق	۹۰۶	۲۵	۰.۷۰۷	۵ ۱۸
نصفی	عتیق	۹۰۶	۱۲	۰.۷۵۳	۲ ۵۹
اویج لیر - پارم	عتیق	۸۳۳	۳	۰.۶۷۲	۶۸

	عیاری	قاج فرانقه مساوی	
		سانم فرانق	میلگرام
فرانسز قوت	عقیق	۹۱۷۲۷۰۰۰۰۷	۵۶۰
دوقات دیرنیو - اون قارلین	عقیق	۸۳۳۲۲۰۰۰۹۴۳	۴۲۵
بر قارلین	عقیق	۸۳۳۰۲۰۰۰۲۹۴	۴۲

اسپانیا مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی

یوز رٹو دوبلون ایزابل	جدید	۹۰۰	۸۰۰۳۸۷	۲۶
قرق رٹو دوبلون	جدید	۹۰۰	۳۰۰۳۵۴	۱۰۴۰
یکرمی رٹو دوبلون	جدید	۹۰۰	۱۰۰۶۷۷	۵۰۲۰
یوز رٹو دوبلون	عقیق	۹۰۰	۸۰۰۳۳۶	۲۵۸۴
پستول ۱۷۳۰	عقیق	۹۱۷۲۷۰۰۰۰۶۰	۸۵۴۴	
پستول ۱۷۷۲	عقیق	۸۹۶۲۷۰۰۰۰۶۰	۸۳۵۰	
پستول ۱۷۸۶	عقیق	۸۷۵۲۷۰۰۰۰۶۰	۸۱۵۶	
یکرمی رٹو دورو	جدید	۹۰۰	۳۵۰۰۹۶۰	۵۱۹
اون رٹو اسکودو	جدید	۹۰۰	۱۲۰۰۹۸۰	۲۵۹
درت رٹو پد زہنا	جدید	۸۱۰	۵۰۰۱۹۲	۹۳
بر رٹو	جدید	۸۱۰	۱۰۰۲۹۸	۲۳
یکرمی رٹو دورو	عقیق	۹۰۰	۲۶۰۰۲۹۳	۵۲۶
دیرکلی کرہ لی ریال	عقیق	۹۱۷۲۷۰۰۰۰۶۰	۵۵۱	
دیرکلی کرہ لی ریال	عقیق	۹۰۳۲۷۰۰۰۰۶۰	۱۴۳	
پد زہنا	عقیق	۸۱۲	۵۰۰۸۱۵	۵
رٹو پلاتہ	عقیق	۸۱۲	۲۰۰۹۰۷	۵۲
نصف رٹو دیلاو	عقیق	۸۱۲	۱۰۰۴۵۴	۲۶

پورتیکز مسکوکات عتیقه و جدیدہ سی

اون میلہرس قرون	جدید	۹۱۷۱۷۰۰۰۷۳۵	۵۶
بش میلہرس قرون	جدید	۹۱۷	۸۰۰۸۶۷
ر میلہرس قرون	جدید	۹۱۷	۱۰۰۷۷۳

		عیاری	قاج فرانشه مساوی		
			سانتم	فرانق	میلگرام
۱۸۳۵ بش قرون	C.	عتیق	۹۱۷	۹۰,۵۶۳	۳۰ ۱۹
نصف قرون	½ C.	عتیق	۹۱۷	۴۰,۷۸۱	۱۵ ۱۰
بش تستون		جدید	۹۱۷	۱۲۰,۵۰۰	۲ ۵۵
بر تستون	¼ C.	جدید	۹۱۷	۲۰,۵۰۰	۵۰
بر قرون	¼ C.	عتیق	۹۱۷	۲۹,۰۶۱۳	۶ ۳
نصف قرون	½ C.	عتیق	۹۱۷	۱۴,۰۸۰۶	۳ ۱

✽ دایارقه مسکوکات عتیقه سی ✽

جدیدی نوروچ مسکوکاتیدر

اون ایکی مارق دوقات		عتیق	۸۷۵	۳۰,۱۱۷	۹ ۳۹
اسکی قرستیان		عتیق	۹۰۳	۶۰,۶۷۹	۲۰ ۷۷
دوقات استه سیس	C.	عتیق	۹۷۹	۳۰,۴۸۹	۱۱ ۷۷
بر فره دریق	½ C.	عتیق	۸۹۶	۶۰,۶۴۰	۲۰ ۴۹
ایکی فره دریق		عتیق	۸۹۶	۱۳۰,۲۸۰	۴۰ ۹۸
بر استه سیس رکیس	¼ C.	عتیق	۸۷۵	۲۸,۰۸۸۳	۵ ۶۲
نصف رکیس بانقه	½ C.	عتیق	۸۷۵	۱۴,۰۴۴۱	۲ ۸۰

✽ بلچیف مسکوکات عتیقه سی ✽

جدید مسکوکاتی فرانسه مسکوکانه موافقدر

ایکی سفورین		عتیق			۳۴ ۹۹
بر سفورین	C.	عتیق			۱۶ ۹۱
دوقات هولانده	½ C.	عتیق			۱۱ ۴۳
بر دوقاتون		عتیق			۶ ۳۱
نصف دوقاتون		عتیق			۳ ۱۶
قرون بره بان	¼ C.	عتیق			۵ ۵۷
فیلورین	¼ C.	عتیق			۲ ۱۴
فیلورین بره بان		عتیق			۱ ۸۱
فیلورین لوقسانبورغ		عتیق			۱ ۹۲

فلنک — هولانده مسکوکات عتیقه و جدیده سی *

		تقلی		عباری	سانه فرانک	قایع فرانک مساوی
		یکده	میلگرام			
ایکی دوقات	جدید	۹۸۳	۶۰،۴۹۴		۲۳۶۶	
بر دوقات	جدید	۹۸۳	۳۰،۹۸۸		۱۱۸۳	
ایکی کیوم	جدید	۹۰۰	۱۳۰،۴۵۸		۴۱۷۲	
بر کیوم	جدید	۹۰۰	۶۰،۷۲۹		۲۰۸۶	
نصف کیوم	جدید	۹۰۰	۳۰،۳۶۴		۱۰۴۳	
غرو	عتیق				۱۲۸۴	
ایکی بیقی فیلورین رکس طالر	جدید	۹۴۵	۲۵		۵۲۵	
بر فیلورین رکس طالر	جدید	۹۴۵	۱۰		۲۱۰	
کلدن	عتیق	۹۹۳	۱۰۰،۷۶۶		۲۱۴	

* اسوج نوروچ مسکوکات عتیقه و جدیده سی *

یکرمی قرون نوروچ	جدید	۹۰۰	۸۰۰،۹۶۱		۲۷۷۸	
اون قرون نوروچ	جدید	۹۰۰	۴۰،۴۸۰		۱۳۸۹	
دوقات اسوج ۱۸۳۵	عتیق	۹۷۶	۳۰۰،۴۸۶		۱۱۶۹	
نصف دوقات اسوج	عتیق	۹۷۶	۱۰۰،۷۴۳		۵۸۴	
دوقات اسوج	عتیق	۹۷۶	۳۰۰،۴۸۱		۱۱۶۷	
قارولین اسوج	عتیق	۹۰۰	۳۰۰،۲۲۵		۱۰	
ایکی قرون نوروچ	جدید	۸۰۰	۱۵		۲،۶۷	
بر قرون نوروچ	جدید	۸۰۰	۷۰،۵۰۰		۱۳۸	
نصف قرون نوروچ	جدید	۸۰۰	۳۰،۷۵۰		۶۹	
استه سیس طالر ۱۸۱۸	جدید	۸۷۵	۲۸۰،۸۸۳		۵۳۱	
ریکس طالر اسوج	عتیق	۸۷۸	۲۹۰،۱۴۶		۵۶۹	
استه سیس طالر اسوج	عتیق	۷۵۰	۳۳۰،۸۸۳		۵۶۵	
ریکس طالر ۱۸۵۵ اسوج	عتیق	۷۵۰	۸۰۰،۵۰۲		۱۴۲	

* اسویچره مسکوکات جدیدسی *

		عیاری	ثقلی		قاج فراتمه مساوی
			پیکده	میلگرام	سانتم فراتق
لویدور	جدید	۹۰۴	۷۰,۶۴۹	۲۳۸۲	
ایکی لویدور	جدید	۹۰۴	۱۵۰,۲۹۸	۴۷۶۴	
بر فراتق اسویچره	جدید	۹۰۰	۷۰,۵۱۲	۱۵۰	
ایکی فراتق اسویچره	جدید	۹۰۰	۱۵۰,۰۲۴	۳	
درت فراتق اسویچره	جدید	۹۰۰	۳۰۰,۰۴۸	۶	

* یونان دولتی مسکوکات عتیقه سی *

یکرمی دراختی	عتیق	۹۰۰	۵۰,۷۷۶	۱۷۹۱	
قرق دراختی	عتیق	۹۰۰	۱۱۰,۵۵۲	۳۵۸۲	
بش دراختی	عتیق	۹۰۰	۲۲۰,۳۸۵	۴۴۸	
بر دراختی	عتیق	۹۰۰	۴۰,۴۷۷	۹۰	
نصف دراختی	عتیق	۹۰۰	۲۰,۲۳۸	۴۵	
ربع دراختی	عتیق	۹۰۰	۱۰,۱۱۹	۲۲	

* رومانیای مسکوکات جدید سی *

یکرمی لهی	جدید	۹۰۰	۶۰,۴۵۱	۲۰	
اون لهی	جدید	۹۰۰	۳۰,۲۲۵	۱۰	
بش لهی	جدید	۹۰۰	۱۰,۶۱۳	۵	
ایکی لهی	جدید	۸۳۵	۱۰	۲	
بر لهی	جدید	۸۳۵	۵	۱	
نصف لهی	جدید	۸۳۵	۲۰,۵۰۰	۰.۵۰	

* ناپولی مسکوکات عتیقه سی *

بر اونست	عتیق	۹۹۶	۳۰,۷۸۷	۱۲۹۹	
ایکی اونست	عتیق	۹۹۶	۷۰,۵۷۴	۲۵۹۸	
بش اونست	عتیق	۹۹۶	۱۸۰,۹۳۵	۶۴۹۵	

عباری	تقانی	قایم فرانقه مساوی	
		مبلغرام	سائتم غرانق
	یکده		
دوقا تو درینو	عتیق	۸۳۳ ۲۲۰ ۹۴۳	۴۲۵
ایکی دوقا تو	عتیق	۸۳۳ ۴۵۰ ۸۸۶	۸۵۰
* آمریقای مجتمعه مسکوکات عتیقه و جدیده سی *			
ن. کل ۱۷۹۲	جدید	۹۱۲ ۱۷۰ ۴۹۴	۵۵۲۴
نصفی	جدید	۹۱۷ ۸۰۰ ۷۴۷	۲۷۶۲
ربعی	جدید	۹۱۷ ۴۰۰ ۳۷۳	۱۳۸۱
ن. کل اون دولار ۱۸۳۴	عتیق	۸۹۹ ۱۶۰ ۷۱۸	۵۱۷۸
ن. کل اون دولار ۱۸۵۳	عتیق	۹۰۰ ۱۶۰ ۷۱۸	۵۱۸۳
یکرمی دولار	عتیق	۹۰۰ ۳۳۰ ۴۳۶	۱۰۳۶۶
بش دولار	عتیق	۹۰۰ ۸۰۰ ۳۵۹	۲۵۹۱
اوج دولار	عتیق	۹۰۰ ۵۰۰ ۱۳	۱۵۵۴
بر دولار	عتیق	۹۰۰ ۱۰۰ ۶۷۱	۵۱۸
دولار ۱۷۹۲	جدید	۸۹۲ ۲۶۰ ۹۵۶	۵۳۵
نصفی	جدید	۸۹۲ ۱۳۰ ۴۷۸	۲۶۷
ربعی	جدید	۸۹۲ ۶۰۰ ۷۳۹	۱۳۴
دولار ۱۸۵۳	عتیق	۹۰۰ ۲۶۰ ۷۲۹	۵۳۵
نصفی	عتیق	۹۰۰ ۱۲۰ ۴۴۱	۲۴۹
یارم دولار ۱۸۷۳	عتیق	۹۰۰ ۱۲۰ ۵۰۰	۲۵۰
تیمار دولاری ۱۸۷۳	عتیق	۹۰۰ ۲۷۰ ۲۱۲	۵۴۴
* شیلی مسکوکات عتیقه و جدیده سی *			
قوندور ۱۸۵۱	جدید	۹۰۰ ۱۵۰ ۲۵۳	۴۷۲۸
نصفی	جدید	۹۰۰ ۷۰۰ ۶۲۶	۲۳۶۴
خجی	جدید	۹۰۰ ۳۰۰ ۵۰	۹۴۴
عشری	جدید	۹۰۰ ۱۰۰ ۵۲۵	۴۷۲
اونس	عتیق	۸۷۸ ۲۷۰ ۵۰۸	۸۱۵۵
نصفی	عتیق	۸۷۸ ۱۳۰ ۵۲۸	۴۰۷۷
ربعی	عتیق	۸۷۸ ۶۰۰ ۷۶۴	۲۰۳۸

فایده فرانقه مساوی		ثقلتی	عیاری		
سانتم	فرانق	میلگرام	پیکده		
۵۴۴	۰۰۵۸	۲۷۰۰	۹۰۴	عتیق	سکز رئال پیاستری
۲۷۲	۰۰۵۲۸	۱۳۰۰	۹۰۴	عتیق	نصفی
۱۳۶	۰۰۷۶۴	۶۰۰	۹۰۴	عتیق	ربعی
۵	۰۰۲۵	۲۵۰۰	۹۰۰	جدید	پیاستری ۱۸۵۱
۲۵۰	۰۰۵۰۰	۱۲۰۰	۹۰۰	جدید	نصفی
۰۵۰	۰۰۵۰۰	۲۰۰	۹۰۰	جدید	عشری
۰۹۲	۰۰۶۰	۴۰۰	۹۰۰	جدید	خمس پیاستری ۱۸۶۰
* متخده قولومبیا مسکوکات عتیقه و جدیده سی *					
۱۰۰	۰۰۲۵۸	۳۲۰۰	۹۰۰	جدید	دوبلو قوندور
۵۰	۰۰۱۲۹	۱۶۰۰	۹۰۰	جدید	بر قوندور
۵	۰۰۶۱۲	۱۰۰	۹۰۰	جدید	عشر قوندور
۵۲۵	۰۰۲۵	۲۵۰۰	۹۰۰	جدید	پوز ساتاوس
۲۶۲	۰۰۵۰۰	۱۲۰۰	۹۰۰	جدید	نصفی
۱	۰۰۵	۸۳۵	۸۳۵	عتیق	پره نا
* مکسیقا مسکوکات عتیقه سی *					
۸۱۳۷	۰۰۲۷	۲۷۰۰	۸۷۵	عتیق	درت پستول
۴۰۶۸	۰۰۵۰۰	۱۳۰۰	۸۷۵	عتیق	ایکی پستول
۲۰۳۵	۰۰۷۵۰	۶۰۰	۸۷۵	عتیق	بر پستول
۵۴۲	۰۰۲۷	۲۷۰۰	۹۰۳	عتیق	پیاستری
۲۷۱	۰۰۵۰۰	۱۳۰۰	۹۰۳	عتیق	نصفی
۱۳۵	۰۰۷۵۰	۶۰۰	۹۰۳	عتیق	ربعی
* ژاپونیا مسکوکات عتیقه و جدیده سی *					
۱۰۳۳۳	۰۰۳۳۳	۳۳۰۰	۹۰۰	جدید	یکرمی ین
۵۱۶۶	۰۰۶۶۶	۱۶۰۰	۹۰۰	جدید	اون ین
۲۵۸۳	۰۰۳۳۳	۸۰۰	۹۰۰	جدید	بش ین

عباری	ثقلی	قاج فرانقه مساوی	
		سانم فرانق	میلگرام $\frac{1}{1000}$ بیکده
انتون { عتیق کرش }	{ ۵۶۸ } { ۴۳۲ }	۱۱۰,۲۷۵	۲۳ ۱۴
مخلوط (قوبان) بیضی و اینجه			
ربع قوبان (اتسیو) مربع	عتیق { کوش }	۱۰۰۰	۵۰,۶۳۷
(اتسیو) مثلث	عتیق { کوش }	۹۹۱	۸۰,۷۱۵
بعض حکومات مسکوکات عتیقه و جدیده سی *			
عتیق کوش شمال - فاس			۲ ۶۳
عتیق کوش اون بریق شمودی - مسکت			۵ ۲۰
عتیق التون دوبلون - پاره کی			۴ ۶۶
عتیق التون دوبلون - ارزانتین			۸۱ ۵۶
عتیق کوش سکز رئال - ارزانتین			۵ ۳۷
عتیق التون ماس یاخود مه - صوماره		۰,۵۲۰	۱ ۳۵
عتیق کوش غورت - حایتی			۵ ۳۵
عتیق کوش بولیویان - بولیوی			۵
عتیق التون اونس - بولیوی			۹۱ ۸۰
جدید کوش سول - پرو			۵
جدید التون بش سول پرو			۲۵
جدید التون یکرمی سول پرو			۱۰۰
عتیق کوش پیاستری - قوستر یقه			۴ ۷۵
عتیق کوش طائن - چین			۸۱ ۷
عتیق کوش لی - چین			۶
عتیق التون چینگ - چین			۶۱
عتیق التون ۱۴ عباسی تاله - بخارا و خیوه			۱۶
عتیق کوش تنغا - بخارا و خیوه			۵۷
عتیق کوش باط - سیام			۳ ۲۵
عتیق کوش سالون - سیام			۸۱
عتیق کوش قووان - انام			۲ ۶۸
عتیق کوش ماس - انام			۲۶

﴿ مسامه ﴾ — کتب سته نك ايكنجيسى اولان (جامع التححيح)
صاحبى ابى الحسن مسلم بن الحجاج القشيري حضرتلى كه ائمه علمای حدیثدن
اولوب (۸۷۴ م و ۲۶۱ هـ) تاریخنده وفات ایلشدیر .

§

﴿ مسامه ﴾ — خلفای امویه دن عبدالملک ابن مروانک اوغلیدر .
برادرلری ولید و سلیمان و یزید و هشام زمان خلافتلرند قوماندان تعیین
اولمغله (۷۰۵ م و ۸۶ هـ) سنه سنده ارمنستانی و آسیای صغیرک (پونتوس)
دنیلان قسمنی فتح و تسخیر ایتدی و (۷۱۶ م و ۹۸ هـ) تاریخنده دابقدن
قسطنطنیه فتحه یوز یکریمی بیک عسکر ایله کلوب کایبولی یه چیقهرق برو
طرفله توجه و برأ و بحرأ قسطنطنیه قلعه سنی حصر و تضییق و مؤخرأ
شیروانی ضبط و تخریب ایدوب (۷۳۹ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .

قسطنطنیه فتحه کلدکه غلطه یی فتح و عرب جامعی دنیلان معبدی انشا
ایدوب یدی سنه اقامت ایتیش و فتح ممکن اوله مدیغندن یتمشجی قیصر
(لیون) ایله غالبانه عقد مصالحه ایدرک شامه عودت ایلشیدی .

شیخ اکبر حضرتلى (مسامره) نام اثر معتبرنده غزوه مسلمه یی تفصیلاً
روایت و مشهور نرکسی مرحوم عبارۀ بلیغانه ایله ترجمه سنه همت ایتشدیر .

§

﴿ مسند ﴾ — (۹۰۰ م و ۲۸۷ هـ) ده وفات ایدن ابن ابی عاصم

ابى بكر احمد بن عمرو شيبانينك الى بیک احادیث نبویه یی مشتمل اثریدر .

(مسند ابی داود) — (۸۱۹ م و ۲۰۴ هـ) ده وفات ایدن سلیمان

بن داود طيالسينك اثریدر که مسانیده برنجی تألیف صایلور .

(مسند الامام) — (۸۵۵ م و ۲۴۱ هـ) ده وفات ایدن امام احمد

بن محمد حنبلک اوتوز بیک احادیث نبویه یی جامع یکریمی درت جلد اثریدر .

(مسند امام اعظم) — ابی حنیفه نعمان بن ثابت حضرتلینک اثر

عالیسیدر .

(مسند امام) — (۱۳۷۰ م و ۷۷۲ هـ) ده وفات ایدن ابی عبدالرحمن

بقی بن مخلد قرطبینک بیک اوچیموز رواۀ صحابه یی شامل و ابواب فقه

اوزرینه مرتب اثریدر که هیچ امثالی کورلمدی .

(مسند کبیر) — (۸۶۹ م و ۲۵۶ هـ) ده وفات ایدن امام ابی عبدالله محمد بن اسماعیل بخارینک اثریدر .

§

﴿ مسونلک ﴾ یاخود (میسولونکی) — یونانستانده پاتراس کورفزی مدخلنده ولباتنک اوتوز درت کیلومتر و جانب غربیسنده برشهر مستحکمدر (۱۸۲۶ م و ۱۲۴۲ هـ) تاریخنده عساکر عثمانیه طرفندن بر سنه محاصره ایله فتح و تسخیر و مؤخرأً یونان دولتنک تشکلی صرهسنده ترک و تسلیم اولمشدر .

§

﴿ مسهینا ﴾ یاخود (مسانا) — جـاهیر قدیمه یونانیهدن بری اولوب مقر حکومتی موره شبه جزیره سی ساحل جنوبیسنده ینه بواسطه برشهردر الیوم مسهینا مرکزی (فالامانا) بلده سی اولقی اوزره برسبحاق تشکیل ایلر . (کیاریوس) (اوارین) (موتون) (قورون) مقـدما مسهینا جمهوریتنک بلاد متعینه سندن ایدی .

﴿ مسینا ﴾ — سچیایا اطهسنک شمال شرقی جهنده وایتالیا دولتی ادارهسنده یوز اون ایکی بیـاک نفوسی جامع بر ولایتدر . مقـدما (زانقله) درلر ایدی (۸۴۲ م و ۲۲۸ هـ) تاریخنده بهادران اسلام بورابی بر مدت محاصره و ضبط ایلشدردر .

§

﴿ مسیح علی پاشا ﴾ — سلطان بایزید زمانده ایکی دفعه نائل صدارت اولدینغی حالده (۱۵۰۱ م و ۹۰۷ هـ) تاریخنده باروتخانه حریقنده باشنه طاش دوشوب اکیال انفاس ایلشدر . اسکی علی پاشا چارشوسی وحامی بونک اثریدر محل مربروده کی جامع شریف (۱۵۹۱ م و ۱۰۰۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن صدر اعظم دیگر مسیح پاشانکدر .

§

﴿ مسیمامه ﴾ اهل یمامه دن برکذا بدر عصر سعادتده ابتدا بر اراق ایمان و صکره عیـاذ ابالله تعالی ارتداد و دعوائی نبوته قیام ایدوب قومی میانده کوستردیکی برطاق حیلـه بازقلرله کندوسنه (رحان الیمامه)

دیدرتدی و بر وقت بویله پکینه رک باشنه خیلی کسه لر طویلایوب مؤخرأ
زیرده محرر نامه سی موجبجه جناب خاتم النبینه مشارکت ادعا ایلسدی
و نهایت الامر خلافت حضرت صدیقه اوزرینه عسکر کوندلمکله حرباً
جزای عملنی بولدی . اتنای محاربه ده ایکی طرفدن یکریمی بشبیک کتشی
تلف اولمشر .

(نامه) — (من مسیلة رسول الله الى محمد رسول الله اما بعد فان الارض
نصفها لی ونصفها لک) .

رسول اکرم افندمن طرفندن شو جواب ارسال بیورلمشیدی (من محمد
رسول الله الى مسیلة الکذاب اما بعد فان الارض لله یورثها من یشاء من عباده
والعاقبة للمتین) .

خبیث مرقومی قاتل جناب (حزه) وخشی قتل ایدوب بن زمان جاهلیته
ناسک خیر لیسنی واسلامده ناسک شر لیسنی قتل ایلدم دیمشر . کذا فی مشکوة
الانوار .

§

﴿ مشائیون ﴾ — حکمای یونانیه دن ارسطو نام حکیمک شاگردلرینه
اطلاق اولنور (ارسطو) یه نظر بیوریه .

§

﴿ مشتری ﴾ — کره شمسک ۷۵ میلیون میل بعد وسطیسنده بر
سیاره درکه حول شمسده دور نجومیسی ۱۲ سنه ده و کندو محوره
دورینی پک سرعتله یعنی ۱۰ ساعت ظرفنده اکیل ایدر مشتری سیاراتک
کافه سندن اعظم اولدیغی کبی جمماً دخی جله سنی مجاوزدر . خط استوا
سنده قطری ۸۶,۹۳۶ میل یاخود ۲۵,۹۷۲ فرسخ اوله رق قطر ارضک
تقریباً ۱۱ و حجم ارضک ۱۴۶ مثلیدر . استقبالنه قریب زمانلرده
زهره دن بشقه کافه سیاراتدن شعله دار کورینور .

قوتلی بر صد دورینی ایله باقلدیغی حالده مشتریک سطحنده ترجیحی بررک
و خط استواسنه موازی اوله رق طونق کوشه مشابه بر طاقم خطر
کوریلور که بوکا اهل هیئت اصطلاحنده نطق دیلور .

سیاره مذکوره برسیاله ایله محاط و اوزری دخی دائمی برسحاب کشیف ایله

مستور اولدیغندن اصل سطحی نه دن عبارت اولدیغی هنوز کشف اولنه مدی
قرصنک اڤارلاق قسمی ضیای شمسی عکسه سبب اولان سحاب کشفلردن
ومظلم قسملری دخی حالی عن السحاب اولان سیاله دن ایلو وکلدیکی احتمالات
قویه دندر .

هولانده لی (زاخاریا) نام ذاتک (۱۶۰۹ م و ۱۰۱۸ هـ) تاریخنده ایجاد
ایلدیکی رصد دورینی ایتالیا حکما سندن مشهور (غالبه) اکال ایله
مشتترینک کره ارضن اطرافنده دوران ایدن آی کبی درت قطعه قری
اولدیغی کشف ایتشد .

§

☞ مشرق مغرب ☞ — کونک طوغدیغی و باندیغی یرلردر فقط
غرب و شرق نقطه لری اوچ یوز التمش درجه دن عبارت اولان دائرة افق
اوزرنده شمله و جنوبه طوغری سنه ده بردفعه یکرمی اوچر بچق درجه
میل و تخلف ایلدیکندن اصل مشرق و مغرب نقطه لری شمسک اعتدالین
نقطه لرنده بولندیغی یعنی خط استوا اوزرندن مرور ایلدیکی نقطه لردر
بوده سنه ده ایکی دفعه اولور .

§

☞ مشهد علی ☞ — عراق عربده امام علی کرم الله وجهه ورضی
الله عنه حضرتلرینک مدفون اولدقلری مظنون اولان نجف اشرف نام
محلده مبنی بر شهردر بغدادک یوز اوتوز اوچ فرسخ اعشاری جنوبنده و نرات
نهرینک بر شعبه سی اوزرنده بولنور و نفوسی بدی بیک قدر تخمین اولنور .
هرسنه بر چوق زوار کلوب مشهد مزبوری زیارت ایدرلر . شهر مزبوری
اسکندر رومی بنا ایتکله بر چوق وقت (سسک) نامبله یاد اولنشد و برارالق
بر عرب امارتنک دخی مقری اولوب (۴۳۲ م) تاریخنده خرسیتیانلر طرفندن
دوچار استیلا اولشد . ممالک عثمانیه الحاقندن چوق صکره و هایلرک
استیلا سنه دخی گرفتار اولدی ایسه ده جابق قورتارلدی لکن و مشهدده
اولان نوادر آشیا و هایلرک و رودندن براز اول بشقه محله آشیرلشیدی .

§

☞ مشهد امام حسین ☞ — عراق عربده بغداددن طقسان سکر

فرسخ اعشاری غرب جنوبیده واقع (کر بلا) نام موقعه و فرات
نهرینک بر شعبه سی اوزرنده سکز بیک نفوسلی بر شهر در • بوراده امام حسین
رضی الله عنه حضرتلرینک محل شهادت علیه لری اولدیغی جهته هند
وعجمدن پک چوق کسه کوب زیارت ایدرلر • محل مزبور اهالیسنک
همان کافه سی شیعی المذهبدر •

§

﴿مشهد﴾ — هراتک ایکیموز التمش درت فرسخ اعشاری غرب
شمالیسنده واقع خراسان قطعه سنک مرکز اداره سی والتمش بیک نفوسی
حاوی بر شهر شیردر • جوامع مدارس و بازار لرلی متعدددر و امام
(موسی الرضا) حضرتلرینک و خلفاء عباسیه دن هارون الرشیدک و ایران
حکمدارلرندن نادر شاهک تربله لره شهری ترین ایدن ابنیه عتیقه دنر •
مشاهیر قدمای اهل هیئتدن ناصرالدین فردوسینک مولدی شهر مزبور
جوارنده و طوس شهری خرابه سی دخی کورینور درجه یقیننده در •

§

﴿مصباح المسحور﴾ یاخود (فانوس السحر) — تنکه دن
مصنوع و ایچنده لامبه یار و یالکز قالین و براز اوزونجه بوریسندن آیدنلق
ورر بر صندوقدرکه دروننده واقع جامک اوزرینه یاپیلان کوچک بر رمی
قرانلق بر محله بیولده رک قارشوسنده بولنان دیواره عکس ایتدیرر • بونک
ایچنده مقعر برآینه و بورینک دروننده متعدد عدسه واردر • فقط یاپیلحق
رسمک باشی اشغی قونسی ایجاب ایدرکه خیالک وضعیتی مبسوط اولسون
اشبو آلتی (۱۶۴۵ م و ۱۰۵۵ ه) تاریخنده جزویت پاپاسلرندن (کیرشر)
نامنده برهنور ایجاد ایشیدی •

(فاتماغوری) دخی قرانلق بر محله طیف و خیالر کوسترین صنعتدر •
اشبو صنعتک اربابی مصباح المسحوری بزدن معمول بیوک بر پرده یه ایچ
طرفدن کوچک اوله رق عکس ایتدیروب صکره مصباح صندیقنی تدریجاً
کیروییه آلور و صندوق کیرولدیکجه مرتسم اولان خیال تدریجاً بیویوب
عادتاسیر جیلرک یا نلرینه یاقلاشمش کبی کورینور • بو صنعتک دخی مجوس
راهبرلی طرفندن هر کسی آلداتمی ایچون ایجاد اولندیغی و برچوق زمان

نداولدیغی اکلاشیله میوب نهایت (۱۷۹۸ م و ۱۲۱۳ هـ) تاریخنده پارسده بر تیاروده یاپلدیغی توارینخده کورلشدر . شفاف کاغددن رسمار یاپوب (بزم قره کوز کبی) پرده ارقه سندن اویناتقی چینده پک اسکی بر صفت ایدی .

§

مصر — آفریقا قطعه سنک شمال شرقیسنده ۳۳,۳۴ دن ۳۱,۳۷ قدر عرض شمالی ایله ۲۹,۱۰ دن ۳۱,۲۱ قدر طول شرقی آراسنده واقع و شمالاً بحر سفید و جنوباً نوبه قطعه سی و غرباً ابی صحراسی و شرقاً بحر احمر ایله محدود و ممالک متازة دولت علیه دن معدود بر قطعه مشهوره و معموره در و تقریباً ایکی بیق ملیون قدر نفوسی حاوی و مقر خدیویتی (قاهره) شهر شهریندر و اراضیمی قسماً طاعلق و قسماً مستوی اولوب و سطندن (نیل) نهری چریان ایدر . هوا سی حار و یغموری نادر ایسه ده کیجه لری چوچه (چیك) دوشمکله براز رطوبت حاصل اولور و فصول اربعه دن فصل بهار کانون ثانی ابتداسندن بدأ ایله شباط نهایتنه قدر ممتد او اوب متباقی اون آی مدته فصل صیف اجرای احکام ایلر و چول طرفندن هبوب ایدن و (حامسین) دنیلان روزکار چیچک علئی و ستمه و کوز خسته لقری تولید ایدر وادی نیل نهایت منبت و محصولداردر و محصولات وجوده کلمسی ایسه انقلاب صیفی ایله اعتدال ربیعی آراسنده نهر نیلک مطلوب درجده فیضان ایتسنه متوققدر . نهر مزبورک فیضانی تقدیرنده فوق المعاده بر مسورنه مصر بغدادی . پرنج . شکر قامشی . پموق . کنور . کتان قهوه . توتون . کوك بویا . حصوله کلور . حیوانات اهلیه دن اسب . استر . حار یقشدریلور و حیوانات وحشیه دن ارسلان و چقال و نیله مخصوص اولان تمساح و آبی بالغی بولنور . معادن مفقود حکمند اولوب انجق قایغان و مرمر شاش اوجا قتری موجوددر . صنایع همان یوق دنیه جک راده بی بولمشیکن والی محمد علی پاشا دورنده تکرار وجود بولمغه باشلادی و باشلیجه شهرلده ایپلک و شکر فابریقه لری و سائر صنایع دستکاهلری تأسیس و نقلیات تسهیل ایدلدی . مصر افریقای وسطی و عربستان ایله هندک انباری حکمنددر .

مصر از قدیم آسپادن معدود و دروننده شمديكنك ايكي قاتی نفوس موجود ایدی . (سیرنوستریس) نام فرعون مصری اوتوز التي قسمه آیره رق اساس اداره قویمش ایکن صکره دن قرق قسمه ابلاغ اولندی . مصر سفلا نیلك كنوزوب طولدریدیغی طیراق و قوم ایله واق دكرك چكلمسیله حاصل اولش ككیدر . زیرا اورالری زمان قدیمده بطاقلق حالنده و معموریت مصر علیا و وسطاده ایدی . قدیم مصر یونك مذهبی قوای طبیعیه نك هر برینی تشخیص و تألیه دن عبارت برنوع بتپرستك ایدی . بعض محللرنده اینك و تمساح کبی حیواناتی و بعض حضرواتی دخی معبود اتخاذایدرلر و روحك بقاسنه قائل اولدق لیچون موتایه غایت رعایت ایدوب تخنیط و حفظ ایلرلر ایدی . اینای بشرك مصرده نه وقت ونه صورتله انتشار ایلدیکی تاریخچه پكده مضبوط دكل ایسه ده اهرام و دیکیلی طاش کبی بعض آثاره نظراً حضرت موسی زماننده غرق اولان فرعون (آمنوفیس) ك وقتنده كسب تمدن ایتش اولدیغی اكلاشیلور .

مصری (۵۰۴۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز الهی بر سنه مقدمنده عجملر و ۳۳۲ سنه مقدمنده اسکندر رومی ضبط ایدوب اسکندریه شهرینی تأسیس ایتش و مؤخرأ اسکندر ك جنراللردن (بتوله مه) بطلمیوسه و احفادینه انتقال ایدوب مؤخرأ شرق ایمپراطورلغی زیر حکمنه و تکرار عجملره كچهرك (۱۹ ه) تاریخنده عساکر اسلامیة طرفدن فتح اولمش و مؤخرأ ملوك امویه و عباسیه و فاطمیه و ایوبیه و غلامان اتراك و چراكسه ككبی برچوق حکمداران اسلامیة نوبت بنوبت اجرای حكومت ایدوب نهایت سلطان سلیم اول حضرتلری زمان سلطنتلرنده دولت علیه عثمانیه انتقال ایلش و (۱۸۴۱ م و ۱۲۵۷ ه) تاریخنده برچوق قیل و قال و محاربات نتیجه سی اوله رق بعض امتیازه نائل اولمشدر . مصر ك مبدأ علوم و مدنیت و منشأ فنون و صنعت اولدیغی جهله نك معلومی اولدیغدن بو بابه تفصیلاته حاجت یوقدر . ابوالمورخین (هردوت) بیله زماننده مصری مدح و ثنا ایتدیکی صرده (بن مصر قدر عجایب و غرائبی چوق مملكت كوردمم . یونانیلر ك کیدوب كلوب طورملری سبب سز دكل ایتش .

هرنقدر سیسام و افس معبدلری بر شهرت جسیهیه مالک ایسه لرده مصرک
اثاری یانده هیچ مثابه سنده قالور و علماسنک معارفده اقتدارلری تدریسیله
مشغول اولدقلری « مجموعه هرمزیه » نام کتابلرندن پک قولای اکلاشیلور
دیدى .

مصره ام الدنيا • ذات الالهram • اجییت دخی دیرلر • (هرمزیه)
و (حکومت) و (قاهره) و (اسکندریه) و (قبط) و (نیل) و (قنال)
کله لرینه دخی مراجعت یوزر یله .

§

﴿مصرایم﴾ — حام بن نوحک ایکنجی اوغلیدر • نام دیکرله
(مدنس) دخی دیرلر • حین تفرقه منسوبایلله حبشستان ایچندن مصره
کیدوب نیلک جهت شرقیسنده (منفس) شهرینی تأسیس ایله مصر حکومت
قدیمه سنک برنجی سلاله سنی تشکیل ایلش و بناء علیه مصر خطه سنده
مشارالیهک نامنه نسبتله مصر دینلشدر هیقوسلرک مصری استیلا ایتدکلری
زمانه دکین مرور ایدن بیک یکرهی سکز سنه ظرفنده اشبو حکومت قدیمه
مصریه ده اون ایکی سلاله دن یوز طقسان طقوز حکمدار کلدیسده ده
اکثر بسنک احوالی معلوم دکلدیر .

روایت کوره (۲۲۹۸ خ) ده یعنی میلادک اوچ بیک ایکی یوز طقسان الی
سنه مقدمه نوبه یه قدر اقلیم مصرک سکنه قدیمه سنی مشارالیه دن نشأت
ایلشدر • عبرانیلر نیل نهرینه دخی مصرایم دیرلر ایدی •

§

﴿مصری﴾ — مشایخ کرامدن شیخ نیازی افندیدر بحسب
الطریقه نسبتی سکز واسطه ایله سید یحیای شروانی یه وارر (۱۶۷۶م
و ۱۰۸۷) تاریخنده بروسه دن لمنی جزیره سنه نفی اولنوب (۱۶۹۳م
و ۱۱۰۵ه) تاریخنده اوراده وفات ایلشدر •

§

﴿مصطفی خان﴾ اول — سلاطین عثمانیه نك اون بشنجیسی اولوب
سلطان محمد خان ثالثک اوغلی و سلطان احمد اولک برادریدر ولادی
(۱۵۹۲م و ۱۰۰۱ه) تاریخنده در (۱۶۱۶م و ۱۰۲۶ه) ده جلوس

ایلدیسه ده دغدغه عالمدن متفر و مجذوب سیرت اولدیغندن برسنه صکره خلع اولنوب یرینه سلطان احمد مرحومک شهزاده سی سلطان عثمان اون درت یاشنده اجلاس اولندی انجق درت سنه صکره سلطان لاحق دخی بعض قرناسنک تشویقیله غوائل حکومتک مساعد اولدیغی بروقتده حجه کتمکه قالدشیدیغندن یکچیریلرک هجوم وغدر یله اعدم اولنوب تکرار مشارالیه سلطان مصطفی مسند خلافت کتورلدی و دفعه ثانیه ده امتدادیدن اشبو براق ای سلطنتی دخی بکر صوباشی و ابازه محمد پاشا عصیانلری و یکچیری و سپاه طاقک استانبولده غلیانی و مواد مجوئه الجاسیه محدث وکلا تبدیلی کی او یغونسز لفرله یکوب نهایت (۱۶۲۲ م و ۱۰۳۲ هـ) ده قطعاً خلع اولنهرق تخت سلطنته سلطان مراد رابع حضرتلری یکورلدی. مخلوع مشارالیه بر مدت ده ایشایوب قرق یدی یاشنده ترک دغدغه فنا ایلشدر.

§

مصطفی خان خان ثانی — سلاطین عثمانیه نیک یکر می ایکنجیسی اولوب سلطان محمد رابع حضرتلرینک اوغلی و سلطان محمود خان اولک پدربدر ولادت (۱۶۶۳ م و ۱۰۷۴ هـ) جلوس (۱۶۹۴ م و ۱۱۰۶ هـ) فراغ و وفاتی (۱۷۰۳ م و ۱۱۱۵ هـ) تاریخنده در.

اوائل حکومتنده بالذات بلغرا ده کیدوب طمشوار ولیو ده کی بش التي قلعه دی اوستریالیردن استرداد و ساقزی فتح ایلدیسه ده اخیراً روسیه لیلر خیلی تلفاتله آزا ق قلعه سنی و اوستریالیردن (۱۶۹۷ م و ۱۱۰۹ هـ) ده و ارادین محاربه جسمه سنده عساکر عثمانیه نیک عدم انتظام و انقیاد سیئه سیله مغلوبیتندن بالاستفاده بوسنه بی الوب روسیه ینه قریه ال اوزاتمه باشلادی. بوبوز غونده صدر اعظم الماس محمد پاشا و یکچیری اغاسی و اون بش وزیرالیه اوتوز بیک عسکر شهید اولوب اردوی همایونک انجق سکزده یدیسی قورتیله بیلشدر. بصره و قورنه دخی غاصب مانع یدیته راندن دوستانه ایرانیلر انه دوشوب مؤخرأ قور تارلدی و (۱۶۹۹ م و ۱۱۱۱ هـ) تاریخنده فرانسه دولتی طرفندن تأکید مصافاة ضمننده در سعادت کلا ن ایلچی حضور شاهانه یه کیر رکن بلنده کی میچی چیقار مقی استه مامش

وایدیلان اخطار و تکیه دکنه مامش اولدیغندن کتوردیکی هدیه لک ردی و کیدیریلان خلعتک نزعی فرمان یورلدی و ایلچی ایشک بودرجه لره واردیغنی اکلادیغی کبی مچی چیقاردی . ذات شاهانه دایما ادرنده او توروب استانبولی ترک ایلدیکنندن (۱۷۰۳ م و ۱۱۱۵ هـ) ده سرای همایوته زیاده سیله حملول ایتش اولان شیخ وانی دامادی شیخ الاسلام سابق فیض الله افندی ایله نقیب الاشراف فتح الله افندینک فساد و تحریک اثری اوله رق اوتوزیک قدر استانبول اهلایسی ادرنه یه کیدوب مشارالیهی خلعت ایلدیر .

§

﴿مصطفی خان﴾ ثالث — دولت عثمانیه ده یکریمی التنجی پادشاه اولوب سلطان احمد ثالث اوغلی و سلطان سلیم ثالث پدیردر ولادتق (۱۷۱۶ م و ۱۱۲۹ هـ) جلوسق (۱۷۵۷ م و ۱۱۷۱ هـ) وفاتق (۱۷۷۳ م و ۱۱۸۷ هـ) تاریخنده در . کر جستان و قره طاغ ولوند عصاتنی تأدیپ ولهستانه مداخله دن خالی اولیان روسیه اوزرینه اعلان حرب ایتدی فقط بو محاربه قترینه نک قیرغین و قتمه تصادف ایدرک دولت علیه حقنده خیرلی برشی حقیقه یوب بالاخره خوتین بندر کیلی قلعه لرله باباطاغی و قریمک روسیه ممالکنه الحاقی و چشمه لیمانده بر عثمانلی دو نمناسنک احراقی ایله ختام بولدی . بر طرفدن دخی مصر و جبل دروزده ابوالذهب و طاهر عمر و علی بک و جزار و بغدادده کولنلر اختلا لاتی نأره فروز اولوب عربان حجاج مسلمین حقنده قتل عامه قوبولدی و در سعادتده بیوک حرکت ارض ظهوره کلدی .

حضور درسی مشارالیه زماننده عادت ایدلش و لاله لی جامعی واسکدارده کی مهرماء سلطان جامعی انشا آتته کذلک اوزمانده باشلانلشدر .

§

﴿مصطفی خان﴾ رابع — یکریمی طفوزنجی پادشاه اولوب سلطان عبدالحمید خان اولک اوغلی و سلطان محمود خان ثانینک برادریدر (۱۷۷۹ م و ۱۱۹۳ هـ) تاریخنده تولد و (۱۸۰۷ م و ۱۲۲۲ هـ) تاریخنده یکچیر بک قباچجی اختلا لنده سلطان سلیمک خلعه یله جلوس ایشیدی .

اختلال و فساد مدت سلطنت بجه امتداد ایلدیکندن جلوسندن اون درت آی
صکریه یعنی (۱۱۲۳ هـ) ده علمدار وقعه سنده سلطان محمود ثانی حضر تریک
جلوسی ائشاده دیار عدمه کتدی .

§

﴿ مصطفی پاشا ﴾ - قره مصطفی پاشا نامیه معروف اولوب
سلطان مراد رابع زماننده بش سنه صدارت ایشدر حلب والیسی
حسین پاشا بعض اشعاراته اعتراض ایلدیکندن (۱۶۴۳ م و ۱۰۵۳ هـ)
تاریخنده سیواس والیکنه تحویل مأموریتنی اجرا و سیواس والیسنه دخی
(حسین پاشایی کلدیکی کبی طوتوب قتل ایده سک) امرینی اعطا ایدوب
بری طرفدن حسین پاشا برچوق قیو خلقلیه سیواسه واصل اولدوقده من غیر
مأمول مدافعه کوردیکندن مقابله و مقاتله به باشلایوب سیواس والیسنی
بوزدقدن صکریه حقیقت حالی اکلامغله صدر اعظم قره مصطفی پاشادن
دخی انتقام المی ایچون درسعادته متوجهساکوب بلغورلی صحراسنده
اردوسنی ترتیب و قره مصطفی پاشایسه اسکداردن توپلر و عسکرلرایله
استقبال ایدرک بوصره ده حسین پاشا خصمنه قارشو مدافعه به عدم اقتدارینی
تقرس ایتسنه مبنی هرنقدر (بن عاصی دکلیم انجق صدر اعظمه بحاکمه
اوله جنم) دیدی ایسه ده صوکنی کتوره مدیکندن هممان یالکزجه روم ایلمنه
صاوشمنه مجبور اولوب روسجنمه کیدرکن اخذ و اعدام اولندی
قره مصطفی پاشادخی براق ای عزل و حبس اولنوب صکریه حبسخانه دن
یقارکن خواجه پاشاده اله کیمکله اوراجقده قتل و اعدام ایلدی .
اصلی ازناوددر .

§

﴿ مصطفی پاشا ﴾ - سلطان محمد رابع زماننده یدی سنه صدارتی
وارددر فی الاصل مرزیفونلیدر (۱۶۸۳ م و ۱۰۹۵ هـ) تاریخنده
لهستان سفرینه کتدیکده له قریله متفی اولان آوستریا لیلر بقعه عساکر
عثمانیه اوزرینه هجوم ایدرک غلبه تام و طوپ و مهماتی کاملاً ضبط
و اعتنام ایله ویانه بی تهلکه دن قور تاردقیرندن کیفیت درسعادته منعکس

اولمسیله پاشای مومی الیه ودفتردار حسن پاشا و رئیس الکتاب مصطفی افندیك اعداملری امری ویریلرک ایجابی بلغراده اجرا اولندی . مومی الیهك جهان دیده وکار آزموده بر میر میرانك یعنی بوسنه لی اختیار مصطفی پاشانك سوزینی دکه میهرک کلوار قلعه سنی فتح ایتکسزین ایلرو کچوب و یانه بی محاصره یه قالمشی و حین مشاوره ده خالصانه اعطای نصیحت ایدن ابراهیم پاشانك سوزلرینه قولاق آصمیوب بالعکس قتل ایلمی فی الواقع سوء تدبیر و خطای عظیم ایدیه ده خطاسنی تصحیح و کوردیکی مغلویتك آجیسنی چیمقارغه مقتدر بر قهرمان زمانك همان اعدای دها بیوک بر خطا اولدیغنده شبهه یوقدر .

§

﴿ مصنفك ﴾ — علامه علاء الدین علی بن مجد الدین محمد نام ذاتك لقب مشهوریدر مشار الیه ابو بكر الصدیق رضی الله عنه افندمز سلاله طاهره سندن اولوب هراته طوغشدر دها چو حوق دینه جك قدر كنجدکی زمانده تصنیفاته باشلا دیغندن مصنفك معناسنه اوله دق بولقبه شهرت بولدی حتی (ارشاد) ی اون سکز و (شرح مصباحی) یکر می ایکی یاشرنده تصنیف ایدوب بونلردن بشقه (لباب) و (حاشیه مطول) و (تلویح) و (متن وقایه) و (شرح هدایه) و (حدائق الایمان) و (تحفه السلاطین) و (شرح مصباح) و (حاشیه شرح مفتاح) و (شرح کشف) کبی دها نیجه کتب معتبره تألیف ایلشدر . لسان فارسی اوزره بر تفسیری دخی واردر . وفاقی (۱۴۷۰ م و ۸۷۵ هـ) تاریخنده وقوعبولوب ایوبده دفین خاك رحمت اولشدر .

§

﴿ مطاطیه ﴾ یاخود (مکابه ئن) — یهود حکمدار لرندندر . سلفکیاندن انتی یوخوس (ایقان) مصر جایه سندن کندو جایه سنه کچن یهودیلری تربیه ایچون قدس شرینی اوروب بیت مقدسی یغما ایتدیرمش وقویدیغی بر صنه پرستش ایتلرینی و مخالفت ایدنلرک وختان اجرا ایلانلرک وخنزیر اتی ییمانلرک قتلنی امر ایلش و تورات نسخهلرینی یاقدرمش ایدی . بیچاره یهودیلر اشبو مظالم و تعدیات اوزرینه قدسی ترکله شواحق جباله فرار ایلدکارینی متعاقب ایچلرندن اشبو مطاطیه ظهور ایدوب و مستعد عصیان

اولان همتهر یلینک اوکنه دوشوب (۵۴۲۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک یوزالتمش بش سنه مقدمه ابقانک قدسده کی عسکرومأدورلر بنی فراره مجبور و (حشمنای) نامیله بر حکومت مستقله تأسیس ایلدی . اشبو حکومت یوز یکر می یاخود ایک یوز اوتوز بش سنه دوام ایتشد . مرقوم ابقانک ظلم و تعدیمی ائساده پتره قربان ایدیلان اتلری ییکدن امتناع ایتدکلر یچون اعدام ایدیلان یدی قرنداشه دخی (مکایلر) دیرلر . بونلر میدان سیاستده قتل اولنورلر ایکن والده لرینک (قوزیلرم حق یولنده قربان اولمقدن سر ییج امتناع اولمیکز که منزل سعادتک شهره قلیل المسافه سی انجق بویولدر ذاتاً نظر امعانه قارشو خواب و خیالدن هیچ برفرقی کور یله میان بر ایکی کونلک حیات قانی اغورنده موصل سعادت ابدیه اولان شونعمت عظمایی ندن فدا ایتلیدر) وادیسنده تعبیرات ایله چوجقربانی اولومه تشویق و تحریصی غرائب رقت انکیرانه دندر .

§

مظہر — یمن عساکر چراکسه مصریه استیلا سندن قورتلدقدن صکره امام اولان شرف الدینک اوغلی ووزیریدر بلاد یمانیه نک اکثر یسنی حرباً پدربنه اطاعت ایتدیرمش و تعز عدن نجران طرفلرند بیوک مظفرینلر قزاقمشدر . مومی الیه نجرانده مشغول ایکن صنعایه مستولی اولان (عامر و سراجی) نک نیتلری بوزوق اولدیغی پدیری طرفندن اشعار و استمداد اولمسی اوزربنه درحال بیک رأس هجین دوه تدارک و بهربنک اوزربنه اوچر نفر عساکر ارکاب و ییه جک و ایچه جکلرینی تحمیل ایله نجران دن علی جناح الاستیصال صنعایه عزیمت و عامر و سراجی عندلرند بویله برامدادک ورودی غیر ممکن عد اولنور ایکن کلوب بئته اردولرینی دوچار هزیمت ایلدی مظہر شو مظفریته مظہر اولمسی اوزربنه سراجی بی و قید اسارته چکدیکی ایکی بیک اوچ یوز کشیدن بیک نفرینی کندوسی براسر اوستنده اولدیغی حالده حضورنده قتل ایتدیروب حتی دیدکلرینه کوره مقتولینک قانی استرک طوقلرینه قدر چیقدی اشبو مقتوللرک قعالرینی قصور بیک اوچ یوز نفرک الله و ربوب صنعاً دروننه الای ایله کیردی که اولوقته قدر صنعایلیر و پدیری بووقعه ناکهانیدن هنوز خبردار دکل ایدی . مؤخرأ پدیری شرف الدین ایله

بوریشوب اوئاشاده دولت علیه دخی (اویس) پاشا معرفتیه یمک بعض محاربینی استیلاده اولدیغدن پاشای مشار الیه برار حرباً تعزی ضبط و (۱۵۴۶ م و ۹۵۳ ه) تاریخنده اتفاق رؤسا ایله پدیری خلغ اولنه رق کندوسی صنعاده مقام امارته جلوس ایلدی .

(۱۵۴۷ م و ۹۵۴ ه) تاریخنده طرف دولت علیه دن طبل و علم ارسالیه یمن امارتی عهده سنه توجیه اولنان (اوزمرد) عدن وحوالیسنی استیلا ایلدکن صکره صنعاً اوزرینه کله رک شهر مزبوری دخی مطهردن ضبط و تخیر ایتمکه مطهر (ثلا) یه چکیله رک اوراده اقامته قرار ویردی مع هذا (اوزمرد) ایله ینلرنده حرب و قتال اکسک اولدی طرف دولت علیه دن اوزمرد عاتنه کوندریلان عسکر و متفقری (۹۵۹ ه) ده مطهرک عسکر یله بردها طویشوب غایت خوزرانه وقوعبولان محاربه نتیجه سنده مطهر مغلوب اولدیه ده بروطرف عسا کرینک یغمایه انهماک و غفلتی سببیه ینه بر مصالحه عقدیه مجبوریت الوردی لکن مؤخرأ رضوان پاشا کلوب بلا سبب تجدید معاهده یه قالدشدیغدن ینه محاربه تجدید ایتدی و بونده هپ عسا کر عثمانیه مغلوب اولوب نهایت رضوان پاشانک رجاسی اوزرینه یمک برحق محارری مطهره ترکله معاهده تجدید ایلدی . مطهر مراد پاشایه دخی غلبه و مووی الیهی اخذ و قتل ایتدکن صکره (۹۷۵ ه) تاریخنده صنعایی دخی امان ایله آلهرق نامنه خطبه او قوش و طرف دولت علیه دن ینه اوزمرد اوغلی عثمان پاشا و مؤخرأ سردار سنان پاشا عسا کر کلیه ایله کلوب عدنی و شدید محارباتله کوکبانی آلدیغی و متعاقباً بهرام پاشا کله رک عقد مصالحه ایله اهالینسک سلاحرینی طویلا دیغی صروده یعنی (۱۵۷۲ م و ۹۸۰ ه) تاریخنده اجل موعود یله وفات ایشدر .

§

معاذ بن جبل ❀ — فضلی اصحاب کرآمدنر پدیری عمرو بن اویس الانصاری الحزرجی کنیه سی ابو عبد الرحمن مشار الیه اون سکر باشنده ایکن طرف جناب پیغمبریدن یمن قبائلی اسلامه دعوت یاخود یمن اهالی اسلامیه سی بیننده قاضیک ایتک ایچون ارسال بیورلمشیدی کیده جکلری کون وداع ضمننده حضور سعادتله کلوب حضرت پیغمبر یامعاذ بین الاهالی

نه ايله حکم ايدرسک بيوردقده کتاب اللهده اولان احکامله ديدى يانده بوله مزسک بيوردقلزنده رسول اللهک ستننده اولنرله ديدى يانده دخی بوله مزسک بيوردقلزنده رآيم ايله اجتهاد ايدرم ديدى حضرت پيغمبر دخی (اول الله جد اولسونکه رسولنک رسولنک رسول اللهک سوديکنه توفيق ايتدى) بيورديلر . اولوقت صنعای يمنده خالد بن سعيد وکننده اميه و حضرت مونده زياد وزيد وزمعه وعدن وساحلده ابو موسی اشعري حضراتي دخی عامل ايديلر .

معاذ بن جبل رسول الله صلى الله عليه وسلم زمانده فتوى ويرنردن اولوب حقنده (اعلمهم بالحلل والحرام معاذ بن جبل يأتى يوم القيامة امام العلماء بر توة اورتوتين) بيورلمشدر .

سن سعادتلى يکرمي سکره بالغ اولديغى حالده (۶۳۸ م و ۱۸ هـ) سنه سنده طاعوندن ارتحال ايتدى قبرى اردن ناحيه سنده شريعه کنارنده در . حضرت معاذدن پک چوق حديث شريف روايت اولتمشدر .

§

﴿ معانى ﴾ — تراکيب کلامک خواصنى تتبع ومقاماتک تفاوتمى معرفدن عبارت بر علمدر بونکله تراکيبى مقتضای مقامه تطبيقده خطادن احترازه قدرت حاصل اولور زيرا تراکيبک هربرى يته کندويه مناسب نيجه خواصى حائر در که آنلى انجق بلغا وياخود علم بلاغته کثرت ممارستى اولان علما فهم ايدرلر خواص مزبورهدن بعضيى ذوقيه اولوب يقينى يالکر ذوق سليمه محتاج اولديغى کي بعضيى دخی استحسانيه در که بلغا و فصحا استحساناً اعتبار ايده کشلردر بعضيلرى دخی معانى اصليه نك توابع ولوازميدر لکن لزومى ذاتى اوليوب بلکه عرف بلغاده معتبر بر لزومدر اگر لزوم ذاتى اولمش اولسه ايدى هرکس فهمنده مشارک اولوب فطرت سليمه اصحابنه مخصوص اولماز ايدى کذلک مقامات کلام دخی مقام شکر وشکايت ومقام تهنيت وتعزيت ومقام جد وهزل کي شيلرله يکديکره مخالف بولنورلر . خواصک مقاماته تطبيقى کيفيتى علم معانيىدن مستفاددر ومدارى استحسانات عريفه اوزرينه در .

بو علمک موضوعى — تراکيب خبريه وطلبه نك خواصنى مقتضای حاله

تطبیق حیثیتله تراکیب مزبوردهن و مسائل — قنغی مقام خواصدن
قنغی مقامی اقتضایده جکنی مبین قواعددن و مبادیسی — مسائل
نحویه و لغویه و مجموع مسائل ادبیه دن و دلائلی — تراکیب بلغایی تتبع
و استقرادن عبارت اولوب بوندن غرض ایسه کلامی مقتضای حاله تطبیقندن
عبارتدر . علم معانی بیان و بدیعندن افراز اولنماز بناء علیه اکا دائر اولان
تألیفات دخی بو اوچنی مشتمل اولمق اوزره یازیله کیشدر انجق ابن هشیم
الجزینی نك مخصوصاً بوفنده بر کتابی وارددر .

§

﴿ معاویه ﴾ بن ابوسفیان — اصحابدن و بنی امیه سلاله سندن اولوب
دولت امویه نك مؤسسیدر . شام و الیسی ایکن سلاله مذکورده دن ثالث
خلفاء راشدین حضرت عثمان رضی الله عنہك وقوع شهادتی اوزرینه خلقی
اخذ انتقامه تحریص ایدوب (۶۵۷ م و ۳۷ هـ) ده مصری والی سابق
عمرو بن العاص معرقیله حرباً تسخیر و خلیفه مسلمان حضرت علی طرفندن
منصوب والی بی احراقه عدم آباده تسیر ایلدکن صکره عسا کر کلیه ایله
خلیفه مشارالیه اوزرینه خروجه مباردت و حضرت علی رضی الله عنه
دخی بالمقابله کوفه دن حرکت ایتکله صفینده تلاق طرفین ایله یوز اون
کون ظرفنده طقسان درت دفعه علونان آتش جنک وجدالده هر ایکی
طرف یتش بیک کشتی تلفات و یرمش و نهایت طرفین مرخصلرندن مرکب عقد
اولانان مجلسده دسیسه لی بر معاهده ایله حضرت معاویه نك شام و الیلکی تصدیق
اولنمشدر . اول و آخر یکرمی سنه شام و الیلکی ایدوب (۶۷۹ م و ۶۰ هـ)
تاریخنده سکسان ایکی یاشنده اولدیغی حالده وفات ایلدی .

اسلامده ابتدا اوغلنه خلقی بیعت ایتدین و بریدوضع ایدن و مسجدده مقصوره
پیان و او توردیغی یرده خطبه او قویان و زنادن ثبوت نسبه حکم ایدن و حرمد
طواشی قوللان و دیوانده خاتم اتخاذ ایلان معاویه در .

§

﴿ معتز ﴾ — خلفای عباسیه دندر عباسیلر نك نفوذ و مالکنی همان
کاملاً ید غصبه المش اولان امرای ارا کدن بغاء صغیر (۸۶۷ م و ۲۵۴ هـ)
تاریخنده خلیفه مشارالیهک غیرتنی کودن (بای کتال) معرقیله بغداددن

چاچیرلديسه ده برسنه صكره ترك عسكرى بتون بتون شماره رق (مواجيزى و یرمورسك) ياغيره سيله بچاره معتزى اياغندن سوركليه سوركليه سرايندن چيقاروب مهتدى بن واثق اجلاس و معتزى برسر دابده آچلقله اهلاك و بر سنه صكره مهتدينك دخى یرينى خاك ايلديلر .

§

﴿ معتزله ﴾ — واصل بن عطاءك احداث ايلديكى مذهبدن جله سى فرق ضالده داخل اولق اوزره يكرمى يه تقسيم اولنور (اعتقاد) كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿ معتصم بالله ﴾ بن هارون الرشيد — عباسيه خلفاسيندنر شجيع وعالى همت ايسه ده امى واعتقادده معتزليه پيرو و خلق قرآنه قائل بر ذات ايدى . امور واحوالنده پك چوق سكرلر تصادف ايتديكندن لقينه (ثمن) ديديلر شوبله كه (تاريخ ولادتى ۱۸۰ هـ) مدت عمرى قرق سكر سنه (هارون الرشيدك سكرنجى اوغلى) (خلفاى عباسيه نك سكرنجيسى) (تاريخ جلوسى ۸۳۳ م و ۲۱۸ هـ) مدت سلطنتى سكر سنه سكر آى سكر كون (اولادى سكر قز سكر اوغلان) وفاتنده ظهور ايدن نقود (سكر مليون دينار و يكرمى سكر مليون درهم) متروكاتنده چيقان (سكر بيك غلام و اون سكر بيك دابه) (فتوحاتى سكر مملكت) (يوم وفاتى ۸ ربيع الاول) در .

فتوحات مذكوره سيندن برى (عموريه) قلعه سيندر اشبو قلعه ي سبب فتحى شو وجهله حكايه اولنور كه سرحداتك برنده برخاتون دشمن الله اسير دوشدكه (و الحمداه و اعتمصاه) ديو فرياد واستغاثه باشلار و دشمن دخى مرقومه نك شو فريادينه مقابل (عربستانك آبلق آلرى چوقدر معتصم بينر كلورده سنى قورتارر) ديو استهزا ايدر بوكيفيت معتصمه واصل اولدقده فى الحال سراپا آبلقسوار براردو تشكيل ايدرك بالذات الغساره عزيمت و قلعه مذكوره بى الى يش كون محاصره دن صكره (۸۳۵ م و ۲۲۰ هـ) تاريخنده فتح و كشاد ايتكله همان محبسه واروب (و اعتمصاه) فرياد

معهودینه مقابل (لیک یاعناه) دیو خاتونی لندن طوته رقی طیشار و چیقارر
(۴۰۷۱) بعض توارینخده انقره اولوق اوزره مچرردر .

§

﴿ معتضد ﴾ — عباسیه دن اون التجبی خلیفه در . (۸۵۶ م
و ۲۴۲ هـ) ده تولد و (۸۹۲ م و ۲۷۹ هـ) ده جلوس ایدوب اون سنه
صکره وفات ایلدی .

اسمراللون نحیف معتدل الخلق مهیب و حزم ورأی صاحبی اولوب زیاده
شجیع و بهادر ایدی حتی دیرلرکه یالکز باشنه برارسلانک حقندن کاوردی
بناء علیه آندن صکره کلان خلفای عباسیه اکانسبت لاشئ مقوله سی
ایدیلر . دولت عباسیه بی بعدالاندراس تجدید و تشید ایتدیکچون حقنده
سفاح ثانی دیشدر . محبوب القلوب و اشرار حقلمنده شدید البأس اولوب
مصالح ملک و دولتی اقامنده کمال قدرتی وار ایدی . اگرچه بخل و امساک
ایله دخی توصیف ایدیلور ایدیه ده امساک سیبیدن خالی اولمیوب حکمت
حکومت نقطه سنه مستند ایدی . خلقک مجوسلر کبی نیروزده آتش یاقوب
صولر دوکسنی و بربرلینه هدایا کوتورمسنی منع و هدایانک حزرانک اون
برنده تعاطی اولنمسنی امر ایدوب اول کون (نوروز معتضدی) تسمیه
اولنشدر .

مصر حکمداری (حارویه) نک قزینی تزوجنده و قوعبولان جهاز ترتیبی
عالمده مثلی نامسبق احوالندن اولوب حتی تربینات مذکوره داخلنده یوز
عدد التون هاون بولندیغنی نقل ایدرلر . (حارویه نک بوقدر هاون و یرمسی
تره طور دوکک ایچون اولمیوب بلکه اعانه نقدیه اوله جغنی و نقدک بوقالبه
افراغی دخی تأدبا اختیار اولنش بولنه جغنی خاطره کلور . (قطرالندی)
کله سنه دخی نظر بیور یله .

§

﴿ معتمد علی الله ﴾ — اشبیلیه و قرطبه ده ملوک عباد نامنی آلان
اوچ ذاتک اوچنجیسیدر . (۱۰۶۸ م و ۴۶۱ هـ) تارینخده جلوس ایدوب
کرکی کبی شان و شهرت قزائمش و قرال الفونسک هجو منی مراکش امیری
یوسفدن الدیغنی عساکر معاونه ایله دفعه موفق اولمشیدی لکن امیر

مومی البهك كوزى اشبیلیله ده قاهره قرق آرهدن چوق كچمكسزین كابوب ملكنی
كاملأ غصب وچوققلىرىنى اعسدام وكنندوسنى سائر بقیه السیوف اولاد
وعیالیله منفیأ افریقایه اعزام ایلدی .

زوالی معتمد صوك نفسی دوستلغنه اعتماد ایتدیكى امیر یوسفك زندانده
ویرمش وقیرلری برزمان ایپاك اكیرهرك تعیش ایدوب سقالت ایچنده محو
ونابید اولمشدر . اشبو بیچاره قیرجغزلر بابالری صاغ ایکن بیراملرده
سیرانلرده سفیل وسرکردان زندان قپوسنه کیدوب اغلاشهرق بابالری
زیارت ایدرلر والیرینه کچن نانپاره بی ویروب دعاسنی الورلر ایدی .

§

﴿ معدن ﴾ — فن معادن کره ارضك سطحنده ودرونده موجود
اولان اجسام غیر عضویهك تفریق وتمیز وتصنیفی خصوصیاتندن بحث
ایدر بر فندر . بوفن اجسام مذکوریه بی طبیعتده بولندقلری حال اوزره نظر
دقته الهرق خواص کیمویه وکیفیات حکمیه لرله یتاقلرینی وتشکل ارضده
مدخللرینك درجه سنی وصنایعده استعماللریله خصوصیات سائرهنی تعیین
وتقدیر ایدر .

معادن تاریخ طبیعینك موضوعنی تشکیل ایدن موالید سائره کی فاملیایه
منقسم وفاملیالر دخی اجناس وانواعه متفرقدر . معدنجیلر کوز ایله یاخود
اجراسی سهل وبسیط تجر به لرله معدنلرک فاملیا وانواعنی تمیز ایچون ملکه
ومهارت کسب ایتکه محتاج اولورلر . اله پکوریلان نمونه لر کسر اولنان
محلده کی صفحه لرله منظره ودرجه صلابتلی و (اسیدنیتریک) دنیلان
اجزا ومقناطیسی ابرهنك فعل وتأثیرلری و بالورلرک شکلری واسطه لرله
فرق وتمیز اولنه بیله جکندن معادن کشف ایده جک آدمک یاننده برچکچ
وسیوری اوجلی برچلیک و بعض حامضلر و بر عدد مقناطیسی ابره
بولملیدر . معادنك تجارب کیمویه سی ایسه یا آتش ویا حامض استعمالیه
اولور .

اجسامدن ایلك اول حاده تدقیق وامتحانندن کجوریلان اجسام غیر
عضویه در مع هذا فنون سائرده اولدیغی کی بوفنده دخی عملیات نظریاته

تقدم ایتش و بناءً علیہ فن معادن تدوین اولنزدن پک چوق اول فائده لی
معادنک تجربہ لری عملیات قوتیلہ بیلشدر .

برفن اوزرینه اولان الک قدیم مؤلفات (ارسطو) ایله (فراست) ک اثر لری
اولوب قرون وسطاده ایسه فن معادنہ یالکز کیمیای موہومی بولمق قصدیلہ
چالیشلورایدی .

اصل فن دنیلہ جک طرزہ وضعی اون بشنجی عصر اواسطندہ باشلابوب
ینہ اوعصرده معادنک تصنیفی امرندہ بللورلرک شکلرینه رعایت اولنسی
اصول اتخاذ اولندی و ۱۷۵۸ م و ۱۱۷۲ هـ) تاریخندہ معادن نوعلرینک
تعیینی مسئلہ سی برطاقم قواعد منتظمہ یه ربط و اوصاف زجاجیہ معادن
کمال دقتلہ ضبط ایدلدی شمدی ایسه دها ایلرویہ ک و تورلمش
و معادنن برچوقلری معلوم اولان اجزاء مرکبہ لریلہ استحصال اولتمقدہ
بولنشدر .

§

معادن صوتیہ — ایچندہ مواد اجنبیہ یعنی اجزای کیمیویہ
بولنوب وجودہ نفعی اولمق ملبسہ سیلہ بانیوایدیلان و ایچیلان صورلہ
اطلاق اولنور واکر حرارتی سائر صو منبعلرینک حرارتدن زیاده اولور
ایسه ایلچہ صوتی دنیلور . معدنی صورلر (ازوت) (اوقسیجن)
(اسید قاربونیک) (اسید سولفیدریک) (اسید سیلیسیق) (اسید قرہ نیق)
و سائر دن مرکب ایسدهده (پوتاس) و (مغزی) و (مانعاز) کبی برطاقم
املاح دخی حاصل ایدرلر . مواد مذکورہ صویک تحت الارض جریانی
اثنادہ تصادف ایتدیکی قیا و معادنن آلمددر . معدن صورلی حاوی
اولدقلری و خاصہ سیلہ متصف بولندقلری معادنک جنسنہ کورہ صنفله تفریق
اولنورلر . طبیعی معدن صورلرینک پک چوغنه تقلید یاپلقدہ اولوب
خصوصیلہ شدتلی تضییق اجراسنہ مخصوص آلترلہ یاپیلان صورلہ طبیعی
صورلدہ بولناندن زیاده (اسید قاربونیک) بلع ایتدیرلمکدهدر .

معدن صورلرینک وجودجه حسن تأثیری پک چوقدنبرو معلوم ایدی حتی
رومالیرک شمدی بیلنه میان نیجه منبعلدن پک چوق معدنی صورلر آلوب استفاده
ایتدکاری کتب توار یخندہ محرردر . اوروپاده بو صورلرک تحلیلاریلہ

اوغراشان کیمیا کرلر تراکیب و درجه حرارت و تاثیراتی حقنه پک چوق
رسائل ترتیب و نشر ایلکده درلر .

معذنی سورلک المشهور و مجربی یدی نوع اولوب برنجیسی (سولقات
دو سود) و (قلور دو قالدیوم) و (قلور دو سودیوم) و سائرہی
حاوی اولان و تصحیح معده ایچون نافع و مسهل و مدرر بولنان (بون صوی)
ایکنجیسی (سولقات دو سود) و (سولقات دو مغزنی) و (طارطرات
پوتاس آدوفر) و سائرہی جامع اولان و زیاده مسهل و مقوی بولنان
(قارلیسپاد صوی) اوچنجیسی (سولقات دو سود) و (قلور دو
مغزنی) و (سولقات دو فر) و سائرہی حاوی اولان و مقوی و معدوی
بولنان (پولنا صوی) دردنجیسی (سولقات دو سود) و (فوسفاد
دو سود) و (قلور دو مغزنیوم) و سائرہی جامع اولان و مسهل و مقوی
بولنان (سلج صوی) بشنجیسی (سولقات دو سود) و (سولقات دو
مغزنی) و (سولقات دو فر) و (اسید قار بونیک) و سائرہی جامع اولان
و مصلح و مقوی و براز مدرر بولنان (ویشی صوی) التجیسی (سولقات
دو مغزنی) و (ارسنیاد دو سود) و (فرلیه) و (اسید قار بونیک)
و سائرہی حاوی اولان و تصحیح و فقر دمه خدمتی تجربه اولنان (ویشی له
فور صوی) یدنجیسی اولکی ویشی صوینه مشابه بولنان (چیتی
صوی) در .

سولقات دو سود — ملح عجایب
سولقات دو مغزنی — انکلیز طوزی
سولقات دو فر — ساچی قبریس
قلور دو قالدیوم — کرچ
قلور دو سودیوم — طوز
ارسنیاد دو سود — سم القارلی سوده
فرلیه — اکه لنش تیمور دیمکدر

§

﴿معروف کرخی﴾ بن فیروز — کبار مشایخ صوفیه دندر .
(۸۱۵ م و ۲۰۰ هـ) ده بغدادده وفات ایلدی . مشارالیه علوم و فنون

وتقواده آیت کبری اولوب امام علی بن موسی الرضا حضرتلرینک النده اسلامه کلش و امام مشار الیه در بانلق ایدرک ابو المحفوظ کینه سنی طاقمش ایدی مؤخرأ ابوینی دخی قبول دین اسلام ایشدر . سلسلهٔ نسبتی داود طائی اندن حبیب عجمی آندن حسن بصری اندن دخی امام علی کرم الله وجهه حضرتلرینه واصل اولور . موجب انتباهی اولقی ایچون برادر زاده سینه اکر بر حاجتک اولور سه بنم ایله حق سبحانه و تعالیٰ به قسم ایله یعنی (معروفک) حقیچون مرادیمی و بر دبو نیاز ایله و حصولند شبهه ایتمه زبرا علیه الصلوٰه والسلام افندمز (اللهم انی اسئلك یحیی السائلین علیک و یحیی الراغبین الیک) دعا سیه تضرع بیوررلر ایدی دیشدر .

§

﴿ معزالدوله ﴾ — عباسیه خلفاسندندر زمان سلطنتنه مصادف بولنان (۹۶۲ م و ۳۵۱ هـ) تاریخنده بغدادده بولنان شیعیلر جناب معاویه ایله برقاچ ذاتک اسملرینی لغتله یازوب جامع قیولرینه آصمشلر ایدی اهل سنت بونلری کورمسیله قالدیروب آتملری اوزرینه (معز) دفع نزاع ایچون ینه آصلمسینی امر ایدیسده وزیری و سائر سنیلرک مخالفتی جهتیه ممکن اوله مدیغندن نهایت (لعن الله الظالمین لاک رسول الله صلی الله علیه وسلم) کلماتک تحریر و تعلیفنه ایکی طرفک موافقتیه قرار ویرلدی . ذی الحجه نك اون سکرنجی کونی عید غدیر طوئلسی و محرمک اونجی کونی ماتم کر بلا ایدلسی معزالدوله نك جلایه بدعاندندر .

بو اثناده مصرده فاطمیلر دخی اذان محمدی به (حی علی خیر العمل) لفظنی علاوه ایلدیلر .

§

﴿ معزالدین الله ﴾ — خلفای فاطمیه نك برنجیسی در افریقای شمالیده ظهور ایدرک (۹۶۳ م و ۳۵۲ هـ) تاریخنده سچلیا اطه سنی و بش سنه صکره خطه مصریه بی ضبط و تسخیر ایدوب فاطمیه دولتی و مصرده قاهره شهرینی و جامع ازهری تأسیس و بنا ایلدی (۹۷۵ م و ۳۶۵ هـ) تاریخنده سوء عقیده ایله متهمأ وفات ایشدر . حریمنده نامنه خطبه او قونور ایدی

مومی اليك خزينه سنى تونسـدن مصره نقل ايدركن كوچك دكرمان
طاشلىرى شكند ه التون كولچه لري ايدىروب و ايكيشر ايكيشر دوه لره
يوكلدوب الاى كوستردىكى توارىخده منقولدر .

§

﴿ معلقات سبع ﴾ — يدى قصيده دن عبارتدر برنجى قصيده
(امرى الفيس) ك ايكنجى (طرفه بن العبد) ك اوچنجى (زهير بن ابى
سلى) نك دردنجى (لبيد بن ربيع) نك بشنجى (عنتره بن شداد) ك
التنجى (حارث بن جرزة الشكرى) نك يدنجى (عمرو بن كلثوم) ك در .
معلقات مذكوره به خطيب تبريزى و امام زوزنى و حياة الحيوان صاحبي
دميرى كبي مشهور ذاتلرلك چوق اعتنا ايدرل شروح عديده و مفيده تأليف
ايلشدر .

قبل الاسلام شعراى عرب و خصوصاً قریش قبيله سى حصر اذهان ادا
ايله نظم و انشا ايلدكلى قصائد ييت مكه قپوسنه تعليق ايدرلر و بالجملة
فضحا و بلغا طرفندن حاده تدقيق و امتحانندن بكجورلا كدن صكره مظهر تسليم
اولديغى حالده معلق قالمسنة جواز ويررلر ايدى اشته بو صورتله تعليق
اولنان قصائد بليغه ابتدائى بعثت جناب پيغمبرى ائناسمنده يدى عدده بالغ
اولمشيدى كه سالت البيان معلقات سبع بونلردن عبارتدر .

§

﴿ معمار سنان ﴾ — فن معمار يده فوق الغايه كسب شهرت ايتش
وسليمانيه و شهزاده جامعلرينى و بونلردن يشقه ده ايتش طقوز جوامع شريفه
ايله درت يوزدن متجاوز مساجدى اعمار و انشا خدمتمنده بولنش برذاتدر
كندوسى فى الاصل آوستريالى ايكن كوچكل كنده اسارتله استانبوله واسلامه
كلشيدى يوز ياشندن زياده معمر اولوب (۱۵۸۷ م و ۹۹۶ هـ) تاريخنده
ترك معموره فنا ايلدى قبرى سليمانيه جامع شريفى جوارنده و باب فتوى
قارشوسنده سيل و مكتبته متصل تربئه مخصوصى ايچنده در .

§

﴿ معن ﴾ بن زائده — نامداران استخيساى عرب بندر كنينه سى

ابوالولید در طائفه شیعه‌دان بر مفسدك آل عباسدن مهدی خلیفه زماننده بین الناس ایفاظ نأثره فساد و قنیه جالشیدیغی مشارالیه مهدینك سمنه واصل اولدوقده اخذ و گرفت ایدنه کایتلی صله و عطیه احسان اولنه جغنی اعلان ایلر . بونك اوزرینه بغدادده بر کیمسه مفسد مرقومی اتفاقا دردست ایتکله حیاتندن مأیوس برحالده حضور خلیفه‌یه کتورر ایکن یولده اشبو کرم و سخا ایله مشهور جهان اولان معن بن زائده راست کلوب شخص مأیوس کنیه سیه (امان یا ابالولید اجرنی اجارک الله) دیو دخیل دوشر معن دخی آخزدن قضیه‌بی بالسؤال اکلادقدن صکره صالیو یرمسنی امر ایدوب مرقوم هر تقدیر دکلزسه ده کوله‌لرینه زور ایله لندن آلدیرر و کندو آتک ارقه سنه بندیروب خانه سنه کوتورر کیفیت مهدی‌یه عکس ایتسی اوزرینه مهدی فی الحال کمال غیظ و غضب ایله معن بن زائده‌بی احضار و (بنم خلاف امرم اوله رق بر مفسدی نصل حایه ایده بورسك) دیو عتاب و سرزنش اظهار ایلدکده مومی الیه (نعم یا امیر المؤمنین و قتيله مخالف دولتشکر اولان اشخاصدن برکونده بش بیک نفوسی قتل ایلدم ودها بونك کبی نیجه یرارلقلرده بولندم نزد دولتشکرده شمدی بر نفس قور تاره جق قدر اعتبارم یوقیدر) دیمکله خلیفه بر مدت سرفرو برده شرمساری اولدقدن صکره ای ابالولید سنك دخیلا استصحاب ایلدیکك شخصی بنده استصحاب ایتدم دهرک اخذ و کر قیچون موعود یوز بیک درهمی مفسد مرقومه بخش و احسان ایدر .

§

﴿ مغاره ﴾ — یونانستانده قدیم آتیکی قطعه سنك . بونك اولدیغی ایکی قسم کیردن بری اولان مغاریس ولایتی داخلنده و قتيله تبدیل معادل بر معمور مملکت اولوب خیلی مدت بر حکومت مستقله طرفندن کرمی اداره اتخاذ اولمشیدی .

دیگر ﴿ مغاره ﴾ — مصرده ابوشیر بلده سنك اون یی کیوتور جنو بنده بر قصبه در .

§

﴿ مغنيسا ﴾ — لیدیا دنیلان قطعۀ قدیمه ده و (سپیل) نام طاغث
 اتکندۀ بر شهر معمور در بو شهر سه سیییون نام حکمدارک (۵۴۰۴ خ)
 تاریخنده یعنی میلادک یوز طقسان سنه مقدمندۀ سوریه قرالی اوچنجی انتی
 یوخوسه غلبه سیله شهر تشعار اولشیدی . جوارنده مقناطیس معدنی اولدیغی
 توارینده مقیددر . شهر مزبور الان صاروخان سنجاغنک مرکزی اولوب
 ایکیشر مناره لی اوچ باب جوامع شریفه یی ودها برچوق معابد منیفه و تکایا
 واهالی کشره یی حاویدر و یوز کیلومتر و طولنده و یکرمیدن قرق کیلومتر ویه
 قدر عرضنده اولان مغنيسا اوه سی معموریت و برکتله مشهور و متعارفدر .

§

﴿ مغول ﴾ — اصلی (مونکقول) اولوب سلاله سی بش بطنده
 ترک بن یافته منتهی و ترک قبیله سنک رئیس بولنان (آلنجه) خانک توأم ایکی
 اوغلندن برینک و قبیله سی خلقنک اسمیدر . اشبو ایکی برادر پدرلرینک
 حال حیاتنده کندولرینه تقسیم ایلدیکی اراضی یی قبوللنوب هر بررلری
 کیده رک براقچ شعبه یه منقسم اولشلر ایدی .

(م) حرفنک بقیه سی یدنجی جلدده در

3 1761 06978360 3

DR
414
R5
v.6